

MINISTERUL MEDIULUI
INSPECTORATUL ECOLOGIC DE STAT

ANUARUL IES – 2015
„ Protecția mediului
în Republica Moldova ”

Chișinău: Inspectoratul Ecologic de Stat; www.ies.gov.md; mediu@ies.gov.md; 2017; ?????? pag.;
100 ex.(suport de hârtie).

Anuarul reprezintă raportul sintetizat al activităților controlului ecologic de stat și este destinat pentru utilizare autorităților guvernamentale și administrației publice, instituțiilor și specialiștilor de profil ecologic, instituțiilor de cercetare, agenților economici și societății civile.

Utilizarea datelor din Anuar se face cu indicarea sursei.

Colegiul de redacție al Anuarului IES – 2016
„Protecția mediului în Republica Moldova”

Valeriu NANI, *șef al Inspectoratului (președinte)*

Vadim STÎNGACI, *șef adjunct al Inspectoratului*

Dumitru OSIPOV, *șef, secția sinteze informaționale*

Victoria CĂUȘU, *șef, direcția finanțe și logistică*

Nelian CĂPĂȚÎNĂ, *șef, direcția inspectare generală*

Svetlana MARUSEAC, *șef, secția inspectare resurse acvatice și aer atmosferic*

Veronica FOCȘA, *șef, secția inspectare sol, deșeuri și substanțe chimice*

Anatol BURDUJA, *șef, direcția expertiza ecologică și autorizații de mediu*

Daniel ZUGRAVU, *șef, direcția inspectare floră și faună*

Igor PȘENICINÎI, *șef, secția juridică*

Maria ȘEREMET, *specialist superior, secția sinteze informaționale*

Coordonator de redacție:

Dumitru OSIPOV, *șef, secția sinteze informaționale*

Tehnoredactare.

Tatiana VACARCIUC, *specialist principal, secția sinteze informaționale*

Maria ȘEREMET, *specialist superior, secția sinteze informaționale.*

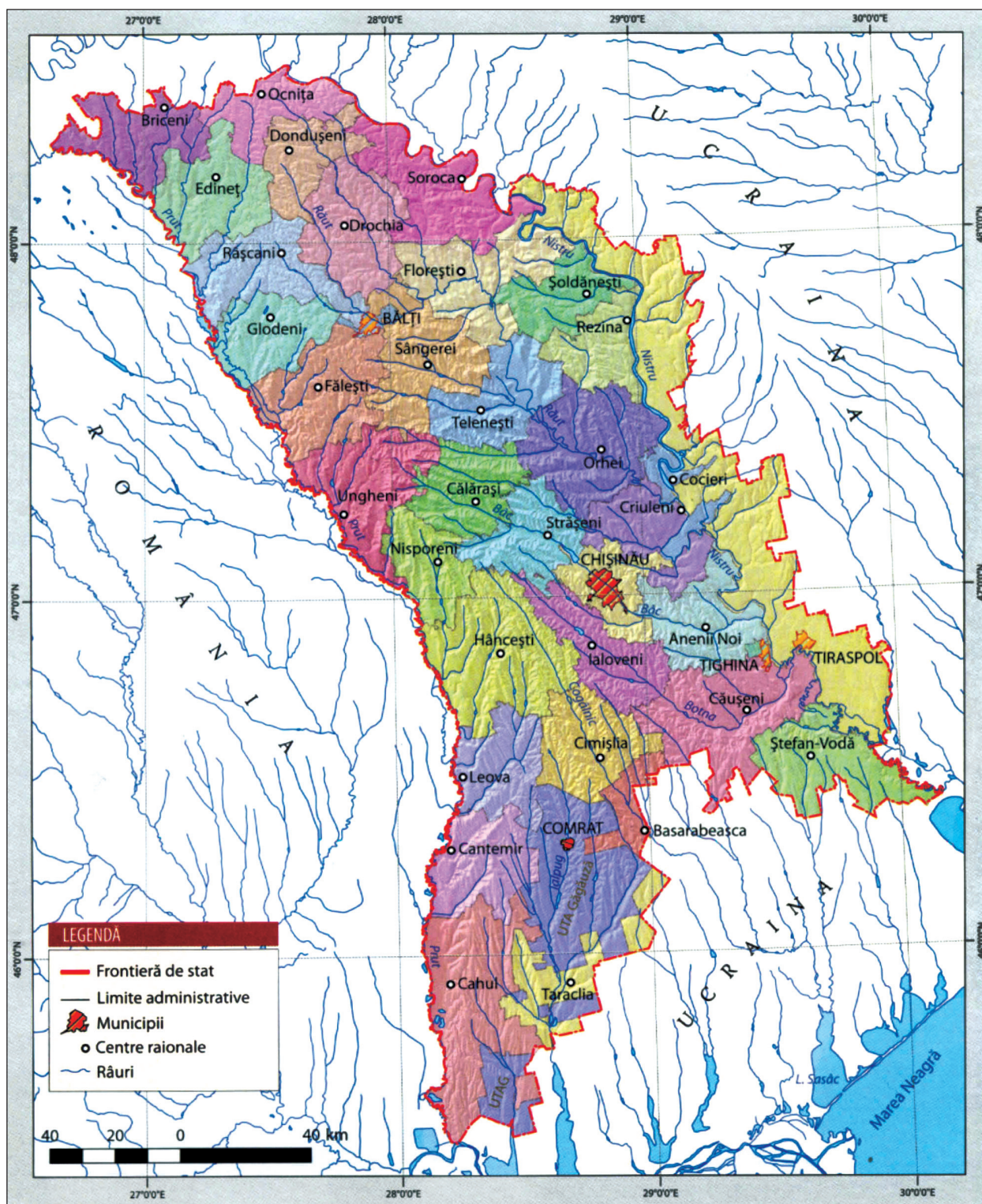
Pre-press: Liubovi CEBAN

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	
I. ABORDARE GENERALĂ	
II. EXPERTIZA ECOLOGICĂ DE STAT ȘI AUTORIZAȚIILE DE MEDIU	
II. PROTECȚIA AERULUI ATMOSFERIC	
IV. PROTECȚIA ȘI UTILIZAREA RESURSELOR ACVATICE	
V. PROTECȚIA RESURSELE FUNCIARE	
VI. PROTECȚIA RESURSELOR MINERALE	
VII. UTILIZAREA ȘI PROTECȚIA FLOREI ȘI FAUNEI. STAREA ARIILOR PROTEJATE DE STAT.....	
VIII. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR ȘI SUBSTANȚELOR CHIMICE.....	
IX. CENTRE INVESTIGAȚII ECOLOGICE.....	
X. ASISTENȚĂ JURIDICĂ ȘI COMBATAREA CONTRAVENȚIILOR DE MEDIU	
XI. POLITICI DE BUGET, FINANȚE ȘI SUPTOR LOGISTIC.	
XII. ACȚIUNI PARTICIPATIVE DE MEDIU ȘI DE EDUCAȚIE ECOLOGICĂ ÎN 2015	
XIII. CONCLUZII ȘI OBIECTIVE	
XIV. ABORDAREA STATISTICĂ A INFORMAȚIEI DE MEDIU	
BIBLIOGRAFIE (Acte legislative și normative de bază utilizate).....	
ABREVIERI.....	

„MOLDOVA ECOLOGICĂ”

Notă: Centrele raionale – reședințe ale Inspecțiilor Ecologice; municipiile Chișinău, Bălți, Comrat și or. Cahul – reședințe ale Agențiilor Ecologice

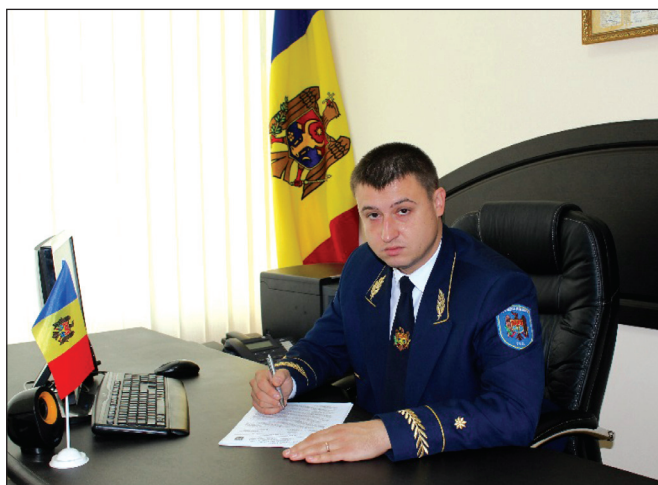
CUVÎNT ÎNAINTE

„Protecția mediului înconjurător – prioritate a politicilor de mediu”

Valeriu NANI,
Șeful Inspectoratului Ecologic de Stat

Protecția mediului este axată tot mai mult pe implementarea normelor și standardelor ecologice. Controlul ecologic de stat a devenit o necesitate care trebuie să răspundă atât situației social-economice, cât și normelor europene de mediu.

Agențiile și Inspecțiile Ecologice, iar la centru Direcțiile și Secțiunile specializate formează structura instituțională a Inspectoratului Ecologic de Stat (IES). Asistența analitico-ecologică pentru calcule și documentare a fost acordată de Centrele de Investigații Ecologice Chișinău, Bălți, Cahul.

Asistența analitico-ecologică pentru calcule și documentare a fost acordată de Centrele de Investigații Ecologice Chișinău, Bălți, Cahul.

Atribuțiile principale ale IES țin de următoarele domenii:

- Expertiza ecologică de Stat a proiectelor obiectelor și activităților economice planificate;
- Reglementarea prin Autorizații a emisiilor în atmosferă, a folosirii apei, deversării apei reziduale, gestionării deșeurilor și tăierilor de arbori;
- Inspectarea și Controlul ecologic de stat a respectării prevederilor legislației cu privire la protecția mediului.

Totodată, Inspectoratul a contribuit efectiv la formarea fondurilor ecologice.

Din contul amenzilor aplicate pentru încălcarea legislației de mediu au fost acumulate mijloace în sumă de cca **3 627 580 lei**, de la repararea prejudiciului cauzat mediului cca **1 159 587 lei**. A fost asigurată achitarea plăților pentru poluarea mediului înconjurător de către agenții economici poluatori sau utilizatori de resurse naturale în sumă de cca **8 555 374 lei**.

Parte din mijloacele acumulate au fost utilizate pentru activități practice cu efect ecologic, cum ar fi:

- Acțiunea „Râu curat de la sat la sat”;
- Acțiunea „Un arbore pentru dănuirea noastră”;
- Săptămâna Mobilității Europene cu genericul „Aer curat pentru toți”;
- Campania de salubritate a localităților, cunoscută ca Bilunarul ecologic de primăvară.

Acțiunile nominalizate sunt cunoscute pe larg de rând cu inspectarea și controlul ecologic.

Activitatea de control revine aproape în totalitate subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului cu intervenții de fortificare de la centru.

Inspectarea și controlul ecologic sunt realizate pe toate componentelor de mediu. Astfel, în a.2016 au fost inspectate **7 981** întreprinderi și obiective, urmare la ce au fost întocmite **12 539** acte de control și **8 330** procese-verbale, fiind identificați **9 441** contravenienți supuși amenzilor și despăgubirilor prejudiciului cauzat.

De asemenea au fost efectuate **1 790** raiduri antibraconaj, în urma cărora au fost confiscate **54** scule de pescuit și **40** arme de vânătoare.

Inspectoratul a examinat și avizat circa **788** proiecte de execuție. Această cifră impunătoare vorbește despre ecologizarea continuă a economiei naționale. Menținerea acestor obiective în regim ecologic se realizează printr-un proces continuu de autorizări și reglementări specifice componentelor de mediu.

La compartimentul autorizări și reglementări au fost examinate și acordate **641** inventare de emisii de poluanți în atmosferă, au fost eliberate **122** autorizații de folosință specială a apei. În fondul forestier de stat și cel gestionat de primării au fost eliberate **2 168** autorizații de tăieri și altele.

Inspectoratul ca generator important de informații de mediu și cunoscător al situației ecologice joacă un rol activ în educația ecologică a societății și atragerea de segmente sociale tot mai largi în acțiuni ecologice cu caracter de masă. Astfel, inspectorii IES au organizat și au participat la seminare, întruniri pe teme ecologice, au fost prezenți la orele ecologice în școli, licee și colective de muncă.

Rezultatele activității au fost reflectate pe paginile publicațiilor locale și naționale, în emisiunile radio și TV, contribuind la ridicarea nivelului de cultură ecologică a populației și abținerea de la contravenții de mediu.

Lucrarea de față servind și ca raport al activității Inspectoratului Ecologic de Stat în anul 2016 vine totodată să ocupe locul așteptat în spațiul informațional de mediu.

I. ABORDARE GENERALĂ (cadrul legislativ general al controlului de stat).

Dumitru OSIPOV,
Șef, Secția sinteze informaționale

Reglementarea controlului de stat în domeniul mediului într-un cadru juridico-legislativ general se regăsește în Legea nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Legea în cauză are următoarele obiective:

- a) asigurarea unui nivel mai înalt de protecție a mediului, vieții, sănătății și proprietății persoanelor;
- b) supravegherea introducerii și circulației pe piață a produselor în vederea asigurării siguranței acestora;
- c) implementarea sistemului de analiză a riscurilor în baza criteriilor de risc.

Legea reglementează:

- a) organizarea și desfășurarea controlului;
- b) stabilirea principiilor fundamentale ale controlului;
- c) stabilirea procedurii de efectuare a controlului.

Dispozițiile legii se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor legislației în vigoare privind activitatea de control și supraveghere a autorităților publice centrale de reglementare – a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Consiliului Concurenței, Curții de Conturi, Consiliului Coordonator al Audiovizualului – în limita domeniilor de activitate a acestora.

Dispozițiile legii nu se extind asupra:

- a) activității organelor de urmărire penală, inclusiv asupra acțiunilor de control efectuate de organele de urmărire penală, necesare începerii și desfășurării urmăririi penale;
- b) controalelor efectuate de organele de control în procesul auditului public extern și intern asupra modului de formare, administrare și utilizare a resurselor financiare publice și asupra administrării patrimoniului public, care sunt reglementate de legi speciale;
- c) controalelor aplicate în domeniul financiar (bancar și nebancar);
- d) controalelor aplicate procesului de trecere a frontierei de stat și controalelor aplicate în domeniul vamal, cu excepția controlului vamal ulterior prin audit post vămuire, pentru care prevederile prezentei legi se aplică doar în partea ce ține de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor;

e) controalelor efectuate de către organele fiscale, cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor.

Pentru controlul operațiunilor de transport, precum și pentru controlul vehiculelor rutiere, materialului rulant, aeronavelor și navelor, efectuate de organele de control în domeniul transporturilor în scopul supravegherii siguranței și securității, nu se aplică prevederile legii în cauză în partea ce ține de planificarea controlului, întocmirea planului controalelor și periodicitatea controalelor planificate, inițierea și notificarea controalelor, conținutul și procedura de emitere/înregistrare a delegației de control.

Pentru controlul efectuat în baza Legii nr. 50 din 28 martie 2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și bunăstare a animalelor nu se aplică prevederile art. 18 alin. (1) din legea nr.131 din 08.06.2012.

Noțiuni principale.

În sensul legii nr.131 din 08.06.2012, se utilizează următoarele noțiuni:

- *control* – totalitatea acțiunilor de verificare a respectării de către persoanele supuse controlului a prevederilor legislației, realizate de un organ abilitat cu funcții de control sau de un grup de instituții similare;
- *control comun* – control la care participă simultan controlori din partea a două sau mai multe organe de control;
- *control inopinat* – control care nu este inclus în planul anual al controalelor și care se efectuează cu scopul verificării respectării cerințelor stabilite de legislație;
- *control planificat* – control efectuat conform planului anual al controalelor, în baza analizei și evaluării conform criteriilor de risc;
- *delegație de control* – act în baza căruia se inițiază controlul planificat și/sau inopinat;
- *listă de verificare* – document procedural, aprobat prin act normativ, în care se indică, în ordine prestabilită, faptele, bunurile, însușirile, sursele informaționale, procedurile și acțiunile care urmează a fi verificate și/sau executate în limitele rigorilor procedurale pentru tipul și metoda de control de stat aferentă;
- *monitorizarea persoanelor supuse controlului* – totalitatea acțiunilor, întreprinse de organele abilitate cu funcții de control, de colectare și analiză (periodică sau continuă) a informației sau probelor prin orice altă modalitate decât controlul de stat;
- *obiect al controlului* – unitate structurală/funcțională a persoanei care practică activitate de întreprinzător, care înglobează un set distinct de aspecte ce necesită a fi supuse controlului într-un domeniu de control (bunuri, procese, servicii, documente, purtători de informație), asupra cărora poate fi aplicat întregul spectru de criterii de risc la planificarea controlului și în urma analizei cărora poate fi constatată respectarea cerințelor cadrului legislativ;
- *organ abilitat cu funcții de control (organ de control)* – autoritate a administrației publice, instituită prin lege, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public, este investită cu funcții de control și este abilitată cu dreptul de a iniția controlul;

- *persoană supusă controlului (persoană controlată)* – orice persoană fizică și/sau juridică care practică activitate de întreprinzător și este pasibilă controlului. O subdiviziune a persoanei poate fi considerată persoană separată în cazul în care este identificată în calitate de obiect deplin al controlului într-un domeniu de control și este situată în locație separată de sediul persoanei juridice din care face parte;
- *plan al controalelor (plan)* – rezultat al analizei riscurilor, în baza criteriilor de risc, prin care se identifică persoanele care vor fi controlate, prioritatea acestora și ordinea în care vor fi controlate, în dependență de riscul aferent fiecărei persoane în parte, și document în temeiul căruia este luată decizia unui organ de control de a desfășura un număr exact de controale planificate asupra unui număr prestabilit de persoane pe parcursul unui an calendaristic;
- *proces-verbal de control* – act întocmit în urma controlului inopinat sau planificat, în care se înregistrează constatările/rezultatele controlului (în partea de constatare), după caz se prescriu modalități de înlăturare a încălcărilor și/sau măsuri restrictive (în partea prescriptivă) și, după caz, se constată contravenții și se prescriu sancțiuni (în partea sancționatorie);
- *Registrul de stat al controalelor* – registru public consolidat de evidență a controalelor, completat de organele de control și ținut în mod obligatoriu de către autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor;
- *risc* – probabilitatea cauzării de daune și/sau survenirii unui pericol în urma activității persoanei fizice sau juridice și gradul acestor daune;
- *supravegherea organelor abilitate cu funcții de control* – totalitatea acțiunilor întreprinse de autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor, prin analiza neîntreruptă sau periodică a unor informații sau probe ce caracterizează cu probabilitate abaterile de la prevederile legislației, fără a interveni în activitatea organelor abilitate cu funcții de control.

Principiile controalelor.

În cadrul controlului se respectă următoarele principii:

- a) prevenirea încălcării legislației prin aspectul consultativ al controlului;
- b) obiectivitate și imparțialitate la planificarea și desfășurarea controlului de stat, la întocmirea documentelor aferente controlului și dispunerea de măsuri și sancțiuni. Desfășurarea controlului de stat nu poate fi influențată de niciun grup prin promovarea intereselor acestuia;
- c) efectuarea controlului în baza analizei și evaluării riscurilor;
- d) prezumția bunei-credințe și a respectării legislației de către persoana supusă controlului;
- e) transparența actelor individuale și de reglementare emise de organul de control;
- f) legalitatea și respectarea competenței stipulate expres de lege de către organul de control, astfel încât controlul de stat să fie corect, coerent, desfășurat consecvent și în corespundere cu prevederile legii;
- g) proporționalitate a controlului și oportunitate la inițierea lui – recurgerea la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control și doar în cazul când au fost

- epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către persoanele supuse controlului;
- h) proporționalitate și oportunitate în ceea ce privește durata și desfășurarea controlului – exercitarea controlului în cel mai scurt termen posibil, în funcție de temeiul invocat de organul de control, precum și corelarea efortului alocat și a metodei de control aplicate cu nivelul de risc;
 - i) evidența tuturor acțiunilor și actelor de control;
 - j) dreptul de a contesta orice fapt sau orice act al inspectorului și de a repara prejudiciul cauzat;
 - k) neadmiterea interesului patrimonial al inspectorului prin excluderea defalcării directe în bugetul organului de control respectiv a resurselor financiare provenite din sancțiunile pecuniare;
 - l) neadmiterea afectării și/sau suspendării activității persoanei supuse controlului;
 - m) confidențialitatea informațiilor cu privire la persoana controlată, obținute la planificarea și desfășurarea controlului, în special a informației care poate influența buna reputație a agentului economic în activitatea acestuia, fiind interzisă diseminarea informației în cauză, cu excepția cazurilor stabilite de lege;
 - n) îndeplinirea conștiincioasă a funcțiilor de control – inspectorul va îndeplini atribuțiile și obligațiile de serviciu în mod imparțial și echitabil, având scopul de a stabili relații de încredere între organul de control și persoana supusă controlului;
 - o) evitarea conflictului de interese între inspector sau conducătorul organului de control și persoana supusă controlului.

Organele de control și obligațiile lor.

Organele de control și autoritățile implicate direct sau indirect în procesul de pregătire și efectuare a controlului sunt obligate să aplice și să respecte următoarele principii fundamentale de siguranță:

- a) analiza riscurilor;
- b) acționarea preventivă;
- c) transparența;
- d) protecția intereselor consumatorului.

Analiza riscurilor se realizează prin procesele de evaluare, comunicare și gestionare a riscurilor și include, fără a se limita la acestea, următorul set de proceduri:

- a) obținerea și comunicarea concluziilor științifice cu privire la pericolele determinate;
- b) înaintarea propunerilor pentru elaborarea și îmbunătățirea metodologiilor de planificare și/sau efectuare a controlului în baza evaluării riscurilor;
- c) cercetarea, colectarea și analiza datelor științifice și tehnice;
- d) identificarea și descrierea, după caz, a noilor pericole;
- e) asigurarea cooperării între părțile implicate în procesul de analiză a riscurilor;
- f) obținerea expertizei științifice la aplicarea măsurilor de excepție sau măsurilor restrictive.

Evaluarea riscurilor include etapele de identificare și descriere a pericolelor, de determinare a modului de stabilire a pericolului și de caracterizare a riscului. Evaluarea

riscurilor se bazează pe date veridice și informație științific argumentată. Evaluarea riscurilor se efectuează independent, obiectiv și transparent.

Comunicarea riscurilor se realizează în mod continuu și prevede schimbul oportun de informații în procesul de analiză a datelor obiective, de concluzii cu privire la pericole, riscuri și la rezultatele evaluării riscurilor, precum și de decizii luate în procesul de gestiune a riscurilor între evaluatorul de risc, persoanele responsabile de gestionarea riscurilor, consumatori și agenți economici.

Gestionarea riscurilor este procesul de selectare a măsurilor corespunzătoare de prevenire și control al riscurilor prin identificarea celei mai bune alternative în baza evaluării riscurilor. Măsurile aplicate pentru prevenirea, diminuarea sau înlăturarea riscului trebuie să fie efective, obiective și proporționale riscului în cauză.

Conform principiului acționării preventive, în situațiile în care, în baza informației deținute, dar care nu este argumentată științific la momentul dat, poate fi identificat un pericol, organul de control este obligat să aplice măsuri temporare de gestionare a riscului. Aceste măsuri trebuie să fie proporționale pericolului și să fie revizuite în cel mai scurt timp posibil, în dependență de natura riscului.

Conform principiului transparenței, procesele de evaluare a riscului, de elaborare și aplicare a măsurilor de gestionare a riscului sunt publice. În cazul dubiilor rezonabile privind existența unui risc, luând în considerare caracterul, mărimea și iminența acestuia, organul de control este obligat să comunice publicului informația despre risc și despre produsele care poartă riscurile în cauză, precum și despre măsurile luate pentru a diminua și înlătura riscul identificat.

Conform principiului protecției intereselor consumatorului, este obligatorie furnizarea informației veridice, necesare și complete, cu privire la produse și servicii, care să le permită consumatorilor să ia decizii corecte. Organul de control, în limitele competenței, este obligat să înlătore și/sau să prevină informarea falsă sau incompletă privind natura și caracteristicile produsului, care poate induce în eroare consumatorii.

Planul de gestionare a situațiilor de criză:

(1) Organul de control, în limitele competenței, este obligat să elaboreze și să propună Guvernului pentru aprobare un plan de gestionare a situațiilor de criză în vederea asigurării inofensivității și siguranței produselor. Planul va stabili expres:

- a) nivelul riscului a cărui prevenire, înlăturare sau diminuare până la o limită acceptabilă este dificilă;
- b) complexul de măsuri și acțiuni necesare pentru gestionarea situațiilor de criză, inclusiv identificarea componentei și crearea grupului de gestionare a situațiilor de criză;
- c) modul de informare a consumatorilor, respectarea principiilor transparenței și proporționalității.

(2) Grupul de gestionare a situațiilor de criză, creat în conformitate cu planul de gestionare a situațiilor de criză, va efectua colectarea și evaluarea informației disponibile, identificarea variantelor posibile de acțiuni și măsuri pentru înlăturarea și/sau diminuarea efectivă și oportună a riscurilor pentru mediu, sănătatea, viața și proprietatea persoanelor. În grupul de gestionare a situațiilor de criză sunt incluși, după caz, experți

necesari pentru acordarea consultațiilor științifice, grupul având dreptul de a solicita ajutor de la orice persoană ale cărei cunoștințe și experiență sunt necesare pentru gestionarea eficientă a situațiilor de criză.

Prevederi generale privind controalele:

(1) Se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislației și de a verifica unele fapte relevante pentru domeniul de control al organului în cauză, la fața locului și/sau prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații prin poștă, inclusiv prin poșta electronică, sau prin telefon, informație pe care aceasta, în virtutea legii, nu este obligată să o ofere.

(1¹) Nu se consideră control de stat în sensul legii solicitarea informației de către organul de control fără efectuarea unei vizite la fața locului, dacă această informație este indispensabilă pentru planificarea controalelor în baza criteriilor de risc, conform metodologiei aferente domeniului de control, și este deținută de persoana supusă controlului.

(1²) În timpul desfășurării controlului, organul de control poate solicita doar informația care este obligatorie de a fi deținută și acordată conform legii de către persoana supusă controlului.

(2) Organul de control este în drept să efectueze controlul asupra persoanei supuse controlului doar în cazul în care legea stabilește procedura, durata controlului, precum și dreptul organului de a efectua controlul în cazul și circumstanțele date. Organul de control este în drept să efectueze controlul doar în privința aspectelor ce țin de competența sa, stabilită expres de lege.

(2¹) Au dreptul să inițieze și să desfășoare controlul doar autoritățile/instituțiile publice stabilite în anexa la legea în cauză, în limitele corespunzătoare.

(2²) Autoritățile investite prin lege cu atribuția de control de stat asupra activității de întreprinzător în sensul legii nu realizează din inițiativă proprie activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice sau de prevenire, investigare și descoperire a infracțiunilor. Organele de drept investite prin lege cu atribuția de menținere și asigurare a ordinii publice, precum și de investigare și prevenire a infracțiunilor, nu pot iniția și efectua controlul în sensul legii în cauză.

(3) Dacă un organ de control constată că este necesar a efectua, la o singură persoană, controale în mai multe domenii ce țin de competența organului în cauză, acesta are obligația de a reduce la maximum numărul de vizite prin combinarea și comasarea domeniilor de control. Organul de control efectuează un singur control pentru mai multe domenii relevante pentru persoana supusă controlului dacă acest lucru este justificat în baza analizei și evaluării riscurilor.

(4) Se interzice suprapunerea domeniilor de control între organele de control.

(5) Toate cheltuielile ce țin de efectuarea controalelor sunt suportate de organele de control, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

(6) Este obligatorie efectuarea controalelor comune, cu excepția cazurilor când acestea nu sunt oportune și/sau afectează substanțial eficiența controlului, cu respectarea condițiilor privind periodicitatea controalelor planificate și a altor cerințe privind modul de efectuare a controalelor, stabilite de prezenta lege.

(7) În baza planurilor publicate ale controalelor, organele de control sunt obligate să-și coordoneze acțiunile în privința controlului preconizat și să facă schimb de informații în cazul aceluiași obiect și/sau în cazul aceleiași persoane supuse controlului.

(7¹) Organul de control nu este în drept să inițieze controlul dacă informația necesară pentru a constata respectarea legislației este deținută de organul de control sau poate fi obținută de la alte organe de control și/sau supraveghere, din registre oficiale sau din orice surse accesibile organului în cauză, precum și dacă nu au fost epuizate alte modalități decât controlul de stat, accesibile organului de control, de constatare a respectării legislației de către persoanele care urmează a fi supuse controlului.

(8) Organul de control este obligat să păstreze timp de 7 ani toate documentele ce țin de realizarea controlului, inclusiv delegația de control, procesele-verbale de control, copiile documentelor anexate și alte acte. Ulterior acestea vor fi transmise autorităților competente în conformitate cu legislația cu privire la Fondul Arhivistic al Republicii Moldova.

(9) Schimbul de informații între organele de control și/sau dintre acestea și autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor se efectuează în mod electronic. La decizia comună a organelor care fac schimb de informații sau la decizia autorității administrației publice centrale de supraveghere a controalelor, schimbul de informații se efectuează și pe suport de hârtie.

(10) Controalele planificate efectuate pe parcursul primilor 3 ani de activitate de la data înregistrării de stat a persoanei care practică activitate de întreprinzător au caracter consultativ și nu se vor solda cu sancțiuni sau măsuri restrictive, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează încălcări foarte grave în sensul prezentei legi.

(11) Organul de control nu este în drept să supună controlului o perioadă de activitate a persoanei care desfășoară activitate de întreprinzător mai mare de 3 ani de până la data începerii controlului. Actele și acțiunile anterioare perioadei supuse controlului se verifică doar în privința consecințelor acestora dacă acestea s-au produs în interiorul perioadei supuse controlului.

(12) În cadrul zonelor economice libere se planifică și se efectuează doar controale comune, în baza unui plan al controalelor distinct și consolidat, corespunzător unei zone economice libere, aprobat în conformitate cu prevederile legii.

Limitele dreptului la control:

(1) Inspectorul exercită controlul asupra persoanei supuse controlului doar în limitele competenței atribuite prin lege.

(2) Niciun inspector nu poate invoca, pentru justificarea competenței sale, a dreptului de a exercita controlul, de a constata o încălcare și de a aplica o sancțiune, un act normativ care nu a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și nu a intrat în vigoare în modul corespunzător.

Limitele generale ale controlului și ale măsurilor în cadrul acestuia:

(1) Controlul se inițiază doar în urma analizei și evaluării riscurilor. Efortul și timpul alocat controlului, precum și metoda de control aplicată trebuie să fie proporționale nivelului de risc stabilit.

(2) Controlul se desfășoară doar în baza și în limitele listei de verificare aplicabile pentru domeniul, tipul și obiectul de control în cauză. Lista de verificare poate fi aplicată doar în cazul în care este aprobată, conform rigorilor stabilite de Guvern și prezenta lege, prin actul normativ al autorității publice centrale cu competențe în domeniul de control, la propunerea organului de control corespunzător și în urma consultărilor publice. Lista de verificare aprobată este publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina electronică a organului de control.

(3) Acțiunile organului de control și măsurile aplicate în cadrul controlului sunt raportate la următoarele niveluri de încălcări ale legislației:

- a) minore – încălcări ale legislației a căror înlăturare poate avea loc fără ca activitatea curentă a persoanei să fie afectată și care nu creează pericol iminent pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor;
- b) grave – încălcări ale legislației a căror înlăturare nu este posibilă în timpul controlului, fiind necesară și posibilă alocarea unei perioade de timp pentru acțiuni de înlăturare, și care creează pericol iminent, dar nu imediat, pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanei controlate și/sau angajații acesteia ori creează pericol iminent, dar nu imediat, pentru societate, care, dacă nu este înlăturat în termenul indicat, va deveni imediat;
- c) foarte grave – încălcări ale legislației a căror înlăturare nu este posibilă în timpul controlului, însă acțiuni în acest sens necesită a fi întreprinse imediat, și care creează pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanei controlate și/sau angajații acesteia ori creează pericol iminent și imediat pentru societate. Sânt echivalente cu încălcări foarte grave încălcările grave care nu au fost înlăturate în termenul indicat în prescripție.

(4) În cazul încălcărilor minore pot fi emise doar prescripții în baza cărora se recomandă și se indică modalități de înlăturare a încălcărilor, însă nu pot fi aplicate sancțiuni prevăzute de legea contravențională sau altă lege și nu pot fi aplicate măsuri restrictive.

(5) În cazul încălcărilor grave, pe lângă recomandări de înlăturare și oferire a termenului în care se vor înlătura încălcările, pot fi aplicate sancțiuni, însă nu pot fi aplicate măsuri restrictive.

(6) În cazul încălcărilor foarte grave se indică modalitățile de înlăturare, se aplică sancțiuni și/sau măsuri restrictive în conformitate cu prevederile legii, după caz.

Înregistrarea controalelor.

(1) Organele de control sunt obligate să înregistreze în Registrul de stat al controalelor următoarele date:

- a) denumirea (numele) persoanei și obiectului supuse controlului și punctajul curent de risc atribuit;
- b) numărul și data aprobării planului de control;
- c) numărul, data și ora emiterii delegației de control;
- d) durata controlului;
- e) tipul controlului;
- f) scopul și aspectele care urmează să fie supuse controlului;
- g) data introducerii informației privind controlul efectuat.

(2) Organele de control sunt obligate să includă datele menționate la alin. (1) în Registrul de stat al controalelor după cum urmează:

- a) pentru controalele planificate: informația specificată la lit. a) și b) – în cel mult 5 zile lucrătoare de la data aprobării planului controalelor și informația de la lit. c)–f) – cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de data începerii controlului;
- b) pentru controalele inopinate: toată informația specificată la lit. a), c)–f) – cel târziu la momentul începerii controlului.

(3) La încheierea controlului, organele de control sunt obligate să includă în Registrul de stat al controalelor informația de la alin. (1) lit. g), nota de motivare a controlului inopinat și procesul-verbal de control. În cazul întocmirii pe suport de hârtie a procesului-verbal de control și a notei de motivare a controlului inopinat, copiile electronice ale acestora se includ în Registrul de stat al controalelor în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii acestora.

Registrul de stat al controalelor.

(1) Registrul de stat al controalelor reprezintă o resursă informațională specializată care asigură evidența centralizată a informației sistematizate cu privire la controalele de stat, planificate și efectuate, precum și la rezultatele controalelor respective, și este ținut de autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor, în modul stabilit de Guvern.

(2) Accesul tuturor persoanelor la Registrul de stat al controalelor este garantat și gratuit. Accesul în mod electronic al agenților economici se realizează prin metode și/sau tehnici de autentificare în modul stabilit de Guvern.

(3) Datele specificate la art. 8 al Legii nr.131 din 08.06.2012 pot fi accesate de autoritatea stabilită la art. 10 al aceleiași legi și de alte autorități ale administrației publice în limita necesară pentru exercitarea funcțiilor și atribuțiilor stabilite de lege, precum și de persoana supusă controlului, la care se referă datele în cauză. Informația cu privire la inițierea controlului inopinat este accesibilă persoanei supuse controlului din momentul inițierii controlului.

(4) Registrul de stat al controalelor este unica platformă electronică de generare, modificare, procesare și stocare în format electronic a documentelor aferente controlului în domeniile pentru care se aplică prezenta lege.

(5) Documentele electronice create în baza Registrului de stat al controalelor au prioritate față de documentele pe suport de hârtie emise de același organ de control sau față de documentele electronice create în baza altui program, în caz de divergențe sau incertitudini privind cuprinsul și autenticitatea acestora. Toate documentele electronice stocate în Registrul de stat al controalelor, indiferent dacă sunt create în baza registrului sau nu, se prezumă a fi valide și autentice până la proba contrarie.

(6) Forma/parametrii documentelor aferente controlului – plan, delegație, proces-verbal de control – create în baza Registrului de stat al controalelor sunt obligatorii. Documentele care au altă formă sau alți parametri decât cei stabiliți expres în Registrul de stat al controalelor sunt nule.

(7) Organele de control sunt obligate să utilizeze Registrul de stat al controalelor pentru crearea documentelor ce țin de controalele efectuate și, la necesitate, pot imprima copii și duplicate ale acestor documente pe suport de hârtie.

Tipurile de control

Controlul planificat:

Periodicitatea controalelor planificate:

(1) Unul și același organ de control nu este în drept să efectueze controlul planificat mai mult decât o dată într-un an calendaristic asupra uneia și aceleiași persoane sau asupra unuia și aceluiași obiect al controlului în cazul în care persoana deține mai multe obiecte distincte, amplasate separat de sediu și de alte obiecte, cu excepția cazurilor în care se impune o frecvență mai înaltă a controalelor conform metodologiei de planificare a controlului în baza criteriilor de risc, aplicată domeniului de control în cauză.

(2) Limita de timp indicată la alin. (1) nu se aplică pentru inițierea controalelor inopinate. Faptul desfășurării controlului inopinat se ia în considerare la întocmirea următorului plan de control.

(3) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazul reorganizării sau lichidării persoanei supuse controlului.

(4) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul reorganizării organului de control și atribuirii totale sau parțiale a competențelor acestuia altui organ de control.

Planul controalelor:

(1) Organul de control întocmește anual planul controalelor pentru anul următor.

(2) Planul controalelor se înregistrează de către fiecare organ abilitat cu funcții de control în Registrul de stat al controalelor până la data de 1 decembrie a anului care precede anul calendaristic la care se referă planul controalelor.

(3) Până la finele anului de gestiune, organul de control aprobă planul controalelor pentru anul următor și îl publică pe pagina sa electronică și în Registrul de stat al controalelor. Planul se aprobă prin decizia organului de control și stabilește un număr exact de controale planificate asupra unui număr prestabilit de persoane pe parcursul unui an calendaristic.

(4) Organele de control nu sunt în drept să modifice ordinea controalelor planificate după înregistrarea și publicarea planului controalelor și/sau să efectueze controale planificate în cazul în care acestea nu au fost incluse în plan. În maximum 5 zile lucrătoare după aprobarea planului controalelor, dar până la publicarea acestuia, organul de control este obligat să-l contrapună planurilor de control ale celorlalte organe de control cu scopul de a identifica agenții economici care sunt incluși în planuri diferite și de a coordona efectuarea controalelor comune, precum și de a introduce ajustările necesare în ordinea de executare a planului.

(5) Planul controalelor identifică persoanele care vor fi controlate, prioritatea acestora și ordinea în care vor fi controlate, în dependență de riscul prezentat, de particularitățile sezoniere într-un domeniu de control, în dependență de resursele disponibile, graficul de lucru al organului pe parcursul anului și de alte circumstanțe relevante. Numărul persoanelor incluse în plan se raportează obligatoriu la suma controalelor posibile și la durata totală a acestora pe parcursul întregului an, precum și la resursele umane și tehnologice disponibile ale organului de control.

(6) Persoanele care urmează a fi supuse controlului sunt expuse în planul controalelor în ordine descrescătoare a punctajului de risc, de la cel mai înalt grad de risc la cel mai scăzut, punctajul fiind acordat în baza criteriilor de risc aprobate prin metodologia

corespunzătoare. Planul indică, în scop informativ, pentru fiecare persoană, trimestrul în care e preconizat controlul.

(7) Executarea planului controalelor trebuie să fie clară, previzibilă și consecutivă. Organul de control este obligat să respecte ordinea de executare stabilită în plan.

(8) În cazul inițierii unui control comun la o persoană inclusă în planul controalelor, dacă încă nu s-a realizat controlul planificat la această persoană, organul de control va anula controlul planificat pentru anul curent, pentru domeniul aferent controlului comun efectuat, după efectuarea controlului comun și va ajusta ordinea de executare a planului în mod corespunzător.

(9) La efectuarea controlului planificat, dacă în anul curent deja a fost efectuat un control inopinat la aceeași persoană, organul de control va ajusta/restrânge durata controlului și aria aspectelor necesare de a fi verificate în corespundere cu controlul inopinat deja efectuat.

Criteriile de întocmire a planului controalelor:

(1) Planul controalelor se întocmește de către organul de control în baza criteriilor de risc stabilite conform particularităților obiectului controlului, persoanelor supuse controlului și ale raporturilor anterioare cu organul de control (data efectuării ultimului control, încălcări anterioare).

(2) La propunerea organelor de control pe domeniile lor aferente, Guvernul va aproba criteriile de risc pentru toate domeniile de control, modul de stabilire a gradelor de risc, de ponderare și utilizare a criteriilor în cauză pentru determinarea gradului de risc al persoanelor la planificarea controlului de stat.

Controlul comun:

(1) Două sau mai multe organe de control, în cazul în care sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 4 alin. (7), Legea nr. 131 din 08.06.2012 sunt obligate să decidă de comun acord, cu notificarea prealabilă a autorității de supraveghere a controalelor, exercitarea unui control comun asupra unei persoane supuse controlului.

(2) Inspectorilor li se vor emite delegații separate de control în condițiile art. 21 alin. (2).

(3) Dacă, deși s-a aprobat un control comun, unul sau mai multe dintre organele de control împuternicite nu au participat la el, acestea pierd dreptul de a exercita controlul asupra persoanei respective odată cu emiterea procesului-verbal de control de către organul (organele) care a exercitat controlul.

(4) Toate deciziile, acțiunile și actele care, conform prezentei legi, trebuie efectuate de un singur organ de control se vor efectua de comun acord de către organele de control care participă la controlul comun.

(5) Divergențele apărute între organele de control sunt interpretate în favoarea persoanei supuse controlului, cu luarea unei decizii mai favorabile acesteia.

Notificarea delegației de control.

(1) Organul de control va expedia persoanei supuse controlului un exemplar al delegației de control astfel încât între momentul primirii efective a exemplarului și mo-

mentul începerii controlului să treacă cel puțin 5 zile lucrătoare, dar nu mai mult de 15 zile lucrătoare. Delegația de control se comunică persoanei supuse controlului prin orice modalitate care permite organului de control confirmarea recepționării de către persoana respectivă. Comunicarea la adresa electronică indicată a persoanei controlate și recepționarea delegației de control în format electronic, semnată cu semnătură electronică avansată calificată, se consideră comunicare la sediul acesteia.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) nu se aplică în cazul în care există temeiuri pentru efectuarea unui control inopinat, conform art.19, Legea nr.131 din 08.06.2012. În acest caz, un exemplar al delegației de control, semnată de persoana responsabilă a organului de control, se înmânează, contra semnătură, persoanei care urmează a fi supusă controlului la începutul controlului.

Controlul inopinat.

Temeiurile și condițiile efectuării controalelor inopinate.

(1) Organul de control poate decide efectuarea controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor, precum și poate emite inspectorului delegație de control, doar în cazul:

- 1) deținerii informațiilor/indiciilor, susținute prin probe aflate în posesia organelor de control, despre existența situațiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță care prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor, dacă sunt întrunite următoarele condiții:
 - a) necesitatea inițierii controlului este motivată în prealabil;
 - b) poate fi rezonabil stabilit, din informația deținută până la inițierea controlului și din nota de motivare, că doar intervenția inopinată prin control va preveni și/sau stopa încălcările care în mod iminent provoacă prejudicii sau că astfel ar putea fi diminuate substanțial prejudiciile deja cauzate;
- 2) verificării informației, care, conform legii, este raportată în mod obligatoriu, dacă sunt întrunite următoarele condiții:
 - a) această informație nu a fost prezentată în termenul stabilit de lege sau de un act normativ;
 - b) organul abilitat cu funcții de control sau organul responsabil de recepționarea informației corespunzătoare nu a primit notificare justificativă din partea persoanei obligate să raporteze informația în termen și/sau această persoană nu a răspuns în termen rezonabil la înștiințarea din partea organului responsabil;
- 3) verificării informației obținute în cadrul altui control la întreprinzătorul cu care persoana controlată a avut anterior relații economice, dacă sunt întrunite următoarele condiții:
 - a) întreprinzătorul refuză să prezinte informațiile în cauză;
 - b) nu există altă modalitate de obținere a informației în cauză;
 - c) informația dată este decisivă și indispensabilă pentru atingerea scopului controlului inițiat anterior;
- 4) solicitării directe din partea persoanei care urmează a fi supusă controlului de a fi inițiat controlul.

(2) Controalele inopinate nu pot fi desfășurate în baza informațiilor neverificate și/sau provenite dintr-o sursă anonimă.

(3) Controalele inopinate nu pot fi efectuate în cazul când există orice alte modalități directe sau indirecte de obținere a informației necesare de către organul abilitat cu funcții de control, inclusiv cele deținute de alte organe de supraveghere/control, deținători de registre publice, autorități și instituții publice.

(3¹) Nota de motivare pentru inițierea controlului inopinat în temeiul alin. (1) pct. 2), art.19 al Legii nr.131 din 08.06.2012 conține analiza și argumentarea necesară privind întrunirea condițiilor stabilite la punctul în cauză. În cadrul notei se va argumenta necesitatea intervenției prin expunerea în detaliu a circumstanțelor și informației ce stau la baza concluziilor și acțiunilor organului de control, posibilele încălcări ce rezultă din informația și probele deținute până la inițierea controlului și estimarea rezonabilă a pericolului și consecințelor în cazul neintervenției organului de control.

(4) Controlul efectuat în conformitate cu temeiul specificat la alin. (1) pct. 5), art.19 al Legii nr.131 din 08.06.2012 este inițiat în termene proximale de organul abilitat cu dreptul dat și are exclusiv aspect consultativ și constatator, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează indici ai infracțiunii. Cheltuielile acțiunii de control efectuate în conformitate cu temeiul specificat la alin. (1) pct. 5), art.19 al Legii nr.131 din 08.06.2012 vor fi suportate de solicitant în cazul în care persoana ce urmează a fi supusă controlului nu este obligată prin lege să solicite controlul.

(6) În cadrul controlului inopinat pot fi supuse controlului doar aspectele care au servit ca temei pentru inițierea controlului, conform alin. (1).

Controlul în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv și/sau licenței.

(1) Controlul în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv și/sau licenței se inițiază la solicitare, în temeiul art. 19 alin. (1) pct. 5) al art.19 al Legii nr.131 din 08.06.2012.

(2) Vizita inspectorului la fața locului, solicitată de agentul economic, cu scopul de preluare a unor mostre necesare pentru eliberarea unui certificat/act ce atestă calitatea, conformitatea sau inofensivitatea unor produse nu este calificată drept control în sine, cu excepția cazurilor când această vizită presupune o evaluare mai complexă sau este încadrată într-un proces de supraveghere și control cu o durată mai lungă.

(3) Controlul în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv și/sau licenței se efectuează doar în cazul în care acest lucru este prevăzut expres de actele legislative în calitate de condiție procedurală pentru eliberarea unui act permisiv și/sau licenței. În cadrul controlului în cauză pot fi supuse verificării doar aspectele necesare pentru a stabili întrunirea condițiilor expres și exhaustiv indicate de lege pentru eliberarea unui act permisiv și/sau licenței.

(4) Controlul în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv și/sau licenței se inițiază în urma solicitării pentru actele respective în cel mult 5 zile de la primirea solicitării de către organul emitent al actului permisiv/licenței și nu necesită întocmirea delegației de control în acest sens.

(5) Toate cheltuielile aferente controlului în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv și/sau licenței vor fi incluse în plata pentru actul în cauză și suportate de agentul economic solicitant al actului permisiv/licenței prin achitarea plății pentru acestea.

(6) Controlul în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv/licenței are exclusiv aspect consultativ și constatator, astfel încât în cadrul sau în urma acestui control nu pot fi aplicate măsuri restrictive ori sancțiuni, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează indici ai infracțiunii.

(7) În cazul în care persoana care urmează a fi controlată prin control planificat solicită un control în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv/licenței de la același organ de control, în termenul de la notificarea delegației de control până la efectuarea controlului planificat, organul de control va cumula aceste două acțiuni de control. Controlul în cadrul procedurii de eliberare a actului permisiv și/sau licenței se va efectua asupra aspectelor aferente eliberării actului respectiv cu aplicarea restricțiilor din prezentul articol. În vederea verificării altor aspecte decât cele necesare pentru eliberarea actului permisiv și/sau licenței se vor aplica regulile pentru control planificat stabilite de prezenta lege.

Notă: *Partea aplicativă a cadrului legal (legislativ) al controlului de stat, care reglementează implementarea Legii nr. 131 din 08.06.2012 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător se regăsește în capitolul „Procedura de control” al Legii în cauză. Cunoașterea în profunzime a prevederilor acestui Capitol și utilizarea lor îndemânatică în activitate este strict necesară pentru inspectorii identificați pentru efectuarea controalelor. Necunoașterea sau cunoașterea aproximativă a prevederilor procedurale duc la încălcarea legislației, care în consecință anulează controlul efectuat și/sau atrage la răspundere persoana care a efectuat controlul.*

II. EXPERTIZA ECOLOGICĂ DE STAT ȘI AUTORIZAȚIILE DE MEDIU

Anatolie BURDUJA,
șef, Direcția Expertiza ecologică
și autorizații de mediu

Rezumat.

În 2016 de către sistemul expertizei ecologice de stat și autorizării de mediu au fost eliberate:

- 788 avize a expertizei ecologice de stat la documentația de proiect pentru construcții, inclusiv 21 avize negative;
- 122 autorizații de folosință specială a apei pentru activitățile economice existente;
- 5 avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață;
- 3 avize de acordare a deversărilor de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață cu depășirea normativelor limitat admisibile (DLA);
- 760 autorizații de emisie a poluanților în atmosferă de la surse fixe;
- 641 avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la surse fixe;
- taxa pentru efectuarea expertizei ecologice de stat la documentația de proiect pentru construcții transferată la bugetul de stat este de **928,078 mii lei**, (suma transferată a constituit o creștere de **45,916 mii lei**, comparativ cu 2015).

Cuprins.

1. Introducere.
2. Expertiza ecologică de stat – realizări și date.
3. Autorizațiile de mediu – implementarea normelor și standardelor ecologice în activitățile economice.
4. Probleme și propuneri de perfecționare.

1. Introducere.

a) Expertiza ecologică de stat.

Expertiza ecologică a documentației de proiect (DP) în a. 2016 a fost efectuată în baza actelor legislative și normative în vigoare, atribuțiilor și competențelor prevăzute în anexa nr.3 din Instrucțiunea despre ordinea de organizare și efectuare a expertizei ecologice de stat aprobată prin Ordinul Ministrului Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului nr.188 din 10.09.02 de către Direcția Expertiză Ecologică și Autorizații de Mediu din cadrul Inspectoratului Ecologic de Stat (IES) de către inspectorii, conform fișei postului, cu atribuții de efectuare a expertizei ecologice de stat a DP din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale IES - Agențiilor și Inspecțiilor ecologice.

DP examinate și acordate de DEEAM au fost destinate pentru construcția, lichidarea, extinderea, reconstrucția, reutilizarea, modernizarea și reprofilarea: sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare a localităților cu stații de epurare biologică a apelor uzate (124 proiecte); obiecte social-culturale (372 proiecte); stațiilor de alimentare cu combustibil (47 proiecte); ateliere reparații auto și spălătorii (25 proiecte), inclusiv pentru tehnica agricolă (4 proiecte); depozitelor și frigidierelor pentru păstrarea fructelor, legumelor (54 proiecte); valorificarea substanțelor minerale utile din cariere, mine (15 proiecte); reabilitarea drumurilor, reparația străzilor (29 proiecte); măsuri anti-erozionale cu construcții hidrotehnice, construcția iazurilor (26 proiecte); complexe zootehnice (3 proiecte); construcția centralelor termice autonome, inclusiv pe biomasă, balot de paie, peleți, brichete (39 proiecte); amenajarea depozitelor pentru dislocarea, înhumarea, izolarea deșeurilor toxice, deșeurilor menajere solide (4 proiecte), inclusiv prelucrarea deșeurilor animaliere cu producerea biogazului (1 proiecte); obiecte industriale și agroindustriale (23 proiecte).

DP examinate și acordate de Agenții și Inspecții au fost destinate pentru construcția obiectelor social-culturale cu asigurarea tehnică de la obiectele și rețelele centralizate și proprii, inclusiv: case de locuit, grădinițe de copii, școli, case de cultură, cluburi, policlinici, puncte medicale, spitale, clădiri administrative, case individuale cu sobe, stații de telefoane, farmacii, oficii poștale, întreprinderi și centre comerciale de alimentare și de deservire socială; construcției obiectelor de prelucrare a produselor agricole în localitățile rurale, inclusiv: oloinițe și mori de măcinat, locuri descoperite de parcare și garaje pentru vehicule fără servicii; construcției liniilor de tensiune înaltă de 35 kW și mai joasă, nodurilor și liniilor de telecomunicații aeriene și subterane între localitățile țării și în intravilanul localităților, rețelilor de conducte de apă, canalizație în intravilanul localităților (fără instalații) altor întreprinderi, obiecte și instalații de menire comună.

b) Autorizațiile de mediu.

Potrivit prevederilor *art.10, alin.(2) al Legii nr. 235 din 20.07.2006 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător”*, autorizarea este o acțiune prin care autoritatea administrației publice sau instituția abilitată prin lege cu funcții de reglementare și de control îi permite solicitantului să inițieze și/sau să desfășoare o afacere, eliberându-i un act cu caracter permisiv sub formă de licență - pentru genurile de activitate prevăzute de *Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 „Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător”* și/sau sub formă de autorizație - pentru confirmarea unor cerințe tehnice, unor norme separate sub un anumit aspect, stabilite de lege.

Autorizația de mediu pentru folosință specială a apei (AMFSA) este un act permisiv eliberat de IES, care reglementează în complex utilizarea și protecția apelor, în baza normelor de captare și utilizare a apei și regimului de evacuări stabilit de normativele DLA, condițiile tehnice, ecologice și igienice de desfășurare legală a consumului uman și a procesului tehnologic de producere. Potrivit art. 26 al Legii Apelor nr. 272 din 23.12.2013 AMFSA se eliberează pe un termen de 12 ani, cu excepția cazurilor în care:

- a) autorizația este cerută pentru un termen mai scurt;
- b) autorizația este cerută pentru un termen lung în temeiul alin. (2). „Autorizația de

mediu pentru folosința specială a apei pe termen lung se eliberează pentru 25 de ani în cazul în care solicitantul se obligă să facă o investigație pe un termen lung având ca obiect construcția, îmbunătățirea sau reabilitarea:

- a) unui baraj în scopuri hidroenergetice sau de altă natură;
- b) unei construcții hidrotehnice sau instalații pentru tratarea și furnizarea apei potabile”

Menționăm că acțiunile de captare și utilizare a apei se autorizează **în complex**, când există garanții de utilizare rațională a apei și nu se va produce poluarea mediului. Totodată menționăm, că în an. 2016 autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei, începând cu 01.04.2014, sunt eliberate prin intermediul ghișeului unic în conformitate cu Hotărârea Guvernului Nr. 894 din 12.11.2013 cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei.

Activitatea în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei.

Activitatea în domeniul autorizării folosinței speciale a apei este reflectată în diagramele din fig. 9, 10.

Pe parcursul anului 2016 au fost efectuate activități de implementare a procedurii de eliberare a autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei (AMFSA) prin intermediul Ghișeului Unic. Ministerul Mediului a organizat ședințe cu instituțiile implicate privind situația curentă și soluționarea problemelor întâlnite în contextul funcționării Ghișeului Unic a autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei (AMFSA) și cu privire la dificultățile apărute la implementarea programului Compact al Fondului Provocările Mileniului Moldova.

Inspectoratul Ecologic de Stat în acest scop a emis Ordinul nr. 155 din 09.12.2015 prin care subdiviziunilor teritoriale le-au fost delegate competențe de examinare a cererilor pentru toate tipurile de utilizare a apei. Astfel în 2016 au fost eliberate AMFSA pentru 122 utilizatori de apă, cu 75 mai multe de cât în 2015, iar numărul utilizatorilor de apă ce dispun AFSA a crescut până la 382.

Însă, mai mult de 1/3 din subdiviziunile teritoriale ale IES (14 din 38), nu eliberează AMFSA pentru utilizatori de apă din motivul neclarităților parvenite în procesul de implementare a modificărilor și a funcționalității sistemului Ghișeului unic privind eliberarea autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei și nivelul de instruire a personalului autorităților publice implicat în procesul de autorizare a folosinței speciale a apei.

Pe parcursul anului au fost depistate 111 cazuri de încălcare a legislației privind protecția apelor, exprimate prin folosirea obiectivelor acvatice fără autorizația de mediu pentru folosința specială a apei.

Autorizația de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele fixe (AEPA) este un act permisiv eliberat de IES care reglementează emisiile de poluanți în atmosferă de la sursele fixe de poluare stabilite în baza normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți, precum și de alte condiții și reglementări care asigură protecția aerului atmosferic în procesul tehnologic de producere.

Responsabilii din Agenții și Inspecții de controlul agenților economici generatori de poluanți în atmosferă, precum și de eliberarea autorizațiilor de emisii a poluanților în

aerul atmosferic de la sursele fixe au fost permanent instruiți pentru îmbunătățirea activității de autorizare.

Activitatea în domeniul autorizării emisiilor de poluanți în aerul atmosferic este reflectată în diagramele din fig. 7, 8.

2. Expertiza ecologică de stat – realizări și date

Fig.1. reprezintă numărul proiectelor examinate și avizate de sistemul expertizei ecologice de stat, inclusiv cu avize negative.

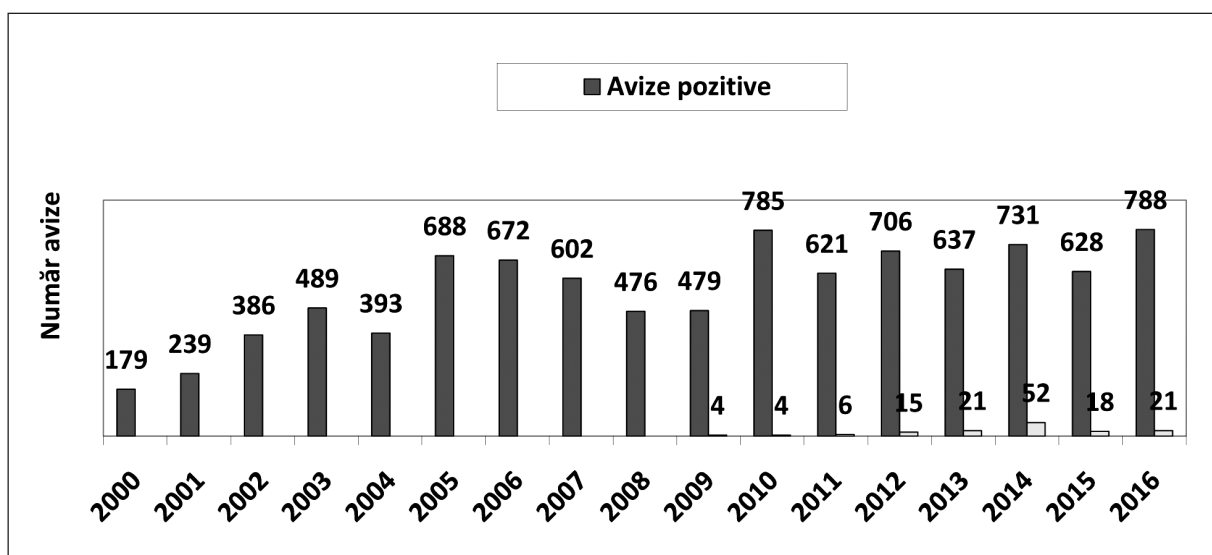

Fig. 1. Documentația de proiect pentru construcții examinată și avizată de expertiza ecologică de stat

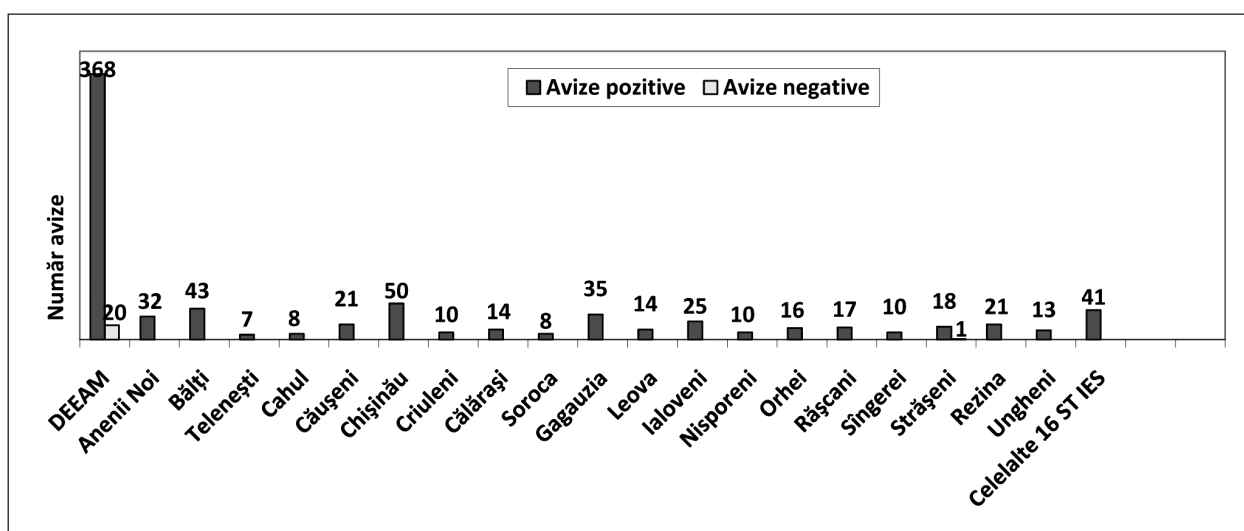

Fig. 2. Ponderea subdiviziunilor sistemului expertizei ecologice de stat în realizarea programului IES 2016

Pe parcursul anului 2016 au fost examinate de SEES în total 788 proiecte, inclusiv avizate pozitiv 768 proiecte și 21 proiecte avizate negativ (cu **160** proiecte mai mult, comparativ cu anul 2015), 3 proiecte au fost examinate repetat. Din fig. 2, „**celelalte 16 ST IES**” au examinat și eliberat avize ale expertizei ecologice pentru **41 DP** și anume: Edineț-2, Camtemir-1, Cimișlia-5, Hîncești-0, Basarabeasca-3, Glodeni-7, Fălești-1, Dondușeni-2, Ștefan Vodă-6, Drochia-7, Dubăsari-0, Florești-2, Ocnița-1, Taraclia-4, Șoldănești-0, Briceni-1.

Potrivit prevederilor art. 19, alin. (3) al Legii nr. 851 din 29.05.1996 privind expertiza ecologică „Nerespectarea prevederilor actelor legislative și ale altor acte normative, precum și a instrucțiunilor în vigoare privind volumul și conținutul documentației prezentate pentru efectuarea expertizei ecologice de stat constituie temei de restituire a documentației beneficiarului pentru completare și perfectare”.

Majorarea numărului avizelor negative eliberate se explică și prin faptul necorespunderii PE cu cerințele Instrucțiunii despre ordinea de organizare și efectuare a expertizei ecologice de stat aprobată prin Ordinul Ministrului Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului nr.188 din 10.09.2002 sau a soluțiilor de proiect la următoarele: „Curățarea canalelor și restabilirea digurilor de protecție în lunca r. Botna ale primăriei Costești și Pojăreni, r-nul Ialoveni (Etapa II)”, „Exploatarea carierei de argilă din s. Mănoilești, r-nul Ungheni”, „Servicii de proiectare la efectuarea lucrărilor de reparație a drumurilor R18 Florești-Nicolaevca-Sîngerei și L189 R18- Cașunca-Prodănești”, „Construirea unui depozit de produse alimentare cu oficiu în limitele terenului arendat din str. Maria Dragan, sect. Ciocana, mun. Chișinău”, „Proiectarea lucrărilor complexe de stopare a alunecărilor de teren pe str. Izvoarelor, 41/1-51, or. Codru, mun. Chișinău”, „Forarea sondei arteziene din s. Sociteni, r-nul Ialoveni”, „Construcția drumului de acces către Zona Economică Liberă în or. Strășeni”, „Construcția drumului M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești-frontieră cu România, (ocolirea or. Comrat)”, „Construcția intersecțiilor denivelate pe drumul M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești-frontieră cu România, (ocolirea or. Comrat)”, „Forarea sondei exploatabile pentru alimentarea cu apă a SRL „Irarom-Grup” s. Țaul, r. Dondușeni”, „Pensiune agroturistică (construcții din elemente ușor montabile și demontabile în scop de recreere), în limitele terenului cu nr. cadastral 01211041377, amplasat în extravilanul or. Durlești”, „Amenajarea și consolidarea luncii râulețului din centrul satului Onișcani, r-nul Călărași”, „Extinderea gropii de împrumut a grundului amplasată pe terenurile UAT Burlăceni, r-nul Cahul, necesar pentru executarea lucrărilor de reabilitare a drumului M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești-frontiera cu România pe segmentul Ciurnai-Burlăceni”, „Planul urbanistic general al or. Călărași”, „Traseu pentru aprovizionarea cu apă a sistemului de irigare din s. Cojușna, r-nul Strășeni”, „Construcția iazului în hotarele administrativ-teritoriale ale primăriei s. Cupcui, r-nul Leova”, „Hotel, bazin deschis, terase, teren sportiv, clădiri de deservire. I etapă de construcție” din or. Drochia, „Proiectarea unei fântâni arteziene din s. Porumbeni, r-nul Criuleni”, „Valorificarea zăcământului de argilă bentonitică și calcar pentru construcții „Prodănești” din s. Prodănești, r-nul Florești și recultivarea terenurilor afectate de activități miniere”, „Proiectarea rețelelor de canalizare gravitațională cu reabilitarea stației de pompare principală și rețelei de canalizare sub presiune în or. Vadul lui vodă, mun. Chișinău”, „Curățarea și adâncirea canalelor de

drenaj în lunca r. Botna în hotarele administrativ-teritoriale ale or. Căușeni, r-nul Căușeni” și „Reconstrucția bazinului de acumulare a apei în hotarele administrativ-teritoriale ale com. Secăreni, r-nul Hîncești”.

Totodată, în 2016 din numărul total de documentații de proiect examinate, cele finanțate de la bugetul de stat au constituit 32,6 %. Comparativ cu anii precedenți este o descreștere a numărului documentațiilor de proiect finanțate din bugetul de stat, fondul ecologic național, granturi, în general pentru construcția complexă a obiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, a centralelor termice pe combustibil alternativ – biomasa și o creștere comparativ cu anul 2015. Astfel, în 2015 din numărul total de documentații examinate, doar 27,6% au fost finanțate din bugetul de stat. În 2014 din numărul total de documentații examinate, cele finanțate de la bugetul de stat au constituit 55,4 %, iar în anul 2013 – au constituit 60%.

De menționat, că expertiza ecologică de stat a proiectelor de execuție se efectuează contra plată, cu excepția documentației pentru construcția obiectelor finanțate din bugetul de stat, conform prevederilor art. 18 al Legii nr. 851 cu privire la expertiza ecologică de stat, iar mijloacele acumulate sunt direcționate în bugetul de stat.

Fig.3. demonstrează, că pentru executarea lucrărilor de expertiză ecologică în 2016 în bugetul de stat a fost transferată suma de **928,078 mii lei**, (suma transferată a constituit o creștere de **45,916 mii lei**, comparativ cu 2015.

Transferuri la bugetul de stat pentru efectuarea expertizei ecologice, mii lei

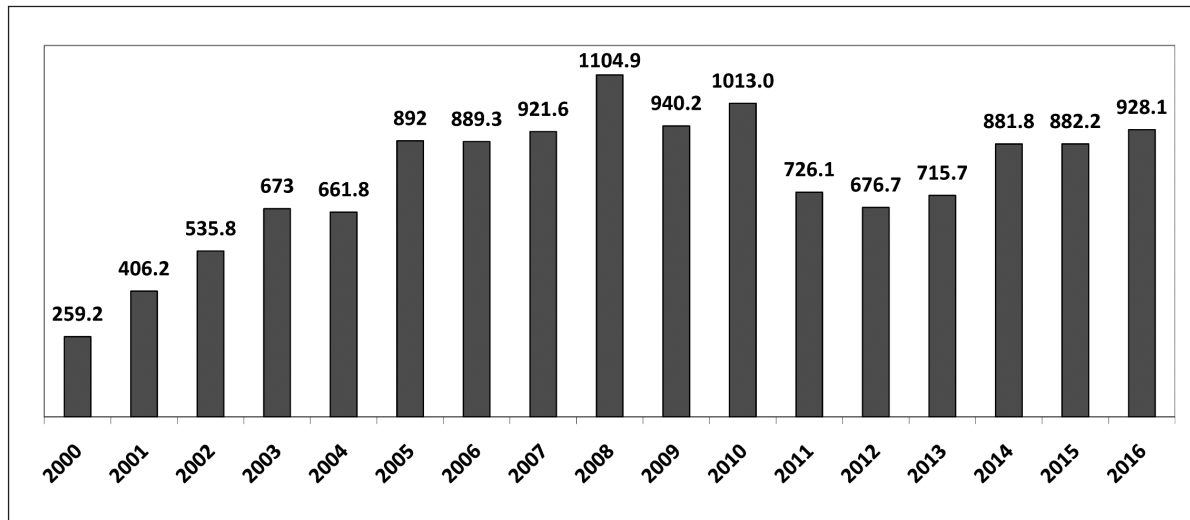

Fig. 3. Transferuri la bugetul de stat pentru expertiza ecologică

Ponderea procentuală a transferurilor la bugetul de stat a SEES pentru efectuarea expertizei ecologice de stat a proiectelor este demonstrată în **Fig.4**. Din suma totală a transferurilor la bugetul de stat **882,162 mii lei** sau evidențiat: DEEAM – 52,7%, Agenția Ecologică Chișinău – 9,07%, urmată de Agenția Ecologică Bălți cu 5,67% și Agenția Ecologică Găgăuzia cu 5,09%. Celelalte 32 subdiviziuni au contribuit la transferuri în medie cu câte 1÷4%.

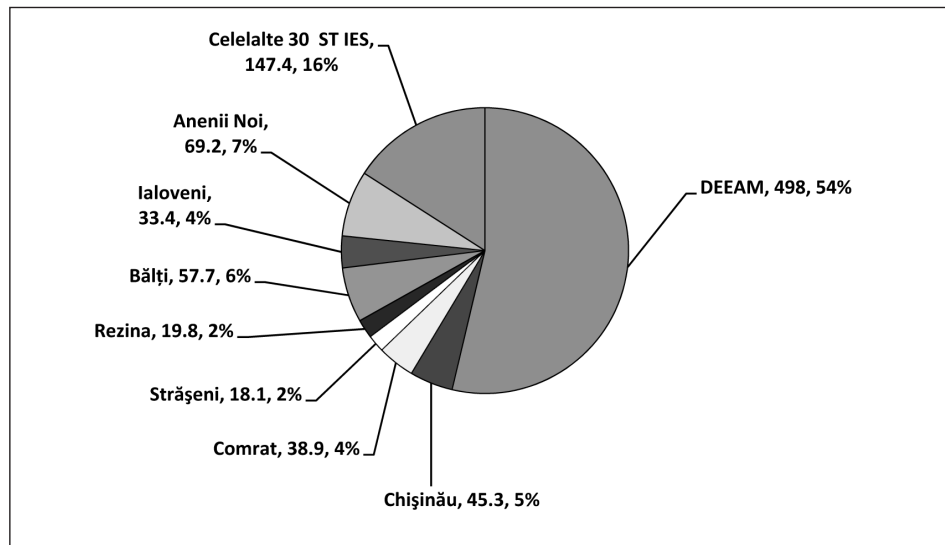

Fig. 4. Ponderea procentuală a transferurilor în bugetul de stat de către subdiviziunile sistemului expertizei ecologice de stat

Întru executarea indicațiilor din avizele expertizei ecologice de stat la documentația de proiect, Agențiile și Inspecțiile ecologice au participat în 999 de comisii de recepție finală, cu 59 mai multe obiecte noi construite, comparativ cu 2015. În Fig. 5. sunt prezentate datele privind punerea în funcțiune a obiectelor pentru fiecare raion.

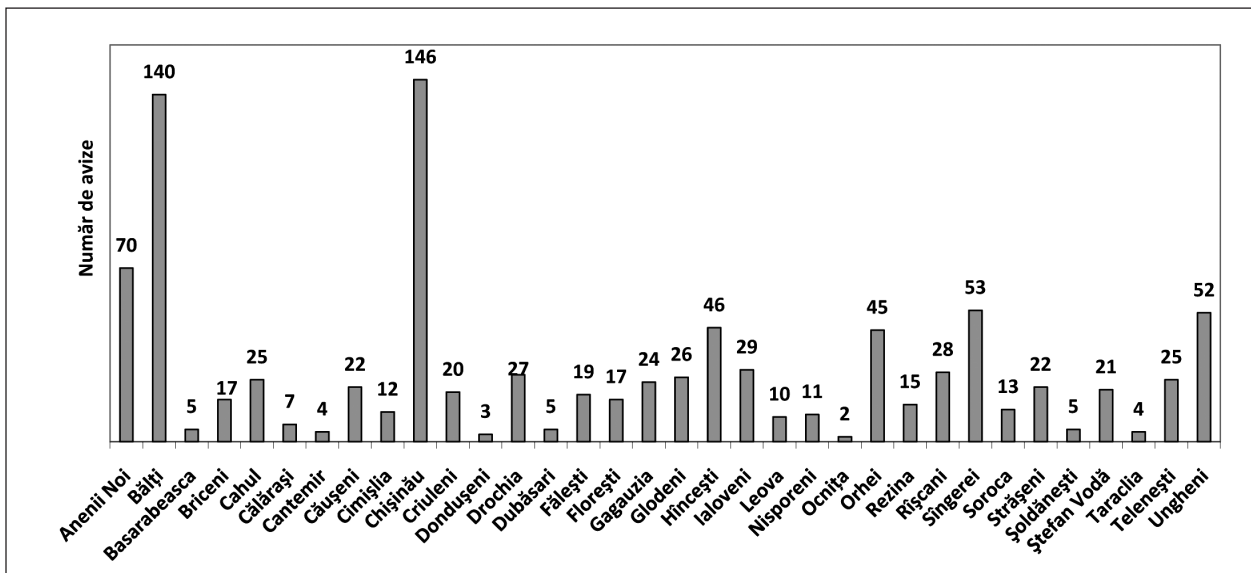

Fig. 5. Numărul obiectelor puse în funcțiune cu participarea Inspectorilor pentru mediu

Important pentru procedura de expertiză ecologică a documentației de proiect este întocmirea corectă a Avizului de acordare a terenului pentru amplasarea și proiectarea obiectului, care conține condițiile ecologice pentru inițierea și elaborarea proiectului.

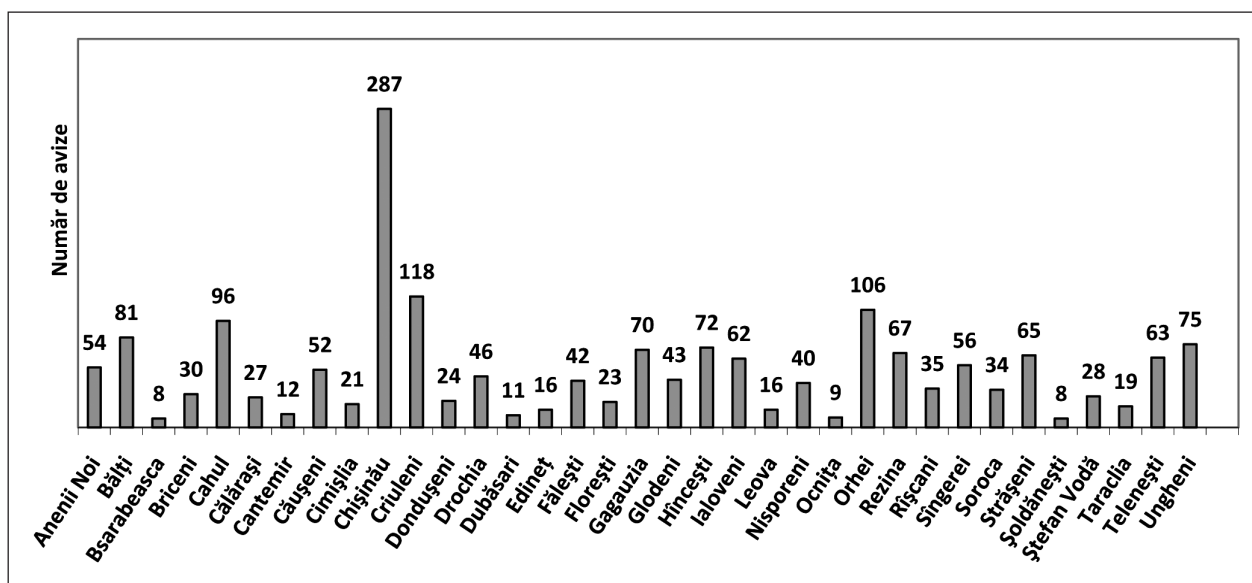

Fig. 6. Avize privind condițiile ecologice de acordare a terenurilor pentru activități preconizate, proiectele cărora urmează a fi expertizate.

Fig.6. demonstrează că în 2016 de către Agențiile și Inspecțiile ecologice au fost eliberate beneficiarilor avize privind condițiile ecologice de acordare a 1849 (cu 29 mai multe ca în 2015) terenuri pentru activități preconizate, proiectele cărora urmează a fi expertizate înainte de implementare. Totodată la 3 obiecte au fost eliberate avize privind necoordonarea atribuirii terenurilor pentru amplasarea și proiectarea obiectelor, iar pentru 4 activități planificate Ministerul Mediului a eliberat Acordul de mediu.

3. Autorizațiile de mediu – implementarea normelor și standardelor ecologice în activitățile economice

Fig.7. reprezintă numărul proiectelor normativelor ELA, inventarelor, acordate de DEEAM, subdiviziunile teritoriale ale IES. În 2016 au fost acordate 641 proiecte de normative ELA, inventare, cu 275 proiecte în diminuare, comparativ cu 2015, ceea ce

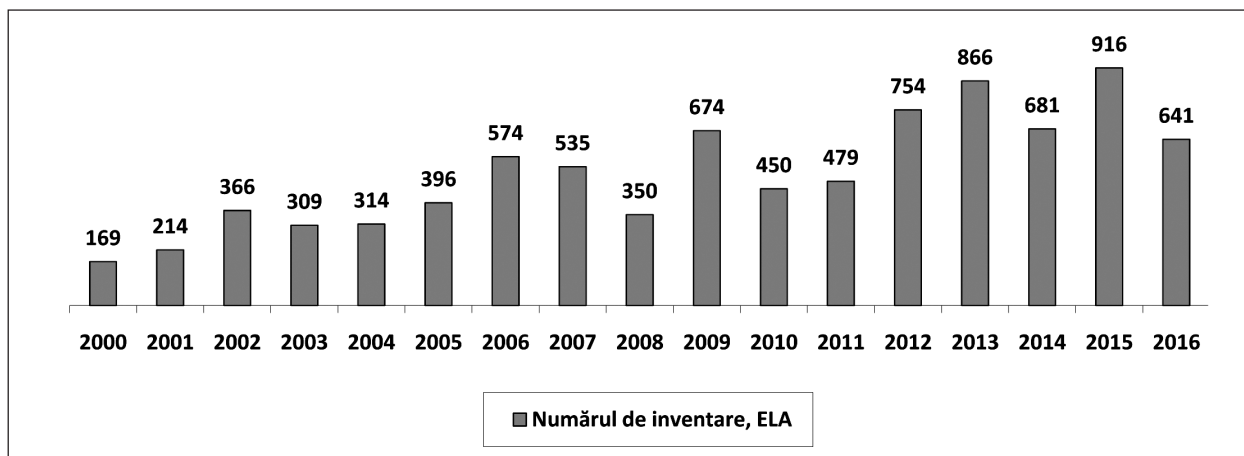

Fig. 7. Activitatea de reglementare a emisiilor de la sursele fixe de poluare a aerului atmosferic.

se explică prin faptul că inventarele acordate anterior au fost reactualizate în condițiile când parametri surselor de poluare a aerului atmosferic nu au fost modificați.

Fig.8. reprezintă numărul autorizațiilor eliberate de DEEAM, subdiviziunile teritoriale ale IES. În 2016 au fost eliberate 760 AEPA, cu 314 mai puține, comparativ cu 2015.

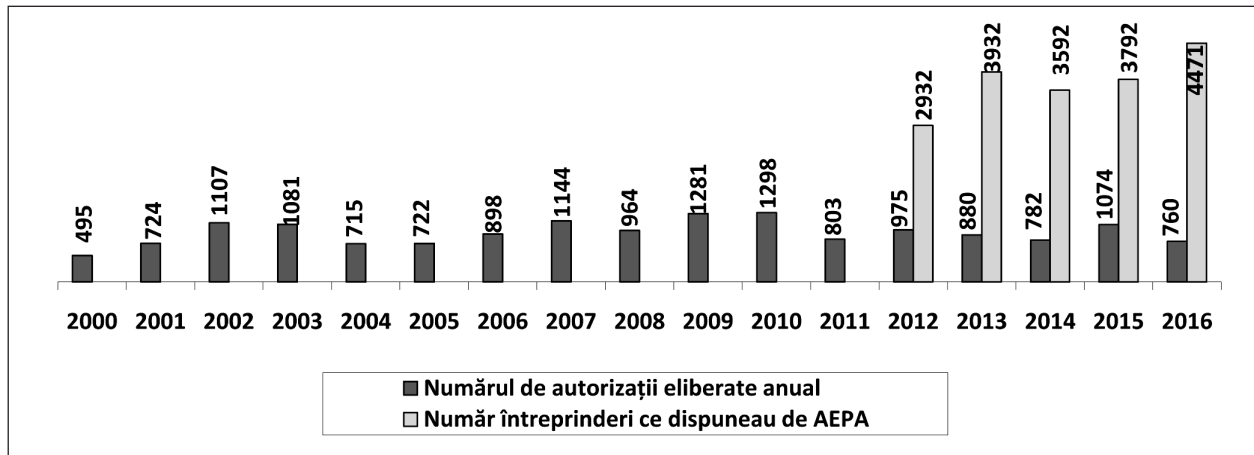

Fig.8. Autorizații de emisii a poluanților în aerul atmosferic eliberate întreprinderilor

(**Fig. 8**). În baza rapoartelor anuale anterioare ale IES se constată, că cca 500 de întreprinderi generatoare de poluanți în aerul atmosferic nu erau încă luate la evidență. Ca urmare, aceste întreprinderi nu sunt supravegheate de subdiviziunile teritoriale ale IES și nu achită plata pentru poluarea mediului. Acest obiectiv se realizează cu succes de către IES. Potrivit rapoartelor din 2016 subdiviziunile teritoriale ale IES în anul de referință au luat la evidența de inspectare 4603 întreprinderi ce trebuie să dispună de AEPA (cu 379 întreprinderi mai mult comparativ cu 2015), din ele, la finele anului 2016 dispuneau de AEPA 4471, ce constituie 97 % (cu 17,9 % mai mult ca în 2015)

Fig.9. În 2016 au fost examinate și acordate 8 proiecte a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) pentru utilizatori de apă, cu eliberarea a 5 avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață și 3 avize de acordare a deversărilor de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață cu depășirea normativelor limitat admisibile (DLA).

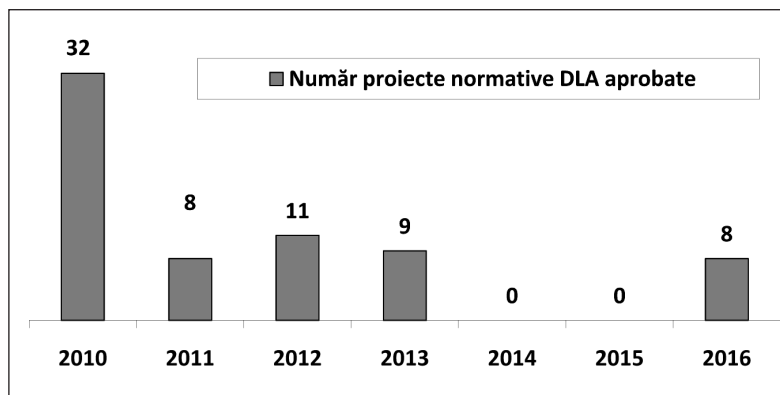

Fig. 9. Activitatea de reglementare a folosinței speciale a apelor (prin avizarea proiectelor normativelor DLA – anexă la AMFSA).

Numărului redus de utilizatori de apă, pentru care au fost acordate condițiile de deversare a poluanților în apele de suprafață, se datorează cerințelor impuse cu privire la neadmiterea înrăutățirii calității apelor de suprafață receptoare în rezultatul evacuărilor de ape uzate și, totodată, stării nesatisfăcătoare a sistemului de canalizare/epurare a apelor uzate.

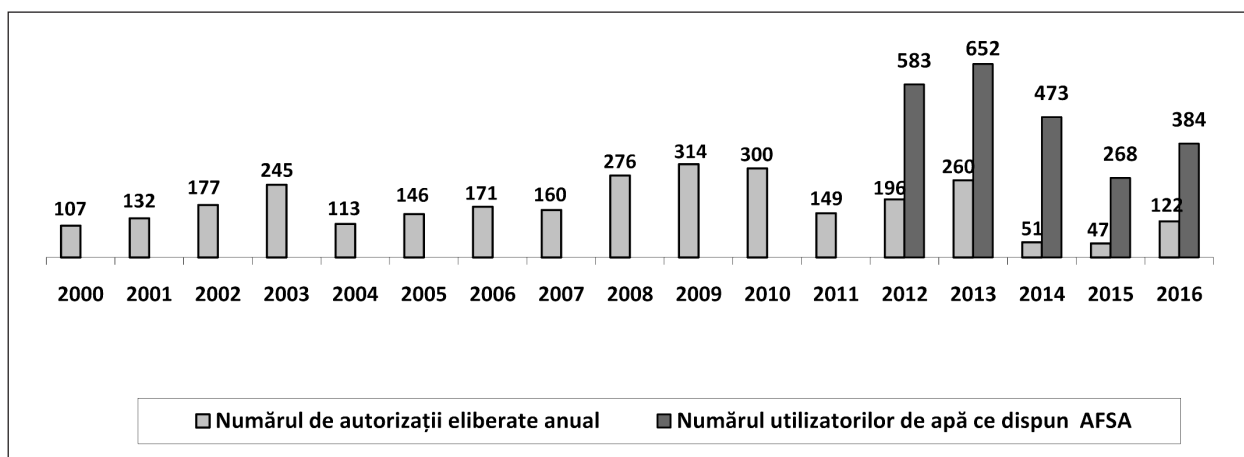

Fig. 10. *Autorizații de folosință specială a apei.*

Fig. 10. demonstrează, că în anul 2014-2015 s-a redus numărul utilizatorilor de apă (UA) autorizați după intrarea în vigoare a Regulamentului cu privire la organizarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12.11.13. La sfârșitul anului 2015, în scopul accelerării procesului de examinare a cererilor privind eliberarea AMFSA, IES a emis Ordinul nr. 155 din 09.12.2015 prin care subdiviziunilor teritoriale le-au fost delegate competențe de examinare a cererilor pentru toate tipurile de utilizare a apei. Astfel în 2016 au fost eliberate AMFSA pentru 122 utilizatori de apă, cu 75 mai multe de cât în 2015, iar numărul utilizatorilor de apă ce dispun AMFSA a crescut până la 382.

Însă, mai mult de 1/3 din subdiviziunile teritoriale ale IES (14 din 38), nu eliberează AMFSA pentru utilizatori de apă din motivul neclarităților parvenite în procesul de implementare a modificărilor și a funcționalității sistemului Ghișeului unic privind eliberarea autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei și nivelul de instruire a personalului autorităților publice implicat în procesul de autorizare a folosinței speciale a apei.

În anii precedenți subdiviziunile teritoriale ale IES n-au eliberat AMFSA pentru utilizatori de apă, care nu dispun de sisteme de canalizare proprii, precum și utilizatori de apă, care nu sunt racordați la sistemele de canalizare existente sau nu practică transportarea autorizată a apelor uzate cu auto vidanaje. Ca urmare, s-a majorat numărul de utilizatori de apă, care, în baza măsurilor coordonate cu subdiviziunile teritoriale ale IES au inițiat construcția sistemelor de canalizare. În anul 2016 au fost supuse expertizei ecologice de stat 61 proiecte de execuție privind construcția rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare a apelor uzate menajere în diferite localități, cu 2 proiecte de execuție mai mult comparativ cu anul 2015 sau 56,5% din numărul total de proiecte de execuție privind construcția rețelelor de apeduct, canalizare și a stațiilor de epurare.

Potrivit rapoartelor anuale subdiviziunile teritoriale ale IES au la evidență 887 utilizatori de apă, care trebuie să dispună de AMFSA, din ei la sfârșitul anului 2015 dispuneau doar 384 UA, ce constituie 43,3 % (**Fig. 10**).

Subdiviziunile teritoriale ale IES urmează să ia la control acești utilizatori de apă cu prescrierea indicațiilor pentru perfectarea dosarului, care va fi depus la ghișeul unic pentru coordonarea folosinței speciale a apei și achitarea plății pentru poluarea mediului. Acest obiectiv urmează a fi realizat de către IES în următorii ani.

4. Probleme și propuneri de perfecționare a expertizei și autorizării.

Problemele existente în sistemul expertizei ecologice și autorizărilor de mediu, precum și unele propuneri de ameliorare a situației sunt reflectate și în anuarele anterioare ale IES.

De menționat, că documentația de proiect pentru construcții este supusă obligatoriu unei expertize ecologice complexe. Orice proiect prezentat la expertiză trebuie să conțină soluții de organizare a construcției, de exploatare, inclusiv și lichidarea obiectului.

Se depistează cazuri când Beneficiarul de proiect schimbă instalațiile prevăzute în proiectele avizate anterior și le prezintă spre avizare repetat, fără a argumenta avantajele modificării din punct de vedere tehnic, economic, ecologic. Inspectoratul Ecologic de Stat prin efectuarea expertizei ecologice de stat are scopul de a evalua încadrarea tehnologiilor din documentația de proiect pentru construcții la cerințele actelor legislative și normative de mediu. Astfel, potrivit art. 19, alin. (1) al Legii privind expertiza ecologică, documentația de proiect pentru construcții este supusă unei examinări complexe, în cadrul căreia se iau în considerare factorii ecologici, economici și sociali, menținerea stabilității ecosistemelor naturale în contextul unui eventual impact pe întreaga perioadă de desfășurare a activității economice preconizate, inclusiv construcția obiectului, exploatarea, demolarea sau lichidarea acestuia.

Autoritățile publice centrale de specialitate nu în toate cazurile respectă procedura de coordonare a proiectelor reieșind din competențele lor - nu pun condiții la etapa de proiectare, și ulterior coordonează formal proiectul.

Pentru perfecționarea sistemului expertizei ecologice de stat (SEES) este necesar:

1. De a reexamina „Instrucțiunea despre ordinea de organizare și efectuare a expertizei ecologice de stat”, în scopul delimitării clare a atribuțiilor funcționale a componentelor sistemului expertizei ecologice de stat (Minister, Inspectoratul Ecologic de Stat, Agențiile și Inspecțiile Ecologice);
2. Introducerea modificărilor în actele legislative și normative în domeniul protecției aerului atmosferic, privind autorizarea emisiilor de poluanți în cantități nesemnificative;
3. Perfectarea structurii instituționale a SEES, având în vedere concentrarea resurselor umane specializate din raioane în centre cu acoperire zonală (regională);
4. Supravegherea continuă a respectării prevederilor avizelor expertizei ecologice de stat în procesul de construcție a obiectelor;
5. Colaboratorii sistemului expertiză și autorizări de mediu au nevoie de **instruire profesională**, conform practicii României în domeniul mediului ca țară membră a UE.

III. PROTECȚIA AERULUI ATMOSFERIC.

Nelian CĂPĂȚÎNĂ,
șef, Direcția inspectare generală

Svetlana MARUSEAC,
șef, Secția inspectare resurse acvatice
și aer atmosferic

Radu ȚURCANU,
inspector superior, Secția inspectare
resurse acvatice și aer atmosferic

Rezumat.

Promovarea politicii de mediu în domeniul protecției aerului atmosferic, precum și supravegherea respectării prevederilor legislației ecologice de protecție a aerului atmosferic în activitatea antreprenorială revine Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor sale teritoriale.

Pe parcursul perioadei de raportare subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de Stat

- au înregistrat 5 569 întreprinderi poluatoare a aerului atmosferic, inclusiv 3 920 cazangerii;*
- au fost înregistrate 30 577 surse fixe de poluare, din care 3 978 surse dotate cu instalații de purificare (captare);*
- volumul emisiilor de poluanți de la surse staționare constituie 26 584,301 t/an, inclusiv de la cazangerii supuse controlului ecologic – 5 276,02 t/an;*
- volumul emisiilor de poluanți de la surse mobile (transport auto) constituie 166 034,078 t/an;*
- au fost supuși inspectării 725 agenți economici;*
- au fost întocmite 807 acte de control, cu prescrierea a 1 353 indicații obligatorii de execuție în vederea prevenirii și neadmiterii poluării bazinului aerian, din care 903 au fost realizate în termeni stabiliți;*
- în 446 cazuri au fost depistate încălcări ale legislației în domeniul protecției aerului atmosferic, fiind încheiate procese - verbale de sancționare contravențională;*
- suma amenzilor aplicate constituie 451 600 lei;*
- în 5 cazuri au fost calculate prejudicii cauzate aerului atmosferic în suma totală de 4 719 lei;*
- plata achitată în anul 2016 pentru poluarea aerului atmosferic de la sursele staționare și mobile de poluare reprezintă 1 908 515 lei.*

Cuprins.

1. Aspecte generale privind calitatea aerului atmosferic.
2. Surse potențiale de poluare a aerului atmosferic.
 - 2.1. Sursele staționare de poluare.
 - 2.2. Sursele mobile de poluare.

3. Activitățile de inspectare și măsuri de constrângere aplicate, prejudiciul cauzat aerului atmosferic.
4. Plata pentru poluarea aerului atmosferic.
5. Obiective și măsuri de protecție a aerului atmosferic.
6. Probleme și propuneri

1. Aspecte generale privind protecția aerului atmosferic.

Protecția aerului atmosferic, în ultimul timp, a devenit una din problemele prioritare din domeniul de activitate a autorităților de mediu orientat spre realizarea dreptului constituțional al cetățenilor Republicii Moldova la un mediu sănătos, accesului la informația veridică privind calitatea aerului și măsurile întreprinse în această direcție.

Moldova este o țară agrar-industrială, iar poluarea spațiului aerian de la surse fixe și mobile nu este egală pentru întreg teritoriul. Gradul de poluare a spațiului aerian urban este mai mare față de cel rural, pe motivul existenței în orașe a întreprinderilor industriale majore, obiectivelor termo-energetice și termice și traficul intens al transportului auto. Pentru ele problema calității spațiului aerian este una prioritară.

Sursele principale fixe de emisii continuă să rămână centralele electrice și termice: CET-1 și CET-2 a S.A. „Termoelectrica”, cazangeriile de Est, Vest, Sud și Sculeni (or. Chișinău), CET-Nord (or. Bălți), cazangeriile sectorului comunal ș.a.

Potrivit datelor „Chișinău-Gaz” S.R.L. în mun. Chișinău sunt înregistrate 291 513 consumatori de gaze naturale, dintre care 286 560 sunt consumatori casnici. Pe parcursul anului 2016 au fost utilizate în total 609 293 993 m³ de gaze naturale în mun. Chișinău.

Poluarea aerului atmosferic este o problemă, care necesită activități de determinare a calității aerului atmosferic, preîntâmpinarea efectelor nocive a activităților economice asupra ecosistemelor naturale. Analiza calității aerului atmosferic și a factorilor care o pot influența reflectă rezultatele activității subdiviziunilor Inspectoratului în anul de raportare.

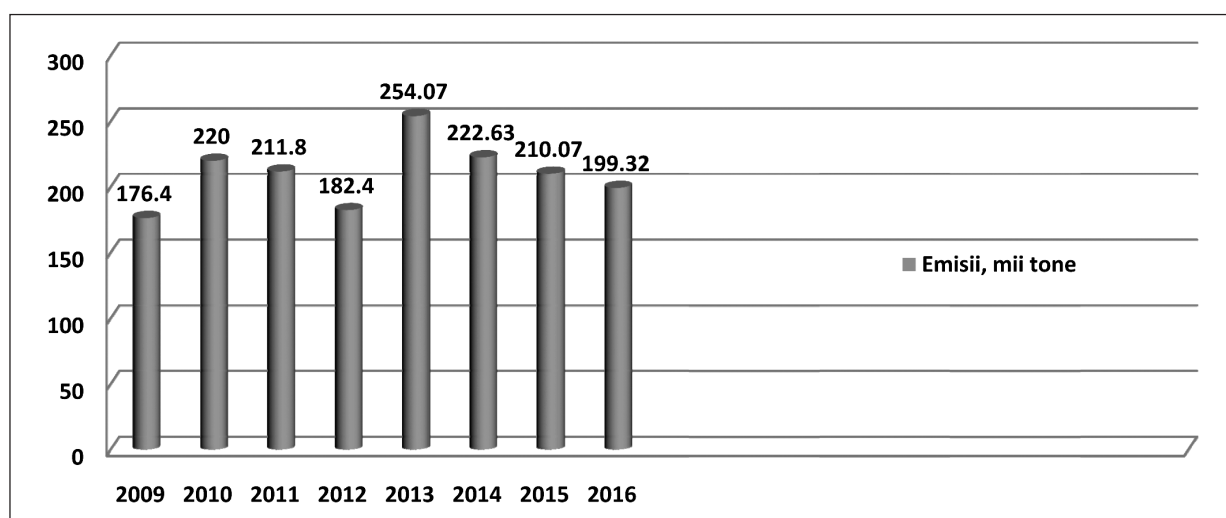

Fig. 1. Dinamica emisiilor de noxe de la sursele de poluare (mii tone) în perioada anilor 2009- 2016

Este de menționat, că cantitatea de poluanți emiși în atmosferă de la toate sursele de poluare în anul 2016 a fost evaluată la nivel de 199 329,98 tone (fig. 1).

Pentru micșorarea nivelului poluării aerului atmosferic, agenții economici utilizatori de resurse naturale utilizează diferite metode de perfecționare a proceselor tehnologice, ermetizare a instalațiilor tehnologice, utilizare a instalațiilor moderne de purificare a noxelor nocive etc.

2. Surse potențiale de poluare a aerului atmosferic.

Sursele principale de poluare a aerului atmosferic în Republica Moldova sunt prezentate de: producerea energiei electrice la termocentrale, sistemele de încălzire a locuințelor, traficul auto, feroviar, aerian și activitatea industrială. Poluanții cei mai importanți rezultați din aceste procese sunt: oxizii de carbon, sulf, azot, particulele în suspensie, formaldehida, benz(a)pirenului etc.

Cea mai mare sursă de poluare atmosferică rămâne totuși arderea combustibilului. Prin impuritățile prezente în combustibil, prin fum (arderea incompletă) sau prin oxizii de azot și sulf aerul este poluat în proporții importante.

2.1 Sursele staționare de poluare.

Actualmente, în Republica Moldova sânt înregistrate 5 569 întreprinderi poluatoare a aerului atmosferic, 3 centrale termoelectrice, 3 920 cazangerii.

Conform rapoartelor prezentate de Agențiile și Inspecțiile ecologice, cantitatea totală de poluanți calculată și emisă în atmosferă de la sursele fixe pe parcursul anului 2016 a constituit 26 584,301 tone, inclusiv: suspensii solide –

3 239,215 tone, dioxid de sulf – 1 612,090 tone, dioxid de azot – 2 104,391 tone, oxid de carbon – 6 301,473 tone, hidrocarburi – 3 108,514 tone, compuși organici volatili – 2 344,7553 tone, alte substanțe poluante – 3 625,463 tone (anexa 1).

Volumul de emisii ale poluanților în aerul atmosferic de la sursele fixe pe parcursul anilor 2008-2016 rămâne practic la același nivel. (fig. 2).

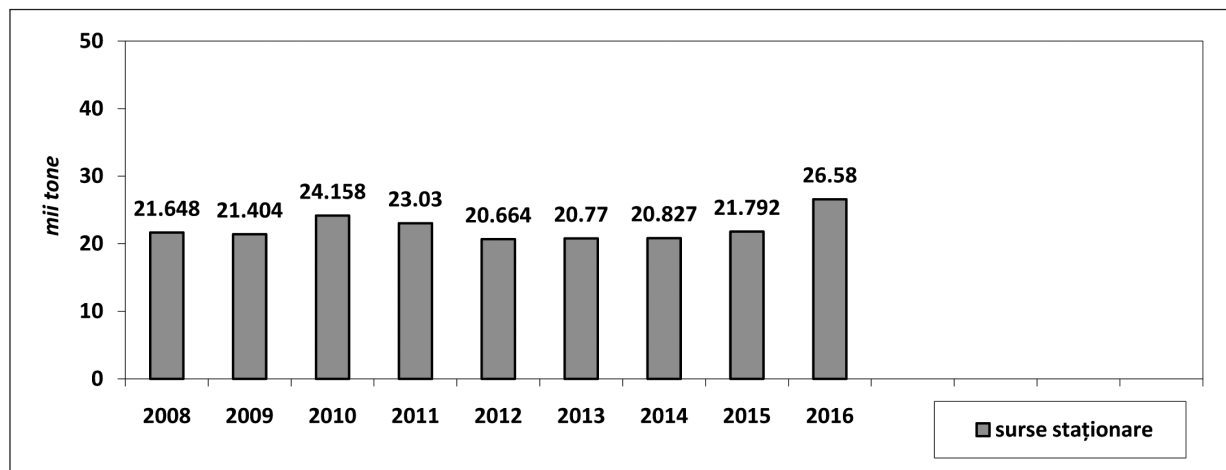

Fig. 2. Dinamica emisiilor de la sursele staționare

Un instrument important de reglementare în domeniul calității aerului atmosferic este sistemul de autorizare a emisiilor de poluanți în atmosferă.

Obligativitatea deținerii Autorizației pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare este prevăzută în art.12 din Legea nr.1422-XII din 17.12. 1997 privind protecția aerului atmosferic. Pe parcursul anului 2016 au fost eliberate 745 autorizații de emisie a poluanților în atmosferă de la surse fixe (AEPA), în total 4 471 întreprinderi dispune de AEPA.

O atenție deosebită CIE acordă monitoringului principalelor surse generatoare de emisii în sectorul electroenergetic reprezentate de trei CET-uri municipale: SA “Termoelectrica” sursa 1 (CET-II) și sursa 2 (CET-I), mun. Chișinău și CET-Nord (Bălți).

Dinamica emisiilor de poluanți în atmosferă în anii 2015-2016

Tabelul 1

	Anul	Masa emisiilor, tone	SO ₂	CO	NO ₂	Substanțe solide	Altele
CET „Nord-Bălți”	2015	49,350	0,113	26,511	21,848	0,439	0,439
	2016	51,251	0	30,784	19,636	0,346	0,439
S.A. „Termoelectrica” (CET-I și CET-II)	2015	906,392	0,293	368,507	534,063	3,453	0,076
	2016	982,09	0,293	429,708	548,866	3,138	0,076
Total	2016	1033,35	0,293	460,492	568,502	3,484	0,515

În anul 2016 SA „CET-I”, SA „CET-II” și „CET-Nord” au folosit în calitate de combustibil numai gazele naturale și astfel nu au fost emise în atmosferă așa noxe ca anhidrida sulfuroasă (SO₂), oxidul de vanadiu (V₂O₅), funinginea.

La moment, în Republică sunt luate la evidență 3 920 cazangerii, dintre care 14 au fost construite pe parcursul anului 2016, reamenajate 55 centre termice (cazangerii) și 4 au fost lichidate. Cantitatea de emisii de poluanți în atmosferă constituie 5 276,02 tone.

Din 3 920 cazangerii luate la evidență, 1 902 sunt gestionate de instituțiile bugetare și 1 069 de agenții economici, 2 239 de cazangerii funcționează pe gaze natural, 72 – pe păcură/motorină și 702 - pe combustibil solid (anexa 2).

Pe parcursul anului 2016 s-au utilizat 35 3109,02 tone combustibil solid, 17 577,96 tone păcură/motorină și 900 921,1 tone gaze naturale. 15161,02 tone peleti/ brichete. Un instrument important de reglementare în domeniul calității aerului atmosferic este sistemul de autorizare a emisiilor de poluanți în atmosferă.

Obligativitatea deținerii Autorizației pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare este prevăzută în art.12 din Legea nr.1422-XII din 17.12. 1997 privind protecția aerului atmosferic. Pe parcursul anului 2016 au fost eliberate 745 autorizații de emisie a poluanților în atmosferă de la surse fixe (AEPA), în total 4 471 întreprinderi dispune de AEPA.

2.2. Sursele mobile de poluare

Obiectele termo-energetice și termice ale republicii sunt poluatorii principali ai spațiului aerian, însă ponderea maximală în poluarea totală o au sursele mobile.

Sursele mobile de poluare reprezintă:

- transportul auto (anexele 5,6);
- feroviar - reprezentat de Întreprinderea de Stat „Calea ferată a Moldovei”;
- aerian - reprezentat de Î.S. Compania Aeriană „Air Moldova”;
- fluvial - reprezentat de instituțiile: – I.P. „Căpitănia Portului Giurgiulești”, Î.S. „Registrul Naval”, Î.S. „Portul fluvial Ungheni”, Î.C.S. „Danube Logistics” S.R.L. și Î.S. „Bacu Malovata” din raionul Dubăsari.

Este cunoscut faptul, că transportul constituie principala sursă de poluare a aerului atmosferic, emanând în aer cantități mari de hidrocarburi, oxid de carbon, dioxid de azot, dioxid de sulf, funingine, benz(a)piren, precum și plumb.

Cantitatea de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele mobile este colectată, prelucrată, sistematizată și publicată anual de către Biroul Național de Statistică.

3. Activitățile de inspectare și măsuri de constrângere aplicate, prejudiciul cauzat aerului atmosferic.

Activitățile de inspectare în vederea realizării obiectivelor și măsurilor trasate în planul de activitate pentru anul 2016 ca și în anii precedenți au fost orientate spre reducerea impactului negativ al activităților economice asupra mediului, resurselor naturale și sănătății populației, de prevenire a poluării mediului înconjurător prin ridicarea nivelului de conștientizare a populației și încorporarea cerințelor de protecție a mediului în politicile sectoriale ale economiei naționale și politicii teritoriale de mediu.

Pe parcursul perioadei de raportare subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de stat au supus inspectării 725 unități economice, au întocmit 807 acte de control cu prescrierea a 1 353 indicații obligatorii de execuție în vederea prevenirii și neadmiterii poluării bazinului aerian, din care 903 au fost realizate în termeni stabiliți. În procesul inspectării au fost depistate 434 contravenții și întocmite procese – verbale de sancționare contravențională cu aplicarea amenzilor în suma de 451 600 lei. Cele mai frecvente încălcări țin de nerespectarea regulilor de exploatare a instalațiilor de purificare și a lipsei autorizațiilor de emisii de la obiectele poluatoare.

Pe parcursul anului 2016 au fost înaintate și achitate 5 pretenții cu privire la evaluarea prejudiciului cauzat aerului atmosferic, fiind estimate în suma de 4 719 lei.

4. Plata pentru poluarea aerului atmosferic.

Plata pentru poluarea aerului atmosferic se percepe în conformitate cu prevederile Legii nr. 1540-XIII din 25 februarie, 1998 privind plata pentru poluarea mediului. Potrivit art. 2 subiecții prezentei legi sânt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice, denumite în continuare beneficiari de resurse naturale, care desfășoară activitate economică generatoare de

poluanți. Plătitorul varsă plata pentru poluarea mediului pe conturile speciale ale agențiilor ecologice teritoriale ale autoritatea centrală de specialitate trimestrial, până la data de 20 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune, în baza calculului efectuate de plătitor. Calculele se coordonează cu agențiile/inspecțiile ecologice și se perfectează conform formei stabilite de autoritatea centrală de specialitate. Plata pentru poluarea aerului atmosferic constă din emisiile de poluanți de la sursele staționare și plata pentru emisiile de poluanți ale surselor mobile.

În anul 2016 suma calculată pentru poluarea aerului atmosferic constituie 2012621 lei, din care 1 908 515 lei au fost achitați / vărsați pe conturile fondurilor ecologice.

5. Obiective și măsuri de protecție a aerului atmosferic.

Obiectivele protecției aerului atmosferic corespund priorităților de activitate a autorităților de mediu conform Programului Guvernului pentru anii 2010 – 2016 și sunt orientate spre îmbunătățirea măsurilor de prevenire a poluării și de protecție a aerului atmosferic. Acestea cuprind în sine acțiuni de evaluare a indicatorilor de planificare a activităților Inspecțiilor Ecologice, de monitorizare și inspectare a unităților economice în vederea asigurării respectării normelor stabilite în autorizațiile de emisii.

Întru îndeplinirea Ordinului Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 50 din 07.09.2016, cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunii de mediu în cadrul „Săptămânii Mobilității Europene”, desfășurată în perioada de 19 - 25 septembrie 2016. Agențiile și Inspecțiile Ecologice în comun cu Autoritățile Publice Locale au organizat și desfășurat acțiunea care are ca scop sensibilizarea a populației cu privire la unele aspecte ale poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive, care în ultimii ani au atins nivele critice cu consecințe grave sub aspect economic, social și ecologic, fiind necesare măsuri urgente de prevenire și diminuare.

Aceasta este o acțiune importantă la nivel comunitar din cadrul „Săptămânii Mobilității Europene”, care se desfășoară de asemenea al 14-a an. Acțiunea a fost lansată la 4 februarie 2000 în Bruxelles de către dna Margot Walstrom, comisar European pentru ecologie. Obiectivul principal al acestei inițiative cere ca populația și autoritățile publice locale, agenții economici să conștientizeze impactul negativ pe care îl au vehiculele asupra calității vieții și mediului înconjurător, încercându-se de a identifica metode creative de contracarare a acestor efecte.

Una din multele acțiuni întreprinse în cadrul Săptămânii Mobilității Europene este acțiunea „Un aer curat pentru toți”, care scoate în evidență aspectele poluării aerului atmosferic, în mod deosebit, de la traficul rutier (transportul auto). Pentru o mai bună mediatizare a problemelor și impactului transportului auto asupra mediului înconjurător și sănătății populației, Inspectoratul Ecologic de Stat prin subdiviziunile sale teritoriale a desfășurat Ora ecologică axată pe tema: „**Calitatea aerului atmosferic și sursele mobile de poluare**”.

La nivel local au fost emise dispozițiile privind desfășurarea acțiunii „Un aer curat pentru toți”.

În Soroca, Criuleni, Orhei, Șoldănești, Nisporeni, Dondușeni, Edineț, Ialoveni, Rîșcani, Strășeni, Cimișlia, Comrat, Drochia, Basarabeasca, Briceni, Anenii Noi și Ungheni

în perioada de 19-25.09.2016 au fost organizate manifestațiile consacrate Acțiunii Europene cu genericul „**În oraș fără automobilul meu**”. S-au petrecut concursuri cu participarea a 2600 de elevi, studenți și profesori din instituții de învățământ: alergări, ciclism, probe sportive, desen pe asfalt, eseu.

Cheltuielile pentru desfășurarea concursurilor au fost suportate de către Administrația Publică Locală și agenți economici.

De către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat Sîngerei, Soroca, Căușeni, Hîncești, Ocnița, Rezina, Chișinău, Fălești, Glodeni și Ștefan-Vodă au fost petrecute acțiuni de monitorizare la 7 stații de testare tehnică a mijloacelor de transport și verificate 75 autovehicule privind respectarea standardelor naționale în domeniul poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive și diminuarea scurgerilor de lubrefianți.

Inspectorii pentru ecologie din 14 inspecții teritoriale au participat la emisiuni mass media, au organizat mese rotunde cu participarea serviciilor și instituțiilor respective.

„Săptămâna Mobilității Europene” reprezintă o oportunitate pentru autoritățile locale, care sunt încurajate să organizeze activități destinate creșterii gradului de conștientizare cu privire la anumite aspecte și la o tematică dată, să lanseze măsuri permanente destinate îmbunătățirii situației transportului durabil în localitate și, de asemenea, o bună ocazie pentru ca, părțile interesate să se întâlnească și să discute pentru a găsi soluții optime în vederea îmbunătățirii diverselor aspecte legate de mobilitate și calitatea aerului, pentru găsirea de soluții inovatoare cu scopul de a reduce utilizarea automobilelor și a emisiilor produse de acestea și, testarea de noi tehnologii sau măsuri de planificare.

„Săptămâna Mobilității Europene” este de asemenea, o oportunitate de a medita asupra adevăratei utilități a străzilor urbane și de dezbateră a soluțiilor de combatere a poluării aerului și poluării fonice, ambuteiajelor, accidentelor de circulație și a problemelor de sănătate. Exemple de măsuri ce se pot lua în vederea realizării unui transport durabil sunt: utilizarea transportului public, utilizarea bicicletei, mersul pe jos, utilizarea în comun a mașinii, utilizarea responsabilă a autoturismelor.

6. Probleme și propuneri

Calitatea aerului atmosferic în țară poate fi ameliorată dacă se vor lua în vedere următoarele:

1. Introducerea modificărilor în actele legislative și normative în domeniul protecției aerului atmosferic, privind autorizarea emisiilor de poluanți în cantități nesemnificative;
2. Supravegherea continuă a respectării prevederilor actelor legislative și normative la întreprinderi cu impact sporit.
3. Autoritățile publice central și locale, persoanele fizice și juridice trebuie să-și exercite responsabil atribuțiile pe care le au în aplicarea legilor și respectarea acestora;
4. Protecția aerului atmosferic este o obligațiune a tuturor actorilor sociali care organizează și desfășoară activități, și în primul rând, a celor care desfășoară activități economice generatoare de produse și substanțe nocive, inclusiv a celor care utili-

zează mijloace de transport. Autoritățile publice de ambele niveluri sunt obligate să susțină inițiativele referitoare la diminuarea poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive;

5. În toate activitățile economice, inclusiv și în transport, să se acorde prioritate problemelor de protecție a mediului, tehnologiilor cu consecințe negative pentru mediu și sănătatea populației;
6. Armonizarea cadrului legislativ și normativ în domeniul evaluării și gestionării calității aerului la directivele Uniunii Europene și tratatele internaționale la care R.Moldova.
7. Asigurarea protecției atmosferei prin fortificarea sistemului de prevenire, control și de supraveghere a calității aerului în zone și aglomerări.
8. Consolidarea și eficientizarea infrastructurii de gestionare a calității aerului în scopul optimizării evaluării calității aerului la nivel național și local.
9. Informarea și conștientizarea publicului privind managementul calității aerului.

Volumul de emisii a poluanților în aerul atmosferic de la sursele staționare, anul 2016

Anexa 1

Nr. d/o	AE/IE	Volumul emisiilor în aerul atmosferic, tone.		Inclusiv, t.						Altele (t)
		2016	2015	CH (t)	SO ₂ (t)	CO (t)	NO ₂ (t)	Substanțe solide (t)	Compuși organici volatili (t)	
1	Bălți	870,029	859,002	254,019	14,031	233,421	75,235	105,877	151,671	35,775
2	Chișinău	4256,785	4109,657	202,650	61,803	1152,103	736,307	375,363	890,254	838,305
3	Cahul	287,620	381,921	12,040	23,618	37,993	13,223	60,535	0,098	140,111
4	Găgăuzia	441,185	303,378	25,496	10,315	62,262	18,728	86,007	36,078	172,396
	Total AE	5855,619	5653,958	494,205	109,767	1485,779	843,493	627,782	1078,101	1186,587
5	Anenii-Noi	728,366	697,488	18,184	2,080	105,553	71,862	166,325	312,925	51,439
6	Basarabeasca	117,240	114,840	26,732	24,796	12,978	21,761	15,893	9,302	5,378
7	Briceni	151,730	138,629	14,504	1,800	29,231	7,184	40,780	16,226	42,005
8	Cantemir	159,445	157,501	3,041	32,743	51,448	13,179	33,121	4,718	21,195
9	Călărași	164,455	144,801	31,668	28,762	23,782	16,848	14,912	13,901	34,587
10	Căușeni	4767,018	476,703	26,967	38,125	98,097	27,483	165,915	11,806	98,625
11	Cimișlia	217,999	216,322	12,078	44,854	61,720	7,251	54,519	3,820	33,758
12	Criuleni	423,787	447,869	93,555	5,584	167,521	45,199	34,144	37,485	40,330
13	Dondușeni	203,761	186,312	20,491	7,121	52,969	19,326	52,823	0,561	52,818
14	Drochia	449,595	413,505	85,640	50,390	151,060	32,273	38,426	11,587	80,219
15	Dubăsari	407,427	429,027	54,427	0,518	233,260	69,978	0,000	49,244	0,000
16	Edineț	546,484	492,005	50,487	84,961	232,570	43,195	68,883	25,883	40,841
17	Fălești	781,283	718,511	226,781	67,639	316,299	57,708	125,018	72,053	25,526
18	Florești	396,250	405,910	47,699	21,587	53,596	18,839	112,361	74,191	67,977
19	Glodeni	256,140	261,414	21,344	15,475	61,799	16,664	126,265	5,921	8,673
20	Hîncești	737,739	584,512	228,146	101,514	196,681	18,043	153,891	33,915	5,549
21	Ialoveni	466,540	450,651	10,010	23,222	130,535	23,072	92,781	77,203	93,828
22	Leova	261,658	301,685	3,673	73,165	81,617	13,597	68,682	10,826	10,098
23	Nisporeni	148,000	92,000	43,000	8,611	34,853	17,048	23,986	0,000	0,290

24	Ocnita	210,750	250,700	4,416	25,326	43,440	11,923	75,513	30,134	19,997
25	Orhei	1260,260	1058,220	16,634	419,269	424,724	50,169	198,527	123,496	27,441
26	Rezina	4415,408	4407,864	1363,030	69,491	1457,791	489,466	82,925	0,000	952,705
27	Rișcani	296,027	296,861	35,854	6,810	104,188	17,403	92,993	29,324	9,454
28	Ștefan-Vodă	206,288	246,161	11,587	48,527	57,576	7,491	52,889	16,882	11,336
29	Sîngerei	740,430	735,660	25,126	28,660	68,740	46,063	61,655	54,360	455,619
30	Soroca	444,151	468,972	13,921	47,351	115,389	34,820	189,772	30,327	12,572
31	Strășeni	611,861	624,641	72,706	45,987	158,257	12,726	199,910	111,296	10,979
32	Șoldănești	121,631	114,256	9,842	18,773	33,528	7,592	46,021	3,674	2,200
33	Taraclia	241,514	197,384	13,503	24,500	64,865	11,139	73,350	53,540	0,617
34	Telenești	307,995	338,054	0,000	121,599	100,075	10,033	67,410	0,000	14,640
35	Ungheni	487,450	493,290	29,266	13,083	91,552	21,563	81,743	42,054	208,180
	Total IE	20728,682	15961,749	2614,310	1502,323	4815,694	1260,898	2611,433	1266,654	2438,876
	TOTAL AE/IE	26584,301	21615,707	3108,514	1612,090	6301,473	2104,391	3239,215	2344,755	3625,463

Caracteristica cazangerilor și volumul emisiilor în aerul atmosferic, anul 2016

Anexa 2

Nr. d/o	AE/IE	Numărul cazangerilor/ inclusiv construite noi		Numărul de centre termice (cazangerii) la balanță		Numărul de cazangerii cu utilizare a combustibilului			Cantitatea de combustibil utilizat, anul 2016, tone			Volumul emisiilor (tone/an)		Depășiri ELA	Controlate/ Sancțiuni, Recomandări		Lichidate/ Reamenajate pe parcursul anului 2016		
		Numărul cazangerilor	Inclusiv construite noi	primărilor	agențiilor economice	Comb. solid	Păcură/ Mo-torină	Gaze naturale	Comb. solid	Păcură/ Mo-torină	Gaze naturale	10	11		12	13	14	15	16
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
1	Chișinău	21	0	2	19	0	0	21	0	0	57119,055	118,766	62,04	21	0	0	0		
2	Bălți	77	0	9	68	12	2	63	14976,15	5,477	49,250,00	185,114	0	0	0	3	0		
3	Cahul	70	0	34	36	3	0	67	465,77	0	3353,53	46,392	0	55	0	0	0		
4	Găgăuzia	157	0	113	44	0	0	157	0	0	26567,26	21,506	8	0	0	0	0		
	Total AE	325	0	158	167	15	2	308	15441,92	5,477	136289,845	371,778	70,04	76	0	3	0		
5	Anenii-Noi	46	0	14	31	4	0	41	181,9	0	27762,5	22,914	0	11	1	3	0		
6	Basarabeasca	55	6	35	37	4	0	51	15	0	3040	117,24	0	13	0	0	0		
7	Briceni	132	0	123	9	9	0	89	223,264	0	1733,71	64,142	0	0	0	0	0		
8	Canemir	490	0	42	7	18	0	31	473	0	659040	60,643	0	0	0	0	0		
9	Călărași	56	0	45	11	13	0	43	563	0	2506,8	93,2082	0	52	67	0	52		
10	Căușeni	170	0	24	146	27	0/2	114	543	0/3	3474	156,732	0	10	0	-3	3		
11	Cimișlia	53	0	52	1	20	0	33	798,965	0	618,812	125,241	0	3	0	0	0		
12	Criuleni	95	2	70	23	9	0	84	245	0	1499,709	272,886	0	2	0	0	0		
13	Dondușeni	51	0	8	43	13	0	40	529,48	0	529,304	82,099	0	0	0	0	0		
14	Drochia	56	0	43	13	1	1	54	1,5	8079	2374,817	227,6963	0	11	0	0	0		
15	Dubăsari	121	0	56	64	0	0	121	0	0	2389,4	297,73	0	6	0	0	0		
16	Edineț	525	0	41	9	8	0	46	141	0	11221,385	173,917	0	3	0	0	0		
17	Fălești	51	0	49	6	31	2	22	1250,63	8941	16909,92	372,544	0	40	0	0	0		
18	Florești	111	0	71	40	14	3	97	352,9	0	1687,246	85,77	0	15	0	0	0		
19	Glodeni	28	0	15	13	14	0	14	282,8	0	735,5	39,4453	0	0	0	0	0		
20	Hîncești	189	0	149	0	110	3	76	3219	12,4	2241	643,859	243,1	4	0	0	0		

21	Ialoveni	97	0	41	56	11	0	86	292	0	2062,6	67,372	0	0	0	0	0	0
22	Leova	70	1	30	40	5	29	36	251,353	540,08	709,947	108,073	0	6	0	0	0	0
23	Nisporeni	105	0	51	54	16	0	89	791	0	1205,56	156,3727	105	0	0	0	0	0
24	Ocnîța	28	0	12	16	4	0	24	126,44	0	323,2	0,60115	0	28	0	0	0	0
25	Orhei	159	0	112	47	19	0	140	941,82	0	5406,167	221,43	0	0	0	0	0	0
26	Rezina	129	5	99	30	58	0	71	784,92	0	1149,98	145,953	0	0	0	0	0	0
27	Rîșcani	124	0	71	53	52	0	72	1526	0	4722,275	434,9084	0	5	0	0	0	0
28	Ștefan-Vodă	116	0	75	41	7	0	109	246,6	0	483,2	151,206	0	0	0	0	0	0
29	Sîngerei	180	0	150	30	113	0	97	778,4	0	1407,45	97,99	0	6	1	0	0	0
30	Soroca	44	0	40	4	18	0	26	813	0	2007	152	0	6	0	0	0	0
31	Strășeni	100	0	88	12	24	0	76	901,31	0	2800,494	148,3502	0	0	0	0	0	0
32	Șoldănești	42	0	42	0	24	0	18	847,82	0	394,26	137,7534	0	0	0	0	0	0
33	Taraclia	81	0	50	31	5	0	76	202	0	1047,05	49,807	42,43	8	0	1	0	0
34	Telenești	52	0	46	6	28	32	24	1023	0	566	5,156	0	0	0	0	0	0
35	Ungheni	39	0	0	29	8	0	31	1321	0	2582	191,2	0	0	0	0	0	0
	Total IE	3595	14	1744	902	687	70	1931	19667,102	17572,48	764631,286	4904,24	390,5	229	68	1	55	55
	TOTAL AE/IE	3920	14	1902	1069	702	72	2239	35109	17578	900921,1	5276,02	461	305	68	4	55	55

Caracteristica cazangeriilor pe biomasă și volumul emisiilor în aerul atmosferic, 2016

Anexa 3

Nr. d/o	AE/IE	Numărul cazangeriilor pe biomasă/ inclusiv construite noi		Numărul de centre termice (cazangerii) la balanță		Numărul de cazangerii cu utilizare a biocombustibilului		Masa emisiilor (t/an)	Controlate/ Sancțiuni /Recomandări
				primărilor	agenților economici	Avizul Expertizei Ecologice de Stat	Cantitatea de biocombustibil utilizată pentru anul 2016 (t/an)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Chișinău	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Bălți	3	0	0	3	1	482	49,699	1
3	Cahul	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Găgăuzia	2	0	2	0	0	0	5,539	0
Total AE		5	0	2	3	1	482	55,238	1
5	Anenii-Noi	4	0	4	0	0	181,9	0,314	4/0/4
6	Basarabeasca	2	2	0	2	2	20	1,373	2
7	Briceni	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cantemir	4	0	4	0	0	215	23,04	0
9	Călărași	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Căuseni	10	0	3	7	9	176	19,978	3
11	Cimișlia	5	0	5	0	5	234,92	25,387	0
12	Criuleni	0	0	1	4	0	744	26,183	0
13	Dondușeni	6	0	6	0	0	321	4,045	0
14	Drochia	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Dubăsari	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Edineț	5	2	5	2	0	1061	114,86	3
17	Fălești	4	0	4	0	4	94,6	9,744	0
18	Florești	5	0	5	0	0	203,5	20,977	5
19	Glodeni	5	0	5	0	5	247	37,578	5
20	Hîncești	7	0	7	0	7	380	39,174	0
21	Ialoveni	2	0	1	1	0	79	7,371	0
22	Leova	4	20	4	20	0	531,78	55,608	0
23	Nisporeni	2	0	2	0	0	85	11,342	0
24	Ocnîța	0	0	0	5	0	112,44	5,796	4
25	Orhei	7	1	7	1	0	6646,277	685,2976	0
26	Rezina	5	0	5	0	0	0	0	0
27	Rîșcani	9	0	4	5	9	843,5	55,1856	0
28	Ștefan-Vodă	15	0	15	0	0	979	101,209	0
29	Sîngerei	6	0	6	0	0	288,5	6,991	0
30	Soroca	7	0	7	0	0	154,9	15,8643	0
31	Strășeni	2	0	0	0	0	64	10,8672	0
32	Șoldănești	5	0	0	0	0	150	12,896	0
33	Taraclia	6	0	6	0	6	239,7	24,713	5
34	Telenești	8	0	8	0	0	406	41,86266	0
35	Ungheni	7	0	7	0	7	220	22,684	0
Total IE		142	25	121	47	54	14679,02	1380,34	27
TOTAL AE/IE		147	25	123	50	55	15161,02	1435,578	28

Sursele fixe de poluare a aerului atmosferic, anul 2016

Anexa 4

Nr. d/o	AE/IE	Numărul întreprinderilor poluante/inclusiv întreprinderi de Stat		Numărul întreprinderilor controlate/inclusiv cu depistarea încălcării legislației		Numărul surselor fixe de poluare/din ele dotate cu instalații de purificare (captare)		Numărul surselor de poluare/inclusiv organizate		Volumul emisiilor de poluanți de la surse staționare, (t/an)		S-au înregistrat majorități ale emisiilor comparative cu anul 2016		Au elaborat ELA (în ventiler, volumul)		Emisii nesupuse procesului de purificare (captare)/inclusiv emisii organizate (t)		Numărul instalațiilor (cap-tare)/inclusiv instalații noi construite (unități)		Instalații defectate (unități)		Instalații ineficiente (unități)	
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13											
1	Chișinău	999	206	1123	930	5519	4256,785	243,322	202	3186,177	2654,025	856	1	0	0								
2	Bălți	417	37	3392	194	3392	870,029	14,894	119	811,956	367,605	194	0	0	0								
3	Cahul	100	17	1197	105	1197	287,620	0	8	260,29	110,51	0	105	0	0								
4	Găgăuzia	152	36	1734	483	860	441,185	6,54	0	161,949	0	400	13	0	0								
	Total AE	1668	280	7446	1712	18037	5855,619	264,756	329	4420,372	3132,14	1450	119	0	0								
5	Anenii-Noi	112	23	2037	727	2037	728,366	30,878	21	779,89	255,02	92	7	0	0								
6	Basarabasca	110	46	576	12	576	117,240	2,4	1	98,74	98,74	8	0	5	3								
7	Briceni	71	2	891	36	891	151,881	2,015	247,6	151,881	59,814	36	0	0	0								
8	Cantemir	43	3	350	34	350	159,445	30,778	2	85,909	0	34	0	0	0								
9	Călărași	109	6	1088	0	1087	164,455	0	0	164,45498	6,73269	0	0	0	0								
10	Căușeni	225	0	2060	167	2060	4767,018	-9,685	6	369,738	217,795	167	0	6	0								
11	Cimișlia	85	37	713	66	713	217,999	-21,333	15	217,999	143,462	32	0	25	0								
12	Criuleni	72	8	553	54	530	423,787	0	24	363,3	169,9	54	4	2	1								
13	Dondușeni	123	54	706	40	706	203,761	26,625	59	187	91	27	0	0	0								
14	Drochia	86	43	663	77	591	449,595	44,09	0	439,6063	0	77	0	0	0								
15	Dubăsari	131	56	315	10	315	407,427	44,4622	4	1,3579	425,4389	37	0	0	0								
16	Edineț	122	53	848	58	886	546,484	21,899	12	459,68	351,34	0	0	0	0								
17	Fălești	128	44	565	107	719	781,283	0	26	359,427	317,022	67	0	0	0								
18	Florești	106	0	1138	139	1045	396,250	0	0	358,254	92,525	105	7	5	5								

19	Glodeni	74	0	74	0	558	134	469	208	256,140	0	0	0	256,14	0	0	0	0	0
20	Hîncești	163	91	8	0	1187	41	1187	524	737,739	258,896	4	41	718,311	0	41	0	0	0
21	Ialoveni	207	59	207	10	785	48	785	187	466,540	1,4	29	37	0	0	0	6	13	0
22	Leova	225	61	17	2	794	33	794	602	261,658	-40,027	60	55	224,363	198,386	55	0	0	0
23	Nisporeni	151	51	13	0	766	0	151	100	148,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Ocnîța	65	14	56	21	138	115	144	80	210,750	0	3	8	140	2	8	0	0	12
25	Orhei	149	0	38	0	808	0	808	269	1260,260	0	0	0	1258,2597	941,2769	0	0	0	0
26	Rezina	200	119	99	0	832	0	832	377	4415,408	0	12	0	4415,4081	1294,667	0	0	0	0
27	Rîșcani	214	83	36	0	823	18	823	430	296,030	-0,87	13	18	212,42	138,67	18	0	0	0
28	Ștefan-Vodă	121	7	51	3	377	21	399	195	206,288	-39,87	38	5	0	0	5	0	2	0
29	Sîngerei	114	48	57	9	741	166	719	456	740,430	16,38	71	27	735,6	660,07	27	10	0	0
30	Soroca	127	40	22	0	947	15	947	382	444,152	-24,82	74	16	434,0132	252,675	16	0	0	0
31	Strășeni	237	36	38	23	112	71	745	291	611,861	0	48	83	550,4975	297,7629	83	0	0	0
32	Șoldănești	90	62	22	4	493	25	515	343	121,631	0	6	25	113,524	16,64	25	5	0	0
33	Taraclia	105	40	15	0	796	40	796	346	241,514	44,13	16	40	224,701	113,518	40	0	0	0
34	Telenești	39	56	9	0	471	12	470	67	307,995	0	0	12	278,112	240,743	12	0	0	0
35	Ungheni	97	7	39	1	0	0	1824	528	487,450	0	16	0	0	0	0	0	0	0
Total IE		3901	1138	1323	169	23131	2266	24914	10408	15534,004	387,348	807,6	1103	13598,5867	6385,198	1103	33	51	34
TOTAL AE/IE		5569	1274	1603	327	30577	3978	42951	18644	26584,301	652,1	1136,6	2553	18018,96	9517,3	152	51	51	34

Controlul ecologic instrumental de Stat al vehiculelor, anul 2016

Anexa 5

Nr. d/o	Nr. AE/IE	Total supuse controlului - ecologic de stat, inclusiv cu depășiri a normelor de emisii	Numărul automobilelor controlate la stațiile de testare tehnică, inclusiv supuse reviziei tehnice				Acțiuni de control ecologice și de supraveghere				Numărul unităților	
			Supuse controlului la stațiile tehnice	Cu depășiri a normelor ecologice	Testare repetată	procese-verbale	Amenzi (lei)/avertisment	Interdicții de exploatare	Tractoare	Combine		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1	Chișinău	3108	3131	151	158	0	0	0	0	0		
2	Bălți	531	28628	6	0	0	0	6	0	0		
3	Cahul	14034	14034	463	463	19	0	0	72	32		
4	Găgăuzia	19908	19908	594	594	0	0	0	0	0		
	Total AE	37581	65701	1214	1215	19	0	6	72	32		
5	Anenii-Noi	7503	7503	76	76	0	0	0	0	0		
6	Basarabeasca	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	Briceni	9874	225	161	0	0	0	0	0	0		
8	Cantemir	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Călărași	5268	5268	344	735	0	0	0	0	0		
10	Căușeni	6260	6214	297	254	1	200	0	0	0		
11	Cimișlia	4236	4236	139	139	36	0	0	0	0		
12	Criuleni	6866	6866	182	182	0	0	0	0	0		
13	Dondușeni	3917	3917	392	392	0	0	0	0	0		
14	Drochia	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
15	Dubăsari	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
16	Edineț	5775	5775	87	87	0	0	0	0	0		
17	Fălești	5819	5819	203	200	0	0	0	0	0		
18	Florești	7331	7331	64	154	2	0	0	518	64		
19	Glodeni	2563	2147	83	64	2	0	0	0	0		
20	Hîncești	8037	8037	598	479	0	0	0	993	86		

Analiza consumului de combustibil și a poluanților emiși în aerul atmosferic de la transportul auto.

Anexa 6

AE/IE	Consumul de combustibil, (tone)				Cantitatea poluantului, (tone/an)							Suma totală de emisii, t/an
	Benzină, (t)	Motorină, (t)	Gaz lichefiat, (t)		CO	Hydrocarburi	NO ₂	SO ₂	Aldehide	Substanțe solide		
I	2	3	4	5	6	7	8	11	12	13		
Chișinău	58586,0096	101543,2034	13676,36172	36294,446	5253,3899	5997,1833	1667,672795	3539,183763	1037,120484	53788,997		
Bălți	4840,7	9407,3	2868,1	4043	609,5	707,2	183,3	392,7	113,2	6048,9		
Cahul	6585,6	16,296	1721,6	4386,65	691,757	879,356	261,051	564,037	161,692	6944,543		
Găgăuzia	2382,551	2958,027	756,864	2350,337	245,725	133,8702	10,707	6,8523	8,04804	2755,54		
Total AE	72394,8606	130204,7104	19022,92572	47074,433	6800,3719	7717,6095	2122,730795	4502,773063	1320,060524	69537,98		
Anenii-Noi	1886	4065	13650	6757,54	792,7415	583,3775	92,0551	66,7204	55,242	8347,6765		
Basarabasca	601,24	475,534	190,428	366,869	45,444	34,721	8,715	2,565	5,484	463,798		
Briceni	4932,216	3954,25	3325,5	3752,73479	454,985686	375,21815	75,829182	144,353792	47,435474	4850,557074		
Cantemir	1298	2077	817	1011,57	136,72	139,64	35,38	9,6	21,96	1354,87		
Călărași	1800	233,4	1780	1622,896	201,286	173,931	37,01	11,041	22,994	2069,158		
Căușeni	2525,94	3967,332	1101,236	1760,398	242,229	255,543	66,764	17,841	41,499	2384,274		
Cimișlia	2425	3306	1124	1694,462	226,068	173,623	56,688	15,498	35,288	2201,627		
Criuleni	1695,069	2907,162	926,047	1517,72	374,26	167,386	9,3	0,87	68,734	2138,27		
Dondușeni	2267,251	2811,487	5171,065	3301,57	395,58	311,59	57,04	104,52	34,97	4205,27		
Drochia	2565,619	3726,201	812,48	791,08	479,252	214,869	79,655	14,557	89,918	1669,331		
Dubăsari	199	225	172	169,54	21,236	20,52	4,565	2,79	2,81	221,461		
Edineț	5072,67127	7054,21424	895,437	2939,6069	408,5631	440,2164	125,7494	247,005	16,3534	4177,4942		
Fălești	1806,276	3992,516	980,09	1394,03	204,029	235,308	65,459	139,083	40,508	2078,417		
Florești	2854,76	4101,3	11877,41	6472,86	1463,52	519,9	91,75	31,61	99,14	8678,78		
Glodeni	1827	1647	1147	205,698	168,85	143,99	30,63	9,14	18,87	577,178		
Hîncești	4900	16283	2795	4095,2	663,2	865,5	259,5	562,7	160,1	6606,2		
Ialoveni	3515,4	10355,8	3711,3	3004,5	1342,3	543,1	214,1	155	23,2	5282,2		
Leova	1359	1996	716	992,851	133,412	135,165	34,092	9,277	21,19	1325,987		

Nisporeni	2170,2	2715	1083,3	2628,61	201,23	445,81	172,75	96,2	29,41	3574,01
Ocnita	214	2547	254,3	239,61	162,66	161,13	44,52	0,6057	26,67	635,1957
Orhei	1294,4	7284,1	212,8	1139,7547	207,7291	368,2287	128,0134	249,468	69,1894	2162,3833
Rezina	1261,469	2071,81	531,749	885,7561	121,8524	130,8381	34,6635	9,196	21,5377	1203,8438
Rișcani	3285,6	7885,5	1568,8	2475,23	373,13	447,81	127,99	273,93	79,2	3777,29
Ștefan-Vodă	2374,1	3546	879,6	2042,88	324,66	356,649	60,722	25,699	37,15	2847,76
Sîngerei	4221,33	5890,21	3204,31	3480,02	453,48	433,53	103,19	28,92	64,03	4563,17
Soroca	3964,1	3729,2	1927,5	2729,026	341,868	304,046	67,721	20,049	42,374	3505,084
Strășeni	4624,008	2731,1015	1502,5732	2794,00603	333,713664	268,144838	53,219685	16,6376425	33,7149763	3499,436836
Șoldănești	1011	1019	560	727,93	91,63	82,17	18,442	36,533	11,502	968,207
Taraclia	1890	2730	693	1250,97	170,688	177,891	46,116	12,382	28,713	1686,76
Telenești	2682,27	3836,62	2819,74	2547,81	325,99	300,49	68,55	19,65	108,52	3371,01
Ungheni	4630	14200	3560	4199,8	646,54	794,07	229,38	58,108	141,501	6069,399
Total IE	77152,91927	133363,7377	69989,6652	68992,52852	11508,84745	9604,405688	2499,559267	2391,549535	1499,20795	96496,09841
TOTAL AE/IE	149547,780	263568,448	89012,591	116066,962	18309,219	17322,015	4622,290	6894,323	2819,268	166034,078

IV. PROTECȚIA ȘI UTILIZAREA RESURSELOR DE APĂ.

Nelian CĂPĂȚÎNĂ,
șef, Direcția inspectare generală

Svetlana MARUSEAC,
*șef, Secția inspectare resurse acvatice
și aer atmosferic*

Natalia BRAGOI,
*inspector principal, Secția inspectare
resurse acvatice și aer atmosferic*

Rezumat.

Teritoriul țării este traversat de peste 3600 râuri, râulețe și pâraie permanente sau temporare cu o lungime de peste 16 mii km, 90% dintre care au o lungime mai mică de 10 km și numai 9 depășesc lungimea de 100 km.

Rețeaua hidrografică a Republicii Moldova ce aparține bazinului Mării Negre este constituită și din ape subterane cu aproximativ 4 855 fântâni arteziene și circa 178 700 fântâni cu alimentare din apele freatice, iar din apele de suprafață, - din 4 336 lacuri naturale și bazine artificiale cu suprafața de 41 mii 948,81 ha.

Stații de epurare sunt 195 la număr, dintre acestea de documentație de proiect dispun 99 unități, de normativele Deversării Limitat Admisibile – 19 unități, cu epurare insuficientă funcționează – 145 unități.

Pe parcursul anului 2016 au fost inspectate 1 384 întreprinderi și obiecte care prezintă pericol pentru resursele acvatice și pot influența calitatea lor.

În 1368 cazuri au fost constatate încălcări a cerințelor normativelor ecologice, în toate aceste cazuri au fost încheiate procese-verbale cu privire la contravenție cu aplicarea amenzilor în sumă de 925 000 lei.

În rezultatul efectuării controalelor cu privire la încălcarea cerințelor ecologice pentru recuperarea prejudiciilor cauzate apelor, subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de Stat au calculat prejudicii și au înaintat 6 pretenții în sumă de 203 051 lei. (Pentru o parte din date referința se face la anul 2015).

Cuprins.

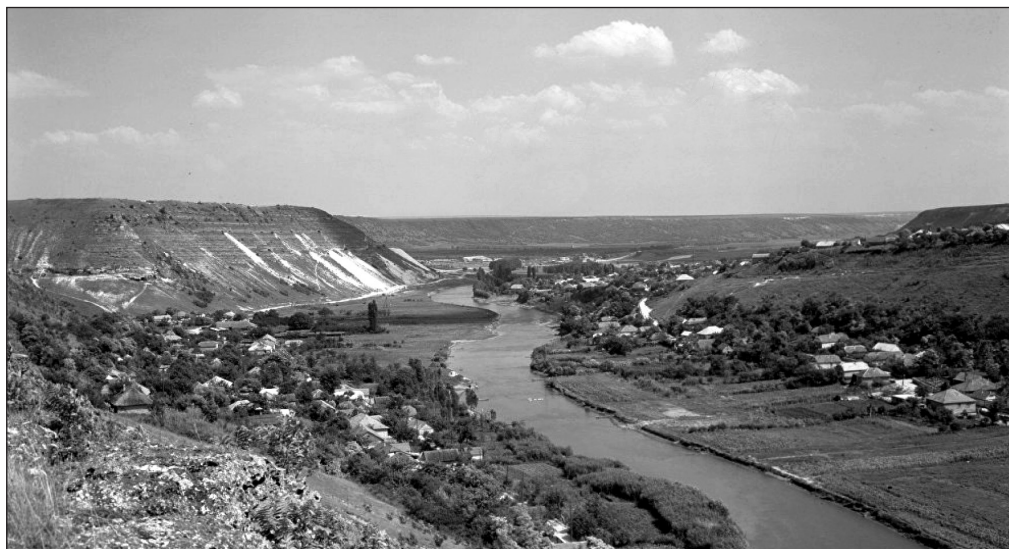
1. Aspecte generale privind apele de suprafață și subterane.
2. Indici cantitativi și calitativi privind protecția și folosirea resurselor acvatice.
3. Surse potențiale de poluare a resurselor acvatice.
4. Starea stațiilor de epurare a apelor uzate.
5. Impactul transfrontalier.
6. Măsuri de protecție a resurselor acvatice
 - 6.1. Consolidarea malurilor.
7. Activități privind supravegherea și controlul de stat asupra resurselor acvatice.
8. Concluzii și propuneri ce țin de prevenirea poluării și folosirea rațională a resurselor acvatice.

1. Aspecte generale privind apele de suprafață și subterane

Resursele de apă ale Republicii Moldova sunt reprezentate de peste 3 600 râuri și râulețe cu o lungime de peste 16 mii km, 4 336 lacuri naturale și bazine artificiale cu suprafața de 41 mii 948,81 ha, amplasate și construite pe cursurile și în albiile acestora (anexa 1 urmează la sfârșitul capitolului), ape subterane cu aproximativ 4 855 fântâni arteziene (anexa 2 urmează la sfârșitul capitolului) și circa 181 794 fântâni și izvoare cu alimentare din apele freatice (anexa 3 urmează la sfârșitul capitolului).

Cele mai importante artere acvatice sunt Nistrul și Prutul, râuri transfrontaliere, cu lungimea cursului de apă pe teritoriul Republicii Moldova de 660 km și respectiv 695 km. Cu o importanță la nivel de curs de apă intern este Răutul, care are o lungime de 286 km. Cele mai mari lacuri naturale sunt situate pe cursul r. Prut (Beleu – 6,26 km², Dracele – 2,65 km², Rotunda – 2,08 km²), fl. Nistru (Sălaș – 3,72 km², Roș – 1,16 km², Nistru Vechi – 1,86 km²). Cele mai mari bazine artificiale sunt Costești – Stânca pe r. Prut (59 km²), Dubăsari pe fl. Nistru (67,5 km²), Cuciurgan în cursul inferior al fl. Nistru (27,3 km²) și Ghidighici pe r. Bâc (6,8 km²).

Această rețea de bazine acvatice asigură regularizarea și evacuarea scurgerilor de suprafață, răspunde presingului recreativ, se folosește pentru aprovizionarea cu apă potabilă și tehnică, pentru irigație, navigație și în alte scopuri.

Populația Republicii Moldova constituie circa 3 553,056 mii. locuitori, inclusiv 1 511,051 mii. în localitățile urbane și mai mult de 2 042,005 mii. în spațiul rural.

Conform datelor raportului „1-gospodărirea apei”, principala sursă de aprovizionare cu apă o reprezintă apele de suprafață din care se alimentează majoritatea populației. Captările de apă se efectuează: din sursele de suprafață - 35 %; din resursele subterane – 65 %. Municipiile Chișinău și Bălți, orașele Soroca și Rezina se alimentează din r. Nistru. Pentru 8 orașe: Briceni, Edineț, Cupcini, Glodeni, Ungheni, Leova, Cantemir și Cahul, apa se captează din r. Prut. Majoritatea stațiilor de tratare a acestor sisteme se exploatează pe parcursul a 25-30 ani fără a fi reconstruite și nu corespund cerințelor actuale, atât în privința tehnologiei de tratare, cât și a stării fizice a construcțiilor și utilajelor.

2. Indici cantitativi și calitativi privind protecția și folosirea resurselor acvatice.

Potrivit legislației Republicii Moldova activitatea utilizatorilor primari de apă trebuie să se conformeze cerințelor Autorizațiilor de mediu de folosință specială a apelor. În anul 2016 Inspectoratul Ecologic de Stat a monitorizat 2 398 sonde arteziene exploatare (fig.1.), dintre care la sfârșitul anului dispuneau de autorizații de folosință specială a apelor doar 319 sonde.

În baza rapoartelor statistice anuale „1 – apă”, graficele din fig. 2., 3. prezintă indicii de folosință specială a apelor pe parcursul anilor 2002-2014, precum și rezultatele evaluării impactului activităților economice asupra apelor de suprafață..

În perioada a. 2002-2014 captarea totală a apei din bazinele naturale a scăzut de la 866 mln. m³ pînă la 837 mln. m³, inclusiv a apelor subterane de la 131 mln. m³ pînă la 127 mln. m³. Scăderea consumului total al apei este condiționată de declinul activității industriale, economisirea și contorizarea apei utilizate de populație.

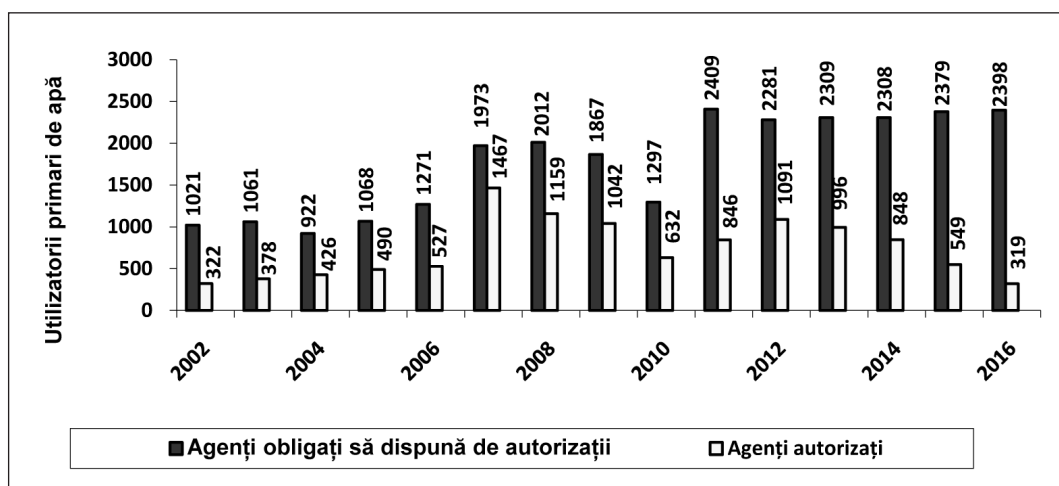

Fig. 1. Evoluția numărului utilizatorilor primari de apă și încadrarea activității lor în autorizațiile de folosință specială a apelor (Date IES)

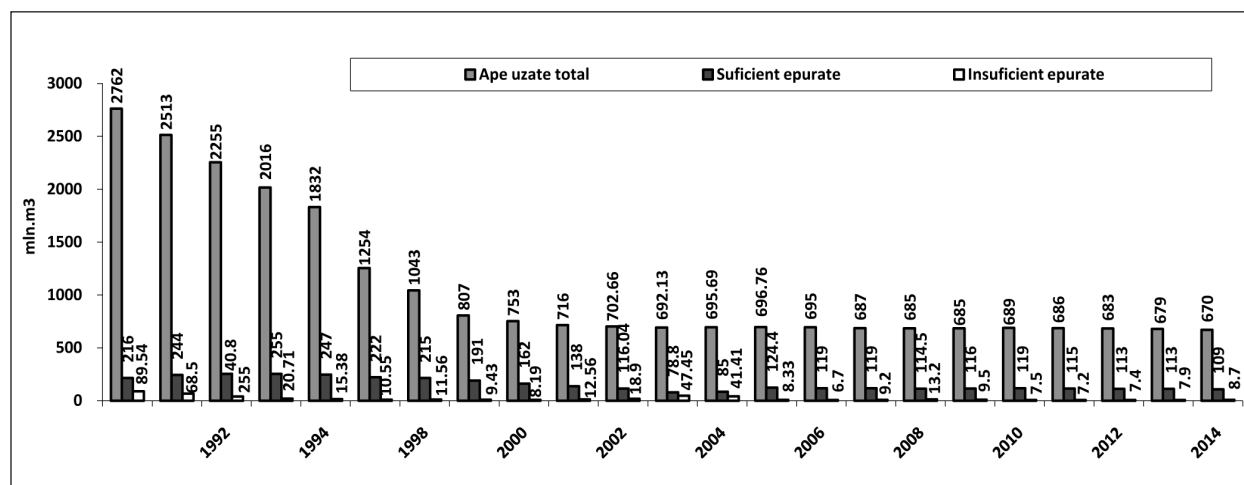

Fig. 2. Indicii de gospodărire a apelor, (mln.m³).
(Date Raport nr.1-apă)

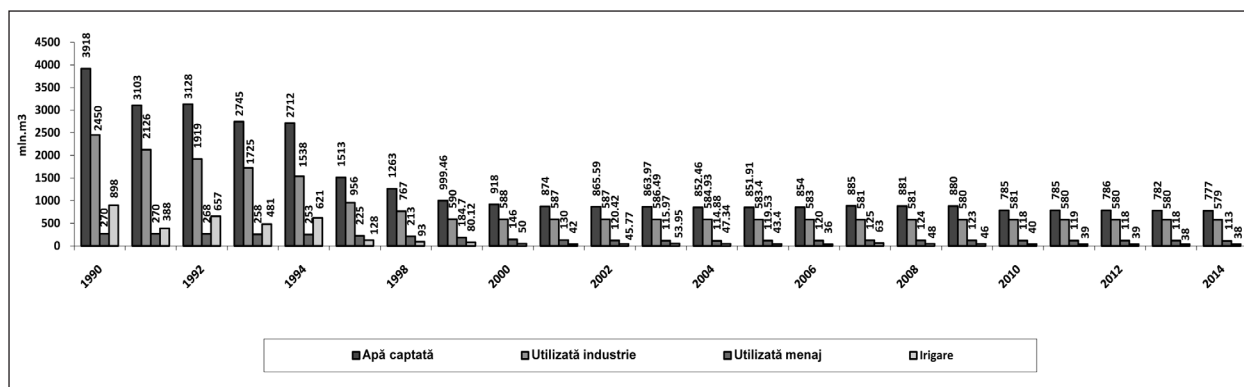

Fig. 3. Indicii de gospodărire a apelor, (mln.m3)
(Date Raport nr.1-apă)

Consumul (utilizarea) apei, mln. m³

Indicii de utilizare a apei	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Numărul beneficiarilor de apă, unități	2533	2549	2554	2547	2555	2507	2519	2505	2495	2460	2385	2372	2439
Captarea apei din bazinele naturale	866	864	852	852	854	885	881	865	851	847	850	839	837
Inclusiv, captarea apei din sursele de apă subterane	132	135	136	136	136	129	129	129	130	130	129	128	127
Consumul apei-total	792	795	786	785	787	809	794	795	785	785	786	782	777
Pentru necesități de producție	587	586	585	583	583	581	581	580	581	580	580	580	579
Pentru irigare	46	54	47	43,4	36	63	48	38	40	39	39	38	38
Pierderile la transportare	68	64	62	61	61	69	64	70	66	62	64	57	60

3. Surse potențiale de poluare a resurselor acvatice.

Poluarea apelor de suprafață și celor subterane este cauzată, în cele mai multe cazuri, de sectorul gospodăriei comunale (stațiile de epurare, apele uzate, deversările apelor neepurate din sistemul comunal, managementul neadecvat al deșeurilor menajere solide în toate localitățile), sectorul agrar (dejecțiile animaliere acumulate în acumuloare, depozitele de pesticide etc.), sectorul energetic, bazele de produse petroliere, stațiile de alimentare cu petrol, alte surse, care prezintă focare de poluare continuă. Apele meteorice rezultate în urma precipitațiilor vin în contact cu terenul și în procesul scurgerii, antrenează atât ape uzate de diferite tipuri, cât și deșeuri, îngrășăminte chimice, pesticide și în momentul ajungerii în receptor conțin un număr mare de poluanți.

Din sursele de poluare a resurselor acvatice sunt supuse controlului doar cele provenite din evacuările rezultate din activitățile utilizatorilor primari de apă, care influențează negativ apele de suprafață din cauza purificării insuficiente a apelor uzate și, în dese cazuri, a evacuării apelor uzate fără purificare în majoritatea localităților țării, cum ar fi orașele: Rezina, Soroca, Cantemir și altele.

Conform datelor prezentate de Centrele de Investigații Ecologice (CIE) ale IES în a. 2016 au fost efectuate 22 926 analize de laborator în vederea aprecierii gradului de poluare a apelor de suprafață. Principalii indicatori specifici de poluare controlați de către CIE sunt concentrația de amoniu, azotați, azotiți, consumul chimic și biologic de oxigen, materia în suspensie. Rezultatele analizelor, în deosebi în cazurile când se depășește depășiri ale CMA (concentrații maximal admisibile), sunt imediat prezentate inspectorilor din teritoriu, Inspectoratului Ecologic de Stat pentru luarea deciziilor și măsurilor respective de redresare a situației ecologice în conformitate cu Legislația Ecologică. *(Informația detaliată asupra rezultatelor investigațiilor analitice sunt prezentate în capitulul IX Investigații analitico-ecologice, al prezentului Anuar).*

În ultimii ani se observă o reducere cantitativă a deversărilor apelor uzate. Volumul apelor uzate evacuate în bazinele de suprafață în perioada a. 2002 - 2014 a scăzut de la 696 mln.m³ până la 670 mln.m³. Însă datorită funcționării insuficiente a stațiilor de purificare a apelor uzate cantitatea poluanților în apele uzate evacuate din sursele organizate, precum și concentrația maxim admisibilă permisă de normativele în vigoare, se menține peste limita admisă de autoritatea de mediu. Volumul apelor uzate, epurate insuficient, deversate în obiectivele acvatice s-a micșorat în această perioadă de la 18,9 mln.m³ până la 87,7 mln.m³, dar volumul apelor fără epurare s-a mărit de la 0,5 mln. m³ până la 1,4 mln. m³.

Evacuarea apelor reziduale în bazinele de suprafață, mln. m³

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Total	696	685	688	690	695	687	685	685	682	679	675	675	670
din care:													
ape convențional pure	560	558	561	556	562	551	550	552	555	555	553	672	664
ape poluate	19	48	42	9	7	10	14	10	8	8	9	9	10
Inclusiv: fără epurare	0,5	0,8	0,5	0,6	0,5	0,7	0,76	0,8	0,9	1,0	1,5	1,0	1,4
epurate insuficient	18,9	47,5	41,4	8,3	6,7	9,2	13,3	9,5	7,5	7,2	7,4	7,9	8,7
ape epurate normativ	116	79	85	124	119	119	114	116	119	115	113	113	109

La moment, Inspectoratul Ecologic de Stat a luat la evidență 222 complexe și ferme animaliere. În majoritatea cazurilor fostele complexe animaliere sunt renovate pentru funcționare fără revizuirea stării tehnice a instalațiilor hidrotehnice, care sunt o sursă de poluare a resurselor acvatice. Complexele

animaliere sunt amplasate în majoritatea cazurilor în zonele de protecție a râurilor. Rămâne actuală problema poluării de la sectorul casnic rural, unde deșeurile animaliere sunt împrăștiate pretutindeni, provocând impact sporit asupra apelor freatice.

Pe parcursul anului 2016, din circa 7 mii sonde arteziene luate la evidență de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, (inclusiv și cele tamponate) Inspectoratul Ecologic de Stat a efectuat inventarierea a 4 855 sonde de apă, din care se exploatează doar 2 398 sonde, din care în baza Autorizației de mediu de folosință specială a apei (AMFSA) – 319 sonde, inclusiv: pentru apă potabilă – 1 571; cu destinație menajeră (tehnică) –

569; agricolă și industrială – 235; curative - 11. Restul 2 277 de sonde nu sunt exploatare. Sonde în construcție sunt 15 unități. (anexa 2). Pe parcursul anului au fost eliberate 122 autorizații de mediu pentru folosința specială a apei (AMFSA). Pentru exploatarea sondelor în lipsa AMFSA au fost încheiate 111 procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul art. 110 alin. 2, Cod contravențional al Republicii Moldova de către AE/IE Chișinău, Cahul, Găgăuzia, Briceni, Florești, Căușeni, Ialoveni, Rîșcani, Glodeni, Drochia, Rezina, Soroca, Ștefan Vodă, Taraclia, Anenii Noi, Cantemir, Fălești, Ocnița, Orhei, Edineț, Leova, Dondușeni, Telenești, Șoldănești, Sângerei.

În rezultatul controalelor s-a stabilit că multe dintre sonde se află în stare deplorabilă, calitatea apei nu corespunde normelor sanitare. O parte din sonde se află într-o stare avariata, altele au fost abandonate. Apariția sondelor noi, construite neautorizat, a fost generată de trecere la noile relații economice.

Sondele aflate la balanța agenților economici nu întotdeauna se întrețin la nivelul cerințelor sanitare, pentru reparațiile curente și diagnostica tehnică, nu se investesc mijloace financiare necesare. O mare parte din sondele aflate în gestiunea autorităților administrației publice locale se exploatează în lipsa autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei. În procesul exploatării primăriile întâmpină un șir de dificultăți, inclusiv de ordin financiar, cu privire la întreținerea sondelor, proiectarea și construcția rețelelor de canalizare și epurare a apelor menajere a localităților rurale, precum și la autorizarea lor în mod stabilit.

Lucrări de reparație/renovare a sondelor arteziene au fost efectuate în localități, de exemplu: primăriile Drochia, Ștefan Vodă, Criuleni, etc. În raionul Taraclia au fost construite 6 biuvete, în raioanele Glodeni, Dondușeni, Cimișlia, Telenești, Cantemir, Ocnița, Ialoveni au fost implementate proiectele construcțiilor sondelor arteziene.

4. Starea stațiilor de epurare a apelor uzate

O influență mare asupra calității apelor naturale o au evacuările de ape uzate neepurate sau insuficient epurate de la stațiile de epurare a orașelor în receptorii naturali. Cele mai mari volume de ape uzate neepurate provin de la sistemele de canalizare ale localităților.

Stațiile de purificare a apelor uzate în sistemul de protecție a resurselor acvatice ocupă unul din cele mai importante locuri. Eficiența instalațiilor în funcțiune este supravegheată de laboratoarele ecologice, fiind 195 la număr, dintre care de documentație de proiect dispun 99 unități, de normativele Deversării Limitat Admisibile (DLA) – 19 unități, cu epurare insuficientă funcționează – 145 unități (anexa 4).

Pe parcursul a. 2016 Centrele Investigații Ecologice ale Inspectoratului Ecologic de Stat au monitorizat 125 stații de epurare, ce evacuează apa direct în receptorul natural. Pe parcursul anului s-a urmărit starea funcțională a instalațiilor de epurare, volumele evacuate și concentrațiile de nocivități. Rezultatele s-au comparat cu reglementările cuprinse în autorizația de folosință specială a apelor (DLA) pentru beneficiarii care dispun de aceste normative și cu CMA în lipsa normativului reglementat. În rezultatul controalelor s-a stabilit că beneficiarii continuă să reducă numărul autocontroalelor asupra

eficienței de funcționare a instalațiilor de epurare, fapt ce duce la nerespectarea prevederilor actelor legislative și neexecutarea obligațiilor impuse în vederea menținerii în stare de funcționare a instalațiilor de epurare conform regulilor și instrucțiunilor de exploatare.

Actualmente, stațiile de epurare a apelor uzate construite prin anii 90 sec. XX, atât în sate cât și în orașe, sunt distruse și au un grad sporit de uzură a construcțiilor. La aceasta a dus și reducerea esențială a volumelor de ape uzate, transmiterea stațiilor de purificare în gestiunea autorităților administrațiilor publice locale, care nu dispun de personal cu experiență și de investiții necesare. Majoritatea SEB-urilor lucrează la indici foarte reduși, necesită reconstrucție cu modernizare tehnologică a treptelor de epurare.

Este de menționat că în anul 2016 s-au încadrat în normativul DLA apele evacuate doar de la stațiile de epurare a localităților din rl Leova, Ocnița, Orhei, Călărași, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Florești. Funcționarea eficientă a complexelor de epurare se datorează acțiunilor și măsurilor întreprinse pentru menținerea regimului tehnologic de epurare. Sunt întreprinse măsuri pentru menținerea funcționării treptelor de epurare a apelor reziduale la stațiile din localitățile: Leova, Bălți, Basarabeasca, Căușeni, Edineț și altele.

Volumul insuficient de ape reziduale și concentrația excesivă de nocivități recepționate, dereglează funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare a stațiilor de epurare.

O problemă importantă care există în procesul de epurare a apelor uzate și influențează semnificativ asupra mediului ambiant este lipsa instalațiilor moderne de epurare a apelor reziduale. Pe parcursul anului de raportate au fost inițiate lucrări de construcție a stațiilor noi de epurare în următoarele raioane: Orhei, Călărași, Căușeni, Cimișlia, Criuleni, Cantemir, Singerei, Basarabeasca, Ialoveni, Cahul, Rezina, Ștefan Vodă, Hîncești, Leova, mun. Chișinău.

Lucrările de construcție, extindere și renovare a rețelelor de canalizare și sistemelor de apeduct au fost efectuate în partea cea mai mare a țării.

5. Impactul transfrontalier.

Poluarea apelor transfrontaliere generează presiuni cu țările vecine (R. Moldova-România; R. Moldova-Ucraina). Acordurile internaționale prevăd ca apele care părăsesc teritoriul unei țări să nu fie de o calitate mai proastă de cât cele care intră pe teritoriul acestei țări.

Conform Acordului bilateral de cercetare dintre Republica Moldova și România și în corespundere cu Declarația de la București „Cu privire la monitoringul de analiză în bazinul râului Prut” se efectuează observații comune asupra calității apelor râului Prut și afluenților lui.

De către Centrul de Investigații Ecologice Bălți, filiala Otaci în permanență se supraveghează calitatea apei în fluviul Nistru din localitatea Kaluș, regiunea Ivano-Frankovsk, Ucraina privind evitarea unei catastrofe care s-ar putea produce pe fl. Nistru în cazul cedării barajelor unei mine de stocare a deșeurilor toxice. Astfel pe parcursul anului 2016 au fost prelevate 52 probe de apă din fl. Nistru, iar rezultatele indicatorilor cali-

tativi ai apei au constatat depășiri ale concentrațiilor maximal admisibile la materii în suspensii, CBO5, ioni de amoniu.

De asemenea se efectuează monitoringul calității apei r. Prut și de către Centrul de Investigații Ecologice Cahul.

6. Măsuri de protecție a resurselor acvatice

În scopul protecției și utilizării durabile a resurselor de apă, care constituie o problemă prioritară pentru Republica Moldova, în anul 2016 au fost întreprinse acțiuni la nivel de țară.

Întru executarea Decretului Președintelui RM nr. 1809-III din 12 mai 2004 privind desfășurarea săptămânii apei curate „Apa-izvorul vieții” și Ordinului Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, nr. 10 din 11.03.2009, privind organizarea și desfășurarea acțiunii „Râu curat de la sat la sat”, în anul 2016 în localitățile republicii prin intermediul Agențiilor și Inspecțiilor ecologice s-au elaborat și realizat de către organele administrației publice locale planurile de acțiuni concrete pentru fiecare localitate ce țin de amenajarea fântânilor și izvoarelor, lichidarea gunoiștilor stihinice din zona de protecție a râurilor. Cu contribuția organelor administrației publice centrale și locale, instituțiilor de învățământ și agenților economici au fost depistate și lichidate în zonele de protecție a corpurilor de apă 1010 gunoiști. Cele mai performante rezultate au fost obținute în localitățile raioanelor: Cahul, Căușeni, Briceni, Florești, Telenești, Edineț, Ștefan-Vodă, Șoldănești, Cantemir, Anenii Noi, Ocnița, Cimișlia, Hîncești, Rezina.

De asemenea au fost amenajate 21 053 fântâni și 320 izvoare. Pe parcursul acțiunii au fost întocmite 573 de acte de control și 613 procese –verbale de contravenție, cu aplicarea amenzii în mărime de 278 400 lei, din care au fost achitate 127 300 lei.

Printre cele mai active instituții de învățământ de menționat: liceul teoretic din or. Ștefan Vodă, Liceul teoretic din s. Cobani și Cercul „Tinerii ecologiști” Camenca (Glodeni), liceul teoretic din s. Mălăeștii Noi (Criuleni), Liceul teoretic „Constantin Stere” din or. Soroca, Liceul teoretic din s. Ștefănești (Florești), liceul „Grigore Vieru” din s. Vălcineț (Călărași), Liceul teoretic „Ștefan cel Mare” din s. Lipnic (Ocnița), liceele Mihai Viteazu și Mihai Eminescu (Cimișlia), Liceul teoretic „Alexei Mateevici” din or. Căușeni, gimnaziul din s. Tătărești (Strășeni), școala din s. Climăuții de jos (Șoldănești) și altele

De menționat aportul contribuit din partea SA „Drumuri Căușeni”, SRL „Inițiatorul” Camenca (Glodeni), ONG „TERRA-1530”, Strășeni Centrul Național de Mediu și altele.

Participanți la desfășurarea acțiunii: organizații - 571, participanți - 28 650.

Principalele cauze a degradării continue a râurilor mici și mijlocii sunt în mare măsură de ordin antropogen. Majoritatea râulețelor au rămas în afara griii statului, luncile lor au ajuns într-o stare deplorabilă, transformându-se în gunoiști stihinice, fâșiile riverane de protecție au fost distruse. Supraexploatarea resurselor de apă din râuri duce la dispariția lor. Precipitațiile nu pot asigura un debit constant al râurilor, care alimentează sutele de iazuri construite în albiile lor. Apa din ele se pompează pentru irigare, se infiltrează în subsol, se evaporă în timpul cald și pentru scurgere nu mai rămâne practic nimic. Râurile sunt poluate cu ape reziduale, deșeuri menajere și de altă natură, ape poluate rezultate în urma spălării transportului în preajma obiectivelor acvatice.

De către subdiviziunile IES, au fost efectuate 96 raiduri cu privire la contracararea spălării neautorizate a transportului auto în zona de protecție a râurilor cu încheierea a 212 procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul art.109 alin. 3, Cod Contravențional al Republicii Moldova.

Pe parcursul anului 2016 colaboratorii Inspectoratului au acordat suport metodic și consultativ autorităților publice locale în vederea realizării Programului de alimentare cu apă și canalizare a localităților din Republica Moldova, care include obiective privind asigurarea funcționării stabile a sistemelor și complexelor din domeniul vizat, precum și protecția de la poluare și epuizare a surselor de apă.

Comparativ cu anii precedenți în 2016 s-au majorat esențial investițiile pentru realizarea măsurilor de protecție a resurselor acvatice. Pentru implementarea a 19 proiecte ce țin de aprovizionarea cu apă, construcția sistemelor de canalizare și epurare (stații de epurare, sisteme de apeduct și canalizare), Fondul Ecologic Local a aprobat pentru finanțare suma în valoare de 355 000 lei. De menționat, că odată cu renovarea rețelelor vechi de canalizare și construcția stațiilor de epurare au fost stopate esențial scurgerile de ape uzate.

6.1. Consolidarea malurilor.

Pe parcursul anului 2016 s-au efectuat un ansamblul de lucrări pentru mărirea stabilității și rezistenței malurilor obiectivelor acvatice, cum sunt:

- Curățirea albiei r.Kirghij-Kitai or.Tvardița, rl Taracliea
- Curățirea albiei r.Racovăț or.Soroca
- Reconstrucția lacului de acumulare „Ivancea” or.Soroca
- Consolidarea malurilor r.Prut, or.Ungheni
- Reparația sistemului de canalizare pluvială din rl Ungheni, s.Palanca
- Consolidarea malului stâng al lacului de acumulare Costești Stînca în zona s.Proscureni, rl Rîșcani
- Îndreptarea și curățirea albiei r.Copceac, rl Ștefan Vodă
- Îmbunătățirea managementului resurselor acvatice și protecția ecosistemelor priacvatice în zona Ramsar „Nistru de Jos” (reducerea efectului de ape stătătoare) rl Ștefan Vodă

Totdată, de către subdiviziunile Inspectoratului au fost inspectate digurile de protecție contra inundațiilor și a barajelor lacurilor de acumulare aflate în gestiunea Întreprinderii de Stat la care Agenția “Apele Moldovei” este fondator.

7. Activități privind supravegherea și controlul de stat asupra resurselor acvatice.

Pe parcursul anului 2016 au fost inspectate 1360 întreprinderi și obiecte care prezintă pericol pentru resursele acvatice și pot influența asupra calității lor. Comparativ cu anul precedent de raportare numărul beneficiarilor de resurse de apă supuși controlului este mai mic cu 142 unități din motivul instituirii moratoriului asupra controlului de stat în baza Legii nr 18 din 04.03.2016.

În 1 368 cazuri au fost constatate încălcări a cerințelor normativelor în vigoare și legislației ecologice, ca rezultat în toate aceste cazuri au fost încheiate procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul Codului Contravențional al Republicii Moldova cu aplicarea amenzilor în sumă de 925 400 lei.

În rezultatul efectuării controalelor cu privire la încălcarea cerințelor ecologice pentru recuperarea prejudiciilor cauzate apelor, subdiviziunile Inspectoratului Ecologic de Stat au calculat prejudicii și au înaintat 6 pretenții în sumă totală de 203 051 lei.

8. Concluzii și propuneri ce țin de prevenirea poluării și folosirii raționale a resurselor acvatice.

Concluzii.

- Cadrul instituțional existent de gestiune și management al resurselor de apă nu asigură promovarea eficientă a politicii statului în acest domeniu, iar aceasta din urmă necesită a fi actualizată și ajustată la noile provocări în domeniu.
- Aspectele ce țin de proprietate, de drepturi și responsabilități nu sunt reglementate în mod integral, iar baza normativă privind gestiunea și protecția resurselor de apă este învechită și necesită a fi adusă în concordanță cu prevederile Legii apelor și cu legislația Uniunii Europene.
- Transmiterea în folosință a resurselor de apă, fără a stabili regulile de exploatare, fără a controla în modul convenit îndeplinirea lor, fără a garanta compensarea pagubelor aduse duce, în final, la degradarea continuă atât a infrastructurii (a digurilor, barajelor, evacuatoarelor de apă, conductelor, instalațiilor etc.), cit și a resurselor de apă în întregime.
- Calitatea apelor de suprafață este la limita anilor precedenți, sursa principală de poluare fiind evacuările directe ale apelor uzate, fără epurare sau insuficient epurate de la stațiile de epurare.
- Agenții economici nu întreprind măsuri pentru epurarea apelor meteorice, care continuă să fie o sursă de poluare semnificativă a apelor de suprafață.

Propuneri.

- În scopul neadmiterii poluării apelor subterane de lichidat prin tamponare prizele subterane ce nu au perspectivă de utilizare;
- De modernizat și dezvoltat baza analitică a monitoringului și trecerea la standardele europene de control a calității apei;
- De elaborat politici locale de alimentare cu apă și canalizare;
- Aplicarea în totalitate a Planului de acțiuni pentru anii 2014-2018 al Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028);
- De promovat programe comune cu țările din bazinul fl. Dunării și fl. Nistrului în vederea protejării mediului;
- De întreprins măsuri pentru armonizarea legislației de protecție a mediului la legislația Europeană de Mediu;
- De promovat sisteme locale de canalizare pentru instituțiile publice din comunitate;

- De colectat și de epurat apele meteorice de pe toate terenurile posibile;
- De elaborat la nivel național un mecanism de instruire și perfecționare continuă a cadrelor în domeniul serviciului de apă și canalizare;
- De instruit primarii și gestionarii serviciilor de apă în problemele ce țin de aprovizionarea cu apă și canalizare a localității;
- Instituțiile responsabile de segmentul managementului apei în Republica Moldova în comun cu comunitatea științifică să elaboreze Concepția de dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, care ar include alimentarea cu apă a localităților țării din apele de suprafață și de tranzit, minimalizând folosirea apelor subterane;
- Soluționarea utilizării nămolului și sedimentului de la stațiile de epurare biologică a apelor uzate, spălătoriile auto și stațiile de epurare a apelor meteorice;
- Implementarea unui regim eficient de gospodărire a fâșiilor riverane de protecție a apelor, împădurirea acestora și evidența inundației localităților și a terenurilor agricole.

Bibliografie:

1. Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515-XII din 16.06.1993.
2. Legea Apelor nr. 272 din 23.12.2011.
3. Codul Funciar nr. 828 din 25.12.1991.
4. Legea privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura nr. 149-XVI din 08.06.2006.
5. Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr. 91-XII din 05.04.2007.
6. Legea nr. 440-XIII din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.
7. Legea cu privire la apa potabilă nr. 272 din 10.02.1999.
8. Legea nr. 280 din 14.12.2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.
9. Legea nr. 171 din 09.07.2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigație.
10. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 325-XV din 18.07.2003 privind aprobarea Concepției politicii naționale în domeniul resurselor de apă.
11. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 662 din 13.06.2007 pentru aprobarea Strategiei de aprovizionare cu apă și canalizare a localităților .
12. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 952 din 15.10.1999 cu privire la protecția localităților din Republica Moldova împotriva proceselor geologice periculoase.
13. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1128 din 16.10.2007 privind aprobarea modificărilor ce se operează în anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 904 din 9 august 2007.
14. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.72 din 30.01.04 privind implementarea legii cu privire la arenda în agricultură.
15. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 51 din 16.01.2007 cu privire la unele măsuri de ameliorare a activității ramurii piscicole și de reglementare a modului de utilizare a iazurilor .
16. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 32 din 16.01.2001 cu privire la măsurile de stabilire a zonelor și fâșiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.
17. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 37 din 16.01.2002 cu privire la utilizarea sistemelor de irigare nerentabile și nefinalizate.
18. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 619 din 16.08.1994 despre reglementarea relațiilor din domeniul gospodăririi apelor și folosirea rațională a resurselor de apă în Republica Moldova.
19. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 626 din 18.08.1994 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului de Stat al Apelor.

20. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 746 din 03.11.1995 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la digurile de stat - anti viitură din Republica Moldova.21. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 747 din 03.11.1995 cu privire la modul de elaborare și aprobare a schemelor de utilizare în complex și protecție a apelor.
22. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 853 din 14.09.1999 cu privire la deschiderea traficului rutier internațional pe barajul Nodului Hidrotehnic Costești - Stîncă de pe râul Prut.
23. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 900 din 04.08.12004 pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului.
24. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1030 din 13.10.2000 cu privire la aprobarea Schemei de protecție a localităților din Republica Moldova împotriva inundațiilor.
25. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1202 din 08.11.2001 cu privire la unele măsuri pentru reglementarea utilizării bazinelor acvatice.
26. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1056 din 15.09.2008 cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și statelor de funcții ale Agenției „Apele Moldovei”.
27. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1934 din 15.08.2007 cu privire la instituirea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al apelor.
28. Hotărîrea Guvernului nr.410 din 25.05.2010 „Cu privire la transmiterea unor obiective acvatice și a unei întreprinderi de stat din gestiunea Agenției „ Moldsilva”.
29. Hotărîrea Guvernului nr.672 din 30.07.2010 privind crearea Comisiei pentru elaborarea sistemului de gestionare a resurselor acvatice și de protecție împotriva inundațiilor.
30. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul Miniștrilor Ucrainei privind utilizarea și protecția apelor de frontieră, semnat la Chișinău la 23 noiembrie 1994.
31. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării semnat la Chișinău la 28 iunie 2010.
32. Directiva 2000/60/CE din 23.10.2000.
33. Directiva 2007/60/CE din 23.10.2007.

Inventarierea bazinelor acvatice (iazurilor), anul 2016

Anexa 1

Nr.	AE / IE	Definitorul	Amplasarea bazinului (pe cursul de apă sau lateral)	Suprafața bazinului	Actul de beneficiere, Titlul de folosință separată/contract	Modul de folosință (piscicultură, irigare, generală, antierozional, activitățile culturale, irigare, generală, piscicultură-12)	Actul de folosință a apei (Autorizația de mediu de folosință specială a apei)	Prezența protecției și avizul expertizei ecologice	Prezența pașaportului bazinului	Prezența regulilor de exploatare	Starea barajului, satiscător/avarat	Starea bazinului (înămolit, uscat, acoperit cu vegetație, satiscător, ha)	Starea fișei riverine de protecție (există, lipsește, împădurită)	Starea instalațiilor hidro-technice. Tipul deversorului de avarie (lipsește, satiscător, avariat)	Starea evacuatorului de fund (funcționază, avariat)
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	AE Bălți	21	pe curs-20 lateral-1	140,93	contract arendă-12 APL-9	generală-9 piscicult-12	0	0	21	0	satisf-12 lipsă-9	satisf-11 uscat-10	impădur-11 lipsă-10	satisf-7 lipsă-14	funcț-7 avariati-1 lipsă-13
2	AE Chișinău	56	pe curs-38 lateral-18	1.025,33	contract arendă-15 TS-23 APL-14 propr stat-4	generală-6 piscicult-18 agrement-32	0	7	5	2	satisf-51 avariati-5	satisf-50 înămolit-6	există-21 impădur-30 lipsă-5	satisf-49 avariati-2 lipsă-5	funcț-12 lipsă-44
3	AE UTA Găgăuzia	62	pe curs-42 lateral-20	1.563,08	contract arendă-8 privat-12 APL-42	piscicult-38 irigare-24	19	0	3	0	satisf-45 avariati-17	satis-38 înămolit-24 uscat-	există-42 lipsă-7 impădurit - 13	satisf-40 lipsă-22	funcț-54 avariati-8
4	AE Cahul	99	pe curs-37 lateral-62	4.135,10	contract arendă - 22 APL - 77	generală-49 piscicult-31 irigare-15 uscat-4	0	0	0	0	satisf-80 avariati-19	satisf-16 înămolit-13 veget-49 uscat-21	există-14 lipsă-79 impădurit - 6	satisf-72 avariati-1 lipsă-26	funcț-55 avariati-44
5	IE Anenii Noi	52	pe curs-41 lateral-11	889,56	30 - TS 22 - APL	generală-2 piscicult-22 irigare-20 agrement-5 antierozional - 3	1	5	8	6	satisf-41 avariati-9 lipsă-2	vget - 4 înămolit-41 uscat-7	există-29 lipsă-15 impădurit - 8	satisf-31 lipsă-21	funcț-21 avariati-10 lipsă-21
6	IE Basara-beasca	22	pe curs-10 lateral-12	167,49	contract arendă-1 TS-7 APL - 14	generală-15 piscicult-6 irigare-1	6	0	0	0	satisf-21 lipsă-1	satisf-3 înămolit-1 uscat-18	există-7 lipsă-15	satisf-2 lipsă-20	funcț-2 avariati-20
7	IE Briceni	225	pe curs-43 lateral-182	1.182,63	contract arendă-109 TS-10, APL - 106	generală-104 piscicult-98 irigare-23	0	3	5	0	satisf-183 avariati-42	satisf-112 înămolit-86 veget-14 uscat-13	există-96 impădur-19 lipsă-110	satisf-55 avariati-18 lipsă-152	funcț-46 avariati-12 lipsă-167

8	IE Cante- mir	67	pe curs-46 lateral-21	585,66	contract arendă-11 APL-56	generală-41 piscicult-26	2	21	5	8	satisf-53 avariat-14	satisf-47 înămolit-5 veget-1 uscat-14	există-47 împădur-19 lipsă-1	satisf-34 avariat-2 lipsă-31	funct-22 lipsă-45
9	IE Călărași	204	pe curs-4 lateral-200	570,25	54-TS contract arendă-57, APL - 93	piscicult-66 agrement-111 irigare-27	0	8	8	76	satisf-186, lipsă - 18	înămo- lit-125 veget-77, uscate - 2	există-193 împădur-11	satisf-88, lipsă - 116	funct-72 lipsă-132
10	IE Căușeni	99	pe curs-94 lateral-5	931,35	contract arendă-81 APL- 14, privat - 4	generală-4 piscicult-91, irigare - 4	0	2	1	1	satisf-73 avariat-26	înămolit - 85, uscat - 14, vegetație - 65	există-36 lipsă-63	satisf-82 avariat-12 lipsă-5	funct-39 avariat-35, lipsă-25
11	IE Cimișlia	38	pe curs-32 lateral-6	417,75	contract arendă-25 TS-6 APL-6 priva- te - 1	generală-3 piscicult-22 irigare-8 antierozivi-4 agrement - 1	0	4	5	0	satisf-36 avariat-2	satisf-13 înămolit-23 veget-2	împădur-17 lipsă-18 exis- tă-3	satisf-26 lipsă-12	funct-26 avariat-2 lipsă-10
12	IE Criuleni	52	pe curs-52	285,26	contract arendă-32 TS-6 APL-14	piscicult-23 irigare-13 agre- ment-16	2	10	5	15	satisf-44 avariat-8	înămolit-20 satisf - 24 uscat-8	există-20 împădur-13 lipsă-19	satisf-40 avariat-7 lipsă-5	funct-43 lipsă-7 avariat - 2
13	IE Dondu- șeni	234	pe curs-229 lateral-5	790,8	APL-103 contract arendă - 127 pri- vate - 4	piscicult-147 generală - 80 agrement - 1 tehnic - 1 iriga- re - 5	0	0	0	0	satisf-191 avariat-43	satisf-153 înămolit-64 uscate - 17	satisf- 156 lipsă-78	există - 140, lipsă - 94	avariat - 160 funcț - 74
14	IE Drochia	191	pe curs-129 lateral-62	866,86	contract aren- dă-124 APL-62 propr.stat - 5	piscicult-168, irigare - 10, generală - 10 agrement-3	0	0	0	0	satisf-150 avariat-38 lipsă-3	satisf-161 înămolit-25 uscat-5	există-95 lipsă-96	satisf-136 avariat-55	funct-130 lipsă-38 avariat - 23
15	IE Dubăsari	2	lateral-2	2,55	APL-2	generală-2	0	1	1	1	satisf.-2	satisf-2	există-2	satisf-42	funct-2
16	IE Edineț	201	pe curs-39 lateral-162	805,4	contract arendă-49 TS-47 APL-105	generală -81 piscicult-120	0	0	0	1	satisf-186 avariat-15	satisf-173 înămolit-28	există-115 lipsă-86	satisf-186 avariat-15	funct-101 lipsă-100
17	IE Fălești	328	pe curs-104 lateral-224	2.793,10	contract aren- dă-182 TS-146	generală-145 piscicult-174 irigare-3 teh- nologic-6	0	0	8	66	satisf-313 avariat-15	înămolit - 2, veget - 320, uscat - 6	există-295 împădurit-28 lipsă-5	satisf-235 avariat-25 lipsă-68	funct-291 avariat-37
18	IE Florești	87	curs-47 lateral-40	476	APL-70 private-17	generală-11 piscicult-61 agrement-9 irigare-6	0	0	14	0	satisf-83 avariat-4	satisf - 38 înămolit-12 veget-30 uscat-7	există-4 lip- să-83	satisf-73 avariat-14	funct-80 avariat-7

19	IE Glodeni	279	pe curs-lateral-199	1.912,60	TS-38 contract arendă-188 prop stat-12 APL - 41	generală-54 piscicult-225	0	2	37	10	satisf-241 avariati-38	satisf-70 înămolit-90 veget-98 uscat-21	există-211 lipsă-68	satisf-111 lipsă-168	funct-233 avariati-43 lipsă-3
20	IE Hîncești	117	pe curs-lateral-67	1.300	contract arendă-41 private-34 propr publ-42	generală-47 piscicult-63 irigare-3 antieroz-4	0	1	3	0	satisf-96 avariati-7 lipsă-14	satisf-38 înămolit-57 uscat-22	există-60 lipsă-57	satisf-104 avariati-3 lipsă-10	funct-92 avariati-11 lipsă-14
21	IE Ialoveni	62	pe curs-lateral-38	1.843,75	contract arendă-26 TS-15 APL-21	generală-11 piscicult-48 irigare-3	13	10	7	12	satisf-46 avariati-16	satisf-28 înămolit-17 veget-12 uscat-5	există-30 împădur-20 lipsă-12	satisf-43 avariati-2 lipsă-17	funct-46 avariati-16
22	IE Leova	75	pe curs-lateral-70	845,81	TS-1 contract arendă-33 privată-15 APL-26	generală-25 piscicult-50	0	9	3	0	satisf-59 avariati-16	satisf-49 înămolit-9 uscat-16 veget-1	există-41 lipsă-29 împădurit-5	satisf-55 avariati-3 lipsă-17	funct-51 avariati-19 lipsă-5
23	IE Nisporeni	101	pe curs-lateral-35	696,44	TS-44 APL-57	generală-82 piscicult-13 irigare-5 antierozional-1	12	16	17	15	satisf-85 avariati-16	satisf-49 înămolit-34 uscat-18	există-94 lipsă-7	satisf-94 lipsă-7	funct-45 avariati-6 lipsă-50
24	IE Ocnița	227	pe curs-lateral-72	830	APL-166 contract arendă-61	generală-1 piscicult-185 irigare-11 antieroz-30	1	0	0	0	satisf-226 avariati-1	satisf-104 uscat-123	există-213 lipsă-14	satisf-212 avariati-6 lipsă-9	funct-104 avariati-18 lipsă-105
25	IE Orhei	144	pe curs-lateral-20	957,8	contract arendă-49 TS-9 APL-86	generală-45 piscicult-76 irigare-22 antieroz-1	9	9	7	8	satisf-127 avariati-17	satisf-29 înămolit-70 veget-18 uscat-27	există-110 împădur-2 lipsă-32	satisf-80 avariati-6 lipsă-58	funct-71 avariati-6 lipsă-67
26	IE Rezina	47	pe curs-lateral-7	273,62	contract arendă-19 APL-25 private-3	piscicult-26 antieroz-21	0	0	0	0	satisf-43 avariati-4	înămolit-44 uscat-3	există-15 împădurit-17 lipsă-15	satisf-43 lipsă-4	funct-26 avariati-21
27	IE Rîșcani	377	pe curs-lateral-313	7.466,51	contract arendă-104 APL-252 propr stat-4 private-17	generală-230 piscicult-136 irigare-9 agrement-1 hidroenergie-1	0	1	1	1	satisf-370 avariati-7	satisf-60 înămolit-253 uscat-64	există-174 lipsă-203	satisf-323 avariati-38 lipsă-16	funct-266 avariati-103 lipsă-8
28	IE Singerei	214	pe curs-lateral-22	1.588,86	contract arendă-87 APL-126 privat-1	generală-102 piscicult-103 irigare-6 antieroz-3	0	0	0	0	satisf-195 avariati-19	satisf-47 înămolit-57 veget-110	există-150 împădur-6 lipsă-58	satisf-164 avariati-31 lipsă-19	funct-130 avariati-84
29	IE Soroca	168	pe curs-lateral-167	410,27	APL-86 contract arendă-82	generală-86 piscicult-82	0	1	1	1	satisf-131 avariati-37	satisf-114 înămolit-6 veget-11 uscat-37	există-168	satisf-41 lipsă-59 avariati-68	funct-107 avariati-61

30	IE Strășeni	51	pe curs-4 lateral-47	351,6	privat-17 contract arendă-23, APL - 11	generală-27 piscicult-19, irigare-4, cerce științif-1	0	7	3	3	satisf-51	satisf-49 uscat-2	există-19 împădurit-31 lipsă-1	satisf-51	funcț-50 lipsă-1
31	IE Șoldănești	59	pe curs-58 lateral-1	214,12	contract arendă -9 TS- 16 APL - 30	piscicult-41 irigare -2 agreement-12	0	0	0	0	satisf-58 avariati-1	înămolit-57 uscat - 2	există-57 lipsă - 2	lipsă-59	funcț-59
32	IE Ștefan. Vodă	100	pe curs-99 lateral-1	1.740,00	TS-67 privat-3 propr. stat-3 APL-27	generală-29 piscicult-68 antieroz-3	0	0	0	0	satisf-75 avariati-25	satisf-8 înămolit-69 veget-14	există-74 lipsă-26	satisf-84 lipsă-16	funcț-34 avariati 6 lipsă-60
33	IE Taraclia	40	pe curs-24 lateral-16	946,43	private - 10 contract arendă-18 APL - 9 propr.stat - 3	piscicult-8 irigare-13 antieroz-16	0	0	38	0	satisf-27 avariati-6 lipsă - 8	satisf-1 înămolit-24 veget-1 uscat-15	există-33 lipsă-8	satisf-33 avariati-1 lipsă-6	funcț-8 avariati-4 lipsă-28
34	IE Telenești	99	pe curs-8 lateral-91	1.357,83	contract arendă-23 TS - 3	generală-80 piscicult-7 irigare-12	2	1	2	1	satisf-90 avariati-9	înămolit-26 veget-58 uscat-15	există-93 lipsă-6	satisf-88 avariati-8 lipsă-3	funcț-84 avariati-13 lipsă-2
35	IE Ungheni	136	pe curs-136	1.584,07	contract arendă-18 TS-21 APL - 97	generală-68 piscicult-59 irigare-9	0	7	0	0	satisf-122 avariati-14	satisf-97 înămolit-35 uscat-4	există-79 lipsă-57	satisf-121 avariati-5 lipsă - 10	funcț-71 avariati-65
Total		4336	pe curs - 2095 lateral - 2241	41948,8	contract arendă - 1636 TS - 543 APL - 1946 propr de stat - 73 private - 138	generală - 1453 piscicult - 2339 irigare - 258 agreement - 191 tehnologic - 7 antierozional -86 hidroenergetic - 1 cercetări științifice - 1	67	125	208	227	satisf - 3791 lipsă - 55 avariati - 490	satisf - 1584 înămolit - 1451 acoperit cu vegetație - 785 uscate - 516	există - 22795 lipsă - 1285 împădurit - 256	satisf - 2945 lipsă - 1069 avariati - 322	funcț - 2554 lipsă - 945 avariati - 837

Starea sondelor

Anexa 2

AE / IE	Total	Exploatate (unități)						Neexploatate (unități)				Sonde în construcție (unități)	Tamponate (unități)
		Total	Potabilă	Mena- jeră	Destinația			Total	In rezervă	Conser- vate			
					Mena- curativă	Necesități agricole	Menire industri- ală				Autori- zate		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
AE Chișinău	384	164	91	47	10	4	12	65	208	175	33	2	10
AE Bălți	102	12	7	0	0	0	5	12	83	80	3	0	7
AE UTA Găgăuzia	326	175	0	175	0	0	0	8	151	8	143	0	0
AE Cahul	166	116	109	0	7	0	0	5	43	42	1	0	7
IE Anenii Noi	126	115	76	6	2	1	30	0	11	11	0	0	0
IE Basarabeasca	52	45	39	5	0	1	0	32	7	7	0	0	0
IE Briceni	108	42	42	0	0	0	0	2	64	13	51	2	0
IE Cantemir	76	45	15	20	0	5	5	2	30	25	5	0	1
IE Călărași	110	60	43	0	0	0	17	1	50	0	50	0	0
IE Căușeni	230	102	79	8	0	1	14	4	124	5	119	2	2
IE Cimișlia	153	88	85	3	0	0	0	16	65	36	29	0	0
IE Criuleni	168	112	92	0	0	9	11	15	54	8	46	0	2
IE Dondușeni	102	23	22	0	0	0	1	2	74	16	58	2	3
IE Drochia	146	32	26	1	0	0	5	8	114	42	72	0	0
IE Dubăsari	96	75	57	2	0	5	11	15	20	18	2	0	1
IE Edineț	139	64	57	0	0	0	7	0	75	1	74	0	0
IE Fălești	122	44	18	16	0	9	1	9	78	40	38	0	0
IE Florești	110	44	40	4	0	0	0	10	62	12	50	1	3
IE Glodeni	75	34	0	31	0	3	0	17	40	8	32	0	1
IE Hîncești	153	81	34	39	0	0	8	0	65	1	64	0	7
IE Ialoveni	182	116	110	6	0	0	0	15	33	12	21	2	31
IE Leova	108	29	9	9	0	0	11	0	72	8	64	0	7
IE Nisporeni	27	14	0	14	0	0	0	0	13	4	9	0	0
IE Ocnița	69	14	11	1	0	1	1	5	55	4	51	0	0
IE Orhei	258	168	160	0	0	0	8	47	88	16	72	0	2
IE Rezina	75	35	35	0	0	0	0	2	40	39	1	0	0

IE Rîșcani	164	72	56	8	1	2	5	15	88	30	58	0	4
IE Singerei	175	71	64	2	0	0	5	3	99	38	61	0	5
IE Soroca	39	8	5	3	0	0	0	0	25	2	23	0	6
IE Strășeni	83	54	13	22	0	1	18	0	22	0	22	0	7
IE Șoldănești	59	26	26	0	0	0	0	2	22	12	10	0	11
IE Ștefan. Vodă	182	87	2	75	1	0	9	4	89	22	67	0	6
IE Taraclia	132	49	0	40	0	1	8	3	80	17	63	3	0
IE Telenești	227	134	134	0	0	0	0	0	80	45	35	0	13
IE Ungheni	131	48	14	34	0	0	0	0	53	11	42	1	29
Total	4855	2398	1571	569	11	43	192	319	2277	808	1469	15	165

Starea fântânilor de mină și izvoarelor

Anexa 3

Nr.	AE / IE	Sursele de apă, (unități)			
		Fântâni		Izvoare	
		total	amenajate	total	amenajate
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1	AE Bălți	1.643	1.523	18	18
2	AE Chișinău	3.395	3.214	75	66
3	AE UTA Găgăuzia	3.167	1.642	27	19
4	AE Cahul	1592	95	42	42
5	IE Anenii Noi	1.597	1.366	27	27
6	IE Basarabeasca	680	360	5	3
7	IE Briceni	15.075	7.850	56	28
8	IE Cantemir	1.574	111	55	17
9	IE Călărași	5.630	3.609	102	73
10	IE Căușeni	3.266	1.879	42	31
11	IE Cimișlia	2.915	868	7	7
12	IE Criuleni	1.836	1.720	89	85
13	IE Dondușeni	7.092	6.489	76	59
14	IE Drochia	13.783	13.270	166	91
15	IE Dubăsari	411	365	21	19
16	IE Edineț	15.901	15.901	102	90
17	IE Fălești	8.023	7.566	41	35
18	IE Florești	5.825	5.498	137	123
19	IE Glodeni	5.972	4.907	180	122
20	IE Hîncești	4.232	3.511	79	60
21	IE Ialoveni	1.514	333	61	27
22	IE Leova	3.975	2.924	14	14
23	IE Nisporeni	1.645	60	146	20
24	IE Ocnîța	7.612	7.124	80	71
25	IE Orhei	5.518	4.853	157	135
26	IE Rezina	3.762	2.793	192	129
27	IE Rîșcani	7.136	6.941	159	72
28	IE Sîngerei	8.188	5.754	12	12
29	IE Soroca	11.717	10.031	519	261
30	IE Strășeni	6.879	5.968	77	65
31	IE Șoldănești	5.874	5.658	143	120
32	IE Ștefan. Vodă	1.384	1.301	17	15
33	IE Taraclia	200	170	26	20
34	IE Telenești	3.575	3.334	23	23
35	IE Ungheni	6.112	5.942	121	61
Total		178.700	144.930	3094	2060

Starea complexelor de evacuare și epurare a apelor uzate

Anexa 4.

Nr. d/o	AE/IE	Total unități	Prezența documentației de proiect / avizului EES	Normativul DLA/CMA	Funcționează unități			Nu funcționează (unități)
					Cu epurare normativă	Cu epurare insuficientă	Cu epurare parțială	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Chișinău	7	5	0	0	7	0	0
2	Bălți	2	0	1	0	1	0	1
3	Cahul	9	1	1	0	8	0	1
4	Gagauzia	3	3	0	0	3	0	0
5	Anenii-Noi	4	0	0	0	3	0	1
6	Basarabasca	4	3	1	0	3	0	1
7	Briceni	2	0	0	0	2	0	0
8	Cantemir	2	0	0	0	1	0	1
9	Călărași	2	1	0	1	1	0	0
10	Căușeni	17	4	3	0	16	0	1
11	Cimișlia	2	1	0	0	2	0	0
12	Criuleni	5	3	0	3	1	0	1
13	Dondușeni	6	3	0	1	5	0	0
14	Drochia	2	0	1	2	0	0	0
15	Dubăsari	9	5	0	0	9	0	0
16	Edineț	3	2	1	1	2	0	0
17	Fălești	1	0	0	0	1	0	0
18	Florești	5	1	1	1	1	0	3
19	Glodeni	6	5	0	0	6	0	0
20	Hîncești	15	8	0	0	13	0	2
21	Ialoveni	4	3	1	0	1	0	3
22	Leova	10	2	6	1	9	0	0
23	Nisporeni	1	1	0	0	1	0	0
24	Ocnița	6	2	0	1	4	0	1
25	Orhei	9	9	1	1	8	0	0
26	Rezina	3	2	0	0	3	0	0
27	Rișcani	5	3	0	0	3	0	2
28	Ștefan-Vodă	12	8	0	0	11	0	1
29	Sîngerei	1	1	0	0	1	0	0
30	Soroca	3	3	0	0	2	0	1
31	Strășeni	10	6	0	0	6	0	4
32	Șoldănești	5	5	0	0	0	0	5
33	Taraclia	3	0	0	0	1	0	2
34	Telenești	6	5	1	0	6	0	0
35	Ungheni	11	4	1	0	4	0	7
TOTAL		195	99	19	12	145	0	38

V. PROTECȚIA RESURSELE FUNCIARE.

Veronica FOCȘA,
*șef, Secția inspectare sol, subsol, deșeuri
și substanțe chimice*

Dumitru APĂRATU,
*inspector principal, Secția inspectare sol,
subsol, deșeuri și substanțe chimice.*

Rezumat.

Actele legislativ-normative de bază în domeniu:

1. *Legea nr. 1515 din 16.06. 1993 privind protecția mediului înconjurător.*
 2. *Codul funciar nr. 828 din 25.12.1990.*
 3. *Legea nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.*
 4. *Hotărârea Guvernului nr. 1170 din 25.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri.*
- Suprafața totală a terenurilor agricole – 2 499,6 mii ha.
 - Suprafața terenurilor erodate - 877 644 ha.
 - Suprafața terenurilor afectate de ravene – 12 048 ha.
 - Suprafața alunecărilor de teren - 24 184 ha.
 - Pierderile anuale de sol fertil – 26 mln. tone.
 - Miriștea arsă pe o suprafață de circa 321 ha.
 - Au fost supuși controlului 1 456 agenți economici.
 - Depistate 701 cazuri de încălcare a legislației ecologice funciare.
 - Întocmite procese-verbale și acțiuni de recuperare a pagubelor resurselor de sol în sumă de 1 080 101 lei, inclusiv amenzi – 848 600 lei.

De ce trebuie să cunoaștem și să protejăm solul?

1. Solul posedă funcții ecologice.
2. Solul este mediu fizic, chimic, biologic, dinamic.
3. Solul – principalul mijloc de producție agricolă datorită fertilității.
4. Solul – produsul muncii prin productivitatea agroecosistemelor, dar și degradărilor.
5. Solul – sistem multifuncțional care primește inputurile antropice, le acumulează, dar își manifestă outputurile prin degradări.
6. Solul este miracolul care creează și menține omenirea.
7. Nu este nimic mai important și care să merită mai multă atenție în întreaga natură decât solul.

Solurile Moldovei sunt considerate ca fiind printre cele mai fertile din lume. Deși ele prezintă principala bogăție naturală a țării, în ultimii 25 de ani interesul oamenilor scade față de agricultură.

Republica Moldova se bucură de o climă favorabilă și de un pământ fertil. Solurile Moldovei prezintă circa un miliard tone de humus, 50 milioane tone de azot, 60 milioane tone de fosfor, 700 milioane tone de potasiu, conform Centrului Republican de Pedologie Aplicată. Ponderea maximă în economie o deține sectorul agricol și baza pe care se produce jumătate din exporturile Republicii Moldova.

Nota medie de bonitare pe țară constituie 63 puncte și se reduce anual în dependență de activitățile degradative. Astfel eroziunea slabă reduce potențialul productiv (deci și calitatea solului) cu 20%, medie - cu 40%, puternică - cu 60-80%.

Starea actuală a solurilor, precum și eficiența utilizării resurselor de sol nu pot fi considerate satisfăcătoare din următoarele motive principale: parcelarea fondului funciar și deteriorarea sistemelor antierozionale regionale; lipsa organizării antierozionale a terenurilor agricole și a măsurilor de conservare a solurilor; cantitățile insuficiente de îngrășăminte încorporate în sol; lipsa asolamentelor, ierburilor perene și predominarea cultivării pe pante a culturilor prășitoare.

Suprafața totală a fondului funciar al Republicii Moldova constituie 3 384,6 mii ha, inclusiv 2499,6 mii ha (73,9 %) - terenuri agricole, din care 1 822,9 mii ha (72,9%) - terenuri arabile, 288,9 mii ha (11,6%) - plantații perene, 347,2 mii ha (13,9 %) - fânețe și pășuni, 40,6 mii ha (1,6%) –pârloage.

Suprafața terenurilor proprietate publică a statului constituie 782,9 mii ha (23,1 %), suprafața terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale – 708,3 mii ha (20,9 %) și suprafața terenurilor aflate în proprietate privată 1 893,4 mii ha (56,0%).

Repartizarea fondului funciar pe categorii de terenuri

Tabelul 1

Categorია	Suprafața totală, mii ha		Diferența
	La 01.01.2015	La 01.01.2016	
1.Terenuri cu destinație agricolă	2026,5	2028,3	1,8
2. Terenurile satelor, orașelor, municipiilor	314,8	314,3	0,5
3. Terenurile destinate industriei, transporturilor, și cu altă destinație specială	58,7	58,8	0,1
4. Terenurile destinate protecției naturii, ocrotirii sănătății, activităților recreative	3,9	4,2	0,3
5. Terenurile fondului silvic	446,6	447,5	0,9
6. Terenurile fondului apelor	85,1	85,2	0,1
7. Terenurile fondului de rezervă	449,0	446,3	-2,7
Total terenuri	3384,6	3384,6	0

La 1 ianuarie 2016 suprafața terenurilor cu destinație agricolă constituia 2 028,3 mii ha sau 59,9 % din suprafața totală a țării. În comparație cu 1 ianuarie 2015, suprafața acestor terenuri s-a mărit cu 1,8 mii ha în legătură cu scoaterea terenurilor ocupate de construcțiile și anexele gospodărești ale fostelor unități agricole din fondul de rezervă.

Pe parcursul anului, diferitor întreprinderi și organizații le-au fost repartizate în alte

scopuri de cât cele agricole 394 ha. Solul fertil depozitat și păstrat de la obiectele de construcții și cariere la 01.01.2016 constituie 4061 mii m³, dintre care s-au utilizat 174 mii m³.

Fondul funciar se caracterizează prin:

- predominarea cernoziomului în învelișul de sol (fig.1) cu potențial înalt de productivitate;
- gradul înalt de valorificare;
- relief accidentat: 80 % din terenurile agricole sunt amplasate pe pante.

Reforma funciară a majorat numărul participanților la relațiile funciare și a generat multiple varietăți de proprietate și gospodărire a resurselor funciare. La 1 ianuarie, 2016 în țară activau 233 cooperative agricole cu suprafața totală de 142,5 mii ha, 170 societăți pe acțiuni cu suprafața totală de 54,3 mii ha, 2038 societăți cu răspundere limitată cu suprafața de 657,4 mii ha, 399,8 mii de gospodării țărănești cu suprafața de 553,5 mii ha.

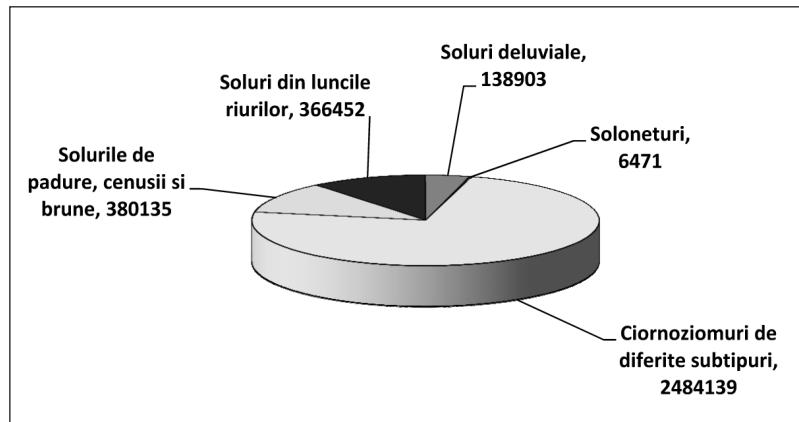

Fig. 1. Resursele de sol (ha)

Asemenea parcelare a fondului funciar, în cazul cotelor de teren echivalent reduse nu permite utilizarea eficientă, implementarea asolamentelor, fito-tehnologiilor avansate și protejarea solurilor. Este necesară consolidarea terenurilor agricole, organizarea lor antierozională și respectarea asolamentelor conservative.

Republica Moldova dispune de o bogată resursă pedologică care, în mare măsură, asigură activitatea economică. Circa 3/4 din suprafața terenurilor agricole ocupă cernoziomurile, care se consideră cele mai productive soluri. Însă potențialul productiv al solurilor în condițiile relațiilor funciare actuale, potențialul productiv al solurilor nu este utilizat adecvat, pe fondul arabil continuă și se accelerează procesele de degradare. 80 la sută din suprafața fondului agricol este amplasată pe pante, ceea ce favorizează eroziunea solului provocată de ploile torențiale în condițiile predominării în structura culturilor a celor prășitoare și lipsa măsurilor antierozionale. Suprafețele supuse lucrărilor intensive agricole (terenurile arabile + plantațiile perene) au rămas în limitele a 63% din suprafața totală a țării, în timp ce suprafețele fânețelor și pășunilor s-au redus. Ponderea pârluogelilor rămâne în creștere, în anul 2015 a constituit 42,0 mii hectare sau 1,7% din fondul funciar al țării.

Calitatea solurilor fondului agricol este diferită. Fiind apreciat convențional prin notele de bonitare (cu 100 de puncte fiind apreciat cernoziomul tipic moderat humifer) indicele mediu calitativ al zonelor pedogeografice constituie 59–69 puncte, al raioanelor pedo-geografice variază între 50–75 puncte. Predominarea cernoziomurilor condiționează calitatea superioară, care în condițiile reale a unităților teritoriale este redusă de gradele de eroziune, prezența solurilor puțin productive, proceselor și consecințele

lor degradării. Nota medie de bonitate pe țară constituie 63 puncte și se reduce anual în dependență de activitățile degradative. Astfel eroziunea slabă reduce potențialul productiv (deci și calitatea solului) cu 20%, medie - cu 40%, puternică - cu 60-80%.

Calitatea resurselor de sol se diminuează din cauza majorării arealelor solurilor halomorfe (solonețizate și salinizate), hidromorfe (cernozioimoide și mocirle), poluării cu diferite deșeuri și substanțe chimice. Relieful accidentat, ploile torențiale, sectoarele mici de terenuri împădurite condiționează accelerarea eroziunii solurilor pe pante, intensificarea alunecărilor de teren. Conform datelor Cadastrului Funciar solurile erodate ocupă circa 877 644 ha, inclusiv 504 777 ha – slab erodate, 259 332 ha – moderat erodate și 114 165 ha – puternic erodate. Suprafața solurilor erodate s-a majorat pe parcursul ultimelor 40 de ani cu 283,4 mii ha, avansând cu 7086 ha anual (Fig. 2, tab.1).

Nivelul cel mai înalt de erodare a terenurilor agricole este înregistrat în raioanele Călărași (56,1%), Cahul (44,4%), Hîncești (43,7%), Ungheni (43,4%), Nisporeni (43,4%). Pierderile anuale de sol fertil de pe terenurile agricole cauzate de eroziune constituie, după unele date, 26 mln. tone, inclusiv humus – 700 mii tone, azot – 50 mii, fosfor – 34 mii, potasiu – 597 mii tone. În mod indirect acest flagel are și alte consecințe: înnămolirea iazurilor și altor bazine acvatice, poluarea solurilor, apelor subterane cu produse de uz fitosanitar și fertilizanți, distrugerea căilor de comunicație, construcțiilor hidrotehnice, etc.

Suprafața terenurilor afectate de ravene constituie 12049 ha. Acestea scot anual din circuitul agricol aproximativ 100 ha terenuri, iar volumul de sol scos din circuitul agricol este de 10–15 mln m³. Prejudiciul cauzat economiei naționale, conform datelor, constituie 83 mln lei.

Degradarea resurselor funciare este cauzată și de alunecările de teren. Suprafața lor, conform cadastrului funciar constituie 24184 ha. Cele mai mari suprafețe cu alunecări sunt în raioanele Călărași – 3588 ha, Ungheni – 1863 ha, Hîncești – 1055 ha, Strășeni – 629 ha, Telenești – 516 ha. Alunecările de teren prezintă o primejdie permanentă și pentru multe obiecte sociale: case de locuit, drumuri, construcții hidrotehnice. Consecințele eroziunii sunt multilaterale și afectează nu numai stratul superior: devin tot mai nefavorabile proprietățile fizico-chimice, conținutul de humus scade cu aproximativ 1 tonă la 1 ha. Concomitent cu eroziunea de suprafață se produce eroziune liniară, de adâncime. Un factor negativ specific regiunilor deluroase prezintă alunecările de teren, care se activează periodic suprafața lor majorându-se anual cu aproximativ 2,5 mii ha. Suprafața alunecărilor de teren active s-a majorat.

Starea actuală a solurilor, precum și eficiența utilizării resurselor de sol nu pot fi considerate satisfăcătoare din următoarele motive principale:

- Parcelarea fondului funciar și desființarea sistemelor antierozionale regionale;

- Lipsa organizării antierozionale a terenurilor agricole și măsurilor de protejare a solurilor;
- Cantitățile mizere de îngrășăminte încorporate în sol;
- Lipsa asolamentelor, ierburilor perene și predominarea pe pante a culturilor prășitoare.

Caracteristica calitativă a terenurilor

Tabelul 2

Nr. d/o	Denumirea unităților administrativ-teritoriale	Total terenuri agricole, (ha)	Din care suse cercetărilor pedologice, (ha)	Nota medie ponderată de bonitate, (puncte)	Terenuri erodate, ha			
					Total	inclusiv		
						Slab	Moderat	Puternic
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
1	r-ul Anenii Noi	66830,25	63151	59	25086	15246	6748	3092
2	r-ulBasarabeasca	23183,50	21637	56	10054	5573	2980	1501
3	r-ul Briceni	62441,94	54667	70	11298	7945	2601	772
4	r-ulCahul	116332,60	113660	58	52105	23827	17619	9760
5	r-ul Cantemir	64960,50	62508	57	27042	14517	8906	3619
6	r-ul Călărași	40958,16	35049	50	23148	9922	8877	4400
7	r-ul Căușeni	102247,90	94881	62	25290	13293	7824	4173
8	r-ul Cimișlia	71804,67	68890	62	33749	20108	10080	3561
9	r-ul Criuleni	52183,83	48523	69	16842	11064	4637	1141
10	r-ul Dondușeni	53575,48	48943	78	12995	9013	3137	833
11	r-ul Drochia	87296,19	81077	73	25829	18879	5491	1267
12	r-ul Dubăsari	22766,08	22914	66	4670	3070	1032	566
13	r-ul Edineț	74373,99	67492	78	17214	12228	3514	1468
14	r-ul Fălești	81183,33	75264	65	31906	18066	8445	5423
15	r-ul Florești	89297,36	83796	71	27979	19863	6000	2116
16	r-ul Glodeni	56353,12	52680	72	22197	15515	4897	1785
17	r-il Hîncești	93135,89	87040	58	41002	20137	13234	7628
18	r-ul Ialoveni	52886,32	51630	58	27710	13249	9647	4814
19	r-ulLeova	58269,80	54517	57	21578	11513	7554	2511
20	r-ul Nisporeni	39063,88	34652	54	17041	8189	6314	3441
21	r-ulOcnița	45897,52	40201	71	8870	6051	2264	555
22	r-ulOrhei	82599,58	74377	63	30434	18491	8780	3162
23	r-ul Rezina	43199,10	41313	62	22404	13094	7000	2310
24	r-ul Rîșcani	76371,52	71447	70	28177	16274	8308	3595
25	r-ul Sîngerei	79661,21	75838	55	34056	16634	10329	6599
26	r-ulSoroca	82538,52	74949	71	25578	17790	5831	1957
27	r-ul Strășeni	34627,33	32240	55	16016	7831	5445	2740
28	r-ul Șoldănești	41328,44	38671	74	15112	9312	4558	1242
29	r-ul Ștefan-Vodă	78776,46	76206	62	24960	14573	7969	2417
30	r-ul Taraclia	55321,32	51594	60	16179	9836	4605	1316
31	r-ul Telenești	63051,22	58718	58	24874	13351	8171	3352
32	r-ulUngheni	73728,84	68255	54	32184	13726	11229	7228
33	mun. Chișinău	31139,89	26761	64	11936	6780	3678	1478
34	mun. Bălți	4032,27	2618	65	623	541	46	36
35	mun. Bender	1812,09	1236	83	230	209	21	
36	UTA Găgăuzia	147004,50	143315	56	57337	31132	19122	8742
37	UAT din stînga Nistrului	264231,80	238666	68	53939	37935	12439	3565
Total		2514466,40	2339376,00	63	877644	504777	259332	114165

Din Fondul Ecologic Național au fost aprobate spre finanțare 11,7 mln lei (9 proiecte) pentru îmbunătățiri funciare (stoparea alunecărilor de teren și a proceselor erozionale, împădurirea terenurilor, consolidarea digurilor de protecție antiiviitură).

Pe terenurile degradate, gestionate de primării, în anul 2016 au fost plantate 667 ha plantații forestiere. De asemenea, au fost sădite doar 15,2 ha fâșii forestiere de protecție a câmpurilor agricole și 10,2 ha fâșii forestiere de protecție a resurselor acvatice.

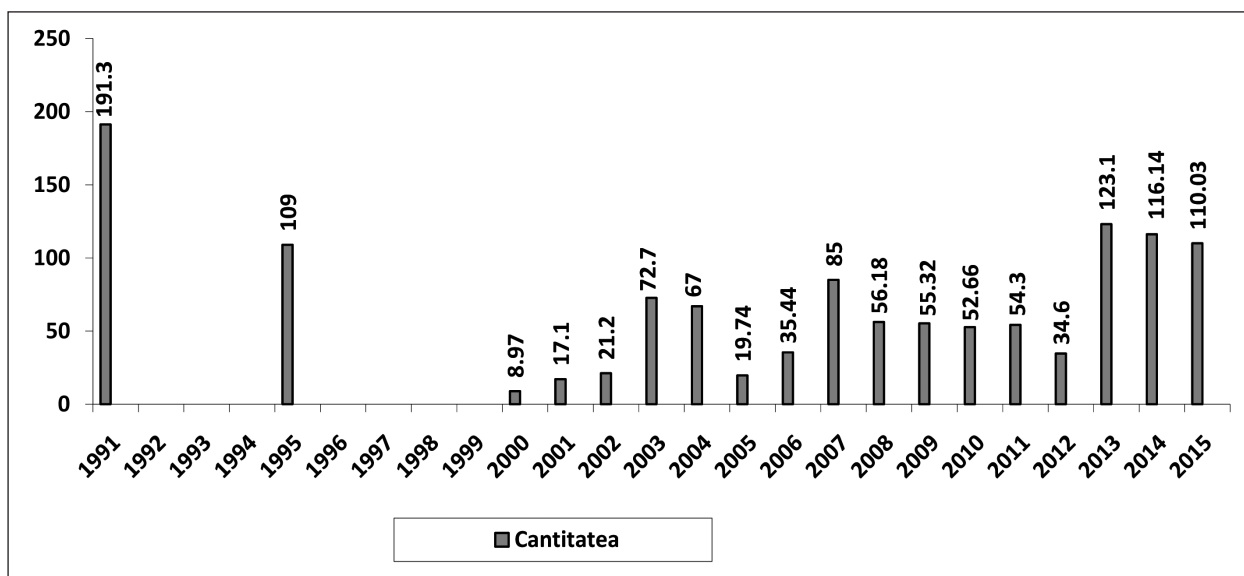

Fig. 2. Utilizarea îngrășămintelor chimice sub culturi agricole, (mii tone).

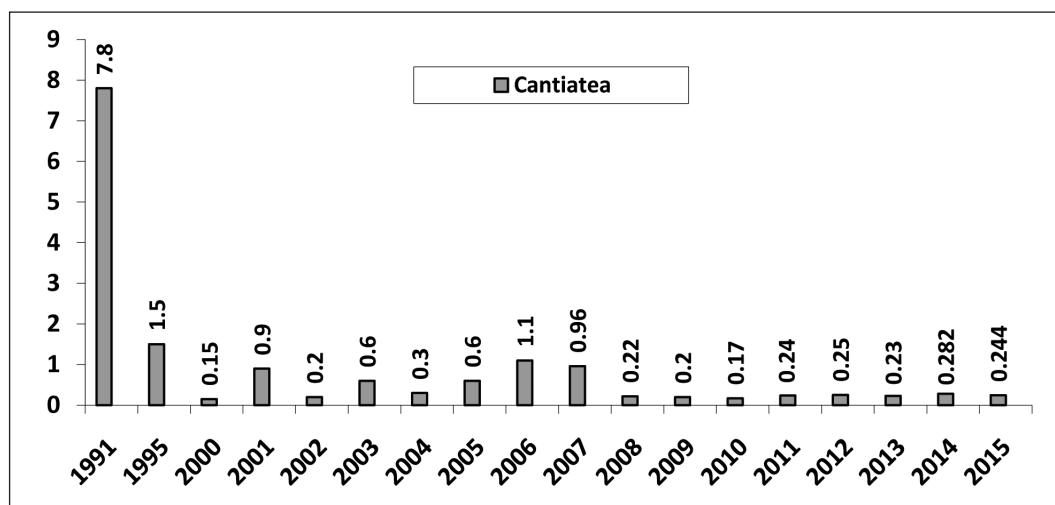

Fig. 3. Utilizarea îngrășămintelor naturale, sub culturi agricole, (mln. tone)

Influența negativă asupra calității solurilor este condiționată și de procesele de dehumificare. În solurile valorificate, datorită reducerii materiei organice, conținutul de humus scade anual cu 0,5-0,7 t/ha. În același timp, sistematic se reduc rezervele de elemente nutritive cu 150-180 kg/ha, se dereglează bilanțul azotului, fosforului și potasiului în sol. Bilanțul negativ al humusului și al elementelor nutritive nu poate fi modificat

și reglat în condițiile reducerii încorporării nesatisfăcătoare în sol a îngrășămintelor. Dacă în anul 2000 s-au încorporat 8,97 mii tone de îngrășămintă chimice, în anul curent ele au fost utilizate în volum de 92 mii tone, cu 83,03 mii tone mai mult, iar îngrășămintele organice s-au utilizat într-un volum de 266 mii tone. (fig.2; fig.3). În același timp, deșeurile zootehnice în multe cazuri se depozitează la gunoiști cu alte deșeuri sau împrăștiate pe maluri de râuri și râpi în diferite locuri neautorizate.

Pășunatul excesiv este un fenomen specific pentru țară și are impact negativ asupra mediului. Șeptelurile de animale prevalează cu mult normele stabilite de capete la 1 ha de pășuni. Totodată, majoritatea pășunilor, amplasate pe terenuri erodate, sunt slab productive. Nu se întreprind măsuri de ameliorare a acestora din cauza lipsei de mijloace financiare.

Suprafața totală a solonețurilor și solurilor solonețizate constituie 107 mii ha, din care 35 la sută sunt terenuri arabile, iar 65 la sută - pășuni. Prejudiciul cauzat economiei de procesul de solonețizare constituie 43 mln. lei anual.

Suprafața totală a solurilor salinizate și a solonciacurilor este de 112 mii ha, din care 30 la sută sunt terenuri arabile și 70 la sută pășuni. Prejudiciul cauzat economiei în rezultatul scăderii recoltelor cu 25 la sută, constituie 423 mln. lei anual.

În scopul diminuării și combaterii deficitului de umiditate și majorării productivității solurilor în condițiile xerofite măsura radicală devine aplicarea udatului artificial – irigarea. Irigarea cernoziomurilor poate fi aplicată numai cu condiția utilizării apelor calitative (mineralizarea < 1,0 g/l, SAR < 3) și respectarea strictă a normelor de irigare. Însă tocmai în regiunile xerofite de sud resursele de apă sunt mineralizate și reduse sau lipsesc. Tentativele utilizării pentru udatul artificial cu ape necalitative conduc la degradarea (solonețizarea și salinizarea) solurilor care devine ireversibilă.

Suprafața totală a terenurilor ameliorate constituie 297,4 mii ha, inclusiv 228,2 mii ha - irigate și 69,2 mii ha - desecate.

Pe lângă procesele de degradare fizică și deșertificare în țară există problema poluării solurilor. În ultimele decenii poluarea de fond a solurilor a devenit mai puțin actuală datorită reducerii considerabile a principalelor surse de poluare difuză. S-au redus semnificativ cantitățile de fertilizanți și produse de uz fitosanitar aplicate în agricultură. Conținutul mediu sumar al poluanților în soluri constituie mai puțin de 0,0008 mg/kg. Se mai produce la nivel local poluarea solurilor terenurilor agricole cu cupru mobil. Devine tot mai acută problema poluării locale a solurilor cu deșeuri menajere solide. Aceste deșeuri sunt transportate (aruncate) în râpi, fâșii forestiere, fâșii riverane de protecție a râurilor și bazinelor acvatice, pe marginea drumurilor. Aceste deșeuri poluează mediul ambiant și, în primul rând, solul.

Se specifică un număr mare de terenuri contaminate cu pesticide. Numărul lor este de cca 1600 cu o suprafață totală estimată la cca 330 ha. În rezultatul studiilor efectuate aceste terenuri au fost împărțite în cinci categorii de risc. Terenurile și obiectele din prima categorie cu risc foarte înalt (5% din numărul total) și cele din a doua categorie cu risc înalt (30% din numărul total) necesită măsuri urgente de remediere. O anumită experiență în acest sens a fost acumulată în cadrul câtorva proiecte-pilot prin izolarea materialelor contaminate în sarcofage. Spre exemplu, sarcofagul de izolare a deșeurilor POP din apropierea s. Congaz (UTA Găgăuzia) a fost organizat la o distanță de circa

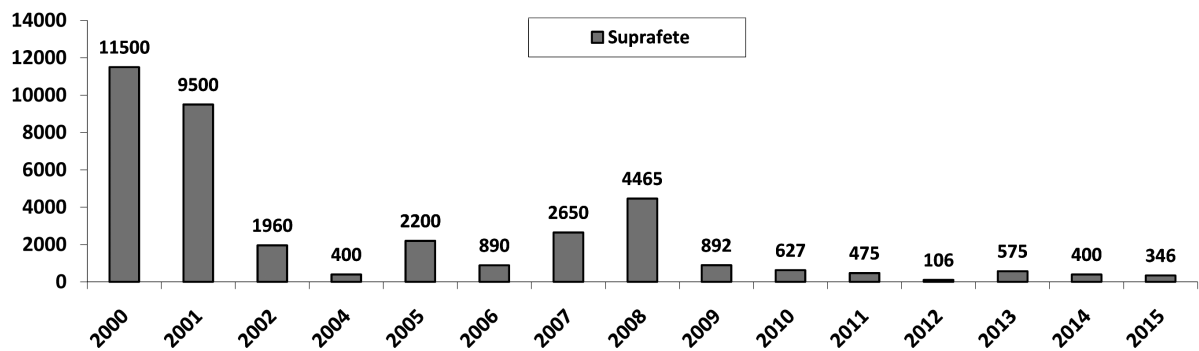

Fig. 4. Arderea miriștii, (ha)

3 km față de localitate. Volumul deșeurilor înhumate constituie: 1014 m. c. deșeuri de construcție a fostului depozit de chimicale și 786 m. c. de sol contaminat.

De rând cu factorii poluatori la degradarea terenurilor agricole duce și incendierea miriștilor și resturilor vegetale în câmp, fenomen și practici în continuă descreștere. Astfel în anii 1995-2000 miriștile erau incendiate pe suprafețe de zeci de mii de hectare, iar în ultimii ani, datorită acțiunilor întreprinse de către inspectorii ecologiști din teritoriu aceste suprafețe s-au redus și sunt mult mai mici, circa 321 hectare. La fel s-au redus substanțial și cazurile de incendiere a resturilor vegetale în legătură cu extinderea producerii peleților și brichetelor din biomasă. Această activitate economică în ultimii ani ia amploare și va influența pozitiv starea ecologică a terenurilor.

Controlul efectuat de către agențiile și inspecțiile ecologice constată că solurile fertile, bogăția principală a țării, sunt supuse permanent unei degradări intensive, cauzate de factori naturali și antropogeni.

Starea actuală a solurilor, precum și eficiența utilizării resurselor de sol nu pot fi considerate satisfăcătoare din următoarele motive principale: parcelarea fondului funciar și deteriorarea sistemelor antierozionale regionale; lipsa organizării antierozionale a terenurilor agricole și a măsurilor de conservare a solurilor; cantitățile insuficiente de îngrășăminte încorporate în sol; lipsa asolamentelor, ierburilor perene și predominarea cultivării pe pante a culturilor prășitoare.

Pe parcursul anului au fost controlați 1456 agenți economici, depistate 701 cazuri de încălcare a legislației ecologice și funciare, întocmite procese-verbale și acțiuni de recuperare a pagubelor cauzate resurselor funciare în sumă

de 1080101 lei, inclusiv amenzi – 848600 lei. Concomitent, s-a participat în componența a 1380 comisii pentru selectarea terenurilor pentru diferite construcții, 460 comisii de recepție a obiectelor în exploatare. Au fost examinate și coordonate 121 dosare cadastrale și 42 proiecte de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea categoriei de destinație a terenurilor. S-au examinat 237 petiții și semnale. Au fost pregătite un șir de materiale informative (67) pentru organele ierarhic superioare. S-a activat în direcția propagării rezultatelor controalelor efectuate în domeniul protecției solurilor prin intermediul presei și radio-televiziunii.

Nu se asigură în deplină măsură respectarea de către beneficiari a prevederilor Legii privind protecția mediului înconjurător (art. 23, 35 – 39,62), Codului funciar (art. 29,33,79), Legii cu privire la zonele și fâșiile de protecție a râurilor și bazinelor de apă (art. 14). Sunt depistate cazuri de prelucrare a solului în fâșiile riverane de protecție a râurilor Nistru, Răuț, Lăpușna, Bâc, Cogîlnic, Ialpuș, Cula, Ișnovăț, Ciulucul Mare. Deseori în aceste zone sunt depozitate deșeuri de diferită proveniență. Astfel de cazuri au fost depistate în raioanele Telenești, Florești, Rezina, Leova, Hîncești, Cimișlia, Fălești, Nisporeni, Taraclia, Căușeni, Comrat, Ungheni, Anenii Noi, Orhei, Criuleni, Soroca.

Un alt gen de încălcare a legislației ecologice sunt construcțiile nelegitime și nedecopertarea stratului de sol fertil, folosirea lui contrar destinației. Așa cazuri au fost depistate în raioanele Basarabeasca, Căușeni, Dondușeni, Criuleni, Cimișlia, Telenești, Cantemir, mun.Chișinău. Cazuri de ocupare ilicită a terenurilor au fost depistate în raioanele Căușeni, Fălești, Râșcani, Cantemir, Basarabeasca, Ciadîr Lunga, Basarabeasca,

Cimișlia, Ștefan vodă, Cantemir, Fălești, Dubăsari, UTA Găgăuzia. Sunt frecvente și încălcările legislației ecologo-funciare, inclusiv prin modul de prelucrare a terenurilor agricole de-a lungul pantei, de asemenea și cultivarea culturilor prășitoare pe versanți cu înclinația mare (raioanele Orhei, Hîncești, Călărași, Strășeni, Dubăsari, Sîngerei, Rîșcani, Rezina, Criuleni, Leova, Nisporeni, Ungheni, Telenești) etc.

În scopul preîntîmpinării arderii miriștii, paielor, ierbii uscate în fâșiile forestiere și în conformitate cu prevederile art. 62 al Legii privind protecția mediului înconjurător, Inspectoratul Ecologic de Stat a emis Dispoziția nr. 13-d din 29 iunie 2016 cu prevenirea și contracararea arderii miriștii, paielor și altor resturi vegetale, iar Agențiile și Inspecțiile au urmărit executarea ei.

Activitățile de contracarare a arderii miriștii, paielor și altor resturi vegetale au fost anticipate de efectuarea unui șir de măsuri organizatorice întreprinse de subdiviziunile Inspectoratului.

Subdiviziunile teritoriale, în comun cu organele publice locale, au participat la elaborarea programelor de prevenire a incendiilor, inclusiv a arderii conștiente a paielor și miriștii.

Concomitent, agenții economici care practică creșterea și colectarea cerealelor au fost atenționați despre pericolul care poate fi produs în perioada recoltării cerealelor.

Agenților economici, care practică creșterea și colectarea cerealelor, prin actele de control ale inspecției îndeplinirii cerințelor privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale le-au fost prescrise indicații obligatorii în vederea neadmiterii arderii resturilor vegetale.

Problema în cauză a fost reflectată în mass-media de către specialiștii Inspectoratului.

În scopul promovării măsurilor de menținere și sporire a fertilității solurilor e necesar ca în toate primăriile să se elaboreze și implementeze programe complexe științific argumentate de sporire a fertilității solurilor și protecția lor contra eroziunii și altor factori de degradare, care ar prevedea:

- mobilizarea eforturilor la etapa de postprivatizare în direcția consolidării terenurilor și formării unităților agricole viabile, eficiente pentru a facilita aplicarea asolamentelor și tehnologiilor moderne;
- folosirea rațională a terenurilor, preîntîmpinarea cazurilor de acaparare ilicită a lor, respectarea elementelor obligatorii de organizare a teritoriului, ameliorare a calității solurilor, ocrotire a naturii;
- organizarea antierozională a teritoriului și implementarea măsurilor organizatorice, agrotehnice fitoameliorative și hidrotehnice, având ca scop combaterea eroziunii solului;
- implementarea asolamentelor științific argumentate;
- urgentarea lucrărilor de împădurire a râpilor, terenurilor predispuse alunecărilor de teren, terenurilor puternic erodate;
- reglarea regimului de nutriție prin aplicarea fertilizanților, mărirea cotei culturilor leguminoase în asolamente;
- Fondarea și restaurarea funcțională a fâșiilor forestiere antierozionale de protecție a solurilor;

- efectuarea măsurilor pedoameliorative pentru ameliorarea solurilor înmlăștinite, salinizate, solonețizate;
- recultivarea terenurilor degradate și poluate cu antrenarea lor în sectorul silvic;
- inventarierea sistemelor de irigare și de desecare, aprecierea stării lor tehnice, luarea de măsuri în vederea reparării lor;
- aducerea în concordanță a efectivului de animale cu productivitatea pășunilor;
- începerea pășunatului primăvara numai după ce solul este în stare de maturizare fizică și iarba are peste 10 cm înălțime;
- folosirea pajiștilor alternative (1-2 ani pășune, 1-2 ani fâneață).

IV. PROTECȚIA RESURSELOR MINERALE

Veronica FOCȘA,
*șef, Secția inspectare sol, subsol,
deșeuri și substanțe chimice*

Gheorghe ROȘCA,
*inspector principal, Secția inspectare sol,
subsol, deșeuri și substanțe chimice*

Rezumat:

În scopul soluționării problemelor de protecție a resurselor minerale pe parcursul anului 2016, Inspectoratul Ecologic și subdiviziunile din teritoriu au întocmit 59 acte de control la compartimentul gestionarea resurselor minerale. Ca rezultat al controalelor efectuate au fost încheiate 57 procese – verbale cu privire la contravenții în privința persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere, care au admis încălcări ale normelor de drept prevăzute de Codul Contravențional al Republicii Moldova.

Suma amenzilor aplicate constituie 31000 lei, dintre care au fost încasate 27200 lei.

1. Zăcămintele minerale

Resursele minerale prezintă o parte componentă importantă a resurselor naturale, baza materială a dezvoltării oricărei țări. Dezvoltarea continuă a bazei de materie primă minerală, utilizarea rațională și protecția resurselor minerale utile sunt factori, ce asigură în măsură decisivă securitatea economică a statului, dezvoltarea durabilă a societății. Majoritatea resurselor minerale ale Republicii Moldova se exploatează prin cariere și numai unele varietăți de calcare prin galerii. Exploatarea resurselor prin cariere provoacă, de regulă, distrugerea solurilor, vegetației, conduce la acumularea deșeurilor miniere, care ulterior sunt răspândite de curenții de aer și acvatici, producând dezechilibre în balanța ecologică.

Zăcămintele minerale utile ale țării noastre conform clasificării constau din 3 grupe: combustibile, metalifere și nemetalifere. Combustibilii actualmente sunt explorați și evaluați în partea de sud a republicii, în raioanele Cahul, Cantemir, Comrat, Ceadâr-Lunga și Vulcănești și constau din combustibili gazoși, lichizi și solizi.

Combustibilul gazos este reprezentat de zăcămintul de gaz metan „Victorovca” care se exploatează și se folosește de o bună parte a comunității locale. De perspectivă sunt estimate zăcămintele de gaze naturale de lângă satele Gotești, Flocoasa și altele.

Combustibilul lichid este reprezentat de zăcămintul de petrol de la „Văleni” (rezervele evaluate sunt de circa 1,7 mln.tone). Stația este amplasată în lunca r. Prut, lângă s. Văleni, r-nul Cahul, gestionată de către SRL „Valiexchimp”, succesorul firmei moldo-americană “Redeco-LTD”, care concomitent cu forarea sondelor noi, au efectuat reparația sondelor vechi pentru evaluarea completă a rezervelor de petrol.

Combustibilul solid este reprezentat de 4 zăcăminte de cărbune brun (rezervele evaluate la circa 1,2 mln.tone), straturile cărora au grosimea de la 1,0 m până la 2,0 m și sunt situate la adâncimi între 6,0 m și 60,0 m și 400,0 – 650,0 m în depunerile nisipoase–argiloase, neogene (N). Cărbunele este de o calitate relativ joasă, cu un conținut mare de cenușă (12 – 49 % și sulf (4 – 15 %), de aceea ținând cont și de condițiile miniere – tehnice complicate (adâncime mare, grosime mică, suprahidratare) extragerea lui, prin metodele actuale, nu este rentabilă și nu prezintă interes industrial.

Zăcămintele de substanțe metalifere (metalice) sunt reprezentate, conform investigațiilor geofizice efectuate în anii postbelici, prin sectoare cu concentrații majore de plumb, zinc, cupru și fier, situate în lungul cursului mijlociu al fluviului Nistru (sectorul s. Naslavcea și or. Rezina). Mai amplu este studiată manifestarea minereului de fier, compus din piroxen–magnetit–cuarțit, cu rezerve pronosticate de circa 280,0 mln tone. Acest zăcământ, descoperit lângă s. Vărăncău, r–nul Soroca este reprezentat printr-o serie de corpuri stratigrafice, situate la adâncimea de 200,0 – 370,0 m. Grosimea acestora variază de la 1,0 – 2,0 m până la 20,0 – 50,0 m. Extragerea zăcământului dat este nerentabilă. În balanța de stat a rezervelor de substanțe minerale utile sunt recunoscute și luate la evidență 414 zăcăminte de substanțe minerale utile, din care: 147 sunt exploatare, 32 – pregătite pentru exploatare, 218 – de rezervă și numai 20 nu se prevăd pentru valorificare. În ultima perioadă se atestă o creștere a volumului extragerilor de substanțe minerale solide utile, care numai în anii 2009-2012 au însumat 5 milioane de tone. Mineralele subterane cel mai frecvent utilizate sunt rocile carbonatate, silicioase, argiloase, nisipurile și pietrișurile, iar mai puțin utilizate – rocile caustobiolite (petrolul, gazele, cărbunele brun), deoarece cantitățile acestora sunt neînsemnate, înregistrându-se doar la Văleni, Victorovca, Vlădiceni.

Zăcămintele de substanțe minerale nemetalice sunt prezentate prin granit și gabronorit (pentru plăci de finisare și pietriș de fracții diferite), gresie (pentru plăci de finisare și blocuri), ghips (pentru industria materialelor de construcții, medicină, export), cretă, calcaruri (pentru tăierea blocurilor de calcar de diferite dimensiuni, pentru fabricile de zahăr, pentru fabricile de ciment, pentru dezagregarea lui în fracții diferite de pietriș), argile (pentru producerea cimentului, ceramicii, țiglei, țevilor, cheramzitei, cărămizii, teracotei, în industria chimică și alimentară pentru curățirea vinurilor, sucurilor, uleiurilor – “bentonita”, etc.), nisipuri (pentru sticlă, mortar, și pentru formare – “nisipul cleios”), nisip-prundiș (pentru construcții), tripol (diatomită), și marnă, care sunt baza asigurării industriei materialelor de construcție și șantierelor de construcție cu materie primă.

Actualmente industria materialelor de construcții și șantierelor de construcții sunt asigurate și aprovizionate în întregime conform cerințelor, iar întreprinderile extractiv – miniere dispun de zăcăminte explorate și în exploatare.

Zăcămintele de nisip-prundiș sunt legate de aluviunile neogene și răspândite pe terasele râurilor Nistru și Prut, iar pe alocuri și pe terasele afluenților lor. Nisipul – prundiș se folosește numai în construcții. Se extrag nisipuri pentru construcții, industria sticlei și pentru formare (“nisip cleios”). Zăcămintele de nisipuri pentru construcții sunt răspândite pretutindeni pe tot teritoriul pentru industria de producere a sticlei în r-nul Florești și lângă mun.Chișinău, iar pentru formare lângă or. Otaci.

Argilele și luturile pentru producerea cărămizii, țiglei, cheramzitei și ceramicii sunt răspândite pretutindeni și sunt explorate și disponibile pentru exploatare.

Argilele bentonitice sunt răspândite în raioanele Florești, Ocnița, Soroca, Briceni, Edineț, Rîșcani și în raionul Cantemir, lângă s. Lărguța. Ele pot fi utilizate în industria materialelor de construcții, industria alimentară, etc.

Toate obiectivele miniere industriale sunt gestionate de către agenții economici, licențiați în domeniul extragerii zăcămintelor de substanțe minerale utile (tab.2).

Mineralele subterane mai frecvent utilizate sunt:

- rocile carbonatate ale sarmațianului inferior și ale badenianului care se folosesc în industria de construcție a blocurilor locative și industriale, la producerea cimentului, curățirea zahărului, construcția drumurilor, ca adaos furajer etc.;
- rocile silicioase (calcare silicioase, diatomite, tripoli) – pentru industria alimentară, la producerea pieilor artificiale, hârtiei, materialelor termice și electrotermice etc.;
- rocile argiloase (șisturi argiloase, argile bentonitice, argile obișnuite), care servesc pentru fabricarea cimentului, keramitului, cărămizilor, țiglei și olanelor;
- nisipurile și pietrișurile (prundișurile) - pentru producerea sticlei, betonului, în diferite ramuri de construcție inclusiv și a drumurilor;
- rocile sulfatice (gipsurile) care sunt utilizate în construcții, medicină, industria farmaceutică;
- rocile cristaline (gabbro, granitele, gabbro-noritele) – folosite la producerea betonului armat, construcția drumurilor;
- causto-biolitele (petrolul, gazele, cărbunele brun) care în Republica Moldova există în cantități neînsemnate (Văleni, Victorovca, Vlădiceni).

O importanță deosebită pentru republică o au apele subterane din straturile acvifere freatice și de adâncime. În prezent se extrag și se îmbuteliază ape minerale și de masă cu denumirile: "Soroca", "Gura Căinarului", "Șoapta - Izvorului", "Resan", "Cahul", "Varnița-Unicum", "Fruico-Drinc", "Mănăstirea Hîncu", "Argint", "Real", etc (tab.1). Din cantitatea totală de ape subterane de adâncime extrase sau cercetate pe teritoriul republicii circa 50% nu pot fi recomandate în scopuri potabile fără o tratare preliminară. Aceste ape se caracterizează prin conținut ridicat de mineralizare, fluor, hidrogen sulfurat, fier, sodiu, amoniac și alte elemente. Repartizarea resurselor de apă subterană pe teritoriul republicii este neuniformă, cea mai mare parte a lor fiind concentrată în luncile fluviului Nistru și râului Prut. Pe măsura îndepărtării de aceste râuri, alimentarea cu apă a orizonturilor acvifere subterane scade. Gradul de regenerare a resurselor acvatice este de 11% anual, ceea ce este insuficient pentru a menține ciclul acestor resurse la un nivel stabil.

2. Protecția și folosirea rațională a subsolului geologic.

Controlul ecologic este efectuat de către Inspectoratul Ecologic de Stat și subdiviziunile teritoriale în corespundere cu prevederile Regulamentului Inspectoratului, aprobat conform anexei nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr. 77 din 20.01.2004, iar Agenția pentru Geologie și Resurse Naturale (ca autoritate administrativă centrală din subordinea

Ministerului Mediului, specializată în cercetarea, evidența, reglementarea și controlul folosirii resurselor minerale), efectuează controlul în conformitate cu Regulamentul Agenției, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 485 din 12.08.2009.

Programul de activitate privind controlul protecției resurselor minerale a fost axat pe următoarele probleme:

- exercitarea controlului ecologic asupra executării de către toate persoanele fizice și juridice a prevederilor legislative și normative de protecție și folosire rațională a zăcămintelor de substanțe minerale utile și a spațiului geologic în proces de exploatare, cât și în cazurile situării în spațiile subsolului geologic al altor activități, ce nu sunt legate de exploatarea zăcămintelor;
- evaluarea și stabilirea, în comun cu specialiștii subdiviziunilor teritoriale, a gradului de legitimitate a activităților agenților economici, beneficiarilor de zăcămintele ale substanțelor minerale utile, cât și în spațiile subsolului geologic pentru activități ce nu sunt legate de exploatarea zăcămintelor;
- supravegherea asupra respectării exigențelor privind protecția mediului ambiant în procesele de exploatare a subsolului geologic, în special a terenurilor afectate în procesele de extragere a zăcămintelor de substanțe minerale utile prin metoda de carieră, pentru care se necesită o restabilire ecologică (recultivare) ritmică și calitativă;
- supravegherea așa numitelor cariere locale și întreprinderea măsurilor de combatere a extragerii ilicite de substanțe minerale utile din cadrul acestor sectoare ale subsolului.

În scopul soluționării problemelor nominalizate și protecției resurselor minerale pe parcursul anului 2016, Inspectoratul Ecologic de Stat și structurile sale din teritoriu au întocmit 59 acte de control, la compartimentul gestionarea resurselor minerale. Ca rezultat al controalelor efectuate au fost încheiate 57 procese – verbale cu privire la contravenții în privința persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere, care au admis încălcări ale normelor de drept prevăzute de Codul Contravențional al Republicii Moldova.

Suma amenzilor aplicate constituie 31000 lei, dintre care au fost încasate 27200 lei.

Pe parcursul perioadei de raportare au fost examinate 31 petiții și semnale de la persoane fizice și juridice.

O problemă persistă în privința extragerii neautorizate a substanțelor minerale utile în localitățile rurale. Pe parcurs au fost inspectate așa numite nisipării, lutării necontrolate din care se extrag ilicit zăcământ natural, astfel au fost depistate 237 de cariere neautorizate, dintre care 133 de argilă cu suprafața 103,04 ha, de nisip - 83 cu suprafața de 98,55 ha și 21 de piatră cu suprafața de 35,61 ha.

O altă problemă aparte este utilizarea samavolnică a spațiilor epuizate de zăcământ pentru depozitarea de deșeuri, care se descarcă neautorizat.

3. Probleme prioritare în domeniul protecției resurselor minerale.

Imperfecțiunea cadrului legislativ-normativ, precum și lipsa unor strategii și planuri de acțiuni de dezvoltare durabilă a resurselor naturale au dus la gestionarea ineficientă a resurselor naturale subterane atât la nivelul autorităților administrației publice centrale,

cât și locale, la exploatarea necontrolată a resurselor naturale subterane, la neexercitarea funcțiilor de control în domeniu, la degradarea solurilor în zonele de extragere minieră. Faptul că resursele minerale utile ale țării sunt valorificate tot mai intens impune efectuarea controalelor asupra folosirii raționale a subsolului și protecției acestuia, sub aspectul respectării de către beneficiari a legislației ce reglementează relațiile privind folosirea și protecția subsolului, precum și al respectării documentației tehnice (tehnologice) de proiect, pentru a preveni prejudicierea mediului înconjurător și apariția unor pericole directe pentru viața și sănătatea populației care locuiește și activează în zona de influență a lucrărilor legate de folosirea subsolului.

Bibliografie.

1. Codul subsolului nr.3-XVI din 02.02.2009.
2. Hotărîrea Guvernului nr.570 din 11.09.2009 privind mineralele utile de importanță națională.
3. Hotărîrea Guvernului nr. 646 din 20.07.2010 cu privire la aprobarea listei substanțelor minerale utile.
4. Hotărîrea Guvernului nr. 1003 din 23.10.2010 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul geologic de Stat”.

Îmbutelierea apelor minerale și de masă

Tabelul 1

Nr.	Agentul economic Localitatea	Licența	Autorizație de folosire a apei	Sursa de îmbuteliere
1	SRL “Beșleaga E.R.V.A.” S, Varnița, r. Anenii Noi	AMMII - 038310 Valabilă 12.10.2021	Nr. 019, valabilă 11.02.2019	Sonda nr. 49 CH Sonda nr. 2C
2	SRL „Mirealux” r. Anenii Noi	AMMII – 044962, valabilă 02.07.2019	Nr.018, valabilă 11.02.2019	Sonda nr. 1350
3	SRL “Resan” mun. Chișinău	AMMII-038208, valabilă 16.10.2016	-	Sonda nr. 1, nr. RS
4	SRL “Apă de Dobrogea” mun. Chișinău str. Pădurii 21/1	AMMII-041890, valabilă 12.05.2018	Nr. 05-10-307/386 valabilă 06.07.2028	Sonda 23-Ch
5	SRL “Anticor service” com. Trușeni	AMMII-032325, valabilă 16.07.2019	Nr. 05-10-288/66, valabilă 04.02.2028	Sonda nr. 128A
6	SRL “Serlincom” com. Ciorescu	AMMII-049409, valabilă 27.07.2020	-	Sonda nr. 4852
7	SRL “Franzeluța” mun. Chișinău str. Sarmizegetusa 30	AMMII-038208, valabilă 05.10.2016	-	Sonda nr. 5083/73
8	SC “Diata Plus” or. Codru	AMMII-037394, valabilă 11.05.2018	Nr. 05-10-308/391, valabilă 25.03.2028	Sonda nr.97 Ch
9	SA “JLC” or. Chișinău, str. Sarmizegetuza	AMMII-048471, valabilă 21.04.2020	Nr. 05-10-309/392, valabilă 10.06.2028	Sonda nr. 4039
10	ÎM “Beermaster”SRL mun.Bălți	AMMII- 374360, valabilă 08.11.2017	-	Sonda nr.1, nr.2
11	SRL “Cahul Pan” or. Cahul	AMMII – 043454, valabilă 27.01.2019	-	Sonda nr. CH-1
12	SRL “Bere Unitanc” or. Cahul	AMMII – 0044354, valabilă 16.05.2018	Nr. 416, valabilă 14.06.2019	Sonda nr. 305
13	SRL “Cogîlnic” or. Cimișlia	AMMII – 042423, valabilă 26.09.2017	-	Sonda nr. 1094
14	SC “Plop-Trăistieni” r. Dondușeni	AMMII – 044084, valabilă 17.04.2019	Nr.28/189, valabilă 30.05.2019	Izvor
15	ÎI „Acvamarin Cibotari” r. Dondușeni	AMMII 035488 Valabilă 19.05.2015	Nr. 29/207, valabilă 13.06.2019	Sonda nr. 1150
17	S.A. “Pivnițele din Brănești” or. Orhei	AMMII – 39667, valabilă 07.05.2017	-	Sonda nr. 4831
18	SRL “Rusnac Moldaqua” r. Florești	AMMII – 043887, valabilă 06.11.2018	Nr.2126, valabilă 26.12.2025	Sonda nr.3, nr. 4
19	ÎI “Gheorghică Victor” r. Rișcani	AMMII – 040394 vala- bilă 24.08.2017	-	Sonda nr. 3
17	SRL “Geliber” or. Singerei	AMMII - 041048 valabilă 21.12.2017	Nr. 02-27/316, valabilă 13.10.2028	Sonda nr. 6B
18	SRL “Kavpen” r. Ștefan Voda	AMMII - 051531 Valabilă 05.05.2021	Nr. 5/191-16, valabilă 13.09.2021	Sonda nr. 2742
19	ÎM “Apă Bună” SRL r. Strășeni,	AMMII – 041755, valabilă 29.03.2018	-	Sonda nr. 3941/1
20	SC „Lupu-Com” SRL r. Strășeni	AMMII – 047934, valabilă 26.02.2020	-	Sonda nr. 08/33

Întreprinderi miniere (mine și cariere) existente pe teritoriul Republicii Moldova

Tabelul 2

Nr.	Agentul economic (beneficiarul subsolului), Localitatea, raionul	Denumirea substanțelor extrase	Licența	Suprafața totală, (ha)	Suprafața terenului exploatat, (ha)	Suprafața terenului recultivat, (ha)	Suprafața sec- torului de teren transmis (reintors) administrativei pu- blice locale/deți- nătorului funciar, (ha)	Deșeuri de pro- ducție formate, (m ³)	Volumul solului fertil depozitat, (m ³)
Aneii Noi									
1	SRL "SILMAX-EXIM", s. Serpeni	Nisip, Prundiș	A MMII- 043097, valabilă 20.11.2018	32,6	7	5,5	5,29	1500	28000
2	SC "ZAVRICICO- PRIM" SRL, s. Serpeni	Nisip, Prundiș	A MMII- 032639, valabilă 04.09.2019	24,55	9	4,5	2,5	120	5000
3	SRL "CARIERATEL", s. Telia	Nisip	A MMII- 037031, valabilă 05.04.2021	7,0	2	0,7	-	500	2800
4	SA PMCN "CARIERA COBUSCA", s. Botnărești	Nisip Prundiș	A MMII- 038418, valabilă 25.02.2020	238,89	10	7,5	85,4	1800	10000
5	SA PMCN "CARIERA CO- BUSCA", s. Gura Bîcului	Nisip	A MMII- 038418, valabilă 25.02.2020	901	1	11,8	11,8	200	2000
6	SRL "ARCONICS-COM", s. Puhăceni	Nisip, Prundiș	A MMII- 0050119, valabilă 09.11.2020	103	5	2,5	2,5	4000	4250
7	GȚ "CHIPER TARENTI GRIGORE", s. Delacău	Calcar brut	A MMII- 048306, valabilă 27.03.2020	2,1	0,7	0,75	0,75	120	4000
8	SRL "MERCONS PRIM", s. Puhăceni	Nisip, Prundiș	A MMII- 039568, valabilă 20.03.2017	1,5	1	0,6	0,6	150	3800
9	SRL „METEOR”, s. Chirca	Nisip	A MMII- 037106, valabilă 03.05.2021	14,83	3	1	-	1300	2000
10	AIC nr1, s. Chirca	Nisip	A MMII- 039462, valabilă 04.04.2017	11,7	4,33	2	0,8	1600	6000
11	SRL „N Gorgan” s. Puhăceni	Piatră-but	AMMII 052441, valabilă 19,07,2021	10,14	5,67	-	-	-	-

12	SRL „Petriș Grup” s. Delacău	Nisip-prundiș	AMMII 043386 valabilă 09.01.2019	9,8	3,0	-	-	25000	12000
Basarabesca									
13	SC“STÎNA-VECHE” S.R.L., s. Abaclia	Nisip	-	2,5	0,5	1,3	-	-	-
Briceni									
14	ÎCS“KNAUF-GIPS” S.R.L., s. Criva	Gips	A MMII- 045864, valabilă 18.10.2019	63,6	56,7	32,53	-	4900	45900
15	SA“CALCAR”, s. Belevintî	Calcar	A MMII- 045814, valabilă 13.10.2019	61,1	38,3	-	-	833400	17300
16	ÎI“MIHAIL MELNIC”, s. Pererita	Nisip	A MMII- 041016, valabilă 26.12.2017	1,58	0,69	0,8	-	-	820
17	ÎI“NORD-TRANS-ZOSIM”, com Bogdănești	Nisip, Prundiș	-	7,32	6,3	2,68	-	-	2500
Cantemir									
18	FP“BENTONIT-SERVICE” S.R.L., s. Lărguța	Argilă, bentonitică	-	0,87	-	-	-	-	870
19	ÎI“ION GOTIȘANU”, s. Capaclia	Nisip	-	1,46	-	1,46	-	-	-
Cahul									
20	SRL“GEAMGI”, s. Borceag	Nisip	A MMII- 045465, valabilă 18.08.2019	3,0	2,5	1,8	-	200	1000
21	SRL“COLOMEET VALEN- TIN”, s. Moscovet	Nisip	A MMII- 045277, valabilă 20.08.2019	5,0	1,2	1	-	500	2000
22	ÎI“LIRA-2-CULEA”, s. Slo- bozia Mare	Nisip	A MMII- 051336, valabilă 12.04.2021	0,93	0,3	0,05	-	100	100
Căușeni									
23	S.R.L.“LOTICONS”, s. Cîrnășeni	Nisip	A MMII- 036076, valabilă 03.11.2020	5,85	1,15	0,25	-	-	9650
Călăraș									
24	SRL“Ionel-Argil”, Or. Călăraș	Nisip	AMII Nr. 046348, valabilă 18.11.2019	12	1,66	-	-	-	1000
Cimișlia									
25	SA“Drumuri Căușeni”, s. Batîr	Nisip	A MMI- 038276, valabilă 10.10.2016	6,88	2,0	0,4	-	275	385
26	ÎI“G.G. PRODIUS”, s. Selimet	Nisip	A MMI- 052442, valabilă 22.08.2020	4,5	0,6	0,2	-	85	38000
Criuleni									

27	SRL „Larensia Com”, s. Pașcani	Calcar tăiat	A MMI- 027964, valabilă 31.03.2018	52,0	20,5	-	-	2,4	-	
28	Orezont Extragere CP, s. Pașcani	Calcar tăiat	A MMI- 039580 valabilă 07.05.2018	22,0	17,8	-	-	4,2	-	
29	Făurari CP, s. Pașcani	Calcar tăiat	A MMI- 024255 valabilă 16.03.2018	86,9	43,5	-	-	1	-	
30	SRL „Statex”, s. Pașcani	Calcar tăiat	A MMI- 039134 valabilă 20.03.2018	499,4	50	-	-	7,4	-	
31	SRL „SUBTERANA”, s. Mășcăuți	Calcar tăiat	A MMII- 042035, valabilă 22.05.2018	620,0	62,8	-	-	0,5	-	
32	SRL „TARSATEL-GRUP”, s. Hîrtopolul Mare	Calcar tăiat	A MMII- 034113, valabilă 30.03.2015	77,6	1,8	-	-	-	-	
33	„GTM Compania” s. Dubăsarii Veci	Nisip, Prundiș	AMMII nr.046006 valabilă 31.06.2019	3,3	3,3	3	-	-	0,5	
34	SRL „GOJANA PETR. CO”, s. Goiana	Nisip, Prundiș	A MMI- 052920 valabilă 16.01.2021	20	8,4	2,3	-	-	17,1	
35	SC „REMIH&CO” S.R.L., s. Dubăsarii Veci	Nisip, Prundiș	A MMI- 037152 valabilă 19.04.2021	28,2	2,63	-	-	-	10	
36	SC „ELISAV PREST” S.R.L., s. Jevreni	Piatră spartă	A MMII- 033278, valabilă 11.12.2014	2,67	-	-	-	1,246	0,4	
37	ÎI „DANIELA CHIMAC”, s. Pașcani	Piatră spartă	A MMII- 044148 valabilă 23.04.2019	1,09	0,2	-	-	0,2	0,4	
Dubăsari										
38	SRL „Elecon-Plus”, s. Holercani	Calcar	-	10,0	0,4	-	-	-	-	
39	SA „Minerul”, s. Cocieri	Calcar	A MMII- 039265, valabilă 15.03.2017	128,3	34,0	01	0,15	-	-	
40	SA „Criconstrucția”, s. Ustia	Nisip, Prundiș	A MMII- 051203, valabilă 28.03.2021	91,5	5	0,3	2,6	0,1	25	
41	SA „Teraconstrucția”, s. Ustia	Nisip, prundiș	-	16,0	6,6	0,3	0,45	-	2,0	
42	SRL „Poiana Petrol”, s. Molovata	Nisip, prundiș	-	4,0	2,5	-	-	-	2,75	
43	SRL „Văduș”, s. Mărcăuți	Nisip, prundiș	-	2,3	1,2	0,5	-	-	2,0	
Edineț										
44	SA „MINA Cupcini”, s. Chetroșica	Calcar rupt	AMMII 04803, valabilă 08.03.2020	22,0	12,9	-	-	760	16580	
45	SA „MINA Cupcini”, s. Volodeni	Calcar tăiat	AMMII 04803, valabilă 08.03.2020	6,7	-	-	4,3	551	-	

46	IA"Macconrut", s. Brînzeni	Calcar tăiat	A MMII - 045992, valabilă 17.10.2019	64,6	47,0	-	-	60711	-	
47	SRL"COVILORA-G.A.", s. Gordinești	Calcar tăiat	A MMII - 038380, valabilă 16.11.2017	0,85	-	-	-	-	-	
48	SRL „Cariera-Nord”, s. Fetești	Calcar rupt	suspendată	76,5	14,0	-	-	25107	112035	
Florești										
49	SP"TEGULUM" S.A, s. Sănătăuca	Prundiș	-	13,8	1,85	-	-	-	-	
50	SRL"DIASERV-MEDIA", s. Ștefănești	Calcar-piatră	A MMII - 042947, valabilă 24.10.2018	11,02	4,2	-	-	29156,69	1000	
51	FPC"AGROINDSERVICE- M" S.R.L.s. Prodănești	Argilă bento- nitică	A MMII - 052136, valabilă 22.06.2021	30,5	0,72	-	-	18902	3200	
Fălești										
52	SRL„RIFINFORM”, com. Natalievca	Argilă	A MMII - 041102, valabilă 21.12.2017	4,75	2,58	-	-	-	-	
Glodeni										
53	SA"CARIERA COBANI", s. Cobani	Calcar	A MMII-046402 valabilă 14.12.2019	27,0	19,3	-	1,3	40700	12,6	
54	SA"MACONRUT", s. Balatina	Calcar	A MMII - 039862, valabilă 05.06.2017	12,96	6,0	-	-	7800	6,5	
Hîncești										
55	SRL"MALEABIL-GRUP" s. Cărpineni	Piatră	-	1,76	0,70	-	-	-	-	
56	SRL"SIANATIS", s. Cărpineni	Piatră	A MMII - 049384, valabilă 23.07.2020	1,34	0,40	0,25	-	780	200	
57	ÎI"SECU TEODOR", s. Cărpineni	Piatră	-	2,82	0,20	-	-	-	-	
58	ÎI"CHIPERI ION", s. Voinescu	Nisip	-	1,22	0,45	-	-	-	-	
59	SC"MIVECO-PLUS" S.R.L, s. Voinescu	Nisip	-	1,0	0,50	-	-	-	-	
Ialoveni										
60	ÎS „Mina de Piatră”, s. Mileștii Mici	Calcar	A MMII - 039,779 valabilă 25.05.2017	22,79	20,99	13,17	-	1438,7	-	
Leova										
61	SA "ORGINTER CON- STRUCȚIA", s. Hăsnășenii Noi	Nisip	-	1,6	1,6	1,6	1,6	-	-	

62	SRL „Iulautocomplex”, s. Sarata Rezești	Nisip	A MMII- 050524, valabilă 27.12.2020	2,0	0,6	-	-	-	-
Nisiporeni									
63	SRL „Sergandex”, s. Șișcani	Calcar	Expirată	3,54	2,14	-	-	-	-
Ocnita									
64	ŢAMC”TEZEU-LUX”, s. Vălcineț	Nisip cuarț	A MMII- 045792, valabilă 29.09.2019	48,5	4,32	-	-	600	300
65	SC”SABLEX-PLUS” S.R.L., s. Bîrnova	Nisip cuarț	-	35,97	2,9	-	-	2115	18720
66	SA”MINA DIN CUPCINI”, s. Bîrnova	Piatră	-	39,19	2,7	-	-	436	900
Orhei									
67	SRL”Natanol-Priorit”, s. Păhărnicieni	Piatră	A MMII- 024294, valabilă 16.03.2017	71,0	50,0	-	-	-	-
68	SRL”PIETRIȘCOM”, or. Orhei	Nisip, prundiș	A MMII- 042231 valabilă 14.06.2019	14,2	8	-	-	33,7	1
69	SRL”ORDONATCOM, s. Badea	Calcar	A MMII- 040054 valabilă 25.06.2019	9,8	4,2	4	-	37111	6000
70	SRL ”MINECALCSTRO”, s. Jeloboc	Calcar tăiat	A MMII- 033044, valabilă 11.14.2019	12	2,7	-	-	784	-
71	SA”NERUDNIC”, s. Brănești	Calcar tăiat	A MMII- 040134 valabilă 12.03.2019	73,7	45	-	-	3289	-
72	ÎS”BRĂNEȘTI”, s. Brănești	Calcar tăiat	A MMII- 037839 valabilă 26.11.2019	180	110	-	-	9726,9	-
73	SA”MARKSHEIDER”, s. Marovaia	Calcar	Nu funcționează	-	-	-	-	-	-
74	SRL”PIETRIȘCOM”, s. Isacovo	Piatră	A MMII- 042231 valabilă 14.06.2018	3	0,5	-	-	-	2375
75	SRL”ORDONATCOM, or. Orhei	Piatră	A MMII- 040054 valabilă 25.06.2019	9,2	3,8	-	-	420	2000
76	SRL”ORDONATCOM, s. Vișcăuți	Nisip, prundiș	A MMII- 040054 valabilă 25.06.2019	23,1	0,4	-	-	-	10200
77	SRL „Cariera Ivanos”, or. Orhei	Piatra	-	44	44	-	-	-	-
Rezina									
78	SRL„Mina Lalova”, s. Lalova	Calcar tăiat	AMMII – 044709 valabilă 02.07.2019	221	28,20	-	-	12481	-

79	SA "Fabrica de Materiale de Construcție Rezina"	Calcar	A MMII- 034115, valabilă 22.03.2020	23	-	-	-	-	248867	143500
80	SA "LAFARGE CIMENT (MOLDOVA)", s. Ciorna	Calcar, argilă	A MMII- 025586, valabilă 19.12.2018	274,74	218,17	1,0	-	-	-	786885
81	Î. I "Aparat", s. Mateuț	Nisip, prundiș	A MMII- 042490, valabilă 02.04.2018	118,2	31,9	-	-	-	15684	-
82	SRL „LPKV” s. Solonceni	Nisip, prundiș	AMMII nr. 024987 nevalabilă	1,53	1,53	1,0	1,0	-	-	7900
Rîșcani										
83	SA "Cariera Șaptebani", s. Șaptebani	Calcar	A MMII- 034071, valabilă 02.02.2020	34,63	18,38	-	-	-	800	2800
84	SA "NIUTAMIS CERAMICA", or. Rîșcani	Argilă	A MMII- 043867, valabilă 02.04.2019	8,47	4,32	-	-	-	650	1800
85	SRL „Magistrala NORD”, com. Costești	Calcar	A MMII- 038421, valabilă 04.11.2016	37,5	18,75	-	-	-	1500	3000
86	SRL "ARDEN-PLUS", s. Pașcăuți	Nisip	A MMII- 002431, valabilă 24.04.2018	3,7	1,0	0,40	0,40	-	110	2100
87	SRL "VASLARIX", s. Druță	Calcar tăiat	A MMII- 045660, valabilă 16.09.2019	8,11	1,2	-	-	-	-	-
88	SA "SINGUREANCA", s. Singureni	Calcar	-	1,67	1	-	-	-	-	-
Ștefan Vodă										
89	Î. "Noroc", s. Chioburciu	Nisip	A MMII- 037913, valabilă 05.08.2021	1,1	0,6	0,01	-	-	0,08	220
Soroca										
90	SA "Cariera de Granit și Pietriș din Soroca", s. Cosăuți	Granit	A MMII- 025595, valabilă 14.09.2017	43,8	32,4	-	-	-	-	100
91	SRL "Fabrica de materiale de construcție-Prim", s. Trifăuți	Nisip	A MMII- 035313, valabilă 06.08.2020	5,99	2	1,18	-	-	200	28000
92	SRL "Fabrica de materiale de construcție-Prim", s. Slobozia-Cremene	Nisip	A MMII- 035312, valabilă 06.08.2015	5,0	0,3	0,57	-	-	200	15000
93	SRL "Piatră decorativă", s. Egoreni	Gresie	A MMII- 039133, valabilă 06.08.2020	1,3	0,6	-	-	-	5000	50000
94	Î. "GITLAN MIHAI", s. Cosăuți	Gresie	-	0,2	0,05	-	-	-	-	10

95	GT"CONSTANTIN SOL- ZA", s. Cremeniug	Nisip, prundiș	-	2,4	2,4	-	-	-	-	-	
96	SRL "VEER", s. Egoreni	Piatră but	A MMII- 037255, valabilă 23.05.2016	1,5	0,5	-	-	2	-	40	
97	SRL "DIAMAX-AGRO", s. Egoreni	Piatră gresie	A MMII- 036428, valabilă 11.01.2021	1,37	0,8	-	-	-	-	500	
98	SRL "SCALA AGROVIM", s. Egoreni	Piatră gresie	A MMII- 041330, valabilă 05.02.2018	2,5	1,1	-	-	100	-	100	
99	SRL "Miriams", s. Vărăncău	Calcar	A MMII- 039861, valabilă 31.04.2017	19,8	2,0	-	-	-	-	1000	
100	SRL "TOPOGRAF", s. Cerlina	Nisip, prundiș	A MMII- 028386, valabilă 23.04.2018	4,28	2,8	-	-	-	-	2700	
101	SA „Cariera de granit și pietriș” s Egoreni	Piatră	AMMII nr.025595 valabilă 12.09.2017	19,4	8	-	-	40	-	20	
Strășeni											
102	SA "CARIERA MICĂUȚI", s. Gornoe	Calcar	A MMII- 039256, valabilă 13.03.2017	134,2	92,04	9,55	-	37500	-	1500	
Taraclia											
103	SC "VADIMOX" SRL, s. Albota de jos	Nisip, prundiș	A MMII- 035467, valabilă 01.09.2015	3,58	1,8	1,2	1,2	1800	-	350	
Telenești											
104	SRL "NISIP-SI", s. Verejeni	Nisip	A MMII- 053927, valabilă 23.01.2022	3,75	0,1	-	-	385	-	800	
105	SC "NISIP-FROS", s. Scorteni	Nisip	A MMII- 040400, valabilă 30.08.2017	2,0	1,42	0,12	-	-	-	-	
106	Firma "PODIȘ" S.R.L, s. Inești	Nisip	-	-	-	-	-	-	-	-	
107	SC "CORSĂ-CLIM" SRL, s. Căzănești	Calcar	A MMII- 048336, valabilă 01.03.2020	2,08	0,40	-	-	1000	-	3000	
108	SC "NISIP-FROS", s. Ordîșei	Calcar	A MMII- 040400, valabilă 30.08.2017	2,75	1,40	-	-	540	-	-	
Ungheni											
109	SRL "FALCO-COM", s. Manoiilești	Argilă	Nu se exploatează	-	-	-	-	-	-	-	
110	SRL „FEODORA”, s. Costiuleni	Nisip, prundiș	A MMII- 036486, valabilă 20.01.2021	7,65	4	3,3	-	-	-	7,1	
111	SA „Ceramin Ungheni”	Nisip	Nu se exploatează	7,8	-	-	-	-	-	-	
112	SRL „Carferm” s. Cetreni	Nisip, prundiș	AMMII- 052033 valabilă 15.02.2017	11,4	1	-	-	-	-	-	

UTA Găgăuzia										
113	ÎI"CARASENI MIHAIL", s. Congaz	Argilă	Nu se exploatează	2,25	1,2	-	-	-	-	-
114	SRL»ILDIZ", s. Congaz	Argilă	-	2,0	1,0	-	-	-	-	-
115	SC"GA CRIS" S.R.L., s. Cpciac	Argilă	-	1,46	1,0	-	-	-	-	-
116	S.R.L."Monugbei", o. Ciadîr-Lunga	Argilă	-	2,76	1,5	-	-	-	-	-
117	SC"BIN TAŞ" S.R.L., s. Copicac	Nisip	-	9,0	3,0	3,0	-	-	-	-
118	SRL „TER.S.C.” or. Ceadîr-Lunga	Nisip	AMMII- 046725 valabilă 22.12.2019	2,71	0,5	-	-	25	-	622
Chişinău										
119	ÎS" SARMAT", or. Cricova	Blocuri de calcar	A MMII- 033779, valabilă 22.02.2015	816,9	1,5	-	-	-	-	-
120	SA „Edilitatea”, or. Vatra	Piatră	Expirat	19,8	12,0	7,0	-	-	-	-
121	SRL" NIGHEDI-TRANS", com. Ciorescu	Blocuri de calcar	A MMII- 031295, valabilă 29.04.2014	11,2	0,21	-	-	-	-	-
122	SA EBC"MINERAL", or. Cricova	Blocuri de calcar	A MMII- 040396, valabilă 01.06.2017	418,0	1,5	-	-	-	-	-
123	CP"LIBERTATE", or. Cricova	Blocuri de calcar	Expirat	35,16	0,3	-	-	-	-	-
124	CMC"MACON" S.A, s. Bubueci	Argilă	A MMII- 036237, valabilă 02.12.2015	27,07	16,92	16,7	-	-	-	-
125	FACTPC" NUTAVI" S.R.L., s. Goiana	Blocuri de calcar	AMMII- 042176 valabilă 09.06.2018	4,9	0,21	-	-	-	-	-
126	FPC" GORNIAC" S.R.L., or. Cricova	Blocuri de calcar	A MMII- 045022, valabilă 11.07.2019	48,65	1,4	-	-	-	-	-
127	SA „Mina din Chişinău”, mun. Chişinău	Blocuri de calcar	A MMII- 039279, valabilă 12.03.2017	369,0	1,74	-	-	285,04	-	-
128	SRL „Buchistin”, s. Făureşti	Blocuri de calcar	A MMII- 037972, valabilă 19.08.2016	3,4	1,4	-	-	-	-	-

129	CAP „Bacii” s. Braila I	Blocuri de calcar	AMMII – 037716 valabilă 07.07.2016	8	-	-	-	-	-
130	CAP „Bacii” s. Braila II	Blocuri de calcar	AMMII – 037716 valabilă 07.07.2016	10,3	-	-	-	-	-
131	SA EBC „Mineral” Cricova I	Blocuri de calcar	AMMII – 040396 valabilă 01.06.2017	260,8	-	-	-	-	-
132	SRL „Piatra” Cricova I	Blocuri de calcar	AMMII – 014096 valabilă 20.12.2019	17,38	-	-	-	-	-
133	SRL „Zăcămint” Cricova I	Blocuri de calcar	AMMII – 044518 valabilă 23.05.2019	27,86	-	-	-	-	-
134	CP „Libertate” Cricova I	Blocuri de calcar	AMMII – 026188 valabilă 02.10.2012	10,44	0,3	-	-	-	-
135	ÎS „Sarmat” Cricova I	Blocuri de calcar	AMMII – 033779 valabilă 22.02.2015	816,9	1,5	-	-	-	-
136	SRL „Magia Pietrei” Cricova I	Blocuri de calcar	AMMII – 041278 valabilă 22.02.2015	20	-	-	-	-	-
137	CP „Mina Făurari” Cricova II	Blocuri de calcar	AMMII – 039187 valabilă 22.02.2015	215,5	-	-	-	-	-
138	CP „Orizont- Extragere” Cricova II	Blocuri de calcar	AMMII – 039580 valabilă 07.05.2017	53,31	-	-	-	-	-
139	SRL „Larensia –Com” Cricova II	Blocuri de calcar	AMMII – 041692 valabilă 31.03.2018	9,45	-	-	-	-	-
140	CP „Mina Făurari” Făurești I	Blocuri de calcar	AMMII – 039187 valabilă 16.03.2017	91,2	-	-	-	-	-
141	SRL „Slatina Trans” Făurești II	Blocuri de calcar	AMMII – 036618 valabilă 11.02.2016	28,91	-	-	-	-	-
142	SRL „Piatră Rară” Făurești II	Blocuri de calcar	AMMII – 039187 valabilă 16.03.2017	2	-	-	-	-	-
143	CP „Mina Făurari” Făurești II	Blocuri de calcar	AMMII – 039187 valabilă 16.03.2017	215,5	-	-	-	-	-
144	SRL „Stratex” Făurești II	Blocuri de calcar	AMMII – 039134 valabilă 20.03.2017	499,4	-	-	-	-	-
145	SRL „Larensia –Com” Făurești II	Blocuri de calcar	AMMII – 041692 valabilă 31.03.2018	51,07	-	-	-	-	-
146	CP „Mina Făurari” Făurești II	Blocuri de calcar	AMMII – 039187 valabilă 16.03.2017	215,5	-	-	-	-	-
147	SA „Concom RTCA” Goian I	Blocuri de calcar	-	53,7	-	-	-	-	-
148	CP „Mina Făurari” Făurești II	Blocuri de calcar	AMMII – 039187 valabilă 16.03.2017	24,03	-	-	-	-	-

149	SRL „Calcar Trans Goian II	Blocuri de calcar	AMMII – 044756 valabilă 11.06.2019	38,4	-	-	-	-	-
150	FPC „Gorniac” SRL Coian II	Blocuri de calcar	AMMII – 045022 valabilă 11.07.2019	24,15	-	-	-	-	-
151	SRL „Bunegoș-C” Coian II	Blocuri de calcar	AMMII – 036595 valabilă 04.02.2016	23,89	-	-	-	-	-
152	SRL „Slatina Grup” Coian II	Blocuri de calcar	AMMII – 036595 valabilă 04.02.2013	13,43	-	-	-	-	-
153	SRL „Pietrișul” Coian II	Blocuri de calcar	AMMII – 041352 valabilă 07.02.2018	15,9	-	-	-	-	-
154	CMC „Macon” SA Horunții Mici II	Cheramzit	AMMII – 036237 valabilă 02.12.2015	6,02	-	-	-	-	-
155	fi „Daniela Chimac” Făurești	Piatră de construcție	AMMII – 06629 valabilă 10.02.2016	1,09	-	-	-	-	-
156	SA „Pietriș” Mun. Chișinău	Argilă	AMMII – 039546 valabilă 20.04.2017	47,9	-	-	-	-	-
157	CMC „Macon” SA Horunții Mici II	Argilă	AMMII – 036237 valabilă 02.12.2015	20,26	-	-	-	-	-

VII. UTILIZAREA ȘI PROTECȚIA FLOREI ȘI FAUNEI. STAREA ARIILOR PROTEJATE DE STAT.

Vadim STÎNGACI,
Șef adjunct, Inspectoratul Ecologic de Stat

Daniel ZUGRAVU,
Șef, Direcția inspectare floră și faună

Rezumat:

Actele legislative de bază în domeniu:

- *Codul Contravențional.*
- *Codul Silvic nr. 887 din 21.06.1996.*
- *Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător.*
- *Legea regnului animal nr. 439 din 27.04.1995.*
- *Legea cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă nr.440 din 27.04.1995.*
- *Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23.09.1999.*
- *Legea privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura nr. 149 din 08.06.2006.*
- *Legea regnului vegetal nr. 239 din 08.11.2007.*
- *Legea pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate*
- *Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat*

Terenurile fondului silvic constituie 446,4 mii ha (13,2%).

Gradul de împădurire variază de la zonă la zonă: la Nord - 7,2%, Centru 13,5% și zona de Sud - 6,7%. Fondul forestier este gestionat de Agenția „Moldsilva” – 86,7%, de organele administrației publice locale – 12,8 %, de alți deținători – 0,5 %. Pentru exercitarea efectivă a funcțiilor ecoprotective ale pădurilor este necesar ca gradul de împădurire pe țară să depășească 15 %.

O atenție deosebită se acordă măsurilor efectuate în cadrul lunarului de înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”, îndeosebi activităților de plantare a arborilor. Pe teritoriul localităților Republicii Moldova, în scuarle, parcurile, teritoriile adiacente caselo de locuit, școlilor, grădinițelor și altor instituții, în preajma străzilor din orașe și sate, s-au plantat 106,4 mii arbori și arbuști de diferite specii. Pe teritoriul mun. Chișinău s-au plantat 12,5 mii arbori și arbuști de diferite specii. Subdiviziunile din teritoriu ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor au plantat în fâșiile forestiere de protecție a traseelor auto 9,8 mii arbori și arbuști.

Întreprinderilor Silvice ale Agenției “Moldsilva” au plantat culturi silvice în fondul forestier pe o suprafață de 486 ha, și au efectuat lucrări de plantare a pădurilor pe terenurile degradate și impracticabile pentru agricultură pe o suprafață de 92 ha.

Pe parcursul anului 2016 la compartimentul Floră colaboratorii Direcției inspectare

a florei și faunei și ai Agențiilor și Inspecțiilor ecologice au întocmit 1916 procese-verbale, din care 874 cazuri sunt de tăieri ilicite și de încălcare a modului stabilit de folosire a fondului de exploatare, de recoltare și transportare a lemnului, săvârșite pe terenurile împădurite gestionate de Agenția „Moldsilva”, primării și alți deținători.

De asemenea, pe parcursul anului 2016 pentru încălcarea regulilor de vânatoare colaboratorii Direcției inspectare a florei și faunei, a Agențiilor și Inspecțiilor ecologice, au întocmit 141 procese-verbale cu aplicarea amenzilor în sumă de 71500 lei, fiind ridicate de la contravenienți 46 arme de vânatoare.

Conform Concepției de dezvoltare a gospodăriei cinegetice, adoptată de Parlament la 27 decembrie, 1997, fondul cinegetic al R. Moldova ar putea asigura condiții pentru efective de cca 2 mii cerbi nobili, 20 mii de căpriori, 4 mii de mistreți, 200 mii de iepuri de câmp, 250 mii de fazani etc.

Flora

Pădurile constituie o sursă de cele mai diverse produse și servicii. Produsele forestiere asigură o contribuție valoroasă la dezvoltarea economiei naționale, iar pădurile constituie un factor de importanță majoră în menținerea echilibrului ecologic, protejarea resurselor funciare, acvatic, ameliorarea peisajului național și aspectului și microclimatului localităților.

Necesitățile actuale ale societății noastre în diverse produse forestiere depășesc cu mult potențialul natural al fondului forestier național, deoarece ponderea pădurilor din teritoriul țării abia depășește 10%. În ultimul timp la nivel mondial și regional sunt prognozate schimbări climaterice, care îngrijorează mult, țara noastră deja confruntându-se cu fenomene de aridizare și deșertificare.

Flora este una din principalele resurse naturale care trebuie îngrijită dacă dorim să aducă beneficii maxime nouă și generațiilor următoare. Unul dintre principalii factori stabilizatori de mediu, capabili să asigure protecția împotriva alunecărilor de teren și eroziunii solului, menținerea unui climat sănătos pentru om, lumii animale și lumii vegetale, sunt pădurile.

Spre regret, la începutul ultimului deceniu al veacului XX, ritmurile extinderii suprafețelor cu vegetație forestieră (păduri, perdele forestiere de protecție etc.) au conținut, ca la sfârșitul acestuia practic să stopeze definitiv. Prevăzând consecințele nefaste, care pot urma după aceasta, actuala conducere a Agenției pentru Silvicultură „Moldsilva”, a trasat drept una din principalele direcții de activitate a sectorului forestier național – extinderea suprafețelor cu vegetație forestieră. În acest context, au fost organizate întâlniri de lucru cu factori de decizie la nivel național și în toate raioanele țării. Drept rezultat, procesul de alocare a terenurilor degradate, precum și de împădurire a acestora a fost relansat.

Diversitatea biologică reprezintă o particularitate specifică a planetei noastre, care asigură funcționalitatea optimă a ecosistemelor, existența și dezvoltarea biosferei în general.

Flora Republicii Moldova este diversă și include cca 5513 specii de plante (superioare – 1989 specii, inferioare – 3524 specii).

După compoziția floristică cele mai bogate sunt ecosistemele forestiere (peste 850 specii), apoi cele de stepă (peste 600 specii), de luncă (cca 650 specii), petrofile (cca 250 specii), acvatice și palustre (cca 160 specii). Din cauza comportamentului uman din ce în ce mai indiferent față de natura care ne înconjoară, din cauza tehnologiilor avansate, care sunt făcute pe bază de combustibil și alți poluanți natura își pierde din coloritul și diversitatea ei. Pe zi ce trece multe specii de plante și animale sunt trecute în Cartea Roșie ca fiind pe cale de dispariție. Recent a apărut cea de-a treia ediție a Cărții Roșii a Moldovei, care conține peste patru sute de specii de plante și animale. Au fost incluse 75 de specii de plante, care anterior nu erau considerate rare, însă acum se află în pericol de dispariție. Tot aici sunt incluse specii rare de alge și ciuperci precum și specii de plante. Diversitatea speciilor și grupelor ecologice este determinată atât de variabilitatea biotopică, care include condiții ecologice cu diverși indici de temperatură, umiditate, reacție a solului, cât și de faptul că teritoriul republicii este situat la interfeșța a trei zone biogeografice: central-europeană – reprezentată de Podișul Central al Codrilor (54,13% sau 1 mln. 830 mii ha din teritoriul republicii); euroasiatică – reprezentată de regiunile de silvostepă și stepă (30,28% sau 1 mln. 23 mii ha); mediteraneană – căreia îi aparțin fragmente de silvostepă xerofite din partea de sud a republicii (15,59% sau 527 mii ha).

Plantele, în general și plantațiile forestiere în special, sunt suportul de bază al menținerii echilibrului compușilor aerului atmosferic. Acestea sunt adevărate fabrici de oxigen și depozite de substanțe organice, care înmagazinează și conservă energia solară și consolidează biodiversitatea. Protecția și extinderea învelișului vegetal este o condiție vitală pentru existența durabilă a vieții pe Pământ.

Semnificativ este faptul că, pe de o parte, populațiile speciilor răspândite în ecosistemele naturale scad treptat, iar pe de altă parte, populațiile speciilor adventive și ruderale se află în proces de expansiune accelerată în toate tipurile de ecosisteme. Flora republicii este repartizată neuniform în ecosistemele terestre acvatice și palustre.

Flora ecosistemelor forestiere din R. Moldova este dispusă în păduri în mare parte de specii de foioase. Predominate sunt pădurile de cvercinee răspândite conform legităților altitudinale și exigenței față de indicii ecologici principali ai biotopurilor.

În zona de nord a republicii se întâlnesc două tipuri de păduri: stejăret cu stejar pedunculat și cireș (dominante în această zonă), și stejăret cu stejar pedunculat și mesteacăn. Ultimul tip, amplasat în sectoarele de pădure "Rosoșeni" și "Mestecăniș" ale ocolului silvic Ocnița, indică limita de răspândire sud-vestică a mesteacănelui în Europa de Est.

Sectoarele de pădure de fag, *Fagus sylvatica* L, se întâlnesc numai în partea de nord-vest a înălțimii Moldovei Centrale (Codrii), la altitudini de 200-400 m, pe pante cu expoziție nordică și nord-estică, unde fagul se află la limita estică a arealului. Pantele cu expoziție sudică din regiunea Codrilor sunt ocupate de goruneturi monodominante (*Quercus petraea* [Mattuschka] Liebl.) și goruneturi cu carpen (*Carpinus betulus* L.).

În ecosistemele de pădure din partea sudică a republicii se întâlnesc comunități forestiere de tip mediteranean din stejar pufos (*Quercus pubescens* Willd.), care în Moldova indică limita de nord-est a arealului și păduri de stejar pedunculat (*Quercus robur* L.).

Compoziția floristică a pădurilor de stejar pufos include peste 400 specii, cele mai reprezentative fiind cele stepice. Dintre ele un număr însemnat revine elementelor mediteraneene – balcanice, majoritatea fiind la limita arealului.

Luncile râului Prut și ale fluviului Nistru sunt parțial ocupate de sectoare cu comunități forestiere de luncă din plop alb (*Populus alba L.*), stejar pedunculat (*Quercus robur L.*), ulm (*Ulmus laevis Pall.*), de diverse specii de salcie (*Salix*). Pădurile de luncă constituie 4,7% din suprafața totală a pădurilor republicii.

Gradul de împădurire a țării variază de la zonă la zonă: la Nord -7,2%, la Centru - 13,5% și în zona de Sud - 6,7%. Fondul forestier este gestionat actualmente de Agenția „Mold-silva” - 86.7%, de organele administrației publice locale - 12.8%, de alți deținători, cum ar fi: Căile Ferate, SA Drumuri, Agenția „Apele Moldovei” și altele - 0,5%.

Este important să știm, că pădurile noastre au în exclusivitate funcții de protecție a mediului. Pe parcursul anului 2016 în fondul gestionat de către Agenția „Mold-silva” s-au efectuat:

- lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor (inclusiv tăieri de igienă) pe o suprafață totală de 18192 ha cu recoltarea unui volum de 222788 m³ masa lemnoasă;
- tăieri de regenerare, conservare, reconstrucție ecologică, pe o suprafață totală de 4406 ha, recoltându-se un volum total de 343733 m³ masa lemnoasă;
- tăieri diverse, inclusiv de igienă rasă pe o suprafață totală de 449 ha cu recoltarea unui volum de 4581 m³ masa lemnoasă.

Una din sarcinile primordiale ale silviculturii naționale este regenerarea pădurilor, care se efectuează pe trei căi: naturală, artificială și mixtă. În anul 2016 de către Agenția „Mold-silva” s-a efectuat:

- plantarea culturilor silvice în fondul forestier pe o suprafață de 1208 ha;
- ajutorarea regenerării naturale pe o suprafață de 2596 ha;
- regenerarea naturală pe o suprafață de 386 ha;
- extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră pe o suprafață de 1464 ha;

Potrivit Legii nr. 1041 din 15.06.2000 “Privind ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate”, Strategiei dezvoltării durabile a sectorului forestier național și a unui șir de convenții și acorduri internaționale la care Republica Moldova este parte, sunt prevăzute măsuri de extindere a suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră prin crearea a noi tipuri de pădure, prin ameliorarea suprafețelor extinse, a insulelor verzi de arbori și arbuști, coridoarele de interconexiune între masivele împădurite în perdelele de protecție de-a lungul râurilor, drumurilor și în jurul obiectivelor industriale.

Pentru exercitarea efectivă a funcțiilor ecoprotective ale pădurilor este necesar ca gradul de împădurire pe țară să depășească 15%. O atenție deosebită s-a acordat măsurilor efectuate în cadrul lunarului de înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră”, îndeosebi activităților de plantare a arborilor. Pe parcursul acestei perioade întreprinderile silvice de stat au plantat 486,0 ha păduri, s-au efectuat lucrări de ajutorare a regenerării pe o suprafață de 2596 ha și s-au efectuat lucrări de sădire a pădurilor pe terenurile degradate și impracticabile pentru agricultură pe o suprafață de 1464 ha.

Subdiviziunile din teritoriu ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor au sădit 9,8 mii arbori și arbuști de-a lungul traseelor auto. S-a efectuat un șir de lucrări de salubritate a localităților.

Controlul ecologic

Statul în persoana autorităților administrației publice are obligația să asigure folosirea rațională și suficientă a resurselor naturale, precum și protecția acestora indiferent de destinația lor.

Sarcinile serviciului controlului de stat în domeniul folosirii și protecției resurselor naturale constau în asigurarea respectării de către toate organele de stat și cele obștești, de către întreprinderile, instituțiile și organizațiile agricole de stat, cooperatiste obștești, precum și de întreprinderile mixte, persoanele fizice și juridice străine, a cerințelor legislației ecologice în scopul folosirii eficiente și protecției cuvenite a acestor resurse.

Scopul controlului ecologic – protecția mediului pe calea preîntâmpinării sau înlăturării încălcării normelor ecologice.

Controlul de stat asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal are drept sarcină asigurarea îndeplinirii de către toate ministerele, departamentele, persoanele fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, a obligațiilor de protecție a regnului animal, respectarea modului stabilit de folosire a animalelor și a altor norme prevăzute de legislație.

El este exercitat de Guvern și organele de stat pentru protecția mediului înconjurător. Cetățenii și asociațiile obștești au dreptul să primească de la organele silvice de stat și de la organele de stat pentru protecția mediului înconjurător informație despre starea fondurilor forestier și cinegetic, măsurile planificate și realizate de conservare și folosire a acestora, să propună și să realizeze, în conformitate cu legislația, măsuri privind paza și folosirea rațională a fondurilor forestier și cinegetic, conservarea biodiversității în ele.

Protecția mediului reprezintă un ansamblu de reglementări, acțiuni și mijloace, care au drept scop menținerea și protejarea factorilor de mediu împotriva degradării, prin diferite forme, în urma activității antropogene.

Acest ansamblu constituie o prioritate națională, ce vizează condițiile de viață și sănătate a populației, realizarea intereselor ei economice.

Inspectoratul Ecologic de Stat deține responsabilități legale cu privire la controlul calității și cantității anumitor categorii de resurse naturale și a factorilor de mediu, care influențează și vor influența în mod direct asupra vieții umane, iar asigurarea protecției mediului natural și folosirea rațională a resurselor naturale reprezintă principala modalitate prin care se dă valoare și conținut securității ecologice a Republicii Moldova.

Pe parcursul anului 2016 Colaboratorii Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunile sale teritoriale au întocmit 1916 procese verbale din care 1068 sunt confirmate articolelor 122,123,127,132, din CC al Republicii Moldova pentru cazuri de tăieri ilegale și încălcarea a modului stabilit de folosire a fondului de exploatare, de recoltare și transportare a lemnului, săvârșite în fondul forestier gestionat de Agenția Moldsilva primăriei și alți deținători.

Rezultatele controlului de stat la compartimentul Floră sunt reflectate în tabelul de mai jos (art. 122,123,127,132, ale CC al Republicii Moldova).

**Informația privind rezultatele controlului ecologic de stat
la compartimentul «Floră» - anul 2016.**

Nr. d/o	Încălcările depistate și măsurile întreprinse	Unitate de măsură	Total	Inclusiv pe beneficiari						
				Agenția “Moldsilva”	Primăriile			Ministerul Transportului	Alți deținători	
					Sp. verzi	Păduri	F.f.		Păduri	F.f.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Obiecte controlate	Un.	3571	678	1559	252	783	144	24	131
2.	Contravenții	Caz								
	Inclusiv pe art. din CC		1916	567	557	212	486	67	10	17
2.1.	Art. 121	Caz								
	- Amenzi aplicate	Lei								
	- Amenzi încasate	Lei								
2.2.	Art. 122	Caz	874	158	167	114	365	50	5	15
	- Amenzi aplicate	Lei	941250	149200	266300	117350	322000	71200	5200	10000
	- Amenzi încasate	Lei	461755	73600	130400	57950	159258	32700	2947	4900
	- Acțiuni înaintate (prejudiciul cauzat)	Lei	827783,66	114919,38	445687,72	70694,48	155987,48	35805,40	1610	3079,20
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciul recuperat)	Lei	612927	70245,14	321185,92	64313,08	128476,06	24347	1610	2749,8
	a) arbori:									
	- tăiați	Ex.	5856	1446	734	1100	2058	455	37	26
	- vătămați	Ex.	425		152	126	125	19		3
	b) volumul masei lemn.	m ³	1228,048	145,425	281,764	257,734	432,816	93,263	6,35	10,696
2.3.	Art. 123	Caz	3	1		1	1			
	- Amenzi aplicate	Lei	9800	800		1000	8000			
	- Amenzi încasate	Lei	4900	400		500	4000			
	- Acțiuni înaintate (prejudiciul cauzat)	Lei	8203,48	860		3084,48	4259			
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciul recuperat)	Lei	7343,48	-		3084,48	4259			
2.4	Art.124	Caz	1	1						
	-Amenzi aplicate	Lei	800	800						
	-Amenzi încasate	Lei	400	400						
	-Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei								
	-Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei								
2.5.	Art. 125	Caz	2	1		1				
	-Amenzi aplicate	Lei	2000	1000		1000				
	-Amenzi încasate	Lei	1000	500		500				
2.6.	Art.126	Caz	14	3	2	6	3			
	- Amenzi aplicate	Lei	3600	1000	400	1200	1000			
	- Amenzi încasate	Lei	1800	500	200	600	500			

	- Acțiuni înaintate (prejudiciul cauzat)	Lei	4451	4331			120			
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciul recuperat)	Lei	4451	4331						
2.7.	Art.127	Caz	188	94	9	31	44	10		
	-Amenzi aplicate	Lei	55800	35850	1300	5350	12000	1300		
	-Amenzi încasate	Lei	28010	17800	700	2910	5950	650		
	- Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	50876,4	21151	11700	5923,4	11859	243		
	-Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	35148,4	18010	1210	3907,4	11778	243		
2.8.	Art.132	Caz	3	3						
	- Amenzi aplicate	Lei	1000	1000						
	- Amenzi încasate	Lei	500	500						
1	2	3								
2.9.	Art.134	Caz	5	5						
	-Amenzi aplicate	Lei	3200	3200						
	-Amenzi încasate	Lei	1600	1600						
2.10.	Art. 135	Caz	140	28	106	6				
	-Amenzi aplicate	Lei	11800	2800	8400	600				
	-Amenzi încasate	Lei	5700	1400	3900	400				
	-Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	14204	604	13536	64				
	-Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	9724	604	9056	64				
2.11.	Art.136	Caz	282	56	213	1	12			
	-Amenzi aplicate	Lei	60800	15300	43500	200	1800			
	-Amenzi încasate	Lei	29801	7450	21351	100	900			
2.12.	Art.137	Caz	49	8	40		1			
	-Amenzi aplicate	Lei	15600	3800	9800		2000			
	-Amenzi încasate	Lei	7700	1900	4800		1000			
2.13.	Art.139	Caz								
	-Amenzi aplicate	Lei								
	-Amenzi încasate	Lei								
2.14.	Art.140	Caz	9	9						
	-Amenzi aplicate	Lei	8000	8000						
	-Amenzi încasate	Lei	4000	4000						
2.15.	Art. 141	Caz	12	7					5	
	-Amenzi aplicate	Lei	16800	5800					11000	
	-Amenzi încasate	Lei	9400	2900					6500	
2.16.	Art.142	Caz	312	188	8	52	57	7		
	-Amenzi aplicate	Lei	264800	218900	2400	21200	20500	1800		
	-Amenzi încasate	Lei	129500	106550	1100	10600	10250	1000		
2.17.	Art.95	Caz	10	5			3			2
	-Amenzi aplicate	Lei	3600	2600			600			400
	-Amenzi încasate	Lei	1600	1300			200			100
2.18.	Art.182	Caz	12		12					
	-Amenzi aplicate	Lei	36000		36000					
	- Amenzi încasate	Lei	20000		20000					

	-Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	50742,8		50742,8					
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	45366,8		45366,8					
	a) arbori									
	- tăiați	Ex	3		3					
	- vătămați	Ex								
	b)volumul masei lemnoase	m ³	2,2		2,2					
3.0	Art.231Codul penal	Caz	1				1			
	- arbori tăiați	Ex	62				62			
	-volumul masei lemn.	m ³								
	-Prejudiciu cauzat	Lei	11481,8				11481,8			
	- Prejudiciu recuperat	Lei								
4.0	Materiale înaintate MAI	Caz	12	1	6	3	2			
	- arbori tăiați	Ex	4760	705	3593	52	410			
	- volumul masei lemn.	m ³	430,729	76	310,654	13,485	30,59			
	- Prejudiciu cauzat	Lei	195502,16	18036	141904,96	6494,2	29067			
	- Prejudiciu recuperat	Lei								
5.0.	Total:									
	-Amenzi aplicate	Lei	1434850	450050	368100	147900	367900	74300	16200	10400
	-Amenzi încasate	Lei	707666	220800	182451	73560	182058	34350	9447	5000
	-Acțiuni înaintate (prejudiciu cauzat)	Lei	956261,34	141865,38	521666,52	79766,36	172225,48	36048,4	1610	3079,2
	- Acțiuni satisfăcute (prejudiciu recuperat)	Lei	714960,68	93190,14	376818,72	71368,96	144633,06	24590	1610	2749,8

Fauna

Fauna Republicii Moldova este relativ bogată și variată. În țară viețuiesc peste 15,5 mii specii de animale, inclusiv 461 specii de vertebrate și peste 15.000 specii de nevertebrate. Dintre vertebrate se întâlnesc 70 specii de mamifere, 281 specii de păsări, 14 specii de reptile, 14 specii de amfibieni și 82 specii de pești. Cele mai răspândite specii native de mamifere sunt liliacul urecheat (*Plecotus auritus*), ariciul comun (*Erinaceus europaeus*), cîrțița europeană (*Talpa europaea*), chițcanul comun (*Sorex araneus*), nictalul (*Nyctalus noctula*), veverița comună (*Sciurus vulgaris*), iepurele comun (*Lepus europaeus*), țistarul european (*Citellus citellus*), țistarul pătat (*Citellus suslicus*), șoarecele domestic (*Mus musculus*), șobolanul sur (*Rattus norvegicus*), șoarecele de pădure (*Apodemus sylvaticus*), șoarecele de câmp (*Apodemus flavicollis*), vulpea comună (*Vulpes vulpes*), căprioara (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), bursucul (*Meles meles*), jderul de piatră (*Martes foina*), dihomele european (*Mustela putorius*) și nevăstuica (*Mustela nivalis*).

În Republica Moldova există cinci rezervații științifice cu suprafața totală de 19,4 mii ha. Două rezervații forestiere – “Codrii” și “Plaiul Fagului” – se află în centrul Moldovei; altele două – “Prutul de Jos” și “Pădurea Domnească” – sunt amplasate în valea râului Prut; a cincea rezervație – “Iagorlîc” din raionul Dubăsari – are ca scop protecția și studierea ecosistemului acvatic unic al râului Nistru.

Dacă numărul de specii de vertebrate în ultimii ani rămâne aproape același, numărul speciilor de nevertebrate descrise, în urma cercetărilor efectuate de savanții zoologi, crește. Odată cu cercetarea diversității specifice se apreciază și starea speciilor de animale în diverse condiții de viață. Degradarea funcțională a ecosistemelor naturale se răsfrânge negativ și asupra efectivelor de animale. Analizând diversitatea specifică din diferite ecosisteme naturale și antropizate și folosind criteriul de raritate se poate constata faptul că pe teritoriul republicii sunt numai câteva complexe de ecosisteme silvice, acvatice și palustre adiacente unde habitează 10 și mai multe specii de animale vertebrate terestre incluse în Cartea Roșie a Moldovei.

Bogăția diversității lumii animale a fost determinată de amplasarea R. Moldova la interfeța a trei zone biogeografice (pădurile de foioase central-europene, silvostepa mediteraneeană, stepa est-europeană) formând o zonă de tranziție dintre elementele faunei de silvostepă europeană și faunei stepei asiatice continentale. Pe teritoriul interfluvial Nistru-Prut sunt situate limitele arealurilor de vest sau de est ale multor specii de animale, factor ce determină vulnerabilitate lor în urma influenței presiunii antropice. Valorificarea extensivă și intensivă a ecosistemelor naturale (de stepă, de luncă, acvatice, silvice) a condus la disjunția biotopurilor și habitatelor diverselor specii de animale, izolarea specimenelor în perioada de reproducere și reducere a efectivelor populațiilor existente.

Dacă numărul de specii de vertebrate în ultimii ani rămâne aproape același, numărul speciilor de nevertebrate descrise, în urma cercetărilor efectuate de savanții zoologi, crește. Odată cu cercetarea diversității specifice se apreciază și starea speciilor de animale în diverse condiții de viață. Degradarea funcțională a ecosistemelor naturale se răsfrânge negativ și asupra efectivelor de animale. Analizând diversitatea specifică din diferite ecosisteme naturale și antropizate și folosind criteriul de raritate se poate constata faptul că pe teritoriul republicii sunt numai câteva complexe de ecosisteme silvice, acvatice și palustre adiacente unde habitează 10 și mai multe specii de animale vertebrate terestre incluse în Cartea Roșie a Moldovei.

Condițiile de viață ale vânatului pe teritoriul Republicii Moldova sunt favorabile pentru a dezvolta un efectiv mare de animale.

În tabelul de mai jos este prezentată evidența animalelor și păsărilor, precum și numărul acestora recoltate în sezonul de vânătoare.

Evidența faunei cinegetice pe anul 2016

Nr. d/o	Denumirea speciei	Numărul animalelor	
		La începutul sezonului de vânătoare, (ex.)	Dobândite, (ex.)
<i>MAMIFERE</i>			
1.	Cerbul lopătar*		
2.	Cerbul nobil*	259	
3.	Cerbul pătat*	287	
4.	Căpriorul*	4606	1
5.	Mistrețul*	1793	50
6.	Muflonul*	-	
7.	Iepurele de câmp**	84975	
8.	Vulpe****	22203	5171
<i>PĂSĂRI</i>			
1.	Gâsca***	6016	
2.	Rața***	53722	
3.	Lișița***	26821	
4.	Fazanul**	49292	11314
5.	Porumbelul**	174938	
6.	Prepețița	94520	10972

Evidența s-a petrecut în:

- * Fondul silvic
- ** Terenurile agricole
- *** Bazinele de apă
- **** Fondul silvic și terenurile agricole

În scopul realizării obiectivelor trasate în urma interacțiunii eficiente cu Ministerul Afacerilor Interne, Agenția Moldsilva și Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova au fost întreprinse acțiuni concrete în vederea contracarării și depistării cazurilor de braconaj. Astfel, pe parcursul anului 2016 au fost întreprinse 1187 raiduri în colaborare cu autoritățile menționate, în rezultatul cărora au fost întocmite 639 procese-verbale cu aplicarea amenzilor în sumă de 265300 lei. Au fost ridicate de la contravenienți 46 arme de vânătoare.

În tabel mai jos sunt prezentate rezultatele raidurilor de depistare și contracarare a cazurilor de braconaj.

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat la compartimentul «Faună» în anul 2016

Nr. d/o	Denumirea măsurilor	Unitatea de măsură	Indici
1	Acte de control întocmite	Unități	509
2	Raiduri întreprinse	Unități	1187
3	Procese-verbale întocmite	Unități	639
4	S-au ridicat arme de vânătoare/scule	Unități	46/78
5	Amenzi aplicate	Lei	265300
6	Amenzi încasate	Lei	121150
7	Prejudiciu cauzat	Lei	23549
8	Prejudiciu recuperat	Lei	17518

Fondul ariilor naturale protejate de stat

Regimul de conservare a biodiversității în ariile naturale protejate în Republica Moldova este reglementat de Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr.1538-XIII din 25.02.98 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.66-68/442 din 16.07.1998), care stabilește bazele juridice ale creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate, principiile, mecanisme și modul lui de conservare, precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor în acest domeniu. Conform acestei legi, fondul ariilor naturale protejate de stat include obiectele și complexele naturale cu valoare primordială incontestabilă pentru conservarea biodiversității și habitatelor naturale, pentru studierea proceselor naturale, restabilirea echilibrului ecologic și pentru educația ecologică a populației.

Prin crearea fondului ariilor protejate se urmărește protecția și conservarea obiectelor și complexelor naturale pentru generația actuală și generațiile viitoare, ce presupune o corelare efectivă a măsurilor organizatorice, economice, educaționale cu potențiale activități antropogene, asigurată de norme juridice. Astfel legea prevede expres tragera la răspundere a persoanelor fizice și juridice care au cauzat prejudicii ariilor protejate. Întru diminuarea presiunii economice, care persistă, obiectele și complexele din fondul ariilor protejate sunt declarate proprietate publică, cu excepția terenurilor private incluse în fond, dar luate sub protecția statului. În astfel de cazuri, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc conform unui regulament special. Terenurile obiectelor și complexelor din fond – proprietate publică, nu pot fi privatizate și nici arendate, iar deținătorii lor sunt obligați să asigure finanțarea întreținerii.

Republica Moldova are un mediu natural bogat din punct de vedere al diversității peisajelor și al aspectului geomorfologic. Diversitatea peisajelor include terenuri de pădure, stepă, luncile râurilor, terenuri stâncoase, acvatică, agricole și de altă natură. În urma exploatării nechibzuite a acestor terenuri ele au început să degradeze sau, altfel spus, în urma impactului antropocentric necontrolat toate componentele naturii – pădurile, solurile, apele, stepele, luncile – au început să-și piardă aspectul și structura lor naturală de altă dată. Au început să dispară specii de plante și animale, iar multe din ele au devenit rare și au nevoie de a fi protejate de stat. Din cauza degradării componentelor naturii a devenit necesar să se ia măsuri de protecție a mediului, ca societatea umană să folosească resursele naturale fără a aduce daune mediului ambiant. Astfel au apărut teritorii care au statut special de protecție, care poartă denumirea de arii naturale protejate de stat. Cele mai importante arii naturale protejate, care sunt destinate în mod prioritar protecției mediului, sunt rezervațiile științifice. Acestea sunt: Codru, Iagorlac, Prutul de Jos, Plaiul Fagulului, Pădurea Domnească. Ele fac parte din prima categorie a Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii și au cel mai strict regim de protecție. Destinația acestor rezervații este de a proteja ecosistemele naturale cu toate componentele mediului din cadrul lor, care includ specii de arbori, arbuști și alte specii de plante, la fel și specii de mușchi, licheni, ciuperci și întregul complex faunistic. În rezervațiile științifice se efectuează în mod obligatoriu investigații științifice pentru a studia procesele naturale și elabora bazele științifice de protecție a mediului.

Suprafața ariilor naturale protejate de stat constituie 66995,075 ha sau 4,65% din te-

ritoriul țării și cuprinde 387 obiecte, inclusiv 294 arbori seculari. După acest indice Republica Moldova este situată pe unul dintre ultimele locuri din Europa. Ponderea relativ redusă a ariilor naturale protejate de stat în raport cu teritoriul Țării și caracterul izolat al amplasării obiectelor de protecție teritorială nu asigură o conservare efectivă a diversității biologice conform cerințelor stipulate în convențiile internaționale din domeniu. Aceasta situație se agravează și prin nerespectarea regimului de protecție pe unele suprafețe din cadrul fondului ariilor naturale protejate de stat, prin lacunele cadrului instituțional, nivelul insuficient al calificării cadrelor și al responsabilității autorităților locale. Toți acești factori pot avea un impact negativ de proporții asupra stabilității ecologice pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Ariile protejate prin valoarea naturală și gradul redus al intervenției umane pe teritoriul lor sunt cele mai bune exemple și modele pentru sistemele ecologice naturale și seminaturale. Totodată, pentru a realiza tranziția de la actualul model de dezvoltare la un model de dezvoltare durabilă este necesară cercetarea, cunoașterea și experimentarea teoriilor pentru implementarea conceptului de dezvoltare durabilă. Astfel, atât evaluarea și monitorizarea stării capitalului natural, cât și dezvoltarea cunoașterii se poate realiza în cadrul unor zone pilot cum sunt ariile protejate.

«Parcurile naționale și ariile protejate nu ar fi necesare într-o lume ideală, dar noi trăim într-o lume reală. Și este o realitate că noi, oamenii, nu am descoperit încă cum să trăim în armonie cu această mică și frumoasă planetă.»

VIII. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR ȘI SUBSTANȚELOR CHIMICE

Veronica FOCȘA,
*șef, Secția inspectare sol, subsol,
deșeuri și substanțe chimice*

Maxim BRUMA,
*Inspector superior, Secția inspectare sol, subsol,
deșeuri și substanțe chimice*

Managementul deșeurilor cuprinde activitățile de colectare, transport, valorificare și eliminarea deșeurilor, inclusiv supravegherea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare. La baza activităților de stabilire a managementului adecvat al deșeurilor stau principiile enunțate în cadrul Strategiei de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027:

1) principiul protecției resurselor naturale, formulat în contextul mai larg al conceptului de dezvoltare durabilă, care stabilește necesitatea de a minimiza cantitatea deșeurilor și de a eficientiza utilizarea resurselor primare, în special a celor neregenerabile, punând accentul pe utilizarea materiilor prime secundare;

2) principiul măsurilor preliminare, corelat cu principiul celor mai bune tehnici disponibile care nu presupun costuri excesive, care stabilește că, pentru orice activitate (inclusiv pentru gestionarea deșeurilor), trebuie să se țină cont de următoarele aspecte principale: stadiul curent al dezvoltării tehnologiilor, cerințele pentru protecția mediului, alegerea și aplicarea acelor măsuri fezabile din punct de vedere economic;

3) principiul prevenirii, care stabilește ierarhizarea activităților de gestionare a deșeurilor, în ordinea descrescătoare a importanței: prevenirea deșeurilor, pregătirea deșeurilor pentru reutilizare, reciclare, inclusiv compostarea, recuperarea, inclusiv recuperarea energetică și depozitarea;

4) principiul poluatorul plătește, corelat cu principiul responsabilității producătorului și cel al responsabilității utilizatorului, care stabilește necesitatea creării unui cadru legislativ și economic corespunzător, astfel încât costurile pentru gestionarea deșeurilor să fie suportate de generatorul acestora;

5) principiul substituției, care stabilește necesitatea înlocuirii materiilor prime periculoase cu materii prime nepericuloase, evitând-se astfel generarea deșeurilor periculoase;

6) principiul proximității, corelat cu principiul autonomiei, care stabilește că deșeurile trebuie să fie tratate și eliminate cit mai aproape de sursa de generare; în plus, exportul deșeurilor periculoase este posibil numai către acele țări care dispun de tehnologii adecvate de eliminare și numai în condițiile respectării cerințelor pentru comerțul internațional cu deșeuri;

7) principiul subsidiarității, corelat și cu principiul proximității și cu principiul autonomiei, care stabilește acordarea competențelor, astfel încât deciziile în domeniul

gestionării deșeurilor să fie luate la cel mai scăzut nivel administrativ față de sursa de generare, dar pe baza unor criterii uniforme la nivel regional și național;

8) principiul integrării, care stabilește că activitățile de gestionare a deșeurilor fac parte integrantă din activitățile social-economice care le generează.

Implementarea principiilor de gestionare a deșeurilor va contribui la o evoluție efectivă a sistemului de management integrat al deșeurilor, prin acordarea priorității facilităților de eliminare a deșeurilor, ținând cont de aspectele protecției sănătății umane și a mediului și integrând conservarea biodiversității și a resurselor naturale.

Gestionarea deșeurilor municipale

Gestionarea deșeurilor municipale (deșeuri menajere solide) cuprinde toate activitățile de colectare, transportare, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor. Conform legislației în vigoare, autoritățile publice locale sunt abilitate cu dreptul de a coordona procesul de gestionare a deșeurilor la toate compartimentele, de a propune și urmări realizarea politicilor și strategiilor guvernamentale în acest domeniu, de a ține pasul cu cerințele și tendințele Uniunii Europene, însă potențialul financiar al acestor autorități este redus.

Conform datelor disponibile în prezent în republică sunt exploatate 1151 depozite de deșeuri cu suprafața de 1229,71 ha care au fost organizate de autoritățile publice locale în localitățile respective (tab.1). Pe parcursul anului 2016 a fost încetată transportarea deșeurilor la depozitele neconforme din s.Izvoare și s.Pepeni, r-nul Sîngerei; or. Frunze, s.Grînăuți Moldova și s.Corestăuți din r-nul Ocnița; com.Vârzărești, s.Bursuc și s. Bălăurești, r-nul Nisporeni. Condițiile locale impun o abordare specifică în funcție de particularitățile fiecărui depozit, generând în acest fel diferite variante de închidere definitivă a depozitului, respectiv costuri. Luând în considerare și aspectele de natură economică, legate de costurile de închidere se poate recomanda închiderea depozitului de deșeuri cu varianta cea mai simplă: lucrări de stabilizare și nivelare, sistem de drenaj a gazelor (după caz), strat impermeabil, strat de drenaj a apei, strat de sol, revegetare, colectarea levigatului în vederea epurării ulterioare, precum și monitorizare post închidere.

Conform datelor Biroului Național de Statistică cantitatea de deșeuri menajere solide formate în perioada 2009-2013 este în continuă creștere: de la 155,9 mii tone în anul 2009 la 1898,763 mii tone în anul 2015. Deșeurile rurale diferă de deșeurile urbane prin compoziție morfologică și cantitate. Pentru populația care nu este deservită de serviciile de salubritate, cantitatea de deșeuri generată se calculează: – 0,9 kg / loc / zi în mediul urban și - 0,4 kg / loc / zi în mediul rural.

Actualmente, în majoritatea primăriilor activitățile asupra problemelor privind salubritatea localităților, colectarea separată a deșeurilor sunt organizate la nivel satisfăcător. Astfel, servicii specializate în colectarea și eliminarea deșeurilor există în municipii, în toate centrele raionale, gestionarea acestora fiind realizată în mod organizat, prin intermediul acestor servicii, care lucrează pe bază de contract cu generatori individuali, dar acest sistem acoperă numai 70-90% din totalul generatorilor de deșeuri menajere solide din mediul urban. O mică parte din localitățile rurale și în special acele localități rurale aflate în proxima vecinătate a centrelor raionale sunt deservite de servicii orga-

nizate pentru gestionarea deșeurilor. Astfel, în prezent în doar 87 localități rurale este organizată colectarea și transportarea deșeurilor de servicii specializate de colectare. Servicii noi de salubritate s-au format în unele localități rurale din raioanele Edineț (s.Ruseni), Rîșcani (s.Hiliuți, s.Văratic, s.Zăicani), Ialoveni (s.Cristești, s.Ruseștii Noi), Căușeni (s.Copanca, s.Taraclia), Glodeni (s.Ustia), Ceadâr Lunga (s.Baurci). Majoritatea dintre acestea se consideră servicii specializate în cadrul întreprinderilor municipale de gestionare a fondului de locuințe, aprovizionare cu apă și canalizare și se limitează doar la transportarea deșeurilor la gunoștile din localitățile respective.

În anul 2016 cantitatea de deșuri menajere solide colectate de către serviciile de salubritate în mediul urban și rural a constituit 2 711 050 m.c., inclusiv în mediul rural 254 690 m.c. Circa 98% din cantitatea de deșuri municipale colectate de serviciile de salubritate, a fost eliminată prin depozitare, colectarea selectivă fiind organizată parțial în mun.Chișinău și unele centre raionale. Ratele de reciclare și valorificare a deșeurilor sunt încă foarte reduse. Multe materiale reciclabile și utile sunt depozitate împreună cu cele nereciclabile, astfel pierzându-se o mare parte a potențialului lor util (hârtie, sticlă, metale, materiale plastice). Fiind amestecate și contaminate din punct de vedere chimic și biologic, recuperarea lor este dificilă. Volumul deșeurilor menajere solide colectate de serviciile de salubritate în localitățile din Republica Moldova este prezentată în tabelul 2.

Utilizând practica acumulată în alte state, este necesar ca autoritățile publice locale să dispună de o infrastructură viabilă de colectare, de un program bine gândit privind gestionarea deșeurilor. Implementarea proiectelor noi pe parcursul anului 2016, cât și îmbunătățirea stării ecologice a unor depozite existente a fost posibilă cu suportul financiar acordat de Fondul Ecologic Național în sumă de 18 830 472 lei, Fondul Ecologic Local în sumă de 5 630 000 lei. Proiectele investiționale recente în domeniul gestionării deșeurilor, cât și activitățile implementate sunt redată în tabelul 3.

Noile sisteme integrate de management al deșeurilor vor cuprinde colectarea și transportul deșeurilor, stații de transfer a deșeurilor, stații de sortare și compostare și depozite regionale de deșuri. Până în prezent în rezultatul studiilor efectuate și ședințelor de lucru organizate au fost selectate terenuri pentru proiectarea depozitelor regionale în: or.Cahul; s.Mihailovca, rl Cimișlia; or.Căușeni; s.Florițoaia Veche, rl Ungheni; s.Puținței, rl Orhei; or.Dondușeni. Au fost selectate terenuri pentru proiectarea stațiilor de transfer în s.Cană, or.Taraclia, or.Căușeni, s.Nișcani, rl Ungheni, or.Briceni, or.Edineț, or.Ocnița.

Activități de salubritate a localităților

Pe parcursul anului 2016 au fost organizate mai multe acțiuni de salubritate a localităților. În scopul asigurării și desfășurării eficiente a acțiunilor de salubritate și amenajare a localităților, recunoscute deja tradiționale, Inspectoratul a elaborat și prezentat Agențiilor și Inspecțiilor ecologice teritoriale Dispoziția cu privire la salubritate și amenajarea localităților nr.5-d din 12.03.2014 cu privire la organizarea Bilunarului ecologic de primăvară și Dispoziția nr.17-d din 14.09.2016 cu privire la organizarea Bilunarului ecologic de toamnă. Concomitent s-a elaborat și prezentat Programul de acțiuni privind organizarea și desfășurarea Campaniilor de salubritate, care a fost un suport

consultativ – metodologic pentru autoritățile publice locale la întocmirea programelor și planurilor locale de organizare și desfășurare a acțiunilor de salubritate.

Agențiile și Inspecțiile ecologice, pe tot parcursul Campaniilor de salubritate au monitorizat organizarea și desfășurarea cu succes a acțiunilor de salubritate a localităților de către autoritățile administrației publice locale. În timpul Campaniilor de salubritate inspectorii de mediu au organizat 1993 raiduri ecologice în comun cu reprezentanții primăriilor din localitățile urbane și rurale respective, în rezultatul cărora au fost concretizate volumele de lucru pentru lichidarea gunoiștilor stihinice formate în parcuri, păduri, fâșii de protecție a drumurilor, pe terenuri agricole și publice. La un nivel satisfăcător s-au desfășurat acțiunile de salubritate în municipiile Chișinău și Bălți, raioanele Briceni, Dondușeni, Ialoveni, Ștefan Vodă, Sîngerei, Soroca, Șoldănești, unde au fost curățate cele mai mari suprafețe ocupate de deșeuri. În unele primării din raioanele Cahul, Anenii Noi, Drochia, Nisporeni, Taraclia, Ceadâr-Lunga lucrările de salubritate s-au desfășurat lent, invocându-se diferite motive, principala cauză fiind lipsa serviciilor speciale de salubritate și dotarea insuficientă a primăriilor cu transport special. În lipsa acestor servicii salubritatea se efectuează de către populație în mod arbitrar, formând noi gunoiști spontane.

Pe parcursul campaniilor s-au desfășurat și acțiuni de educație ecologică a populației prin intermediul seminarelor și adunărilor în colective, întrunirilor cu factorii de decizie. Măsurile întreprinse de salubritate a localităților și rezultatele obținute au fost pe larg reflectate în mass-media scrisă, emisiuni radio și televiziune.

În cadrul acțiunilor de salubritate pe parcursul anului 2016 au fost depistate 3200 gunoiști stihinici cu suprafața de 386,94 ha, din acestea - 2402 gunoiști, cu suprafața de 264,94 ha au fost lichidate. Vinovații de încălcarea legislației privind gestionarea deșeurilor au fost sancționați: au fost încheiate 2891 procese-verbale cu privire la contravenții persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere. Suma amenzilor aplicate a constituit 1 509 090 lei, din care au fost achitate 716 595 lei.

Implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013, va asigura realizarea unui nou mod de colectare a deșeurilor menajere, a celor de producție, recuperarea materialelor reutilizabile, protecția mediului și realizarea unui program de salubritate stradală unitară, mod care să contribuie la reducerea cantității de deșeuri depozitate în respectivele zone, prin stabilirea unui sistem adecvat de tratare pentru fiecare tip de deșeuri în vederea protejării mediului.

Generarea și gestionarea deșeurilor industriale.

Cantitățile de deșeuri de producție generate variază de la an la an, datorită variației activităților generatoare de deșeuri, a re tehnologizării, a preocupării crescânde de a minimiza cantitatea de deșeuri generată. Cantitățile de deșeuri de producție generate anual sunt înregistrate și raportate de către agenții economici, pe baza rapoartelor statistice, care sunt analizate și prelucrate de către Biroul Național de Statistică.

Conform datelor deținute de Biroul Național de Statistică în anul 2015 a fost generată o cantitate totală de 3981167,8 tone de diferite fluxuri de deșeuri. Cantitatea deșeuri-

lor de producție generate de unele sectoare ale economiei naționale sunt reflectate în tab.4. Din cantitatea de deșeuri de producție circa 80% sunt eliminate prin depozitare la gunoiști. Conform datelor statistice generarea deșeurilor fluctuează anual. Dinamica formării deșeurilor de producție pe anii 2010-2015 este prezentată în fig.1.

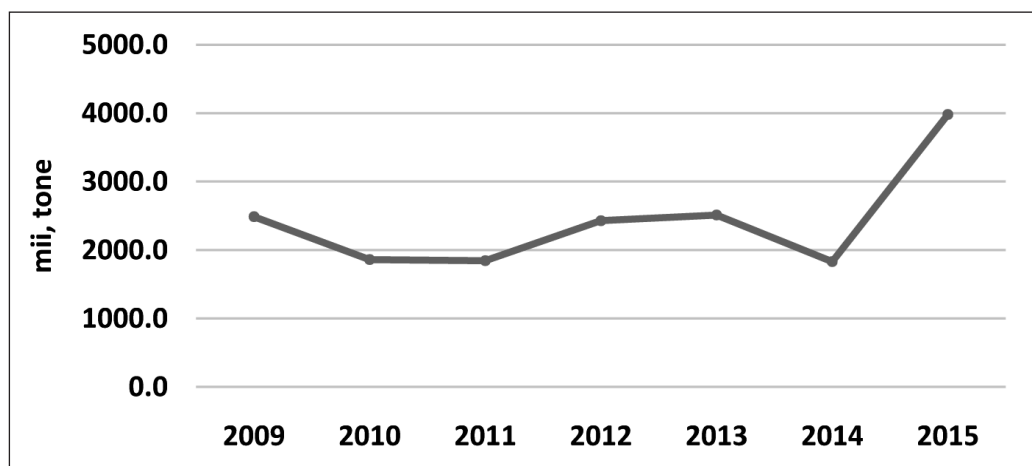

Fig.1. Dinamica generării deșeurilor de producție

Responsabilitatea gestionării deșeurilor industriale revine operatorilor economici generatori. Aceștia asigură gestionarea deșeurilor conform prevederilor actelor de reglementare pe care le dețin, prin valorificare sau eliminare. Deșeurile formate în urma proceselor tehnologice sunt clasificate în 2 tipuri: periculoase și nepericuloase.

Deșeuri periculoase

Principalele activități generatoare de deșeuri periculoase din țară sunt cele industriale (industria lacurilor și vopselelor, procese tehnologice de acoperiri metalice) și de reparații auto. Evidența deșeurilor periculoase se efectuează în baza formularului „F-1 Deșeuri toxice”. Pe parcursul anului 2015 a fost generată o cantitate totală de 3722,142 tone de deșeuri periculoase. Conform studiului statistic principalele tipuri de deșeuri periculoase generate au fost deșeurile petroliere – 432,519 tone, de la producerea și utilizarea lacurilor și vopselelor – 0,985 tone, deșeuri ce conțin plumb și compușii lui – 2546,437 tone etc.

Evoluția formării deșeurilor periculoase, pe clasele de toxicitate este prezentată în tabelul 6.

Deșeuri periculoase formate, tone**Tabelul 6**

Anii	Total	Clasa de toxicitate			
		I	II	III	IV
2009	1125,109	6,796	237,550	797,496	83,27
2010	404,006	23,372	235,945	35,355	109,334
2011	528,024	41,10	198,360	89,078	199,486
2012	417,841	2,00	249,296	82,277	84,268
2013	726,8	9,7	297,6	264,5	155,1
2014	682,025	267,22	258,087	98,924	57,794
2015	3722,142	309,120	447,083	160,002	2805,937

Prin natura lor, deșeurile periculoase au cel mai mare impact asupra mediului înconjurător și sănătății populației. Ținând cont de proprietățile lor specifice (corozivitate, toxicitate, inflamabilitate) este necesar ca activitățile de gestionare a deșeurilor periculoase să fie abordate într-un mod riguros.

Fluxuri speciale de deșeuri

Deșeurile de ferocianură de potasiu prezintă stocuri de deșeuri istorice ca urmare a procesului de producere din industria vinicolă și reprezintă o problemă la nivel de țară. Actualmente pe teritoriile fabricilor de vin sunt depozitate **4159,07 tone** de deșeuri vinicole ce conțin compuși de ferocianură. Depozitarea acestora este organizată în capacități betonate, recipiente metalice în stare tehnică relativ satisfăcătoare, cu acces limitat. În timpul controalelor ecologice efectuate de către inspectorii subdiviziunilor teritoriale ale IES, agenții economici au fost atenționați prin acte de control în vederea asigurării condițiilor de păstrare a stocurilor de deșeuri vinicole și predarea agenților economici autorizați în domeniul neutralizării lor.

Prelucrarea deșeurilor vinicole cu conținut de ferocianură a fost inițiată de către „EST-Service-M” SRL prin intermediul complexului tehnologic amplasat și testat pe teritoriul uzinei „Alimentarmaș” S.A. Această tehnologie de neutralizare a deșeurilor cu conținut de ferocianură va fi implementată doar după coordonarea proiectului de execuție al acestui sector de prelucrare cu organele de mediu.

Tehnologiile moderne utilizate în vinificație nu generează deșeuri de ferocianură de potasiu.

Deșeurile generate din activitățile medicale reprezintă totalitatea deșeurilor periculoase și nepericuloase, care sunt generate în unitățile sanitare.

Tratarea deșeurilor infecțioase prin metoda de autoclavare este organizată în spitalele raionale din Soroca și Telenești, Asociația medico-teritorială Buiucani, SRL „UIS-PAC” din mun. Chișinău. În unele instituții medicale deșeurile infecțioase sunt incinerate în cuptoare improvizate amplasate pe teritoriul instituției. Metoda de incinerare în

echipament special este utilizată în Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” și IMS Dermatologie și Maladii Comunicabile din mun. Chișinău.

Tratarea prin piroliză a deșeurilor infecțioase este contractată cu SRL „Trisumg” din or. Cahul de către unele instituții medicale din mun. Bălți, raioanele Leova, Cimișlia, Cahul, Briceni, Vulcănești, Drochia, mun. Chișinău.

Părțile anatomo - patologice, formate în spitale sunt transportate în gropile Bekkari din localitățile respective sau sunt înhumate în cimitire. Deșeurile chimice formate și reactivele cu termen expirat sunt predate pentru neutralizare la CP „Entuziast”, SRL „Eco-Emir”, iar deșeurile cu conținut de mercur care se conțin în termometre, tonometre, lămpi luminescente uzate sunt predate la SRL „Vaniș Prim”, în baza contractelor respective. Gestionarea deșeurilor medicale rămâne o problemă atâta timp cât nu va fi stabilit un sistem eficient de gestionare a acestor deșeuri.

Poluanții organici persistenti (POP) reprezintă o categorie de substanțe foarte stabile din punct de vedere chimic, cu proprietăți toxice și bioacumulative, care prezintă un pericol sporit pentru sănătatea oamenilor și mediul ambiant. Ei au calități nocive extrem de pronunțate, un grad înalt de rezistență la degradare și proprietăți de acumulare în organismele vii și mediul înconjurător, pot fi ușor transportați în atmosferă la distanțe mari și se depun departe de locul de emisie, pot afecta sănătatea și mediul, fie aproape sau departe de sursele lor. POP cuprinde un șir de pesticide organo-clorurate, bifenili policlorurați (BPC) și unii poluanți industriali, inclusiv dioxinele și furanii.

În scopul reducerii impactului asupra mediului provocat de stocurile de pesticide inutilizabile și de stocurile contaminate cu POP au fost întreprinse un șir de măsuri întru executarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în urma ratificării tratatelor internaționale de mediu, care reglementează substanțele chimice, stocurile și deșeurile acestora. Astfel eliminarea pesticidelor inutilizabile și interzise din depozitele raionale au fost realizate în cadrul proiectelor implementate de Ministerul Mediului și gestionate de către Oficiul Managementul Durabil POP, precum și în două proiecte implementate de Ministerul Apărării și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Pe parcursul anului 2016 au fost evacuate 147,0 tone de pesticide inutilizabile din depozitul s.Pășcani, r-nul Criuleni; a fost finalizat proiectul „Remediarea contaminării apelor subterane cu produse petroliere de la baza aeriană ex-sovietică Mărculești” (faza II), finanțat de către Agenția Cehă pentru Dezvoltare.

Conform datelor disponibile, la moment în 9 depozite se păstrează 507,402 tone de pesticide, care urmează să fie eliminate în perioada următoare: r-nul Ungheni, s.Zagarancea, unitate militară – 87,567 tone; r-nul Telenești, s.Ciulucani – 1,6 tone; r-nul Sîngerei, s.Alexăndreni – 131,99 tone; r-nul Fălești, s.Hitrești – 1,100 tone; r-nul Ceadâr-Lunga, s.Gaidar – 33.123 tone; s.Copceac – 9,494 tone; r-nul Criuleni, s.Pășcani – 213,443 tone; r-nul Briceni, s.Beleavînți – 1,200 tone; mun.Bălți, S.A. „Porumb” – 27,885 tone.

Totodată s-a depistat depozitarea pesticidelor inutilizabile și interzise în câteva locații noi: s.Mărculești, rl Florești – 700 litri pe teritoriul brigăzii de tractoare, 2,0 tone pesticide acoperite cu sol, s.Ștefănești – 1,0 tone în depozit ce necesită reparație, s.Prăjila – 14,275 litri în depozit asigurat cu pază, s.Cunicea – 3,0 tone pesticide amestecate cu

sol pe teritoriul brigăzii de tractoare, or.Florești, în depozitele Secției de dezinfecție profilactică pe lângă Centrul de Sănătate Publică Florești – 3,0 tone substanțe chimice cu termen expirat.

O altă problemă prioritară este cea a terenurilor contaminate cu pesticide din categoria POP. Baza de date cu circa 1600 de locații contaminate (foste depozite de pesticide, stații de preparare a soluțiilor, terenuri de aterizare a aviației agricole și deservire a tehnicii) poate fi accesată pe site-ul (<http://pops.mediu.gov.md>). Monitorizarea situației la obiectele contaminate este o prioritate a autorităților publice locale în comun cu subdiviziunile teritoriale a Inspectoratului Ecologic de Stat, Ministerului Agriculturii și Ministerului Sănătății.

O anumită experiență în domeniul decontaminării terenurilor a fost acumulată în cadrul a câtorva proiecte pilot prin izolarea materialelor contaminate în sarcofage. Astfel, sarcofagul de izolare a deșeurilor POP din apropierea s.Congaz (UTA Găgăuzia) a fost organizat în anul 2008 la distanța de circa 3 km față de localitate. Volumul deșeurilor înhumate constituie: 1014 m.c. deșeuri de construcție al fostului depozit de chimicale și 786 m.c. de sol contaminat. Terenul este îngrădit parțial, în stare satisfăcătoare.

În com.Step-Soci, r-nul Orhei în anul 2009 a fost implementat proiectul “Depozit (sarcofag) pentru izolarea deșeurilor cu compuși organici persistenti”. Lucrările au fost finanțate de către Fundația Canadiană și implementate de Compania de inginerie și consultație NIRAS (Danemarca). Pe perimetrul sarcofagului cresc arbori de salcâm boieresc și ierburi perene.

După evacuarea pesticidelor inutilizabile din depozitul din s.Bujor, r-nul Hîncești materialele de construcție a depozitului și solul contaminat a fost înhumat în sarcofag cu suprafața de 100 m.p. în apropierea fostului depozit de chimicale. Terenul nu este îngrădit, starea sarcofagului este satisfăcătoare.

Sarcofagul pentru izolarea deșeurilor și solului contaminat cu POP în s.Tătărești, r-nul Strășeni a fost construit pe o suprafață de 0,25 ha conform proiectului de execuție, avizat pozitiv prin avizul expertizei ecologice de stat nr.05-5-3833/164 din 12.01.2012. Lucrările de proiectare și construcție au fost finanțate din Fondul Ecologic Național în sumă de 194715,9 lei. La moment terenul unde a fost demolat depozitul de chimicale este nivelat, cresc plante multianuale. Sarcofagul este îngrădit parțial, înierbat.

Solul contaminat cu uleiuri toxice de la stația de transformatoare “Vulcănești 400 kV” a fost înhumat în 4 sarcofage. Terenul sarcofagului este înierbat pe o suprafață de 1600 m.p., sunt sădiți arbori de salcâm. Terenul este îngrădit.

Poligonul de pesticide din s. Cișmichioi, r-nul Vulcănești a fost construit în anul 1977 și dispune de o suprafață de 2,4 ha. Poligonul este amplasat în câmp, la o distanță de circa 10 km de la localitate, cu pază asigurată de către Paza de Stat. Pe teritoriul poligonului există 14 sarcofage în care sunt depozitate 3967 tone de pesticide. Teritoriul poligonului este îngrădit, iar pe perimetru sunt amenajate canale de scurgere a apelor meteorice. În anul 2004 terenul aferent poligonului a fost plantat cu arbori, fiind creată o fâșie forestieră de protecție cu o suprafață de 1,5 ha pe perimetrul poligonului. La intrare este instalat un panou informațional cu schema obiectului; unitatea de pază este asigurată cu un sistem autonom de energie electrică. Pe teritoriul poligonului a fost

instalat un panou antiincendiar special, completat cu mijloace și utilaje pentru situații excepționale.

Pe parcursul anului 2016 a fost inițiat proiectul „Reducerea riscurilor legate de depozitul de deșeuri periculoase Cișmichioi”, implementarea căruia va fi realizată de către Compania Deconta, în baza unui contract semnat cu Agenția Cehă pentru Dezvoltare, Ministerul Mediului și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Proiectul are drept obiectiv realizarea în perioada 2016-2017 a unui studiu de fezabilitate la poligonul de pesticide din s.Cișmichioi, în scopul evaluării situației ecologice în zonă, elaborării recomandărilor privind gestionarea de mai departe a acestui obiect, determinării mai exacte a cantităților și categoriilor de substanțe depozitate și estimării costurilor pentru lucrările de evacuare și distrugere în eventualitatea realizării acestor măsuri.

Deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE)

Studiul la nivel național arată că importurile de produse de echipamente electrice și electronice în Moldova au fost în creștere în ultimii ani și atinge cifra de 4,5 kg/cap de locuitor. În anii următori aceste cantități sunt de natură să crească, având în vedere progresul tehnologic și diminuarea costurilor aparatelor. Impactul DEEE asupra mediului este destul de mare deoarece DEEE au în compoziție substanțe deosebit de periculoase pentru mediu și sănătate, cum ar fi : plumb, brom, mercur, crom, substanțe halogene.

Prin urmare, situația în ceea ce privește e-deșeurile nu este doar îngrijorătoare în această privință, dar deja devine alarmantă. Legislația Uniunii Europene privind deșeurile de echipamente electrice și electronice are ca scop prevenirea apariției deșeurilor de echipamente electrice și electronice, reutilizarea, reciclarea și alte forme de valorificare a acestor tipuri de deșeuri, pentru a reduce în cea mai mare măsură cantitatea de deșeuri eliminate, precum și îmbunătățirea performanței de mediu a tuturor operatorilor implicați în ciclul de viață al echipamentelor electrice și electronice (producători, distribuitori și consumatori) și în mod special a operatorilor economici direct implicați în tratarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice.

Pe parcursul anului 2016 au fost colectate deșeuri de echipamente electrice și electronice: de către SRL «RECWASTE» - 23,00 tone; ÎP „MoldRec” – 85,70 tone, care ulterior au fost exportate în România pentru reciclare.

Valorificarea deșeurilor

Colectarea deșeurilor reciclabile, transformarea lor în materii prime secundare și valorificarea acestora reprezintă o afacere profitabilă în întreaga lume. Pentru o reciclare reușită a deșeurilor este nevoie de o sortare în funcție de calitatea materialului, sortare care începe prin colectarea selectivă a acestora. Materialele obișnuite care sunt colectate și reciclate în Republica Moldova sunt polietilena de înaltă densitate, ambalajele de polietilentereftalat și din sticlă, hârtia din ziare și reviste, cartonul din ambalaje. Practic întreaga cantitate de ambalaje introdusă pe piață devine deșeu. Obiectivul principal al gestionării ambalajelor și deșeurilor de ambalaje îl constituie în primul rând prevenirea generării deșeurilor de ambalaje, și apoi măsuri de reutilizare, reciclare, precum și alte forme de recuperare a deșeurilor de ambalaje în scopul reducerii cantităților eliminate prin depozitare finală.

Potrivit formularului statistic în anul 2015 au fost utilizate 609883,6 tone deșeuri din cantitatea totală generată, iar 36131,4 tone deșeuri au fost exportate din țară.

Actualmente, în Republica Moldova își desfășoară activitatea de colectare și prelucrare a deșeurilor 36 agenți economici care dețin autorizații pentru gestionarea/valorificarea deșeurilor (Tab.5 în anexă).

Potențialul energetic al deșeurilor biodegradabile produse anual în sectorul agrar și industrial ar putea contribui esențial la soluționarea problemei energetice și de asigurare cu îngrășăminte organice. Majoritatea producătorilor de peleți și brichete din biomasă au activat sezonier în anul 2016, utilizând în procesul de producere paie de cereale, rumeguș de lemn, coji de semințe de floarea soarelui, coji de nuci și alte resturi vegetale.

Deșeurile animaliere sunt surse periculoase de poluare a mediului. În același timp, sursele generatoare de deșeuri biodegradabile din sectorul zootehnic reprezintă cel mai înalt potențial de producere a îngrășămintelor organice și a biogazului prin tehnologia fermentării anaerobe, care nu este utilizată suficient în practica autohtonă. Stații de obținere a biogazului din deșeuri biodegradabile funcționează în s.Colonița, mun. Chișinău (GȚ „Moraru Vasile”), s.Fîrlădeni, r-nul Hîncești (SRL „Farma Grup”).

Strategia de gestionare a deșeurilor obligă creșterea gradului de reutilizare și recuperare a ambalajelor cu 20 % până în anul 2027; dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a fluxurilor de deșeuri specifice prin promovarea și implementarea principiului responsabilitatea producătorului, inclusiv a celor periculoase (deșeuri medicale, uleiuri uzate, etc) prin plasarea a câte un punct de colectare la nivel de regiune. Sunt necesare eforturi considerabile în vederea conformării la normele și practicile europene, respectând standardele europene privind managementul deșeurilor.

Substanțe chimice

Dezvoltarea economiei țării este strâns legată de implementarea noilor tehnologii, utilizarea cât mai largă a substanțelor chimice, care pe de o parte, stimulează creșterea productivității muncii și a nivelului de trai al populației, iar pe de altă parte, poate provoca un potențial impact negativ asupra sănătății populației și mediului înconjurător. În scopul dezvoltării durabile a societății și prevenirii impactului cauzat de substanțele chimice, Republica Moldova întreprinde activități de aliniere la practicile internaționale în acest domeniu. O dovadă a celor menționate este ratificarea unui șir de acte internaționale și convenții de mediu: Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și a eliminării acestora, Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti, Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, Convenția de la Helsinki privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, Convenția de la Minamata cu privire la mercur. Prevederile acestor convenții ghidează comunitatea internațională în aplicarea măsurilor pentru dezvoltarea durabilă a societății, considerând că acest lucru este posibil doar prin asigurarea calității anumitor factori ai mediului înconjurător. Obligațiunea față de asigurarea eficienței protecției mediului și a sănătății umane a condus la stabilirea priorităților de management durabil al substanțelor chimice. La nivel național, măsurile necesare pentru asigurarea securității chimice prin aplicarea unui sistem adecvat de gestionare a substanțelor chimice au fost reflectate în Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 973 din 18.10.2010.

Așa cum spectrul produselor chimice fabricate în republică este destul de mic, majoritatea necesităților economiei naționale privind substanțele și produsele chimice sunt acoperite din import. Cantități semnificative de substanțe și produse chimice sunt utilizate în sectorul agricol, prin aplicarea de produse de uz fitosanitar și fertilizanți. Pe suprafețele agricole, anual se utilizează circa 2,5 mii tone produse de uz fitosanitar.

Utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor reprezintă un element de bază în obținerea unei producții agricole durabile pentru asigurarea unui sistem agricol competitiv la nivel european și internațional. Conceptul de durabilitate integrează trei componente, respectiv: economic, de mediu și social. Reducerea riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor impune funcționarea eficientă și la standardele Uniunii Europene a procesului de autorizare a produselor de protecție a plantelor care stabilește cadrul de utilizare pentru aceste produse. De către Consiliul Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar prin procedură națională în anul 2016 au fost expertizate 157 dosare a produselor de uz fitosanitar în vederea omologării, reomologării și extinderii sferei de activitate a acestora.

În sectorul agrar al țării, pentru combaterea organismelor dăunătoare ale culturilor agricole este admisă utilizarea a 988 produse de uz fitosanitar (denumiri comerciale), produse pe baza a cca 250 substanțe active din diverse grupe chimice: compușii cuprului și sulfului, carbamați și tiocarbamați, organofosforice, clorfenoxili, piretroizi sintetici, neonicotinoizi, derivați sulfonil-ureici, strobiruline etc.

Activități de inspectare

Activitățile de inspectare în vederea realizării obiectivelor și măsurilor trasate în planul de activitate pentru anul 2016 au fost orientate spre reducerea impactului negativ al activității economice asupra mediului și sănătății populației, ridicarea nivelului de conștientizare, respectării legilor și actelor normative în problemele protecției mediului și folosirii resurselor naturale.

Pe parcursul anului 2016 Inspectoratul Ecologic de Stat și structurile sale din teritoriu au efectuat controale și au întocmit **1756 acte de control** la compartimentul gestionarea deșeurilor și **612 acte** de control la compartimentul substanțe chimice. Ca rezultat al controalelor efectuate au fost depistate cazuri de nerespectare a modului de depozitare și gestionare a deșeurilor industriale, menajere, periculoase și de altă proveniență, neasigurarea de către persoanele responsabile a colectării selective și evacuării deșeurilor, admiterea stocării deșeurilor de orice proveniență în locuri neautorizate. Prin urmare au fost încheiate **2997 procese – verbale** cu privire la contravenții în privința persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere, care au admis încălcări ale normelor de drept prevăzute de Codul contravențional al Republicii Moldova.

În limitele prevăzute de lege, au fost aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă în mărime de 1664156 lei, dintre care au fost încasate 806943 lei. Pe parcursul perioadei de raportare au fost examinate 455 petiții și semnale de la persoane fizice și juridice.

Probleme prioritare în domeniul gestionării deșeurilor pentru anul 2017

Obiectivele generale pe care Republica Moldova trebuie să le urmeze în domeniul gestionării deșeurilor sunt identificate în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027:

- 1) extinderea activității întreprinderilor de colectare și eliminare a deșeurilor din localitățile urbane în localitățile rurale;
- 2) crearea rețelelor de colectare separată a deșeurilor vegetale, dejecțiilor animaliere, deșeurilor de la prelucrarea lemnului;
- 3) reducerea numărului de gunoiști existente prin amenajarea depozitelor de deșeururi menajere solide intercomunale la nivel regional;
- 4) crearea sistemelor de colectare a deșeurilor în mediul urban/rural prin procurarea containerelor și amenajarea stațiilor de transfer, introducerea și extinderea colectării selective la sursă;
- 5) dezvoltarea sistemelor de colectare și tratare a fluxurilor de deșeurii specifice (ambalaje, deșeurii de echipamente electrice și electronice, cauciucuri, baterii etc.) prin promovarea și implementarea principului „responsabilitatea producătorului”, inclusiv a celor periculoase (deșeurii medicale, uleiuri uzate, etc.), prin plasarea a câte un punct de colectare la nivel de regiune;

- 6) crearea rețelelor de colectare a anvelopelor uzate, a bateriilor și acumulatorilor uzați prin intermediul centrelor de deservire tehnică a automobilelor, centrelor comerciale, parcărilor ;
- 7) dezvoltarea noilor capacități de prelucrare, tratare și a instalațiilor de eliminare a deșeurilor care corespund standardelor internaționale.

Bibliografie

- 1) Legea nr. 1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător;
- 2) Legea nr. 851-XIII din 29 mai 1996 privind expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului înconjurător;
- 3) Legea nr. 1102-XIII din 6 februarie 1997 cu privire la resursele naturale;
- 4) Legea nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului;
- 5) Legea nr.1347-XIII din 9 octombrie 1997 privind deșeurile de producție și menajere;
- 6) Legea nr. 1236-XIII din 3 iulie 1997 cu privire la regimul produselor și substanțelor nocive;
- 7) Legea nr. 40-XV din 19 februarie 2004 pentru ratificarea Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti;
- 8) Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013;
- 9) Legea nr.209 din 29.07.2016 privind deșeurile.

Formarea și depozitarea deșeurilor menajere solide , anul 2016

Tabelul 1

Nr d/o	Municipiul, raionul, localitatea	Numărul de localități	Numărul populației	Gunoști exploatare		Gunoști stihinice depistate		Gunoști lichidate		Raiduri de salubritate, unități	Procese verbale întocmite, unități	Amenzi aplicate/incasate, lei
				unități	suprafața, ha	unități	suprafața, ha	unități	suprafața, ha			
1	Mun. Chișinău	35	803767	10	43,38	211	22,99	205	21,44	175	239	155490/76345
2	Mun. Bălți	3	127600	3	26,8	36	0,49	36	0,52	94	70	73900/22650
3	Cahul	55	118749	45	48,56	163	17,43	94	9,31	30	47	20400/9700
4	Comrat	13	67850	13	14,7	76	12,79	50	7,85	39	110	44000/22000
5	Anenii Noi	45	76903	22	20,40	59	2,76	53	1,78	40	45	22400/11200
6	Basarabasca	10	27462	14	18,4	27	2,4	24	2,6	15	8	4800/2400
7	Briceni	38	73181	27	38,85	206	10,55	145	7,94	238	114	42400/21200
8	Cantemir	51	59263	38	26,35	109	6,06	83	4,52	33	41	20800/9700
9	Cimișlia	39	58120	30	25,43	56	12,73	33	6,52	37	30	14200/6700
10	Criuleni	43	73318	30	33,04	86	6,25	60	4,62	41	116	51200/25200
11	Călărași	44	74931	40	13,11	53	1,55	48	1,40	18	32	18800/9200
12	Ceadr Lunga	9	67018	9	23,52	170	55,39	141	38,44	72	73	30800/15200
13	Căușeni	41	87431	31	36,49	134	12,10	104	10,10	92	79	30600/14605
14	Dondușeni	30	43153	41	17,6	35	1,74	25	1,44	47	97	69000/34500
15	Drochia	40	88380	30	38,15	7	0,9	1	0,2	85	125	64100/31000
16	Dubăsari	14	37820	10	18,1	25	4,5	23	4,40	13	36	17000/12900
17	Fălești	76	90705	71	52,27	111	16,20	94,00	12,77	14	86	91800/36400
18	Florești	74	89389	52	46,45	125	3,87	122	3,77	49	50	22400/10600
19	Edineț	49	83771	36	47,73	157	18,58	103	12,9	38	63	34400/16100
20	Glodeni	33	60318	24	48,3	33	6,00	25	4,70	62	58	23200/11600
21	Hîncești	63	128522	46	34,65	77	0,62	66	0,59	16	61	37600/18800
22	Ialoveni	34	101378	27	33,20	41	4,80	41	4,80	53	62	28400/14200
23	Leova	39	50623	35	17,8	66	2,10	38	1,22	29	118	57400/26300
24	Nisporeni	33	61308	30	39,37	44	22,28	2	1,28	87	81	40000/16795
25	Ocnîța	33	53800	26	28,88	204	9,81	170	5,13	75	44	22300/11150
26	Orhei	75	123990	72	82,55	78	25,80	74	25,80	24	118	44000/21600
27	Rezina	41	48495	36	21,81	77	6,62	30	2,98	35	82	37400/17500
28	Rîșcani	55	63567	43	66,00	52	7,10	30	3,75	68	99	48400/23400

29	Ștefan Vodă	26	70238	31	30,5	83	11,09	62	10,38	29	43	18600/6500
30	Singerei	70	86078	22	13,3	97	3,16	69	2,44	64	55	27400/13350
31	Soroca	67	102024	50	50,55	67	5,21	55	4,27	104	67	23200/12400
32	Strășeni	39	89289	26	28,19	61	0,35	60	0,34	80	222	109400/54900
33	Șoldănești	32	40547	17	20,59	57	9,56	34	6,65	56	72	31000/15500
34	Taraclia	25	42300	18	22,5	120	22,40	66	13	19	113	37700/18700
35	Telenești	52	69419	47	63,50	31	1,96	23	1,43	5	80	44400/22200
36	Ungheni	74	117400	43	37,97	142	34,3	100	19,8	11	50	29000/13500
37	Vulcănești	6	25700	6	4,45	24	4,50	13	3,86	6	5	21200/10600
Total		1528	3550900	1151	1229,71	3200	386,94	2402	264,94	1993	2891	1509090/ 716595

Caracteristica salubrității localităților, anul 2016

Tabelul 2

Nr. d/o	Localitatea	Denumirea serviciului de salubritate	Volumul deșeurilor menajere solide colectate centralizat, a.2016, mii m.c.	Platforme construite, a.2016, unități	Pubele instalate, a.2016, unități
1	Mun.Chișinău or.Chișinău	ÎM “Regia Autosalubritate”	1643,9		997
2	or.Vadul lui Vodă	Regia Comunal Locativă Vadul lui Vodă	3,8		
3	com.Tohatin	Regia Comunal Locativă Tohatin	3,6		
4	comuna Budești	SRL „Queengeada”	0,88		
5	com.Bubuieci	ÎM “Serviciul public de gospodărie comunală Bubuieci”	6,72		
6	s.Colonița	Serviciul de salubritate a Primăriei Colonița	0,48		
7	or.Vatra	Regia Comunal Locativă Vatra	1,17		
8	s.Ghidighici	ÎM “Ghidighici Service”	1,62		20
9	or.Durlești	SRL “Manevla Com”	22,33		1000 pubele 25 containere
10	or.Singera	SRL “Salubrimax” SC	2,38		
11	com.Băcioi	SRL “Prest Energy”	0,54		20
12	com.Ciorescu	Regia Comunal Locativă Ciorescu	12,93	1	5
13	or.Cricova	Regia Comunal Locativă Cricova	15,05	2	
14	com.Stăuceni	ÎM “Direcția Gospodărie Locativ Comunală Stăuceni”	35,6		
15	com. Trușeni	SRL „Gavril Grup”	1,70		
16	Mun.Bălți or.Bălți	SRL “Salubrity Solutions”	66,7		
17	s. Sadovoe	ÎM „Gospodăria Comunală Sadovoe”	1,0		
18	Cahul or.Cahul	ÎM “GCL Cahul”	32,01		1600/240litri 200/1,1m.c.
19	s.Crihana Veche	ÎM “Crihana Service”			
20	Comrat or.Comrat	ÎM “GCL Comrat”	3,27		
21	s.Congaz s.Cotovsc	ÎM “GCL Congaz”	2,87 0,35		
22	s.Svetloe	ÎM “Denevița”	1,71		
23	Anenii Noi Or.Anenii Noi	ÎM “GGLC Anenii Noi”	9,20		
24	s.Bulboaca	ÎM “Bulboaca Prim”	1,90		10
25	s.Chetrosu	ÎM “GLC Chetrosu”	1,50		5
26	s.Ciobanovca	ÎM “Cetrosev Com”	-		
27	s.Floreni	ÎM “GLC Floreni Service”	2,70		
28	s.Speia	ÎM “GLC Speia”	2,20		
29	s.Telița	ÎM “Aqua Telița”	1,50		5

30	s.Varnița	ÎM "Bender"	5,23		5
31	s. Hîrbovăț	ÎMGLC Hîrbovăț Service	2,10		
32	or.Basarabeasca	ÎM "Gospodăria comunal Locativă"	7,00		
33	Briceni or.Briceni	Gospodăria Comunal Locativă Briceni	11,16		
34	or.Lipcani	ÎM "Comprot Lipcani"	2,86		
35	com.Larga	ÎM "Prestervic-Nord"			
36	s.Criva	ÎM "Cricom-Servicii Criva"	0,65		
37	Cantemir or.Cantemir	Gospodăria Comunal Locativă	18,2		
38	s.Țiganca	ÎM "Colser Servicii"	0,82		
39	com.Canina	ÎM "Prin Can"	0,95		
40	s.Cociulia	ÎM "Codrii Cociulia"	0,75		
41	s.Stoianovca	ÎM "Stoianovca Service"	0,55		
42	Cimișlia or.Cimișlia	ÎM "Servicii Publice Cimișlia"	7,00		
43	s. Ecaterinovca, (15 localități rurale)	ÎM "Serv Com Cimișlia"	32,11		
	s.Gura Galbenei (7 localități)	ÎM „Tulumba Service”	5,00		500
44	Criuleni or.Criuleni	ÎM "Comun Service"	9,0		
45	s.Bălăbănești	ÎM "Apă canal"	0,25		
46	s.Boșcana	SRL "Ecoprivat"	1,15		
47	s.Corjova	ÎM "Gonipeia"	0,18		
48	s.Dubăsarii Vechi	SRL "Dubăsarii Vechi"	0,5		
49	s.Hrușova	ÎM "Apă Canal"	0,3		
50	s.Măgdăcești	SRL "Eco Rural"	0,33		
51	s.Pășcani	SRL "Salubris Grup"	5,3		
52	s.Zaicana	ÎM "Viitorul"	0,2		
53	Călărași or.Călărași	Gospodăria Comunală Călărași	12,55		30 cont. 1000 pubele
54	Ceadr Lunga or.Ciadr Lunga	ÎM DCLL	50,00	2	45
55	s.Tomai	ÎM "Tomai Berecheti"	3,50		
56	s.Besghioz	ÎM "Temiz Su"	1,32		
57	s.Copceac	ÎM "Canal Copceac"	4,91		
58	s. Gaidar	ÎM „Gydar-Su"	2,90		
59	s.Joltai	ÎM „Joltai-Su"	2,50		
60	s. Chiriet-Lunga	ÎM „Kirietprim"	2,97		
61	s. Cazaclia	ÎM „Supac-Service"	3,36		
62	s.Baurci	ÎM „BAURPRIM"	1,13		
63	Căușeni or.Căușeni	ÎM "Salubrizare și Amenajare"	35,41		50+58
64	s.Copanca	GC „Copanca Service"	0,50		
65	s.Taraclia	GC „ServCom Taraclia"	0,35		

66	Dondușeni or.Dondușeni	ÎM “Apă Canal Chișinău”	8,70		
67	Drochia or.Drochia	ÎM “Gospodăria Comunală”	1,80		
68	s. Pelinia	ÎM “Gospodăria Comunală”	0,30		
	Dubăsari				
69	Fălești or.Fălești	ÎM “DPCLG Fălești”	33,35	4	
70	Florești or.Florești or.Ghindești or.Mărculești s.Ghindești s.Lunga s.Vărvăreuca Răduleni Vechi Gura Camencii	SA “Servicii Salubritate Florești”	18,8 2,90 0,97 1,28 0,86 1,2 0,42 0,64		
71	s.Izvoare	ÎM „Izvoare Service	0,09		
72	Edineț or.Edineț	DPGLC	9,8	3	90
73	or.Cupcini	Gospodăria Comunală	9,6	6	58
74	s.Brătușeni	Gospodăria Comunală	0,14		
75	s.Ruseni	Gospodăria Comunală	0,04		
76	Glodeni or.Glodeni	ÎM “Glodeni”	7,90		250
77	s.Danul	ÎM “Danul”	1,50		
78	s.Sturzovca	ÎM “Sturzovca”	1,70		
79	s. Fundurii Vechi	ÎM “Fundurii Vechi”	1,80		
80	s.Fundurii Noi	ÎM “Fundurii Noi”	1,30		
81	s.Limbenii Noi	ÎM “Limbenii Noi”	1,80		
82	s.Limbenii Vechi	ÎM “Limbenii Vechi”	1,60		
83	s.Petrunea	ÎM “Petrunca”	2,60		
84	s.Dușmani	ÎM “Dușmani”	1,30		
85	s.Viișoara	ÎM “Viișoara”	1,20		
86	s.Balatina	ÎM “Balatina”	1,90		
87	s.Hîjdieni	ÎM “Hîjdieni”	2,30		
88	s.Cuhnești	ÎM “Cuhnești”	1,40		
89	s. Ciuciulea	ÎM „Ciuciulea”	1,50		
90	s.Cobani	ÎM „Cobani”	1,80		
91	s.Ustia	ÎM „Ustia”	1,10		
92	Hîncești or.Hîncești	ÎM “Regia ARA” SA	13,2	38	197
93	Ialoveni or.Ialoveni	ÎM “GCL Ialoveni”	23,0		
94	s.Bardar	“Comprimserv Bardar”	7,50		
95	s.Dănceni	ÎM “Dănceni”	3,3		
96	s.Cristești	Gospodăria Locativ Comunală	13,5		
97	s.Ruseștii Noi	Gospodăria Locativ Comunală	6,0		

98	Leova or.Leova	ÎM "Salubr Leova"	13,4		635
99	or.Iargara"	ÎM „Servicii –Salubrizare	0,58		
100	Nisporeni or.Nisporeni	ÎI "GAAC"	22,6		
101	Ocnița or.Ocnița	SRL "Marine-Service"	1,26	1	14
102	or.Otaci	DCL Otaci	1,17	1	7
103	or.Frunză	DCL Frunză	1,3		2
104	Orhei or.Orhei (Mitoc,Pelivan, Boloohan)	ÎM "Servicii Comunal Loca- tivă Orhei"	49,00	2	475
105	s.Persecina (Donici. Teleșeu)	ÎM"Servicii comunale Pere- secina"	1,20		412
106	s.Vatici	ÎM "Servicii Comunale"	0,144	4	30
107	s.Ivancea (Brănești, Furceni)	SCL „Ivancea"	0,232		
108	Rezina or.Rezina	ÎM "Servicii Comunal Lo- cative"	27,28	4	50
109	Rișcani or.Rișcani	ÎM "Gospodărie Comunală Rișcani"	10,01	8	16
110	or.Costești	ÎM "Apă Canal Costești"	3,79	2	4
111	s.Aluniș	ÎM "Salubricom-Expert"	1,22		737
	s.Corlăteni		6,15		1857
	s.Grinăuți		0,87		427
	s.Recea		2,11		1136
	s.Sîngureni		1,41		581
112	s.Duruitoarea Nouă	ÎM "Duruitoarea Nouă"	0,75		
113	s.Mihăileni	ÎM "Mihăileni Service"	3,31		
114	s.Nihoreni	ÎM "Comun Service Niho- reni"	2,40		
115	s.Răcăria	ÎM "Prim Service Răcăria"	1,22		727
116	s.Hiliuți	AO „Izvoraș"	1,03		
117	s.Văratic	ÎM „Pro-Văratic"	1,50		
118	s.Zăicani	SRL „Moara Ladului"	1,66		
119	Ștefan Vodă or.Ștefan Vodă	DP "Apă Canal Ștefan Vodă"	9,85		5
120	Sîngerei or.Sîngerei	ÎM DPGCL	5,32		
121	or. Biruința	ÎM DPGCL Biruința	0,92		
122	com.Chișcăreni	ÎM „Servcom"	0,32		
123	Soroca or.Soroca	ÎM "DGLC Soroca"	27,0		38
124	or.Soroca	Serviciul de amenajare și în- verzire a Primăriei or.Soroca	11,0		70

125	Strășeni or.Strășeni	ÎM “Gospodăria Comunală Strășeni”	13,0		
126	s.Cojușna	ÎM “Salubr Cojușna”	2,35		
127	s.Romanești	Mini serv.	0,29		
128	s.Sireți	ÎM Salubr Sireți	3,84		
129	s.Vorniceni	Mini serv.	1,26		
130	Șoldănești or.Șoldănești	SA „Salubritate Șoldănești”	78,44		21
131	Taraclia or.Taraclia	ÎM “Apă Canal”	4,80		
132	s.Vinogradovca	ÎM “Vinoscom”	0,20		
133	s.Corten	ÎM “Cort-Com”	0,35		
134	or.Tvardița	ÎM “Tvardisan”	2,50		
135	s. Cairaclia	ÎM „Recenița”	1,20		
136	Telenești or.Telenești (s.Inești)	ÎM “Serviciul de salubritate Telenești”	6,70		
137	Ungheni or.Ungheni	Servicii Comunale Ungheni	4,60		
138	or.Ungheni	SRL “AVE Ungheni”	33,50		
139	Vulcănești or.Vulcănești	ÎM „GCL Vulcănești”	45,33		
	Total:		2711,05	78	13417
	Urban - 52		2456,36	73	7457
	Rural - 87		254,69	5	5960

Proiecte investiționale în domeniul gestionării deșeurilor, anul 2016

Tabelul 3

Nr. d/o	Localitatea, Primăria	Denumirea proiectului implementat, în derulare; conținut succint	Suma alocată, lei	Sursa de finanțare	Perioada implementării	Activități implementate, în derulare
1.	Primăria s. Parcani, r-nul Soroca	Amenajarea și îngrijirea gunoștii în s. Parcani	20 000,0	FEL	2016-2017	În derulare
2	Primăria or. Căușeni	Îmbunătățirea factorilor de mediu în or. Căușeni	25 000,00	FEL	2016	Au fost procurate și instalate 50 urne
3	Primăria s. Taracia, r-nul Căușeni	Îmbunătățirea factorilor de mediu în s. Taracia, r-nul Căușeni	20 000,00	FEL	2016	A fost încheiat contract cu Î. „Ștefan Donțu” privind confecționarea pubelelor și a băncilor
4	Primăria Carahasani, r-nul Ștefan Vodă	Amenajarea spațiului verde, procurarea și instalarea urnelor în s. Carahasani, r-nul Ștefan Vodă	25 000,00	FEL	2016-2017	Au fost procurate materialele respective, în derulare
5	Primăria s. Bălăurești, r-nul Nisporeni	Amenajarea punctelor de acumulare a deșeurilor	68 860,00	FEN	2016-2017	În derulare
6	Consiliul raional Cimișlia, or. Cimișlia	Gestionarea integrată a deșeurilor menajere solide în raionul Cimișlia	5 119 812,00	FEN	2015-2017	Au fost amenajate 2 gunoști intercomunale în s. Mihailovca; au fost procurate 3 autogunoiere cu capacitatea de 7 m.c. fiecare, 6930 pubele; 2 tractoare cu remorci construite 2 drumuri de acces spre gunoști, plantați 1000 de puieți de salcâm boieresc pe perimetrul gunoștilor
7	Primăria or. Cimișlia	Platformă pentru înhumarea gunoștilor menajere de pe poligonul existent din or. Cimișlia (în derulare)	1 440 000,00	Ambasada Cehă	2015-2017	În derulare
8	Primăria s. Satul Nou, r-nul Cimișlia	Dezvoltarea culturii ecologice prin dotarea cu echipament și utilaje pentru salubritatea localității	25 000,00	FEL	2016	Procurarea urnelor pentru deșeuri și utilajului pentru vegetație
9	Primăria s. Hîrtop, r-nul Cimișlia	Crearea unei zone de agrement	15 000,00	FEL	2016-2017	În derulare

10	Primăria s. Selemet, r-nul Cimișlia	Implementarea proiectului „O viață sănătoasă într-un mediu sănătos”	20 000,00	FRL	2016-2017	În derulare
11	Primăria s. Zăicani, r-nul Rîșcani	Lucrări de amenajare a localității Zăicani, r-nul Rîșcani	25 000,00	FEL	2016-2017	Lucrări de amenajare a gunoiștii din localitate, în derulare
12	Primăria s. Văratric, r-nul Rîșcani	Soluționarea problemelor ecologice asociate cu gestionarea deșeurilor menajere în s. Văratric, r-nul Rîșcani	20 000, 00	FEL	2016-2017	Procurarea și instalarea a 4 bănci și 20 urne pentru depozitarea temporară a deșeurilor
13	Primăria or. Căușeni	Îmbunătățirea factorilor de mediu	20 000,00	FEL	2016	Au fost procurate 50 containere pentru depozitarea temporară a deșeurilor
14	Primăria s. Taraclia, r-nul Căușeni	Îmbunătățirea factorilor de mediu	25 000,00	FEL	2016	Au fost procurate 40 containere pentru depozitarea temporară a deșeurilor
15	Direcția generală Locativ-Comunală și Amenajare a Con-siliului municipal Chișinău	Proiect în derulare „Coșuri de gunoi pentru o capitală salubră”	3 320 000,00	FEL	2016	Au fost procurate și instalate 1000 coșuri de gunoi cu volum de 48,0 l și 100 containere cu trei compartimente (plastic, hirtie și sticlă) în derulare
16	Direcția generală Locativ-Comunală și Amenajare a Con-siliului municipal Chișinău	Platforme ecologice pentru colectarea deșeurilor menajere în orașul Chișinău	1 700 000,00 2 500 000,00	FEL FEN	2016-2017 2016-2017	Au fost construite 155 platforme și instalate 535 containere pentru colectarea deșeurilor. în derulare.
17	Primăria s. Colonița, mun. Chișinău	Modernizarea serviciului de salubritate Colonița – viitor curat	1 000 000,00	FEN	2016-2017	A fost procurat un autogreider. Proiect în derulare.
18	Or. Orhei	Colectarea deșeurilor menajere solide în or. Orhei, satele Mitoc, Pelivan, Step-Soci, Bolohani	450 000,00	ADR	2014-2016	Au fost construite 4 platforme pentru depozitarea deșeurilor menajere solide; procurată o autospecială, procurate 12 tomberoane pentru colectarea plasticului
19	Primăria s. Vișcăuți, r-nul Orhei	Amenajarea parcului, procurarea tomberoanelor pentru depozitarea deșeurilor	15 000,00	FEL	2017-2017	Au fost procurate tomberoane și material săditor. în derulare

20	Or. Lipcani, r-nul Briceni	Consolidarea și dezvoltarea serviciului de salubritate Lipcani pentru un mediu curat	10 141 800,00	FEN	2015-2017	În derulare
21	Primăria s. Hrușova, s.Cioplteni, r-nul Criuleni	Managementul deșeurilor solide pentru localitățile Hrușova, Cioplteni, Chetroasa, Boșcana, Mardareuca, Coșernița din raionul Criuleni	5 270 000,00	Program transfrontalier Ucraina, România, Republica Moldova	2014-2016	Au fost construite 3 platforme, drumuri interioare-exteroare; procurate 2 pre-suri de tip EKO-24
22	Primăria or. Singerei	Gestionarea deșeurilor menajere solide și îmbunătățirea factorilor de mediu	25 000,00	FEL	2016	Au fost lichidate 7 gunoiști și instalate 10 containere pentru depozitarea temporară a deșeurilor
23	Primăria com.Grigorăuca, r-nul Singerei	Instalarea urnelor pentru gunoi în satele com.Grigorăuca	20 000,00	FEL	2016	Au fost procurate și instalate 9 urne pentru depozitarea temporară a deșeurilor menajere solide
24	Primăria com.Prepețița, r-nul Singerei	Efectuarea lucrărilor de salubritate și înverzire a terenului din s.Prepețița	15 000,00	FEL	2016	A fost salubritat terenul adiacent gunoiștii din localitate
25	Primăria s.Ignăței, r-nul Rezina	Salubritatea și amenajarea cimitirului din localitate	25 000,00	FEL	2016	Au fost efectuate lucrări de salubritate și amenajare a cimitirului din s.Ignăței
26	Primăria s.Mateuți, r-nul Rezina	Salubritatea și amenajarea parcului din fața căminului cultural din s.Mateuți	20 000,00	FEL	2016	Au fost efectuate lucrări de salubritate și amenajare a parcului din localitate
27	Primăria s.Țateuca, r-nul Rezina	Salubritatea și amenajarea cimitirului din localitate	15 000,00	FEL	2016	Au fost efectuate lucrări de salubritate și amenajare a cimitirului din localitate
28	Primăria s.Roșcani, r-nul Strășeni	Salubritatea și amenajarea terenului de odihnă	25 000,00	FEL	2016	În derulare
29	Primăria s.Gălești, r-nul Strășeni	Grădina verde a copilăriei	20 000,00	FEL	2016	În derulare
30	Primăria s.Românești, r-nul Strășeni	Salubritatea și amenajarea terenului adiacent unei cișmele	15 000,00	FEL	2016	În derulare
31	Primăria s.Sărata Galbenă, r-nul Hîncești	Lichidarea gunoiștii neautorizate din localitate	25 000,00	FEL	2016	În derulare
32	Primăria s.Buțeni, r-nul Hîncești	Amenajarea cimitirului din s.Buțeni, r-nul Hîncești	20 000,00	FEL	2016	În derulare

33	Primăria s. Cajba, r-nul Glodeni	Amenajarea gunoiștii și terenului adiacent sondei arteziene din localitate	20 000,00	FEL	2016	
34	Primăria s. Petrușeni, r-nul Glodeni	Instalarea urnelor de gunoi	25 000,00	FEL	2016	Au fost procurate urne
35	Primăria s. Climăuții de Jos, r-nul Șoldănești	Construcția platformelor de depozitare a deșeurilor solide în com. Climăuții de Jos	20 000,00	FEL	2016	În derulare
36	Primăria s. Ciulucani, r-nul Telenești	Parc în loc de gunoiște	25 000,00	FEL	2016	A fost lichidată gunoiștea cu suprafața de 0,2 ha, proiect în derulare
37	Primăria s. Florișoia Veche, r-nul Ungheni	Lichidarea gunoiștii neautorizate și amenajarea terenului	15 000,00	FEL	2016	În derulare
38	Primăria s. Zgurița, r-nul Drochia	Amenajarea localității cu 15 bănci și 15 urne în s. Zgurița, r-nul Drochia	20 000,00	FEL	2016	În derulare
39	Primăria s. Teleșeuca, r-nul Dondușeni	Lichidarea gunoiștilor neautorizate de pe teritoriul Primăriei Teleșeuca	5000,00	FEL	2016	Au fost lichidate 2 gunoiști neautorizate cu suprafața de 0,95 ha

**Cantitatea deșeurilor de producție, generate de diferite
sectoare a economiei, tone.**

Tabelul 4

Denumirea deșeurilor de producție și de consum	Existent la începutul anului 2015	Formate	Utilizate	Transmise altor întreprinderi	Nimicit sau scos la gunoșițe	Existent la sfârșitul anului 2015
1	2	3	4	5	6	7
Deșeuri de cenușă și zgură de la centrale termice	365,3	2326,4	1656,4	353,2	435,1	247,1
Deșeuri de metale ferose	14706,0	106732,0	1834,2	245254,5	25,9	15132,5
Deșeuri și resturi din metale neferoase	1358,2	1052,7	184,5	12419,9	132,1	853,2
Materie primă secundară polimeră	120,5	768,6	631,6	637,6	79,3	100,1
Materie primă secundară cu conținut de cauciuc	707,7	116,5	2862,8	149,3	35,1	765,6
Deșeuri aferente folosirii lemnului	1121,3	1392,6	484,6	1713,2	139,3	176,7
Deșeuri de la utilizarea hîrtiei	1916,9	2112,3	688,4	5516,4	49,3	1659,7
Deșeuri de la întreprinderile și organizațiile de extracție	7863258,4	372983,9	166441,7	529872,0	98356,0	7471872,6
Deșeuri de materiale de construcție	673,4	4044,1	2945,1	403,8	267,4	1103,2
Deșeuri de sticlă, porțelan, faianță	77732,0	13275,5	88744,1	432,5	311,7	8907,4
Deșeuri din industria produselor și băuturilor	161646,6	309020,5	58442,3	278803,6	48185,5	88474,7
Deșeuri din industria cărnii	6052,3	2571,6	6192,6	678,5	1743,3	260,6
Deșeuri din industria laptelui	103,1	30182,3	18120,4	11787,2	313,4	64,4
Deșeuri din industria morăritului	17,6	12455,6	3562,4	8133,6	710,3	66,8
Deșeuri din fitotehnie	1957,6	53810,5	31845,4	9787,9	15017,4	2330,8
Deșeuri de la creșterea animalelor	304288,0	743659,0	220337,6	74496,7	167960,5	626755,0
Deșeuri din gospodăria comunală	108327,9	413236,6	3570,6	13519,9	929043,0	123530,1
Materiale textile secundare	284,5	1048,7	99,9	123,3	786,9	323,2
Deșeuri secundare de pielărie	7,7	53,7		1914,7	36,8	24,7
Deșeuri menajere	36909,3	1898763,0	1071,9	1213,7	129786,8	1874773,0
Deșeuri de metal uzat de automobil	407,5	69,3	54,0	568,4		294,6
Deșeuri din prelucrarea tutunului	12,1	8,0			8,0	12,1
Deșeuri spitalicești	3,0	439,4	2,7	147,6	384,8	25,1

Agenți economici care dispun de Autorizații privind gestionarea deșeurilor, anul 2016

Tabelul 5

Nr	Agentul economic Adresa juridică	Seria și nr. autorizației, termenul de valabilitate	Genul de activitate	Volumul și tipul deșeurilor colectate/depozitate (tone)	Volumul și tipul deșeurilor prelucrate (tone)	Volumul și tipul deșeurilor livrate/exportate (tone)
1	SRL „ABS” mun. Chișinău, str. Pădurii, 19	005 nr.037 / 2012 din 27.06.2012, valabilă 27.06.2017	Colectarea și prelucrarea deșeurilor din masă plastică	Deșuri de masă plastică – 691,149	Deșuri de masă plastică – 483,792	Masă plastică exportată – 47,733
2	SRL „Vaniș Prim” mun. Chișinău, str. Meșterul Manole, 9	005 nr.039 / 2012 din 17.04.2012, valabilă 17.04.17	Efectuarea activităților în domeniul colectării și prelucrării deșeurilor galvanice, substanțelor chimice cu termen expirat și lămpilor luminescente uzate	Lămpi luminescente uzate cu mercur – 30557 unități; Pastă MU 55-0,1; Silicogel-0,9; Solvenți organici-4,7 t kg/2,755 kg; Solvenți organici – 171,0 litri, Soluții de laborator-40,5 litri	Lămpi luminescente uzate cu mercur – 30557 unități; Pastă MU 55-0,1; Silicogel-0,9; Solvenți organici-4,7 t kg/2,755 kg; Solvenți organici – 171,0 litri, Soluții de laborator-40,5 litri	-
3	SRL „Inconarm” mun. Chișinău str. Petricani, 86	005 nr.036/2012 din 06.01.2012, valabilă 06.01.2017	Utilizarea deșeurilor de uleiuri industriale ecologic conforme în tehnologia de producere a betonului și betonului armat	Activitatea de producere este sistată cu demontarea liniilor tehnologice	Activitatea de producere este sistată cu demontarea liniilor tehnologice	
4	SRL „UISPAC” mun. Chișinău, str. N. Milescu Spătarul, 75	005 nr.015/2013 din 13.09.2013, valabilă 13.09.2018 005 nr.064/2015 din 27.10.2015, valabilă 27.10.2020	Efectuarea activităților în domeniul colectării deșeurilor de masă plastică Colectarea, transportarea și tratarea prin autoclavare a deșeurilor din activitățile medicale	Deșuri de masă plastică – 11,171 Deșuri din activități medicale colectate – 22,232	Deșuri de masă plastică – 3,863 Deșuri din activități medicale tratate prin autoclavare – 22,232	-
5	„ADREM” SRL. mun. Chișinău, str. M. Viteazu, 25,	005 nr.041/2012 din 30.07.2012, valabilă 30.07.2017	Colectarea uleiurilor uzate de automobile și arderii în cazane pentru încălzirea încăperilor întreprinderii	Uleiuri uzate de la automobile – 10,50	Uleiuri uzate de la automobile – 10,50	-

6	SRL „Sălcioara – Vascan” mun. Chișinău str. Tighina, 49/2	005 nr.034/2011 din 03.06.2011, valabilă 03.06.2016	Colectarea, comercializarea și prelucrarea deșeurilor din maculatură	-	-	-
7	Mișcarea Ecologistă din Moldova va OT. Chișinău str. M. Eminescu, 1	005 nr.030/2011 din 14.01.2011 va- labilă 14.01.2016	Recepționarea și stocarea tem- porală a anvelopelor uzate	Anvelope uzate – 16 unități; lămpi luminescente uzate depozitate – 171520 unități	Anvelope uzate – 16 unități, SA „Lafarge Ciment Moldova”	
8	Cooperativa “Polivtor” mun. Bălți, str. Coroban, 2A	005 nr.050/ 2013 din 05.09.2013, valabilă 05.09.2018	Efectuarea activităților în domeniul gestionării deșeurilor din polietilenă	Deșeuri de polietilenă – 7,0	Deșeuri de polietilenă – 7,0	
9	ÎI “Roșca și C” mun. Bălți str. Mitrop Dosoftei, 13	005 nr.019 / 2009 din 18.08.2009, valabilă 18.08.2014	Efectuarea activităților în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv colectare, prelucrare a deșeurilor din masă plastică.	Deșeuri de polietilenă – 25,0	Deșeuri de polietilenă – 24,0	
10	SRL „Finplast Prim” mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 195	005 nr.033/2011 din 17.10.2011, valabilă 17.10.2016	Colectarea, sortarea, reciclarea și comercializarea deșeurilor nemetalice (maculatură (hîrtie, carton), materiale plastice (PE, PP, PS, PVC), folie de peliculă (LDPE, HDPE, PP), sticle PET)	Deșeuri de polietilenă – 200,0 Maculatură – 700,0 Deșeuri PET – 22,0	Deșeuri de polietile- nă – 200,0 Maculatură – 700,0 Deșeuri PET – 22,0	
11	SRL “AVE Ungheni” or. Ungheni, str. Lacului, 1	005 nr.062 / 2015 din 15.07.2015, valabilă 15.07.2020	Colectarea, transportarea, depozitarea, prelucrarea și comercializarea deșeurilor comunale	Deșeuri menajere soli- de colectate și depozi- tate -15081,00 Deșeuri din plastic – 10,2 Maculatură – 154,69	- Livrate: Deșeuri din plastic – 10,2 Maculatură – 154,69	
12	ÎM „Salubr Leova”, or. Leova, str. I.A. Teodorovici, 5	005 nr.043/2012 din 01.11.2012 va- labilă 01.11.2017	Colectarea, evacuarea și re- ciclarea deșeurilor menajere solide	Deșeuri de masă plas- tică-0 maculatură-0	-	
13	SA „Lafarge Ciment (Moldova)” or. Rezina, str. Vinului 1.	005 nr.035/2011 din 01.10.2011, valabilă 01.10.2016	Colectarea (depozitarea) și coincinerarea deșeurilor din cauciuc	Anvelope uzate – 2866,64	Anvelope uzate – 2866,64	

14	SRL „Recwaste”; mun. Chișinău, str. G. Alexandrescu, 5 of. 20	005, nr. 048/2013 din 05.08.2013, valabilă 05.08.2018	Colectarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice, transportarea, depozitarea și comercializarea lor	Deșeurile de echipamente electrice și electronice – 23,00	-	Deșeurile de echipamente electrice și electronice exportate – 20,00
15	SRL „Trisung”; r-nul Cahul, str. Muncii, 1a	005, nr. 047/2013 din 12.05.2013, valabilă 12.05.2018 Nr. 061/2015 din 04.06.15, valabilă 04.06.2020	Colectarea și comercializarea deșeurilor din cauciuc și plastic Prelucrarea prin piroliză a cauciucului și polimerilor	Deșeurile de masă plastică -1,2 Deșeurile medicale-2,3	Deșeurile de masă plastică -1,2 Deșeurile medicale-2,3	-
16	ÎM „Salubr Sireți”; s. Sireți, r-nul Strășeni	005/2011 din 17.01.2011, valabilă 17.01.2016	Colectarea selectivă, transportarea și depozitarea deșeurilor	Deșeurile menajere solide de colectate și depozitate – 7680,0	-	-
17	Gospodăria Țărănească “Moraru Vasile” mun. Chișinău, s. Colonița	005/2014 din 10.06.2014, valabilă 10.06.2018	Activitatea de prelucrare a deșeurilor animale în scopul obținerii energiei termice și electrice	Deșeurile de grajd-143,0; borcot – 2807,0; deșeurile de la abator-79,0	Deșeurile de grajd-143,0; borcot – 2807,0; deșeurile de la abator-79,0	-
18	SRL Eco Management r-nul Glodeni, s. Dușmani	005, nr. 55/2014 din 24.07.2014, valabilă 24.07.2018	Colectarea și valorificarea deșeurilor reciclabile, hirtie/carton, folie, PET, sticlă, materiale plastice	Maculatură - 6,0 Peliculă - 4,0 Cioburi de sticlă-10,0		
19	SRL “DIVERSACCES” r-nul Glodeni, s. Sturzovca	005 nr. 56/2014 din 02.09.2014, valabilă 02.09.2019	Colectarea și depozitarea deșeurilor reciclabile, hirtie/carton, folie, PET	Nu funcționează		
20	SRL “ECO PRIVAT” s. Boșcana, r-nul Criuleni	005, nr. 054/2014 din 07.06.2014 valabilă 07.06.2018	Colectarea, transportarea și depozitarea deșeurilor menajere solide	Deșeurile menajere solide – 1150,00; Cioburi de sticlă-5,00 Hirtie-2,00		
21	SRL” REV ECOLOGIC”; r-nul Ialoveni, s. Puhoi	005, nr. 052/2013 din 09.10.2013 valabilă 09.10.2018	Colectarea, selectarea și balotarea deșeurilor de ambalaje PET și folie de polietilenă	Nu funcționează		
22	Întreprinderea Municipală Direcția de Producție a Gospodăriei Comunale și de Locuințe din Sîngerei, or. Sîngerei	005, nr. 045/2013 din 02.09.2013 valabilă 02.09.2018	Colectare, transportare și depozitare a deșeurilor menajere solide	Deșeurile menajere solide de colectate și depozitate – 2129,20		

23	SRL "SALUBRIS GRUP" r-nul Criuleni, com.Paşcani	005, nr.049/2013 din 07.08.2013 va- labilă 07.08.2018	Colectarea, depozitarea și sepa- rarea selectivă a deșeurilor din hârtie, sticlă și plastic	Deșuri menajere soli- de colectate și depozi- tate-5300,00	-	-	Deșuri PET -164,791
24	ÎCS "Energia PPM" SRL mun.Chișinău, bd.Decebal, 72/1	005, nr.046/2013 din 29.03.2013 va- labilă 29.03.2018	Colectare, transportare și depozitare a deșeurilor de ulei alimentar uzat	-	-	-	-
25	ÎCS "ECORECYCLE" SRL Mun.Chișinău	005, nr.042/2012 din 19.09.2012 va- labilă 19.09.2017	Colectare, depozitare, presare, comercializare și transportare a deșeurilor din masă plastică (polietilenă, PET), hârtie și sticlă	-	-	-	-
26	SC "Ursachi -Trans" SRL mun.Chișinău	005, nr.032/2011 din 18.04.2011 va- labilă 18.04.2016	Colectarea, prelucrarea și comercializarea deșeurilor din polietilenă, PET și alți polimeri	Deșuri PET – 164,791	-	-	Deșuri PET -164,791
27	ÎP „MoldRec” mun.Chișinău, str.Columnna,135	005, nr.060/2015 din 22.05.2015 va- labilă 22.05.2020	Activitatea de colectare și transportare și comercializare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice, cât și a deșeurilor de aluminiu, ambalaj de hârtie, carton și plastic	Deșuri de echipamen- te electrice și electroni- ce -85,70; Deșuri de hârtie și carton-15,00; Deșuri de mase plasti- ce-50,16	-	-	Deșuri de echipa- mente electrice și electronice -85,70 (export); Deșuri de mase plastice-17,16 (ex- port)
28	SRL „Candelux-Com, mun.Chișinău	005, nr.059/2015 din 03.04.2015 va- labilă 03.04.2020	Colectarea, depozitarea și reciclarea deșeurilor de hârtie și carton pentru producerea hârtiei igienice	Deșuri de hârtie și carton – 4280,298	Deșuri de hârtie și carton – 3917,469	-	-
29	Cooperativa de producție „En- tuziașt” Mun.Chișinău	005, nr.058/2015 din 29.01.2015 va- labilă 29.01.2020	Activitatea de colectare și valo- rificare a deșeurilor și resturi- lor provenite din prelucrarea metalelor prețioase	Fixaj utilizat -5906,00	Fixaj utilizat – 5906,00	-	-
30	SRL „Prest Energy” mun.Chișinău, s.Băcioi, str.Chișinău	005, nr.072/2016 din 23.06.2016 va- labilă 23.06.2021	Colectarea și transportarea deșeurilor menajere solide	Deșuri menajere soli- de colectate și trans- portate – 540,00 m.c.	-	-	-

31	SRL „Eurostat” , mun. Chișinău, Str. A. Pușchin, 49/1	005, nr. 071/2016 din 27.05.2016 va- labilă 27.05.2021	Activitatea de colectare, trans- portare și tratare prin autoclavare (sterilizare) a deșeurilor medicale	Deșeurii medicale co- lectate – 17,584	Deșeurii medicale tra- tate prin autoclavare – 17,584	-
32	SRL „Manevla Com” , mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. Dumitru Matcovschi, 15	005, nr. 073/2016 din 27.07.2016 va- labilă 27.07.2021	Activitatea de gestionare a deșeurilor menajere solide	Deșeurii menajere soli- de colectate și trans- portate – 22468 m.c.		
33	SRL „Eagle Trans” , mun. Chișinău, str. Petru Movilă	005, nr. 063/2015 din 15.07.2015 va- labilă 15.07.2020	Activitatea de colectare și pre- lucrare a deșeurilor de hirtie/ carton, polietilenă și masă plastică	Deșeurii de hirtie/car- ton colectate-38,751; Deșeurii de polietie- lenă-377,846	Deșeurii de hirtie/ carton comercializa- te-38,751; Deșeurii de polietie- lenă comercializa- te-377,846	
34	SRL „Dolvida” , mun. Chișinău, bd. Decebal, 82/1	005, nr. 069/2016 din 24.05.2016 va- labilă 24.05.2021 005, nr. 065/2015 din 30.10.2015 va- labilă 30.10.2020	Activitatea de colectare, depozitare și comercializare a deșeurilor de mase plastic Activitatea de cșpectare, depozitare și comercializare a deșeurilor de hirtie și carton	Deșeurii de plastice colectate – 5,740 Deșeurii de hirtie și car- ton colectate-3297,313	Deșeurii de plastice comercializate – 5,740 Deșeurii de hirtie și carton comercializa- te-3297,313	
35	ÎM „Regia Autosalubritate” mun. Chișinău, str. 27 Martie 1918, 14	005, nr. 068/2016 din 11.05.2016 va- labilă 11.05.2021	Activitatea de gestionare a deșeurilor menajere solide	Deșeurii menajere soli- de colectate, transpor- tate – 1663000,0		
36	SRL „Pro Ambrocart” , mun. Chișinău, str. Cetatea Chilia, 61/B	005, nr. 076/2016 din 11.08.2016 va- labilă 11.08.2021	Activitatea de colectare, transportare și comercializare a deșeurilor de hirtie și carton	Deșeurii de hirtie și car- ton colectate – 1753,2	Deșeurii de hirtie și carton export – 1682,52	

IX. CENTRE INVESTIGAȚII ECOLOGICE

Arcadie LEAHU,
șef, Centru de Investigații
Ecologice Chișinău

Cuprins.

1. Standardizare și control analitic.
2. Monitorizarea surselor de poluare a aerului atmosferic.
3. Analiza probelor de apă.
4. Analiza solului.

1. Standardizare și control analitic.

Standarde ecologice

Obiectivul specific al activității Centrelor Investigații Ecologice (CIE) ale Inspectoratului Ecologic de Stat (IES) constă în controlul factorilor de mediu și efectuarea investigațiilor de laborator, respectând cerințele standardelor în vigoare, asigurând veridicitatea și exactitatea datelor obținute.

În prezent CIE dispun de 15 standarde obligatorii (2 - analiza aerului și 13 - analiza solului) și 57 metodici pentru analiza apei și substanțelor nocive în aer și sol, aprobate prin ordinul nr. 61 din 3 noiembrie 2006 de Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale (MERN). Lista metodelor, standardelor utilizate în controlul analitic sunt publicate în Buletinul Informațional nr. 11, editat de Inspectoratul Ecologic de Stat.

Pentru asigurarea calității, veridicității, preciziei încercărilor analitice efectuate, precum și menținerea unui sistem de management la un nivel înalt în conformitate cu cerințele standardelor internaționale, începând cu anul 2001 Centrele Investigații Ecologice (CIE) ale Inspectoratului Ecologic de Stat sunt acreditate de către Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova (MOLDAC). Acreditarea reprezintă recunoașterea faptului că, CIE sunt competente să efectueze încercări analitice și să asigure veridicitatea rezultatelor, care pot fi utilizate cu încredere de către autorități.

În 2013 Centrele Investigații Ecologice (CIE) din cadrul Agențiilor Ecologice Chișinău, Bălți și Cahul au fost reacreditate în baza evaluării la conformitatea cerințelor standardului SA SR EN ISO/CEI 17025 „Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări. Astfel a fost recunoscută competența tehnică a colaboratorilor și independența rezultatelor obținute în domeniile de acreditare : testarea apelor uzate și terestre; analiza solului; analiza aerului și poluanților aerului atmosferic, gazelor de eșapament ale automobilelor. Certificatele de acreditare au fost acordate CIE pe o perioadă de 4 ani, din data acreditării 06 decembrie 2013 până la data de 16 octombrie 2017.

O deosebită atenție în standardul menționat se acordă sistemului calității încercărilor analitice. Cerința primordială este elaborarea „Manualului calității” și procedurilor de suport. „Manualul calității” conține declarația de politică a calității încercărilor, descri-

erea sistemului de management – sistem calitativ, administrativ și tehnic de funcționare al unui laborator, procedurilor respective, activităților analitice, precum și modalitatea de estimare a incertitudinii de măsurare și validarea metodelor de analiză, evaluarea rezultatelor interlaboratoare și altele. Aceste operațiuni tehnice necesită timp, pregătire și specializarea personalului în continuu, precum și o asigurare material-tehnică satisfăcătoare.

Gradul de conformare standardului de referință este estimat de către experții MOL-DAC anual prin evaluările de supraveghere.

Controlul analitic

În cadrul Inspectoratului Ecologic de Stat funcționează trei Centre Investigații Ecologice:

- CIE AE Bălți cu filială în or. Otaci (7 persoane), care deservește 13 Inspecții Ecologice din nordul țării (Drochia, Soroca, Șoldănești, Fălești, Florești, Dondușeni, Ocnița, Edineț, Briceni, Rîșcani, Glodeni, Sîngerei, Telenești);
- CIE AE Chișinău (10 persoane), care deservește 15 Inspecții Ecologice din centrul țării (Aneni Noi, Căușeni, Strășeni, Călărași, Ungheni, Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Hîncești, Ștefan Vodă, Cimișlia, Nisporeni, Orhei, Rezina, AE UTA Găgăuzia);
- CIE AE Cahul (4 persoane), care deservește 4 Inspecții Ecologice din sudul țării (Basarabeasca, Cantemir, Leova, Taraclia).

Sarcina principală a CIE constă în colectarea probelor și efectuarea analizelor de laborator pentru depistarea și monitorizarea surselor de poluare a bazinelor acvatice, aerului atmosferic, solului, evaluarea și prevenirea impactului ecologic asupra mediului ambiant.

Rezultatele analizelor, în deosebi în cazurile când se depistează depășiri ale CMA (concentrații maximal admisibile) sunt imediat prezentate inspectorilor din teritoriu, Inspectoratului Ecologic de Stat pentru luarea deciziilor și măsurilor respective de redresare a situației ecologice în conformitate cu Legislația Ecologică.

CIE dispun de echipament pentru a determina 5 indici de poluare ale aerului atmosferic, 24 indici a apelor uzate, 17 indici a solului.

În anul 2016 CIE au prelevat 10611 probe (aer – 5864, apă – 2173, sol – 2574), au efectuat 32171 analize (aer – 5924, apă – 15209, sol – 11569), au testat 3639 unități de transport, și au efectuat lucrări contra plată la solicitarea beneficiarilor în sumă de 1 mln. 182179,05 lei.

În scopul monitorizării obiectelor potențial poluatoare CIE au ținut la control 118 stații de epurare,

3 CET-uri, r. Nistru, r. Prut, r. Bîc, r. Răut, r. Ichel, Poligonul de Depozitare a Deșeurilor Solide (PDDS Crețoaia) și Depozitul de Deșeuri Solide din or. Bălți, stațiile PECO, spălătoriile auto și alte obiecte.

În conformitate cu ordinul IES nr. 32 din 12.07.2006 „Cu privire la conlucrarea cu Inspecțiile Ecologice și Agențiile Ecologice” și planurile – grafice de prelevare a probelor pentru anul 2016, CIE au fost solicitate pentru investigații ecologice de către Inspecțiile Ecologice raionale. Toate investigațiile analitice au fost efectuate pentru evaluarea prejudiciului cauzat mediului și pentru aprecierea gradului de poluare.

INFORMATIE
cu privire la activitatea Centrelor de Investigații Ecologice, anul 2016

Tabelul 1

Nr	Denumirea lucrărilor	Chișinău			Bălți			Cahul			TOTAL		
		aer	apa	sol	total	aer	apa	sol	total	aer		apa	sol
1	Probe colectate de catre (nr):												
	colabor. CIE;	4616	910	964	6490	1248	1095	1155	3498	168	455	623	10611
	inspectorii IE, AE;												
	alte organizatii, persoane fizice												
	în total:	4616	910	964	6490	1248	1095	1155	3498	168	455	623	10611
2	Acte întocmite	226	520	180	926	69	842	281	1192	95	83	178	2296
	Surse de poluare controlate (nr):												
	pentru prima dată;	29	58	180	267	20	146	51	217	5	9	14	498
	repetat	197	427		624	80	622	30	732	24	25	49	1405
	în total:	226	485	180	891	100	768	81	949	29	34	63	1903
4	Grafice de etalonare (nr)		28	8	36	0	3		3	36	4	40	79
5	Ingredienți determinați (nr)	4	21	10	35	4	13	8	25	22	6	28	88
	Analize (nr):												
	efectuate în laboratoare, dintre care;												
	a) contră plată;	4516	3477	2185	10178	806	3536	3746	8088	1732	2852	4584	22671
6	b) fără plată,	100	1648	883	2631	502	3307	1639	5448	1404	12	1416	9143
	efectuate paralel de alte lab-re;						105	252	357				357
	cu date contradictorii												
	în total:	4616	5125	3068	12809	1308	6948	5637	13893	3136	2864	6000	32702
	Mijloace de măsurare (nr):												
	a) implicate în analize;	5	5	4	14	4	5	5	14	6	2	8	36
	b) nu se folosesc;												
7	c) verificate (din punctul a);	5	5	4	14	4	5	5	14	6	2	8	36
	d) la reparație (din punctul b)												
	în total (punct a + b)	5	5	4	14	4	5	5	14	6	2	8	36

**Controlul surselor staționare de poluare a aerului atmosferic efectuat
de CIE AE Bălți în anul 2016.**

Tabelul 3

Nr.	Denumirea întreprinderii.	Total/ depășiri	CO/depășiri	NOx/depășiri	SO2/depășiri	Praf/depășiri	Hidrocarb./depășiri	O ₂ depășiri	Formaldehidă/depășiri	CH ₃ COOH/depășiri	Aerodina-mica
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	SA "Vinăria din Vale"	6	3	3							
2	SA "Cet-Nord"	54	21	21	6	6					
3	SRL „Povladar ”	6	3	3							
4	CC „Centaur”	12	6	6							
5	IMSP „Spitalul Clinic Municipal”	12	6	6							
6	ÎM "Moldelectrica" filiala RETÎ-Nord	12	6	6							
7	ÎMSP „Spitalul de psihiatrie”	24	12	12							
8	ÎI "Kazanețki Vladimir”	9	3	3		3					
9	SC„Proactiv-Grup“ SRL	6	3	3							
10	SRL „Transautogaz”	6	3	3							
11	SRL "Nodr-Moda”	6	3	3							
12	SA "Incomlac”	60	30	30							
13	SA „Basarabia-Nord”	18	9	9							
14	ÎM„Beermaster”	12	6	6							
15	SA„Reut”	39				39					
16	ÎCS „Knauf-Gips”	42	6	6		30					
17	ÎM "Direcția reparații și construcție drumuri”	9	3	3		3					
18	Centru Național de trans-fuzie al singelui Nr.1	6/-	3	3							
19	ÎSM "Internatul psihoneurologic”	6	3	3							
20	ÎCS„Metro-Cash Carry& Moldova”	6	3	3							
21	„Depoul de locomotive CFM”	6	3	3							
22	„Centru temporar de plasament și reabilitare a copiilor”	6	3	3							
23	SRL „Stroylux”	12	6	6							
24	ÎM „Termogaz”	18	9	9							
25	ÎM „Bălțanca”	6	3	3							
26	SA„Barza-Albă”	6	3	3							
27	SA „Floarea-Soarelui”	12	3	3	3	3					
Fălești											
28	SA"Drumuri-Bălți"din Răuțel	9	3	3		3					
29	ÎM Sudzucker-Moldova "Fabrica de zahăr din Fălești”	30	12	6	6	6					

30	SA” Mold-Nord”	6	3	3						
31	SRL “Moldovatrangaz”	6	3	3						
Florești										
32	SA,, Fabrica de unt din Florești.” s.Vărvăreuca	12	6	6						
33	SRL ”Carneval“, s. Prodănești	6	3	3						
Rișcani										
34	SRL „OptiPrim”	9	3	3		3				
35	„Secția de spălătorie- auto și vulcanizare Axenti Adrian”	12	3	3	3	3				
36	“Patentă de întrprinzător Axentii Petru”, or. Rișcani	3								
37	SA “Lactis”	24	12	12						
38	SRL “Piatră Naturală” s.Corlăteni	9	3	3		3				
39	ÎI “Vorosciuc Sfetlana”	12	3	3	3	3				
40	“Colegiul Agroindustrial”	6	3	3						
41	SRL “Moldretail-Group”	6	3	3						
42	ÎM “Comunservice-Nihoreni”	12	6	6						
43	SRL “Moldovatrangaz”	6	3	3						
44	SRL “Autoambreaj”	12	3	3	3	3				
Edineț										
45	SA „Inlac”	12	6	6						
46	SA“Natur- Bravo“ din Cupcini	6	3	3						
47	ÎCS “Moldova Zahăr Fabrica de zahăr din Cupcini” SRL	24	12	6	6					
Drochia										
48	ÎM „Sudzucker-Moldova” SA Drochia Fabrica de zahăr	30	12	6	6	6				
Sîngerei										
49	MSF „Ingenierie & Construcții” s. Mihăileni	12	3	3	3	3				
50	SRL “VerisVin” s. Drăgănești	6	3	3						
51	SA “Moltelecom”	12	6	6						
Soroca										
52	ÎM “Fabrica de brînzeturi “	6	3	3						
53	SA “Alfa- Nistru “	6	3	3						
Dondușeni										
54	ÎM “MoldGranum” SRL	6				6				
Total inclusiv aerodinamica		777	285	267	39	126				

De către CIE AE Chișinău s-a constatat că la întreprinderile din mun. Chișinău și alte raioane din centrul republicii cum ar fi: SRL "Anturaj-Nou" mun. Chișinău; SC „Olseg-VT” SRL s. Onești, r. Strășeni; SRL Negust-Petrol” or. Leova; ÎI „Capmaru Ghenadie”, s. Tomai, r. Leova; Centrul Cunitar din s. Gaidar, r. Ceadîr Lunga; Grădinița de copii №5 ”Teremoc” din s. Congaz, r. Comrat; Grădinița de copii din s. Ciumai, r. Taraclia; Grădinița de copii din s. Budăi, r. Taraclia; Școala de Arte din or. Taraclia; Grădinița de copii №3 ”Ghiocel” din or. Cimișlia; Casa de Creație din or. Taraclia; SRL ”Languros-Agro” or. Taraclia; ÎI ”ILIEV” or. Taraclia; Gimnaziul din s. Albota de Jos, r. Taraclia; Gimnaziul din s. Sofievca, r. Taraclia; Grădinița de copii din s. Copceac, r. Ceadîr Lunga; Grădinița de copii №2 ”Scazca” din s. Cazaclia, r. Ceadîr-Lunga; Liceul Teoretic ”Sveti Paisii Hilendarschi” din s. Corten, r. Taraclia; Grădinița de copii №3 ”Teremoc” din s. Baurci, r. Ceadîr-Lunga; Direcția Situații Excepționale or. Căușeni; IMSP Spitalul Raional Căușeni ”Ana și Alexandru” or. Căușeni; Școala Sportivă din or. Leova - autorizația pentru emisiile de poluanți în atmosferă de la surse fixe de poluare lipsește.

• **În mun. Bălți sursele cu impact sporit asupra aerului atmosferic sunt:** SA “*Basarabia-Nord*”; SA “*Incomlac*”; SA “*CET-Nord*”; ÎM “*Beermaster*”; SA “*Bălțeanca*”; SA “*Barza - Albă*”. În sezonul rece a anului s-au efectuat investigații de laborator la centralele termice ale întreprinderilor și instituțiilor din mun. Bălți: SA “*CET-NORD*”; ÎM “*Termogaz*”; SA “*Barza - Albă*”; ÎMSP “*Spitalul Clinic Municipal*”; ÎMSP “*Spitalul de psihiatrie*”; *Internatul de Psihiatrie*; *Centrul regional de transfuzie a sângelui*; *Centrul de plasament temporar și reabilitare a copiilor*; ÎCS “*Metro Cash & Carry Moldova*”; “*CFM Depoul de Locomotive*”; SA “*Moldagrotehnica*”; SA “*Vinăria din Vale*”; SA “*Bălțeanca*”; SA “*Incomlac*”; SA “*Basarabia Nord*”; SA “*Floarea Soarelui*”. În sezonul de prelucrare a producției agricole (sfeclei de zahăr, laptelui, fructelor, strugurilor) s-au efectuat măsurări la coșurile de emisii ale fabricilor: “*Sudzucher-Moldova*”, *Drochia și Fălești*; ÎM “*Moldova Zahăr*”, *Cupcini*; SA “*Natur-Bravo*”, *Cupcini*; SA “*Alfa-Nistru*”, *Soroca*; ÎM “*Fabrica de brînzeturi*”, *Soroca*; SA “*Fabrica de Unt din Florești*”; SA “*Vinăria din Vale*” din Bălți; SA “*Inlac*” or. *Cupcini*; SA “*Lactis*”, *Râșcani*. În perioada de reparare a drumurilor au fost efectuate investigații de laborator la întreprinderile producătoare de asfalt : SA “*Drumuri- Bălți*” din s. *Răuțel*; ÎM “*Direcția reparații și construcția drumurilor*” din mun. Bălți; MSF “*Inginerie & Construcții*” SRL, s. *Mihailovca*, r-nul *Sângerei*. Pentru obținerea autorizației de degajare a substanțelor nocive de la sursele fixe de poluare au fost efectuate investigații de laborator la următoarele întreprinderi: “*Colegiul Agro Industrial*” din or. *Rîșcani*; SRL “*Povladar*” din or. Bălți; CC “*Centaur*” SRL din or. Bălți; SRL “*Optiprim*” din or. *Rîșcani*; ÎMSP “*Spitalul Clinic municipal*” din or. Bălți; ÎMSP “*Spitalul de psihiatrie*” din or. Bălți; ÎI “*Kazanețki Vladimir*” din or. Bălți; S.C. “*Proactiv-Grup*” SRL din or. Bălți; SRL “*Transautogaz*” din or. Bălți; SRL “*Nord-Moda*”, din or. Bălți; “*Secția de spălare și vulcanizare*” din r-nul *Rîșcani*; “*Patentă de întreprinzător Axentii Petru*” din *Rîșcani*; ÎM “*Beermaster*” din or. Bălți; SRL “*Piatră-Naturală*” din s. *Corlăteni*, r-nul *Rîșcani*; SRL “*Carneval*” s. *Prodănești*, r-nul *Florești*; MSF “*Inginerie&Construcții*” SRL din s. *Mihailovca*, r-nul *Sîngerei*; SRL “*VerisVin*” din s. *Drăgănești* r-nul *Sîngerei*; ÎCS “*Moldova-Zahăr*” SRL din or. *Cupcini*, r-nul *Edineț*; SRL “*Moldovatrangaz*” din or. *Fălești*; SRL “*StroyLux*” din or. Bălți; SA “*Moldtelecom*” din or. *Sîngerei*; SRL “*Moldre-*

tail-Group” din or. Rîșcani; ÎM „Comunservice-Nihoreni” din s. Nihoreni, r-nul Rîșcani; SRL „Moldovatrangaz” din or. Rîșcani; SRL „Autoambreaaj” din or. Rîșcani; ÎM “Molec-trica” filiala RETÎ-Nord din Bălți.

S-a efectuat controlul eficienței a 10 instalații de captare a prafului metalic, de ghips, abraziv, de lemn, cauciuc, textolit la întreprinderile din or. Bălți: SA “Răut”; ICA “Kna-uf”. Randamentul de purificare corespunde datelor normativ – tehnice din proiect la 2 instalații, iar la 8 instalații randamentul nu corespunde datelor normativ - tehnice din proiect. (Raportul anual CIE AE Bălți 2016)

O atenție deosebită CIE acordă monitoringului principalelor surse generatoare de emisii în sectorul electroenergetic reprezentate de trei CET-uri municipale: SA “Termoelectrica” sursa 1 (CET-2) și sursa 2 (CET 1), mun. Chișinău și CET-Nord (Bălți).

În anul 2016 toate cele trei CET-uri au folosit în calitate de combustibil numai gazele naturale, spre deosebire de anul 2009 când s-a folosit și amestec de gaze naturale-păcu-ră în luna ianuarie. Din acest motiv în 2016 ca și în anii precedenți nu au fost emise în atmosferă așa noxe ca anhidridă sulfuroasă (SO_2), oxidul de vanadiu (V_2O_5), funingi-nea. Totodată o cantitate mai mică de emisii în atmosferă de la sursa 2 (CET-1) în anul 2016 se datorează faptului că centrala termică a activat numai în perioadele 01.01.16 - 29.03.16 și 04.12.16 - 31.12.16. (fig.1, 2, 3).

Emisiile oxidului de carbon, dioxidului de azot și dioxidului de sulf de la CET-1 și CET-2, mun. Chișinău

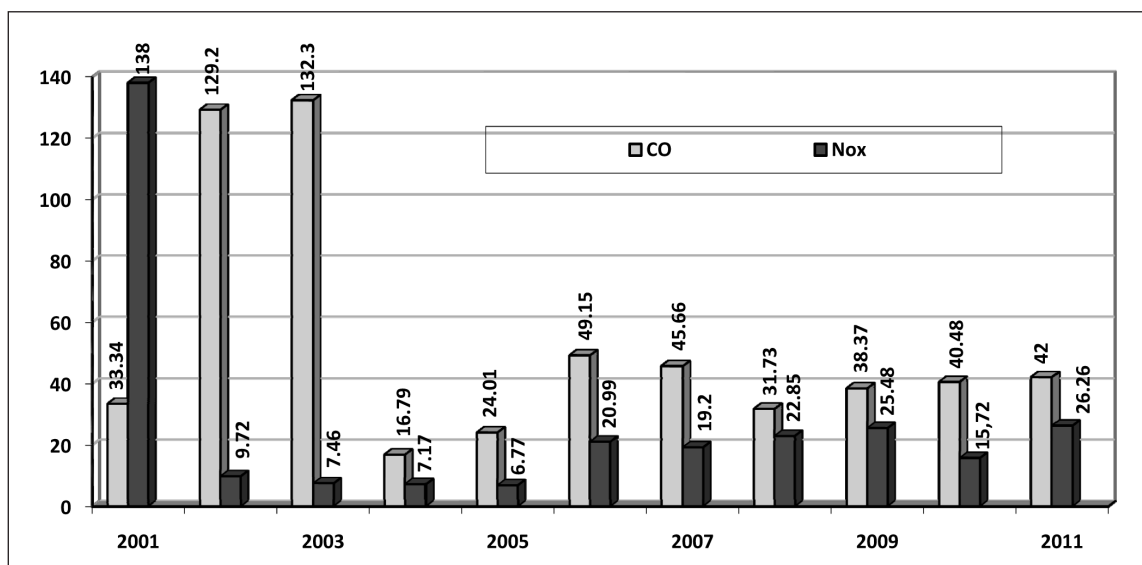

Fig.1. Emisiile oxidului de carbon și dioxidului de azot de la „Cet-Nord”, mun. Bălți

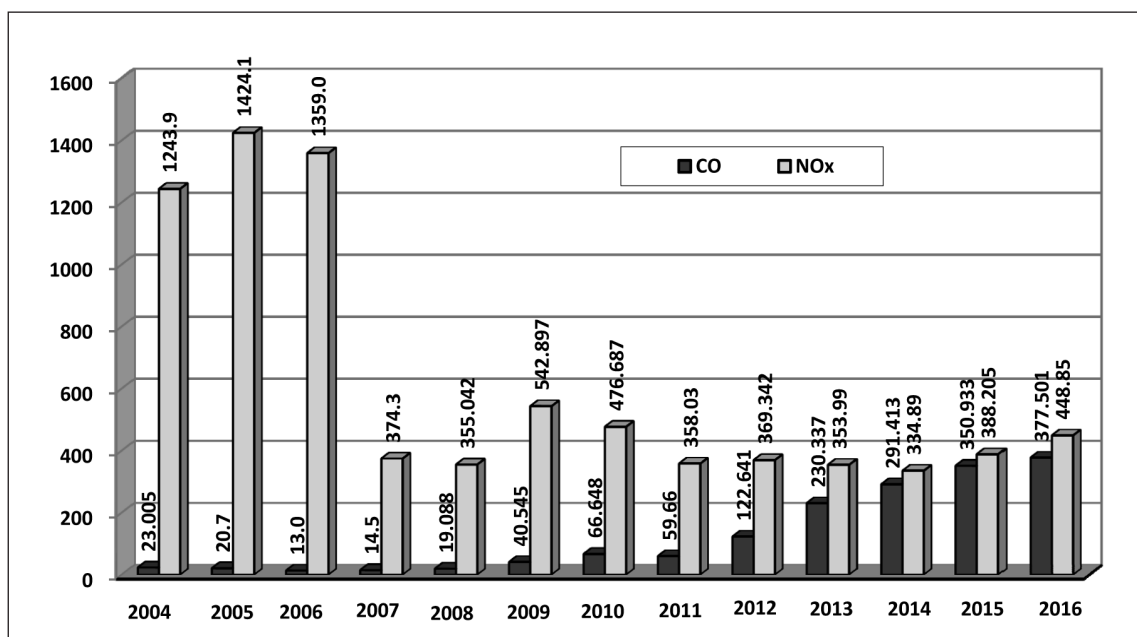

Fig. 2. Emisiile CO, NOx în gazele de coș de la SA "Termoelectrica" sursa 1 (CET-2) (t/an)

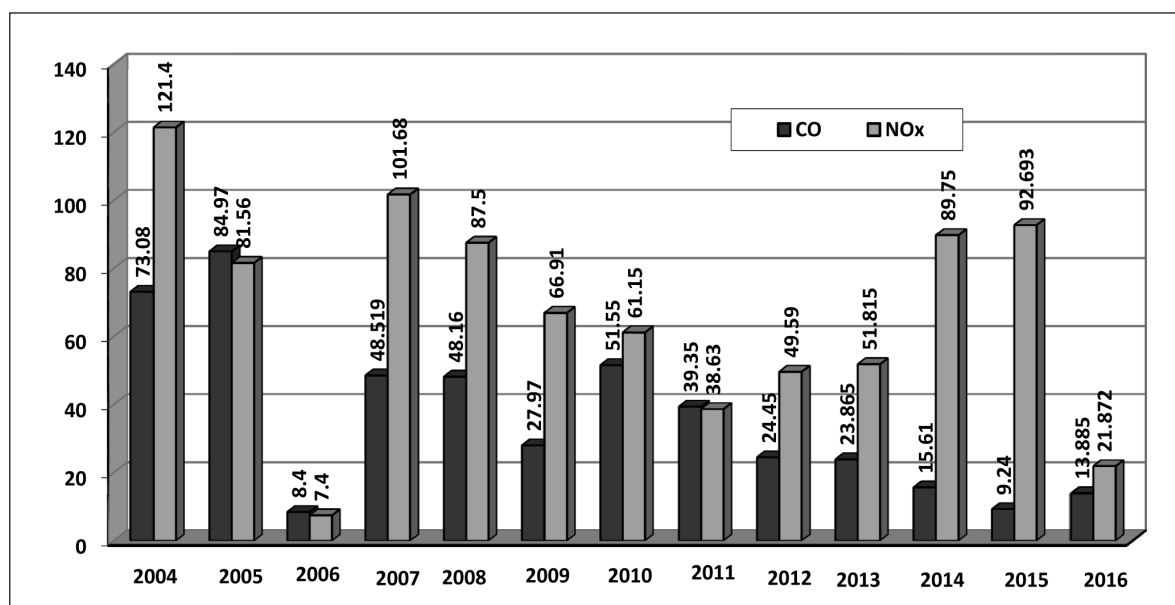

Fig.3. Emisiile CO, NOx în gazele de coș de la SA "Termoelectrica" sursa 2 (CET-1) t/an

În anul 2016 SA "Termoelectrica" sursa 1 (CET-2) și sursa 2 (CET 1) au folosit în calitate de combustibil numai gazele naturale, spre deosebire de anul 2009 când s-a folosit și amestec de gaze naturale-păcură în luna ianuarie. Din acest motiv în 2016 ca și în anii precedenți nu au fost emise în atmosferă așa noxe ca anhidridă sulfuroasă (SO_2), oxidului de vanadiu (V_2O_5), funinginea. Totodată o cantitate mai mică de emisii în atmosferă de la sursa 2 (CET-1) în anul 2016 se datorează faptului că centrala termică a activat numai în perioadele 01.01.16 - 29.03.16 și 04.12.16 - 31.12.16.

Sursele mobile de poluare a aerului

În ultimul deceniu ca și în alte orașe din Europa, în Republica Moldova transportul auto este principala sursă de poluare a aerului atmosferic. Din rapoartele statistice constatăm că suma poluanților emiși de transportul auto este mult mai mare decât suma poluanților de la sursele fixe. Creșterea volumului de emisii nocive de la sursele mobile, ponderea cărora constituie 90,7-92 % din emisiile sumare de poluanți, este cauzată de creșterea anuală a numărului de unități de transport pe cap de locuitor, uzura parcului de autovehicule, tipul de combustibil utilizat, circulația și staționarea automobilelor în locurile neautorizate. Indiferent de tipul motorului, autovehiculele poluează aerul cu oxizi de carbon, oxizi de azot, oxizi de sulf, hidrocarburi nearse, aldehide, oxizi de plumb, furingine etc. Cea mai importantă sursă de CO din poluarea generală a atmosferei (60%) este produsă de gazele de eșapament ale autovehiculelor. S-a estimat că 80 % din cantitatea de CO este produsă în primele 2 minute de funcționare a motorului și reprezintă 11% din totalul gazelor de eșapament.

Unul din obiectivele principale ale activității CIE este controlul de stat al mijloacelor de transport auto în vederea respectării normelor de emisii și reducerea efectelor nocive ale gazelor de eșapament asupra populației și mediului înconjurător.

Testarea autovehiculelor este efectuată preponderent la întreprinderi, iar transportul particular este testat printr-o conlucrare cu autoritățile publice locale, inclusiv cu colaboratorii Inspectoratului General de Patrulare al MAI. Aparatele de măsurare a gazelor de eșapament folosite au fost GIAM-29 - analizator de gaze la arderea benzinei, gazului lichefiat/comprimat și Fumometru META-01 МП – analizator de gaze la arderea motorinei în motoarele diesel.

În anul 2016 de către CIE AE Chișinău și CIE AE Bălți au fost efectuate în total 3639 măsurări, inclusiv la automobile ce funcționează cu benzină - 1966 măsurări, ce funcționează cu motorină – 1481, ce funcționează cu gaz – 154 măsurări. Au fost depistate în total 142 depășiri ale normativelor stabilite, ce constituie 3,9 % din numărul unităților de transport supuse controlului, inclusiv la automobile ce funcționează cu benzină (3,1 %), la automobile ce funcționează cu motorină (5,5 %) . (fig.4). Comparativ cu anul 2015 în anul 2016 numărul total de depășiri ale normelor admise s-a micșorat de la 6,5 % la 3,9 % , iar respectiv pentru motoarele ce funcționează pe benzină de la 5,5% la 3,1%, pentru motoarele ce funcționează cu motorină de la 8,7 % la 5,5%. Aceasta se datorează procurării în ultimii ani de către agenții economici și instituțiile de stat a autovehiculelor noi, preponderent de producție străină, care se încadrează în normativele reflectate

în standardele ГOCT 17.2.2.03-87 și ГOCT-21393-75. Aceste standarde sunt învechite și corespund normelor EURO-0 sau EURO-1. Între timp, în Europa deja acționează cerințele normelor EURO-5 și EURO-6.

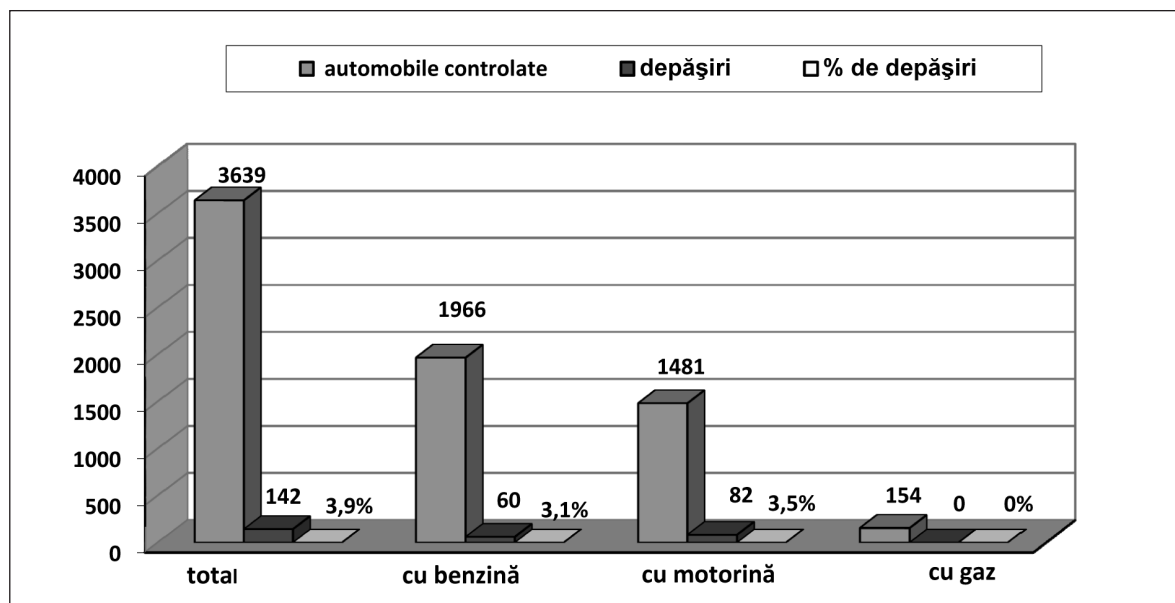

Fig. 4. Corelația în procente a numărului de depășiri la numărul total de automobile controlate în 2016

Una din posibilitățile de majorare a activităților în domeniul testării și controlului ecologic al transportului auto este conlucrarea cu autoritățile publice locale, inclusiv cu Inspectoratul General de Patrulare al MAI.

În scopul diminuării poluării aerului atmosferic de către mijloacele de transport, pe care le dețin persoanele fizice, s-a participat în comun cu Comisariatul General de Patrulare în mun. Chișinău la acțiunea „Săptămâna Mobilității Europene”. Au fost controlate în total 38 automobile și încheiate 10 procese verbale în sumă totală de 3800 lei, achitate – 1900 lei.

Centrul Investigații Ecologice AE Bălți pe parcursul anului a efectuat controlul complex al transportului public municipal în comun cu reprezentanții primăriei și Inspectoratul Național de Patrulare al MAI. Au fost controlate 221 unități de transport, autobuze și microbuze cu motor diesel, taxi cu utilaje de gaz, la 10 întreprinderi și s-au depistat 6 depășiri ale normelor admisibile, s-au întocmit 6 procese verbale.

Căile de diminuare a emisiilor de noxe de la unitățile de transport ar fi utilizarea automobilelor cu sistemul de neutralizare al emisiilor poluante, care reduce de până la

90% conținutul de substanțe nocive, dezvoltarea transportului electric, folosirea gazului natural și a biomotorinei în calitate de combustibil. Aceste acțiuni ar avea efecte pozitive atât ecologic cât și economic.

Concluzii și propuneri

În rezultatul măsurărilor instrumentale s-a constatat că ponderea surselor fixe în poluarea aerului atmosferic este de circa 10% , celelalte 90 % revin poluanților de la transportul auto.

Pentru a asigura o dezvoltare durabilă a societății în RM este necesar de a proteja aerul atmosferic de impactul advers provocat de către sursele staționare și mobile de poluare a aerului. Programul de monitoring al surselor de poluare a aerului ar fi oportun de realizat odată cu soluționarea următoarelor sarcini și probleme:

1. Ajustarea legislației ecologice privind protecția aerului atmosferic la normele și standardele europene, întrucât la moment, procesul stabilirii unor standarde noi nu are o orientare clar definită (diferiți experți se documentează din diverse surse). Aceasta contribuie la târăgănarea distribuirii noilor standarde instituțiilor statale, agenților economici, persoanelor fizice. Din acest motiv se utilizează în continuare standardele vechi.
2. Elaborarea și implementarea unui program de investiții necesare pentru instalarea la CIE ale IES și în laboratoarele întreprinderilor a echipamentului de măsurări unificat, performant, care ar corespunde cerințelor actuale.
3. Pregătirea profesională și perfecționarea specialistelor în laboratoarele performante din țară și peste hotare.
4. Majorarea activităților în domeniul testării și controlului ecologic al transportului auto printr-o colaborare cu autoritățile publice locale.

3. Analiza probelor de apă

În anul 2016 Centrele Investigații Ecologice ale AE Bălți, AE Chișinău și AE Cahul au prelevat în total 2173 probe de apă și au efectuat 15209 analize, inclusiv CIE AE Bălți 1095 probe și 6948 analize, CIE AE Chișinău 910 probe și 5125 analize, CIE AE Cahul 168 probe și 3136 analize. Au fost întocmite 1457 rapoarte de încercări ale investigațiilor analitice din care CIE AE Bălți 842 rapoarte, CIE AE Chișinău 520 rapoarte și CIE AE Cahul 95 rapoarte.

Poluanții apelor de suprafață

Principala sursă de poluare a apelor de suprafață o constituie evacuările directe ale apelor uzate, fără epurare sau insuficient epurate. Substanțele poluante ce nimeresc în receptorii naturali, odată cu deversarea apelor uzate sunt numeroase după natura lor. Reieșind din posibilitățile actuale, principalii indici de poluare controlați au fost: consumul chimic și biologic de oxigen, materia în suspensii, concentrația de amoniu, azotați, azotiți, cloruri, sulfați, reziduu fix, produse petroliere, detergenți. Probe reprezentative au fost prelevate din 18 râuri, monitorizând influența localităților și altor deversări asu-

pra calității apelor naturale, precum și din bazine acvatice utilizate cu scop de agrement sau piscicultură. Principalii receptori sunt apele curgătoare ale bazinelor hidrografice ale fluviului Nistru și râul Prut.

Râul Prut

În nordul republicii starea ecologică a r. Prut este supravegheată de CIE AE Bălți (Raportul anual CIE AE Bălți 2016).

În bazinul r. Prut își deversează apele 7 stații de epurare din r-nul Glodeni (5 stații) și r-nul Fălești (2 stații) supuse controlului de către CIE Bălți. Probe de control s-au prelevat din 2 secțiuni: sec. Lipcani (s. Șireuți) și acumulatorul Costești – Stînca.

În sec. Lipcani, calitatea apei din râu nu corespunde cerințelor în vigoare și depășește CMA de 9,84 ori la materie în suspensie (MS), de 3,87 ori la consumul chimic de oxigen (CBO₅) și de 2,48 ori la ionii de amoniu (N/NH₄). Concentrația medie anuală a oxigenului dizolvat (O₂) constituie 8,4 mg/l.

În secțiunea Costești probele au fost prelevate aval de acumulatorul Costești-Stînca. Indicii de calitate înregistrează depășiri neesențiale a conținutului de MS – de 1,23 ori, ceilalți 11 parametri încadrându-se în normativul CMA. Concentrația oxigenului dizolvat este în mediu de 8,4 mgO₂/l.

Pe parcursul anilor 2000-2016 se menține relativ o stabilitate pentru CBO₅, dar este mai variabilă concentrația ionilor de amoniu (N/NH₄⁺) și a materiei în suspensie (MS), (fig. 1).

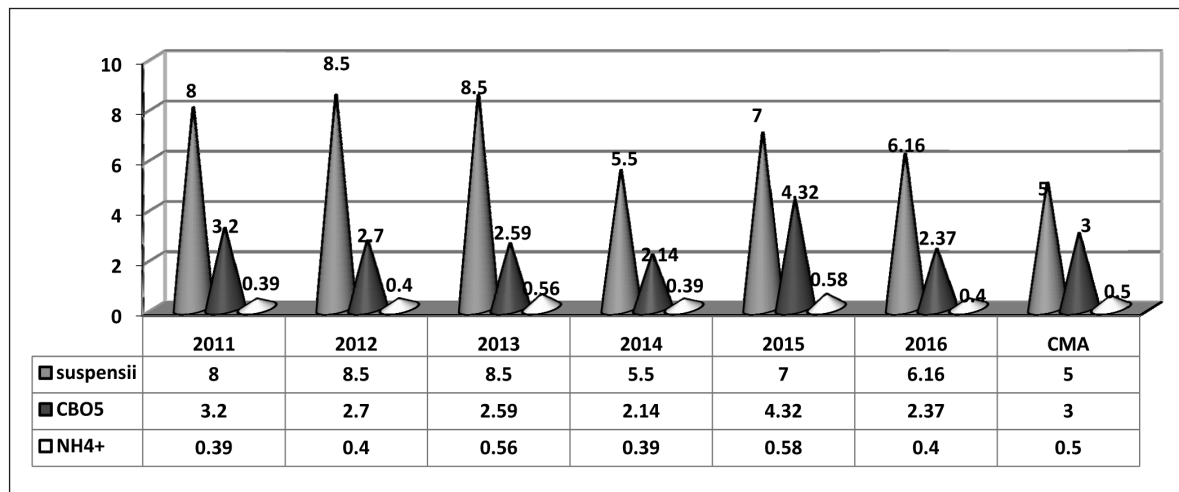

Fig. 1. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ în r. Prut secțiunea Costești pentru anii 2000-2016

La sudul republicii calitatea apei r. Prut a fost supravegheată de CIE AE (Raportul anual CIE AE Cahul 2016). Probele s-au prelevat din 3 sectoare: or. Leova, or. Cahul și s. Giurgiulești. Calitatea apei r. Prut în sectoarele prelevate corespunde normativelor în vigoare, în afară de CCO, CBO₅, MS. Analizele efectuate demonstrează o diminuare a calității apei r. Prut comparativ cu anul 2015. În sectorul or. Leova s-au constatat depășiri ale normelor la indicii: CCO de 1,2-2,9 ori, CBO₅ de 3 -5,2 ori, MS- de 2,6 -10,0 ori ; în sectorul Cahul la indicii : CCO de 1,2 -2,9 ori, CBO₅ - de 3,7-5,3 ori, MS - de 3-11,1

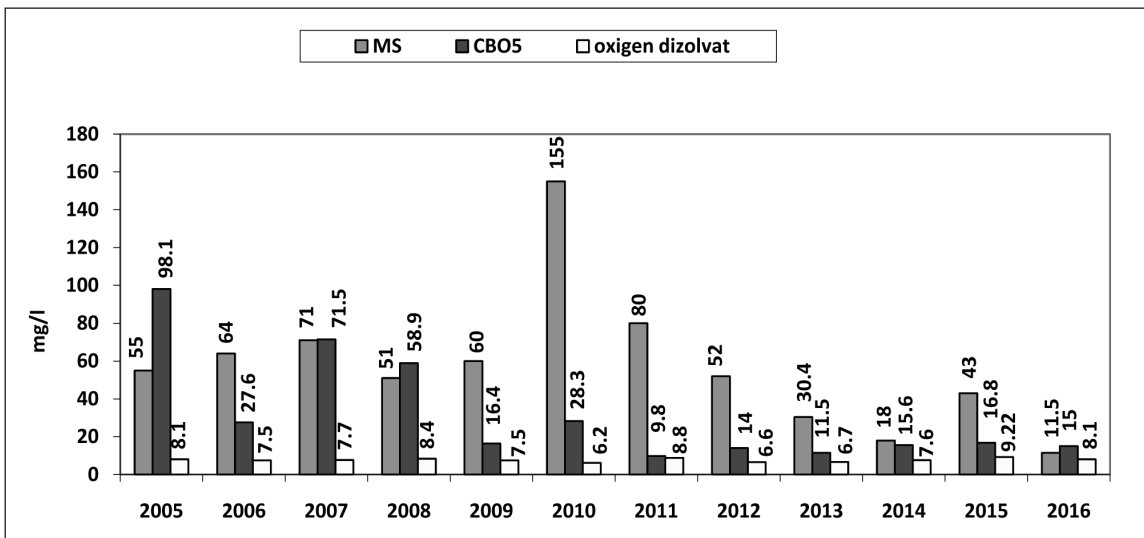

Fig.2 Calitatea apei r. Prut aval de sectorul or. Leova, anii 2005-2016.

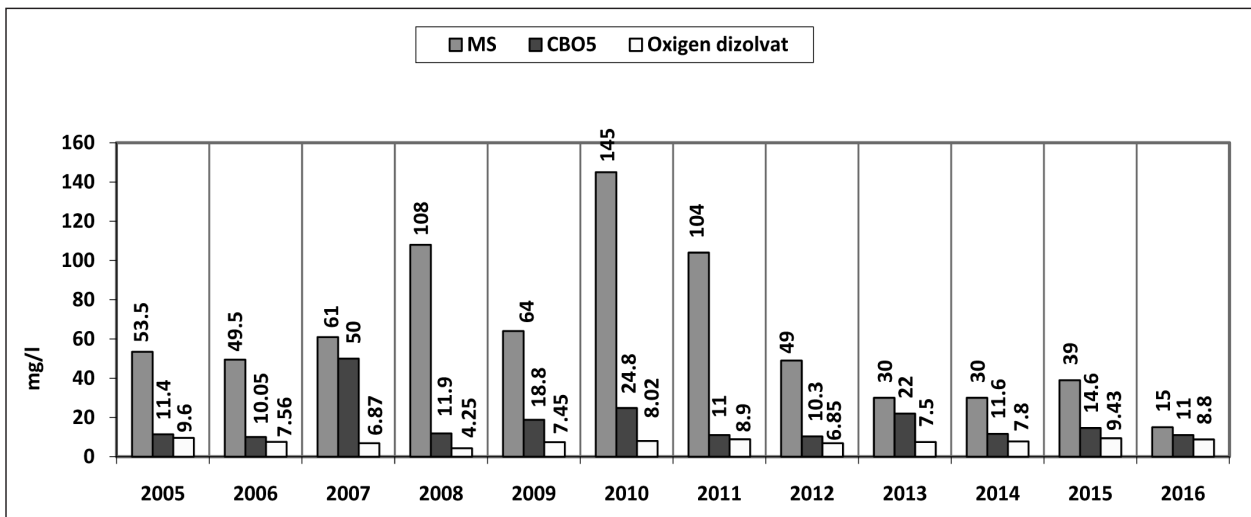

Fig.3 Calitatea apei r. Prut aval de sectorul or. Cahul, anii 2005-2016

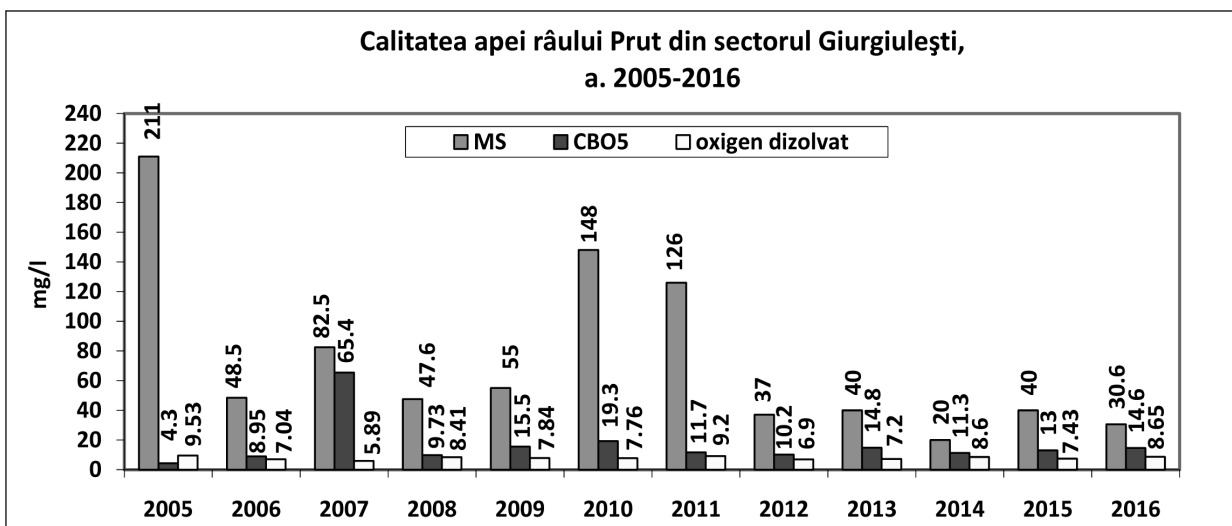

Fig.4 Calitatea apei r. Prut aval de sectorul Giurgiulești, anii 2005-2016.

ori; în sectorul Giurgiulești la indicii: CCO de 2,2-3,1 ori, CBO_5 - de 4 - 5,6 ori, MS- de 4 - 8 ori. (fig.2,3,4). Calitatea apei în sectoarele supravegheate este influențată în mare parte de deversările apelor neepurate sau parțial epurate de la complexele de epurare a orașelor Leova, Cantemir și Cahul.

Râul Nistru

În conformitate cu datele investigațiilor analitice efectuate de către CIE AE Bălți și filiala Otaci s-a constatat și în 2016 o situație critică creată pe cursul râului Nistru în aval de localitățile Otaci și Soroca, unde au loc evacuări permanente a apelor uzate insuficient epurate și fără epurare de la SRL "Cristal-Nord" Otaci și Stațiile de Pompare Centru și Sud a SA "Regia Apă-Canal" Soroca. Pe parcursul anului 2016 au fost aruncate fără epurare cca 448,35 m³ de ape uzate de la Stațiile de Pompare Centru și Sud a SA "Regia Apă-Canal" Soroca, care au adus la majorarea concentrației de poluanți. În aval contra amonte de or. Soroca concentrația suspensiilor în apele râului crește de la 30,1 la 41,3 mg/dm³, la CBO_5 de la 4,7 la 5,8 mgO₂/l și la N/NH₄⁺ de la 0,86 la 1,2 mg/dm³.

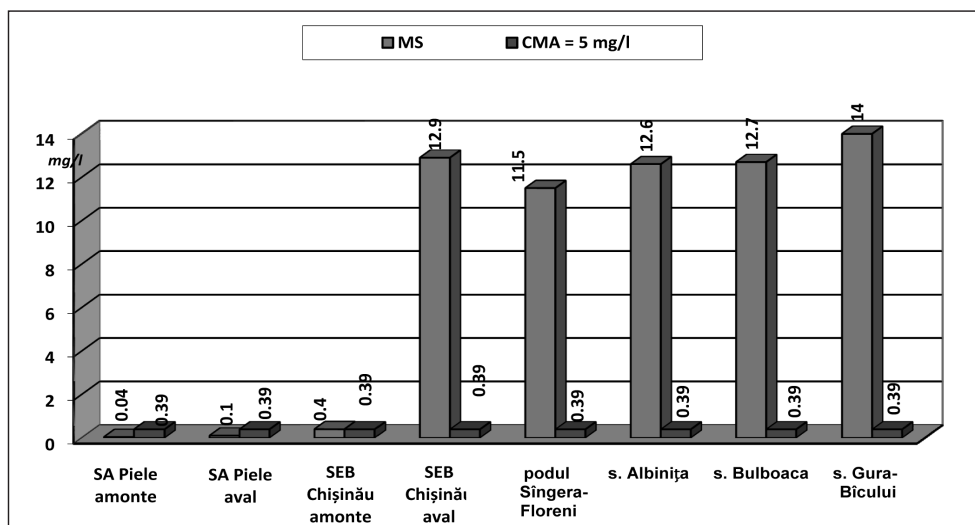

Fig.5 Calitatea apei r. Prut aval de sectorul or. Cahul, anii 2005-2016

Concentrația oxigenului dizolvat scade de la 9,8 la 9,3 mgO₂/l. (Raportul anual CIE AE Bălți 2015).

Conform planului –grafic de activitate în anul 2016, pentru monitorizarea calității apei din r. Nistru, a fost prevăzută prelevarea a 38 probe de apă din 10 secțiuni: 1. în amonte de s.Naslavcea, 2. în amonte de ÎA "Tezeu-Lux" s.Vălcineț, 3. în aval de ÎA "Tezeu-Lux" s.Vălcineț, 4. în amonte de SEB ÎM "GLC" Otaci, 5. în aval de SEB ÎM "GLC" Otaci, 6. în aval de or. Mog.Podolsc, 7. în amonte de or. Soroca, 8. în aval de or. Soroca, 9. or. Otaci, 10. în aval de SRL "Cristal-Nord" SRL Otaci. Rezultatele analizelor denotă depășiri a concentrației de noxe față de CMA în toate secțiunile. În amonte de s. Naslavcea față de aval de or. Mogilev Podolsc concentrația medie anuală de noxe se majorează cu 6,6 mg/dm³ la MS (de la 23,0 mg/dm³ la 29,6 mg/dm³), cu 0,8 mgO₂/l la CBO_5 (de la 3,6 mg/dm³ la 4,4 mg/dm³) și cu 0,25 mg/dm³ la ionii de amoniu (de la 0,55 mg/dm³ la 0,8 mg/dm³). Concentrația oxigenului dizolvat este în medie de 10 mgO₂/l.

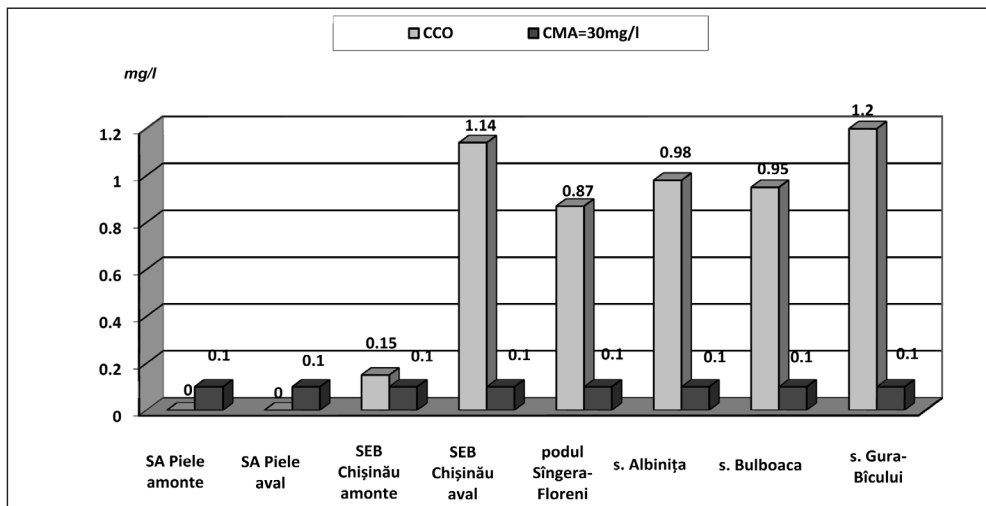

Fig.6 Calitatea apei r. Prut aval de sectorul Giurgiulești, anii 2005-2016.

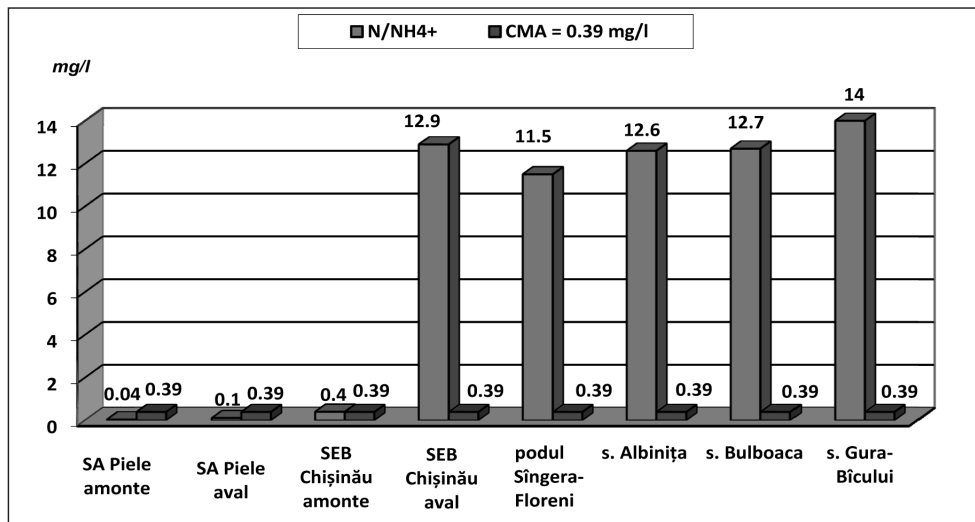

Fig.7 Calitatea apei r.Bîc mun.Chișinău- s. Gura-Bîcului N/NH4+ (ionii de amoniu) 14.09.2016

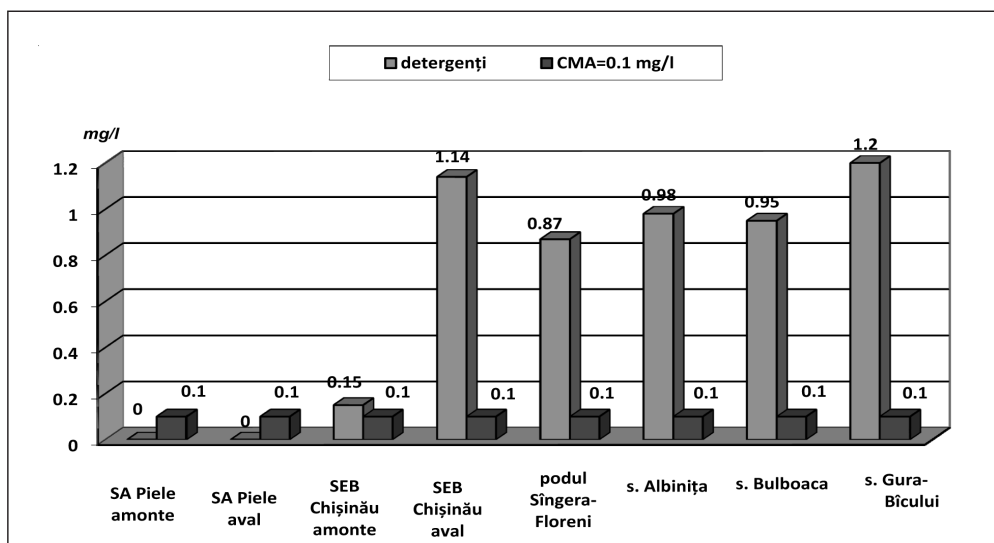

Fig. 8 Calitatea apei r.Bîc mun.Chișinău-s. Gura-Bîcului detergenți anionici 14.09.2016

Calitatea apei r. Nistru este influențată și de un alt afluent din zona centrală - r. Bîc. În conformitate cu datele analitice efectuate de către CIE AE Chișinău în probele prelevate pe cursul r. Bîc și la deversarea în r. Nistru, s. Gura Bîcului, r-nul Anenii-Noi s-a constatat o majorare considerabilă a concentrațiilor în toate secțiunile aval de or. Chișinău, cauza fiind deversările de ape insuficient epurate de la SEB "Chișinău" și SEB ÎM "Apă-Canal Bulboaca" (fig.5, 6, 7, 8).

Râul Răut

Este cel mai mare afluent al Nistrului și cel mai mare râu, care se află în întregime în spațiul pruto-nistrean. Probele au fost prelevate în 6 secțiuni, unde există potențiale surse de poluare. (Raportul anual CIE AE Bălți 2016). Investigațiile denotă, că în toate cele 6 secțiuni: amonte de Scăieni, aval de Dondușeni, amonte de SEB Bălți, aval de SEB Bălți sunt depășiri ale CMA: MS de 3,8- 7,9 ori; CBO_5 de 2,8-5,9 ori; NH_4^+ de 2,5-15 ori.

Impactul localităților se atestă în toate secțiunile. Surse de poluare sunt apele pluviale evacuate din teritoriu, apele menajere din gospodăriile casnice, gunoștile ș.a. Ca sursă de poluare punctiformă, cu un volum esențial de ape uzate deversate în r. Răut este SEB SRL «Glorin-Ingenering», ce deversează zilnic 20911,02 m³. Cu toate că indicii de calitate a apelor uzate evacuate de la SEB nu depășesc normativul autorizat cu excepția a 6,28 % din volumul total de ape deversate, conținutul ionilor de amoniu în amonte de SEB SRL „Glorin- Ingenering” constituie 2,27 mg/dm³, iar în aval 7,52 mg/dm³. Un caz de poluare înaltă pe parcursul anului s-a depistat la sfârșitul trimestrului II începutul trimestrului III, deversându-se 480953,5 m³ ape insuficient epurate.

Comparând secțiunile amonte și aval de mun. Bălți, s-a constatat că se înregistrează majorarea concentrațiilor de azotiții și ionii de amoniu.

În secțiunile amonte și aval de SEB SA „Servicii Comunale” Florești se atestă majorarea concentrațiilor de substanțe organice (CCO , CBO_5). Conținutul de ioni de amoniu (NH_4^+) spre exemplu se majorează de la 0,37 mg/dm³ până la 2,31 mg/dm³.

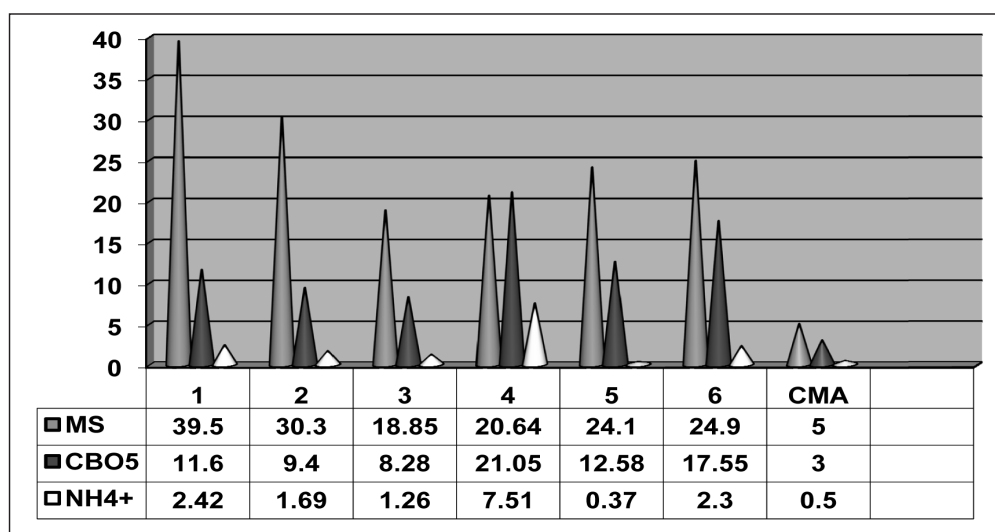

Fig. 9 Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ în r. Răut în 6 secțiuni, anul 2016

1. Amonte de Scăieni	4. Aval de SEB Bălți
2. Aval de Dondușeni	5. Amonte de SEB Florești
3. Amonte de SEB Bălți	6. Aval de SEB Florești

Surse de poluare a râului Răut pe secțiunea în aval de s. Dondușeni – în amonte de s. Scăieni sunt apele menajere din gospodăriile casnice, apele pluviale evacuate de pe teritoriul întreprinderilor, teritoriul gunoiștilor, deversările de la SE ÎM ”Apă-Canal” Dondușeni. Pe parcursul anului 2016 au fost supuse investigațiilor 8 probe și efectuate 40 de analize care denotă concentrații supranormative față de limita admisibilă la substanțe suspendate de 6,06 – 7,18 ori, la CBO_5 de 3,13– 3,87 ori, la NH_4^+ de 3,38 – 4,84 ori.

Râul Bîc

Albia r.Bîc intersectează cel mai urbanizat teritoriu al Republicii Moldova - municipiul Chișinău. Din acest motiv, începând cu anul 1998 și până în prezent, CIE efectuează controlul sistematic al calității apei r.Bîc și influența potențialelor surse de poluare în următoarele puncte de prelevare: Deversorul din lacul Ghidighici; Baza petrolieră nr. 2; SA „Tracom”; SA „Piele”; Regia „Exdrupo”; SEB or. Chișinău amonte; SEB or. Chișinău aval; Podul Sîngera-Floreni.

Rezultatele analizelor efectuate demonstrează că poluarea apelor r. Bîc este un proces ce derulează de mai mulți ani. Apa la intrare în or. Chișinău, deja încărcată cu poluanți, se impurifică și mai intensiv în sectorul orașenesc. La principalii indici de poluare - CCO , CBO_5 , NH_4^+ atât în punctul de deversare din lacul Ghidighici cit și în ultimul punct de prelevare, podul „Sîngera-Floreni” concentrațiile medii anuale depășesc norma admisibilă (CMA pisc.) respectiv: (CCO – de 3,8 ori; CBO_5 - de 5,1 ori; MS – 2,7) și (CCO – de 6,9 ori; CBO_5 - de 10,3 ori; NH_4^+ - de 39,7 ori; MS – de 13,4 ori) în conformitate cu datele analitice pentru anul 2016.

Este îngrijorător faptul măririi considerabile în ultimii ani a cantității de poluanți în apele bazinului de acumulare Ghidighici, legată atât de poluarea directă cit și de procesele de eutrofizare, condiționate de nivelul scăzut al apei și temperaturile ridicate în perioada caldă a anului. (fig.10, 11, 12, 13).

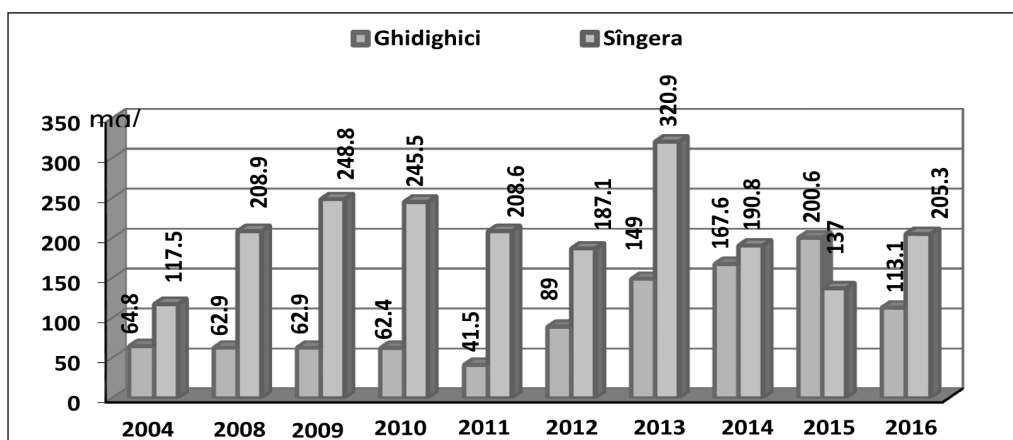

Fig. 10 Varibilitatea concentrației CCO în r.Bîc

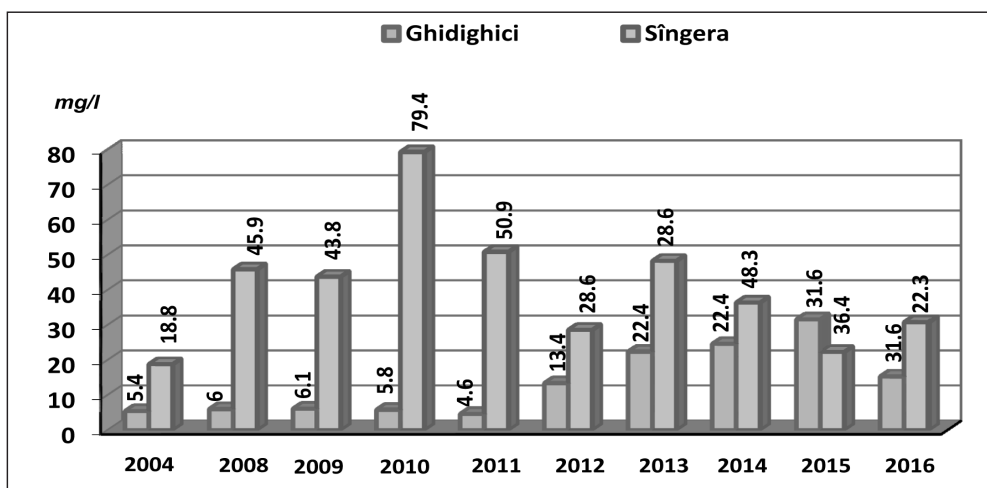

Fig. 11 Variabilitatea concentrației CBO5 în r.Bîc

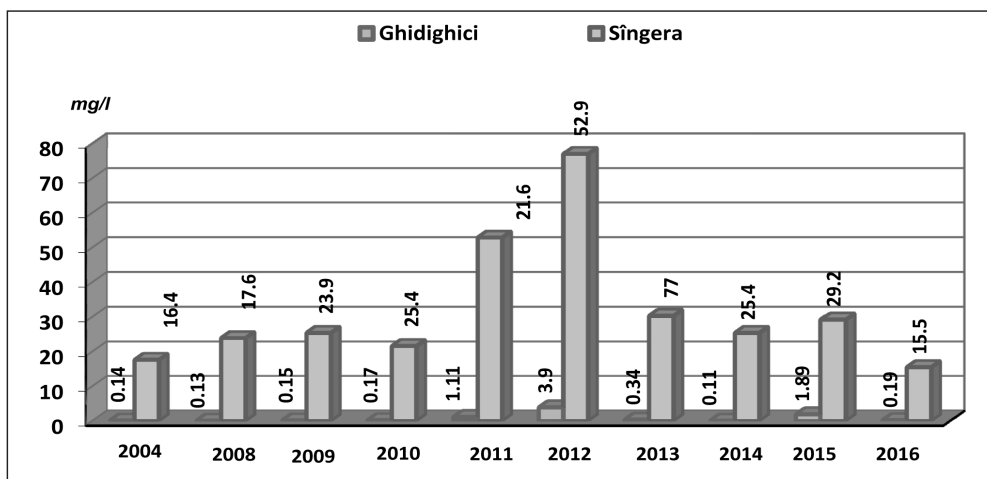

Fig. 12 Variabilitatea concentrației NH4+ în r.Bîc

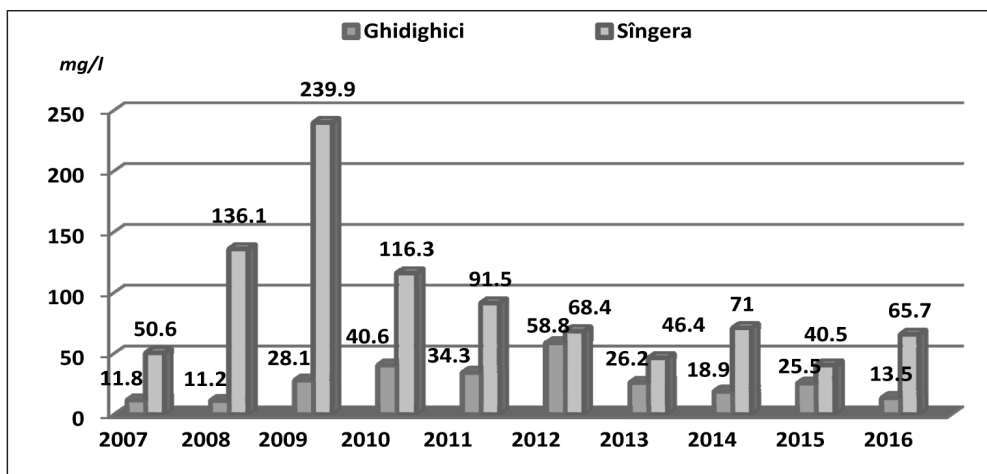

Fig. 13 Variabilitatea concentrației MS în r. Bîc

Depășiri ale CMA de poluanți în apele r. Bîc s-au constatat în toate punctele de prelevare și aceste depășiri variază în dependență de cantitatea noxelor deversate cu apele reziduale, deșeurii menajere, apele poluate provenite de la spălarea neautorizată a transportului, apele meteorice poluate și deversate de către agenții economici ai mun. Chișinău. Depășesc CMA : conținutul de amoniu, CCO, CBO, MS (fig.14, 15).

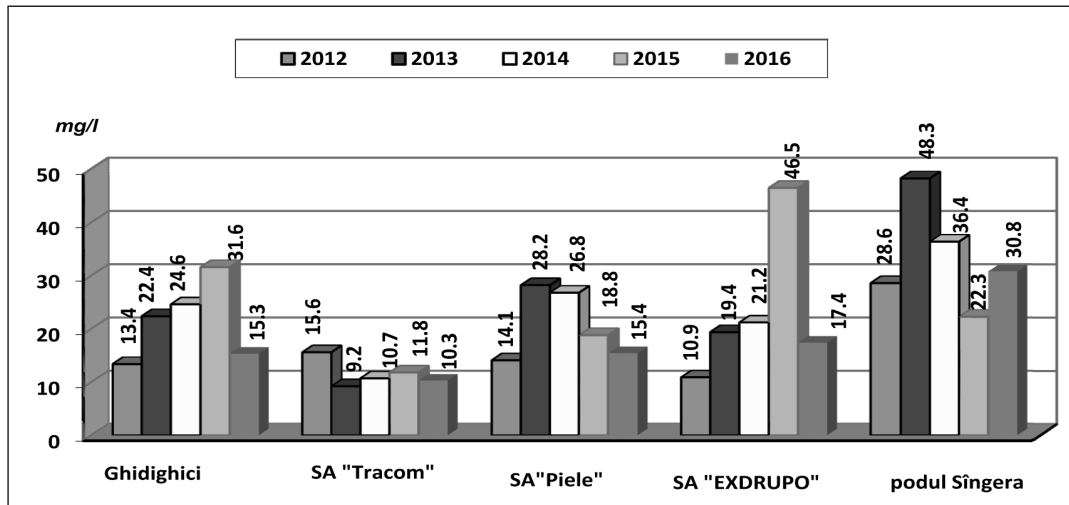

Fig. 14 Calitatea apei r.Bîc în mun.Chișinău CBO5 CMA piscicole 3,0 mg/l

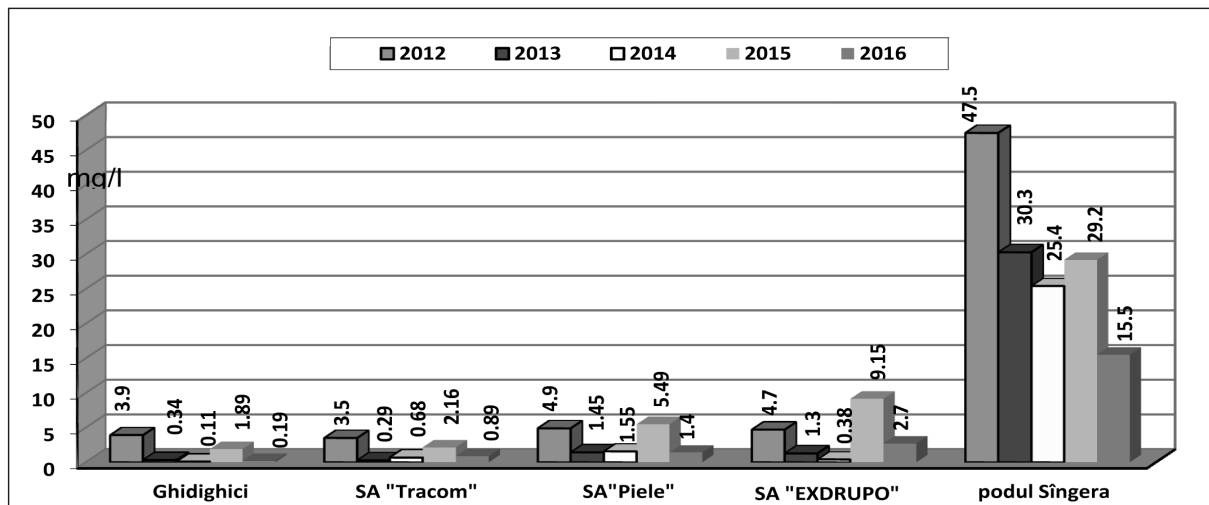

Fig. 15 Calitatea apei r.Bîc în mun.Chișinău N/NH4 CMA piscicole 0,39 mg/l

Râuri mici

Probe de control s-au prelevat din afluenții fluviului Nistru: Ciuluc, Cubolta, Căinari, Copăceanca, Graidului, Ciorna, Ichel, Ișnovăt, Botna și afluenții râului Prut: Găldărușa, Camenca, Șuvățul Mic, Tigheci, Larga, Frumoasa, precum și r. Lunguța, r. Chirgij-Chitai din bazinul lacurilor dunărene, r. Cogîlnic din bazinul Mării Negre.

În toate cursurile de apă enumerate indicii de calitate nu se încadrează în normativele CMA. (Rapoartele anuale CIE AE Bălți 2016, CIE AE Chișinău 2016, CIE AE Cahul 2016). Evacuările directe ale apelor uzate, precum și impactul localităților diminuează calitatea receptorilor.

Spre exemplu r. Răut traversează teritoriul mun. Bălți pe o lungime de 12,5 km. Surse punctiforme cu evacuări directe pe acest spațiu nu sunt înregistrate. Rezultatele investigațiilor probelor prelevate în amonte și aval de mun. Bălți denotă majorări ale concentrațiilor consumului chimic și biologic de oxigen, suspensiilor, nitriților și a ionilor de amoniu în secțiunea aval contra amonte, cauza fiind sectorul casnic din acest spațiu.

Impurificări sunt înregistrate și în apele râurilor Ciuluc, Cubolta, Căinari, Copăceanca, Graidului, Ciorna, Găldărușa, Camenca, Șuvățul Mic, unde de-a lungul cursului de apă sunt amplasate gunoiști neautorizate și aruncate ape uzate din gospodăriile casnice. În toate secțiunile controlate calitatea apei nu corespunde normativelor CMA prevăzute pentru bazinele piscicole. În mostrele prelevate din râul Naslavcea s-au depistat depășiri a CMA la : MS de 8,24 ori; CBO_5 de 2,73 ori, N/NH_4^+ de 2,74 ori; NO_2^- de 1,88 ori.

Calitatea apei receptorilor este influențată și de evacuările directe de la SEB. Devin mai impurificate apele r. Ciuluc în rezultatul evacuărilor de la SEB „Apă – canal” Sîngerei și SEB „Apă – canal” Telenești. Sunt vizibile zonele de impact și pe r. Graidului unde sunt evacuate apele uzate de la SEB „Apă-canal” Drochia. Deversările de la SEB ÎM „Apă-canal” Drochia au influențat calitatea r. Graidului unde s-au constatat depășiri ale CMA la indicii: MS de 13,4 ori amonte și 12,4 ori aval, CBO_5 de 8,0 ori amonte și 12,4 ori aval. Sunt vizibile și zonele de impact pe r. Șuvățul – Mic - receptor al apelor de la SEB DPGLC Fălești, r. Medvejca – receptor al SE ÎM „Comprod” Lipcani. Calitatea apei r. Medvejca este influențată de deversările de la SE ÎM „Comprod” Lipcani. Pe parcursul anului 2016 au fost prelevate trimestrial conform graficului de activitate probe de apă amonte/aval și s-au constatat următoarele concentrații respectiv la indicii: MS 36,9/45,3 mg/dm³, CBO_5 12,9 /18 mg/l și N/HN_4^+ 2,13 /4,02 mg/dm³.

Râul Ciuhur a fost afectat nesemnificativ de apele evacuate în volum de 402,65 m³ de la SEB ÎM „Apă-canal” Edineț. Concentrația de noxe în apa evacuată nu a depășit normativul. Cu toate acestea concentrația în aval față de amonte este cu 3,6 mg/dm³ mai mare la MS, cu 1,8 mg/ dm³ la CBO_5 și cu 0,45 mg/ dm³ la ionii de amoniu.

Deversările de la SEB or.Cricova influențează negativ calitatea apei r. Ichel. Capacitatea de epurare a SEB or. Cricova nu corespunde volumului mărit al apelor reziduale deversate de la întreprinderile vinicole SA „Combinatul de vin și șampanie”, SA „Acorex Wine Holding”, SA „RENAISSANSE-PERFECT”. Ca urmare eficacitatea SEB este diminuată. Comparativ cu anul 2015 în anul 2016 cantitatea de poluanți la deversare de la SEB or. Cricova s-a mărit și depășesc valorile limită de încărcare (anexa 2, HG 950) la indicii: MS – de 3,9 ori; CBO_5 – de 4,1 ori; N/NH_4 – de 13 ori.

Comparativ cu anul 2015 în anul 2016 apele deversate de la SEB or. Vadul-lui-Vodă s-au încadrat în normativ la indicii: N/NH_4 ; N/NO_2 ; N/NO_3 ; MS; detergenți; SO_4^{2-} ; Cl⁻. Nu se încadrează în valorile limită de încărcare (anexa 2, HG 950) indicii: CCO – de 3,2 ori și CBO_5 – 5,6 ori, care totuși afectează calitatea r. Balțata.

De asemenea are loc poluarea r. Frumoasa în raza orașului Cahul. Apa prelevată în amonte de or. Cahul corespunde normativelor, iar în aval sunt constatate depășiri la conținutul de: MS de 3,4-4,8 ori; CCO de 3,4-4,4 ori; CBO_5 de – 5,7-8,7 ori; N/NO_2 de 0,8-5,3 ori ; N/NH_4 - de 2,2-7,1 ori.

Râul Cogâlnic este poluat de evacuările de la stația de epurare ÎM “Amen Ver”, or. Hîncești și SEB or. Basarabeasca. Probele indică majorări considerabile ale concentrațiilor: CCO, CBO_5 , MS în aval față de amonte.

S-au înregistrat impurificări și în apa r. Botna, atât în aval de or. Căușeni cit și în amonte, cauzate de deversările de la SEB “Căușeni”.

Râul Lunguța este poluat de deversările de la SEB ÎM ”Apă Canal”or. Taraclia unde s-au constatat depășiri ale normativelor DLA la următorii indici: CCO de 18,9 ori; la CBO₅ de 11,7 ori; MS de 18.7 ori; N/ NH₄ de 20,8 ori. Conținutul de CCO, CBO₅, N/ NH₄ în aval de deversare este mai mare decât amonte.

Controlul calității apei din r. Kirghij-Kitai, s. Tvardița r-nul Taraclia a demonstrat prezența unui conținut înalt de poluanți la deversare de la SEB ÎM „Tvardisan”, ce depășesc normele anexa 2 HG 950 la CCO – 41,5 ori; CBO₅ – 74,2 ori; MS – 7,8 ori; N/ NH₄ – 16,4 ori.

Probele prelevate din râul Tigheci amonte de s. Pleșeni, și aval de s. Stoianovca, r-ul Cantemir au demonstrat, că râul în aval de s. Stoianovca este mai poluată decât în amonte de s. Pleșeni la indicii CCO de 3,6 ori, CBO₅ de 7,0 ori, MS de 40 ori, reziduu uscat de 1,8 ori.

Controlul calității apei râului Larga, amonte de s. Cîrpești, aval s. Constantinovca, r-ul Cantemir, arată depășiri ale normelor la indicii CCO, CBO₅, MS, N/NO₂. Sursa de poluare a râului o constituie deversările de ape uzate din gospodăriile sătești situate în preajma râului, aruncarea gunoiului de grajd pe mal și în râu, lipsa stațiilor de epurare.

Lacuri

În mun. Bălți a fost monitorizată calitatea apei în 5 lacuri: “Orășanesc”, “Chirpicioe”, “Comsomolist”, “Ionescu” și “Caiac-Canoe”. În toate lacurile conținutul de CCO și CBO₅ depășesc CMA pisc. Cel mai poluat este „Caiac-Canoe”, unde reziduu fix depășește limitele admisibile de 15,3 ori, CBO₅ de 7,9 ori. E de menționat că apa acestui obiect acvatic este într-un circuit închis. Concentrația oxigenului dizolvat în toate lacurile a fost în limitele admisibile atât pentru perioada caldă cit și rece a anului. Cota supranormativă a poluanților caracterizează apa acestor lacuri ca ape poluate. (Raportul anual CIE AE Bălți.)

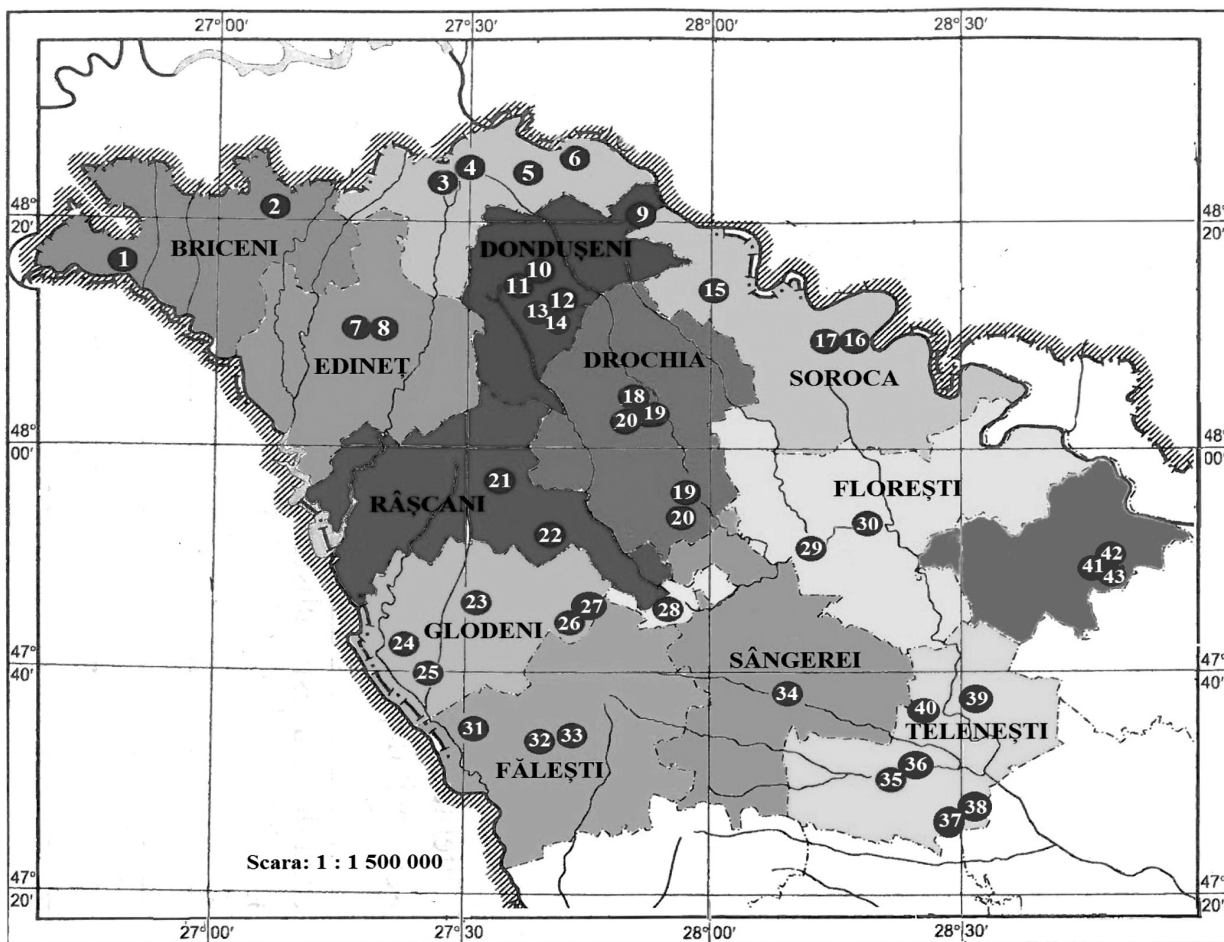
În mun. Chișinău a fost monitorizată calitatea apei în 11 lacuri: sectorul Centru – „Valea Morilor”, sectorul Buicani - „La izvor”, „Tracom”, sectorul Rîșcani – „lacul din str. Braniștii”, „lacul din str. M.Costin”, „lacul din str. M. Basarab”, sectorul Botanica - „Valea trandafirilor nr.1”, „Valea trandafirilor nr.2”, „Valea trandafirilor nr.3”, „Grădina Zoologică”. Concentrația oxigenului dizolvat în toate lacurile a fost puțin sub limitele admisibile pentru perioada rece a anului. În majoritatea lacurilor au fost depistate depășiri ale CMA pisc. la indicii: CCO - de 2,0 -9,5 ori; CBO₅ - de 3,1 – 15,3 ori; MS – de 1,5 – 6 ori; ioni de amoniu (N/NH₄⁺) - de 1,1 – 2,2 ori; sulfați (SO₄⁻) - de 1,8 - 7 ori.

Stațiile de epurare a apelor uzate

Pentru a determina eficacitatea de epurare și respectarea reglementărilor autorizațiilor de gospodărire a apelor au fost prelevate probe de la 113 stații de epurare a apelor uzate.

Aprecierea gradului de epurare și eficacitatea de reținere a noxelor s-a efectuat prin prelevarea și analiza probelor la recepție și la deversare directă în receptor.

CIE AE Bălți a monitorizat 36 stații de epurare, inclusiv 24 cu evacuare directă în receptorii naturali și 12 cu evacuări în bazine sau lacuri de acumulare.

1. SEB ÎM „Comp rod” Lipcani
2. Gospodăria Comunală Briceni
3. SEB Spitalul Raional Ocnîța
4. SEB ÎM „Apa Canal” Ocnîța
5. SEB ÎM „DGLC” Frunză
6. ÎA „Tezei-Lux” Vălcineț
6. ÎA „Tezeu-Lux” Vălcineț
7. SEB ÎM „Apă-Canal” Edineț
8. SE SAC -27 „Bemolretail” Edineț
9. SE SRL „Catafot” s. Pocrovca
10. SE ÎM „Apă-Canal” Dondușeni
11. SE SAC – 52 „Bemolretail” Dondușeni
12. SE primăria Țaul
13. SEB Casa Socială „Nadejda” Târnova
14. SEB Centrul Fiziopneumologic Târnova
15. SEB Internatul Psihoneurologic s. Bădiceni
17. ÎM Regia „Apă-Canal” Sorooca
18. ÎM „Sudzucker” Drochia
19. ÎM „Apă-Canal” Drochia
20. SRL Moldovatrangaz
21. ÎM Gospodăria Comunală Râșcani
22. SEB de tip „Topas” s. Aluniș
23. SEB ÎM Mag-Vest Glodeni
24. SEB de tip „Topos” s. Balatina
25. SEB de tip „Topos” s. Cuhnești
26. SEB Limbenii Vechi
27. SEB de tip „Topos” s. Fundurii Vechi
28. Bălți SRL Gloring-ingineri
29. SEB Prim. Gura-Căinarului
30. SA Servicii Comunale Florești
31. Centrul Vivatis s. Călinești
32. DPGCL SEB Fălești
33. ÎM Sudzucker Fălești
34. SEB Sângerei-Apă-Canal
35. ÎM Apă Canal Telenești
36. SEB Inești
37. SEB Suhuluceni Telenești
38. SEB Coropceni
39. SEB Chițcanii Vechi Telenești
40. SEB Verejeni Telenești
- 41-43. SA Regia – Apa-Șoldănești

Rezultatele investigațiilor analitice efectuate s-au comparat cu normativele deversărilor limitat admisibile (DLA) cuprinse în autorizația de gospodărire a apelor și cu CMA în lipsa acestor normative.

S-au încadrat în normativul DLA apele evacuate de la stațiile, SRL «Glorin-Ingeniering» Bălți; SA „Servicii comunale Florești” (fig.16, 17).

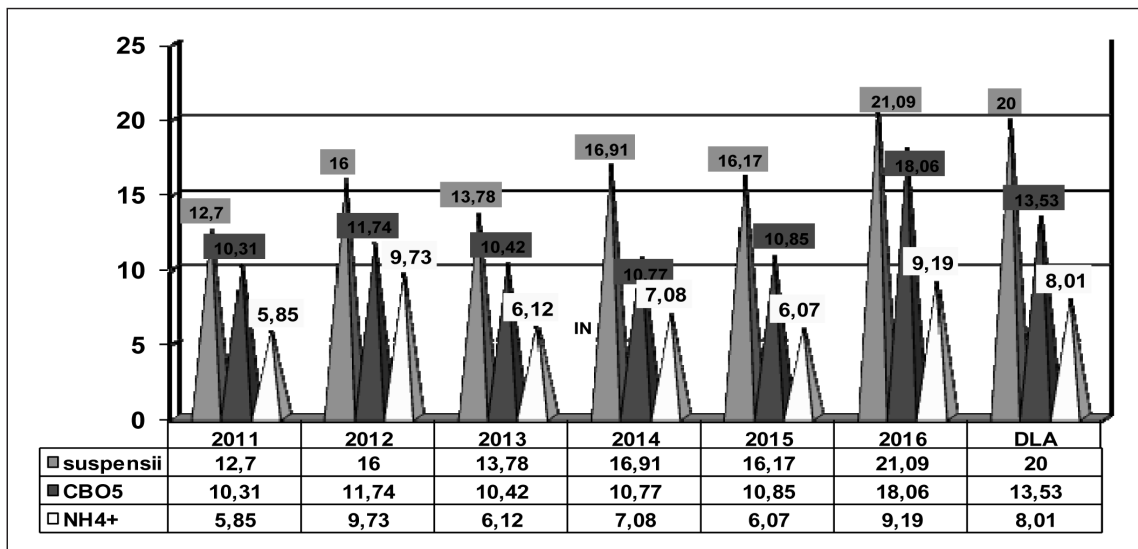

Fig. 16. Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ la evacuare de la stația de epurare SRL „Glorin-Ingeniering”.

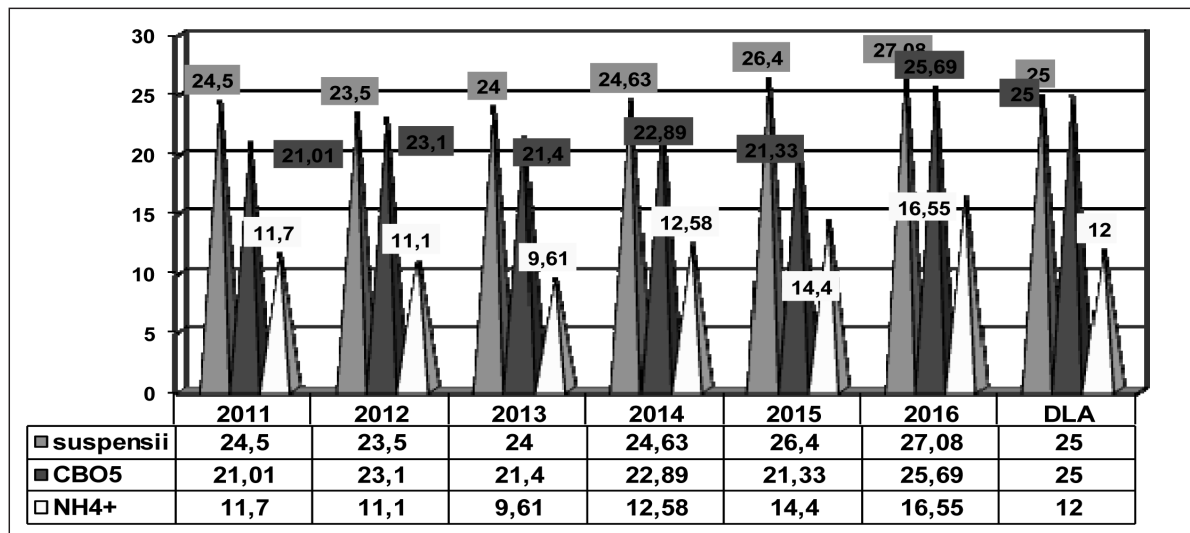

Fig. 17 Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ la evacuare de la stația de epurare S.A. „Servicii comunale Florești”.

Încărcarea cu noxe a apelor uzate la deversare în receptor de la SRL «Glorin-Ingeniering» Bălți, pentru perioada anilor 2005 – 2016 se menține sub valorile DLA cu excepția anului 2012. În anul 2016 au fost epurate 7653,435 mii m³ ape uzate și volumul zilnic de 21 mii m³. Din volumul total de ape epurate 7172,48 mii m³ sînt suficient epurate, iar 480,953 mii m³ insuficient epurate. Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 86,29 %, a consumului chimic de oxigen (CCO) – 66,63 %, consumul biologic (CBO5) - 79,76

% și a ionilor de amoniu (N/NH₄) – 66,23%. Și constituie o diminuare considerabilă comparativ cu anul 2015. Încărcarea cu noxe a apelor uzate la deversare în receptor, pentru perioada anilor 2000 – 2016 se menține sub valorile DLA.

Funcționarea suficientă a SEB SA “Servicii comunale Floresti” se menține prin epurarea suplimentară a apelor. În componența stației funcționează 7 iazuri de epurare biologică. Eficacitatea de reținere a materiei în suspensie (MS) este de 85,55 %, la consumul chimic de oxigen (CCO) – 70,43 %, consumul biologic de oxigen – 79,69 %, ionilor de amoniu de 56,1 %, îmbunătățindu-se comparativ cu anul 2015, cu excepția CCO.

Sunt întreprinse măsurile posibile pentru menținerea funcționării treptelor de epurare a apelor reziduale la stațiile: ÎMDP „Apă-canal Drochia; GPLGC Fălești; ÎM „Apă Canal Sîngerei,, și ÎM „Gospodăria Comunală Rîșcani”, unități care dispun de normativul DLA, însă apele deversate de la aceste complexe de epurare sunt încărcate cu noxe peste limitele autorizate. Apele deversate la aceste stații sunt insuficient epurate și parțial sunt evacuate fără epurare. (fig.18,19,20).

La D.P. „Apă-canal Drochia s-au înregistrat depășiri ale DLA la conținutul ionilor de amoniu (NH₄⁺) - de 1,35 ori. Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 84,1 %, CCO - 62,6 %, CBO₅ - 80,9 % a ionilor de amoniu (N/NH₄⁺) 40,66 %.

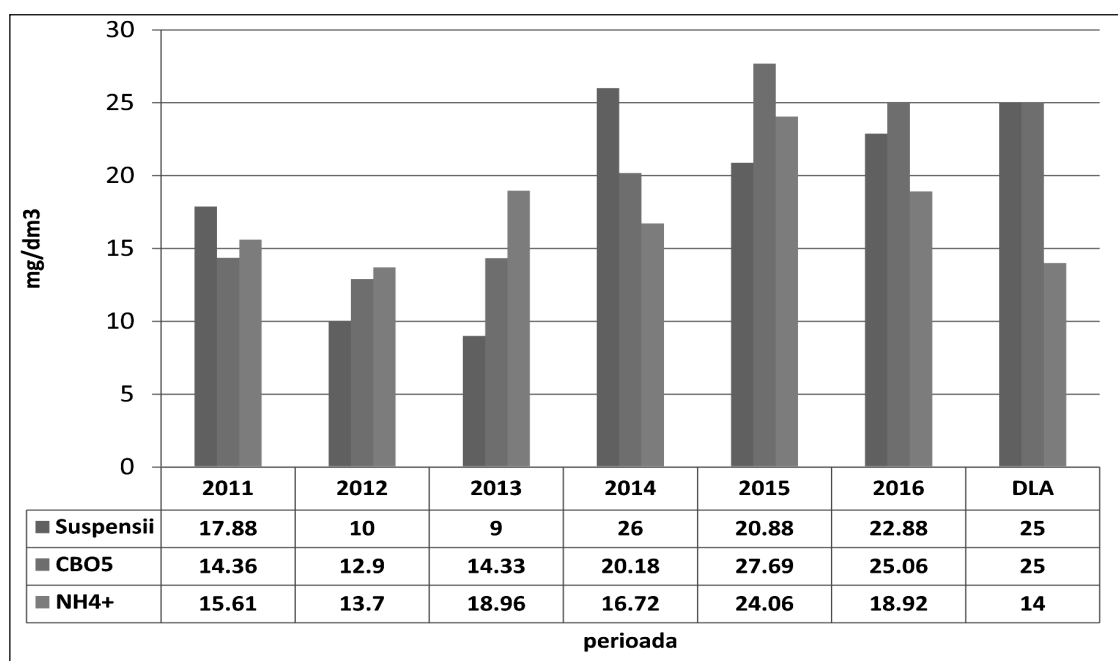

Fig. 18 Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ de la stația de epurare „Apă canal Drochia,, anii 2011-2016

Stația de epurare „GPLGC Fălești” utilizează 6 iazuri biologice de epurare suplimentară, cu toate acestea apa la evacuare este încărcată cu noxe. (fig.18). Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 75,7 %, consumului chimic de oxigen 42,9 %, a consumului biologic de oxigen 64,7 %, a ionilor de amoniu 65,6 %, diminuându-se comparativ cu anul 2015.

În anul 2016 la SEB ÎM „Gospodăria Comunală Rîșcani”, capacitatea de reținere a poluanților a fost insuficientă. Eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 87,35 %, consumului chimic de oxigen este de 64,82 %, a consumului biologic de oxigen 65,76 %, a ionilor de amoniu 65,6 %, diminuându-se comparativ cu anul 2015.

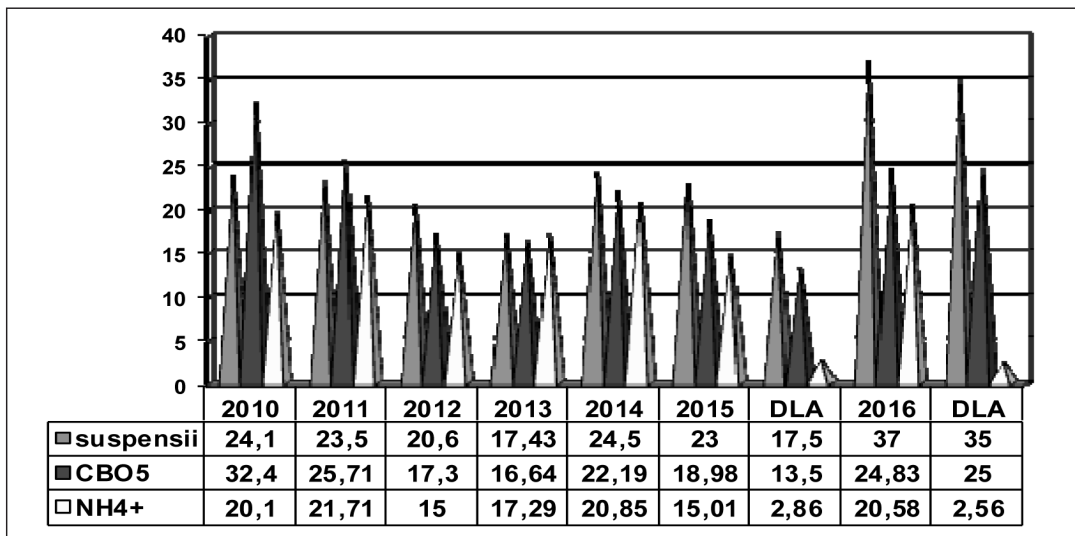

Fig. 19 Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ la evacuare de la stația de epurare „GPLGC Fălești”, anii 2010- 2016.

a ionilor de amoniu 71,92 %. Pe parcursul a.2016 au fost recepționate și epurate insuficient 64,82 mii m³ de ape uzate.

De către SEB “ Gospodăria Comunală” or. Briceni în anul 2016 au fost acumulate 164,7 mii m³ de ape reziduale calitatea cărora nu se încadrează în limitele CMA. Primăria or. Briceni planifică construcția unei SEB orășenești cu o capacitate de 1200m³/zi. De către organele de Stat competente a fost eliberat avizul de selectare a terenului pentru amplasarea stației de epurare, iar proiectul de execuție se află la etapa de elaborare.

Volumele insuficiente de ape reziduale și concentrația excesivă de nocivități recepționate, dereglează funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare la SEB a ÎM “Comprod” Lipcani. Pe parcursul anul 2016 au fost primite și tratate 4,21 mii m³ de ape uzate. Apa la deversare depășește limitele CMA. Eficacitatea medie de funcționare a stației a scăzut față de anul precedent de la 63,4 % la 53,9%.

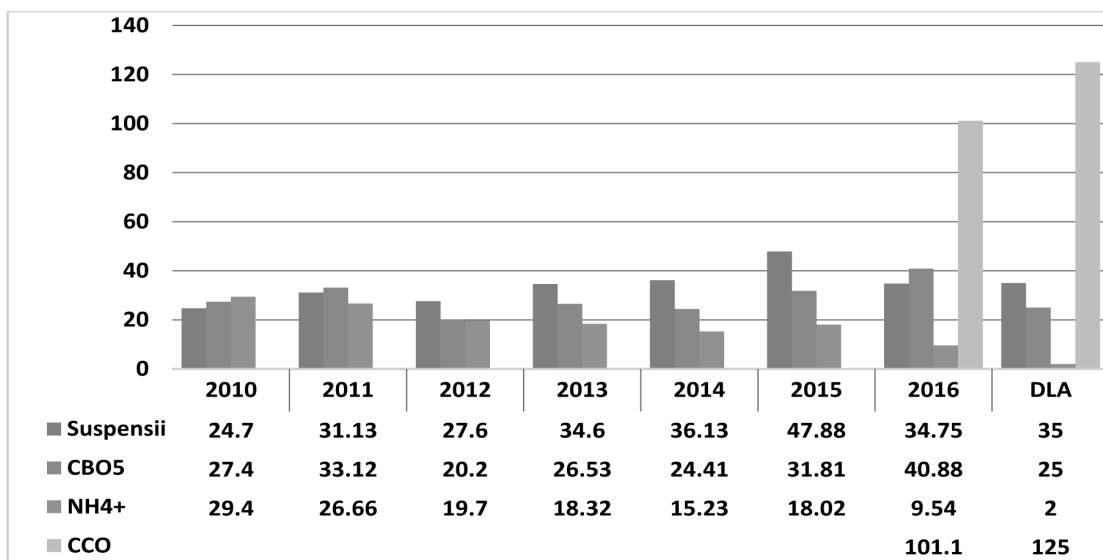

Fig. 20 Variația concentrațiilor medii a MS, CBO₅, NH₄⁺ de la stațiile de epurare pentru anii 2000-2015 Gospodăria Comunală Rîșcani.

SEB ÎM"Apă-Canal" or.Ocnița, tip"Flexidibloc-300" este proiectată cu o capacitate de funcționare de 1000 m³/24h și prevede curățirea apelor uzate din rețeaua de canalizare orășenească și din porțiunea particulară a sectorului „Iubileinii” a orașului Ocnița. În realitate capacitatea de funcționare a stației este de 300 m³/24h. Pe parcursul anului au fost recepționate 38,67 mii m³ de ape uzate și tratate cu o eficacitate medie de 74,9 %, care este în diminuare față de anul 2014.

Ce ține de apele uzate de la SA „Tezeu-Lux” s. Vălcineț, r-nul Ocnița sunt ape reînnoite din nou în producere. Procesul de epurare constă din 6 bazine - cascada de decantare a apelor, unde se petrece sedimentarea treptată, pomparea lor din ultimul bazin în rezervorul de acumulare și utilizarea din nou în ciclul de producere. Pe parcursul anului 2016 au fost suficient epurate 27,46 mii m³ de apă pentru ciclul de producere. Unitatea dispune de DLA la deversarea avariata în r. Nistru. Pe parcursul anului cazuri de deversări avariate nu au fost depistate.

SEB ÎM"Gospodăria Locativ Comunală" Otaci, tip"Flexidibloc-700" la moment activează fără proces verbal de dare în exploatare cu o eficacitate de tratare a noxelor de 54,4 %.

În anul 2016 SE ÎM "Apă-Canal" or.Dondușeni a recepționat 77,79 mii m³ de ape uzate care au fost tratate cu o eficacitate medie de 77,8 % comparativ cu 63,4 % în anul 2015. Lucrările de reconstrucție capitală a stației de epurare planificate pentru anul 2016 nu au fost efectuate. Pentru a.2016 din FEN au fost alocate surse bănești pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucție a SEB. Lucrările de reconstrucție capitală a stației de epurare planificate nu au fost petrecute din motive tehnice.

SE „Primăria Țaul”, r-nul Dondușeni la moment este practic deteriorată. Apele reziduale de la Colegiul agricol și sectorul particular din s. Țaul se pompează prin rețeaua de canalizare la SE. În bazinul de aerare se petrece sedimentarea parțială și evacuarea apei în iazul biologic pentru autoepurare și deversarea ulterioară în bazinul de acumulare și sedimentare, unde se petrece infiltrația și evaporarea apelor uzate. Deversări în resurse acvatice din acest bazin nu se petrec. În total în a.2016 au fost primite și parțial tratate 9,516 mii m³ de ape uzate cu o eficacitate medie de 37,1 % comparativ cu 61,2% în anul 2015.

La SEB ÎM"Apă-Canal" Edineț apele reziduale se colectează prin pompare forțată de la întreprinderile SA "In Lac" și ÎCS "Natur Bravo" din or. Cupcini, și de la stația de pompare unde se acumulează din colectorul orășenesc Edineț. Indicii de calitate s-au încadrat în DLA. Eficacitatea de funcționare a SEB în mediu este de 85,3 %. Pe parcursul anului 2015 au fost suficient epurate 364,3 mii m³ de ape uzate.

Pe parcursul anului 2016 au fost deversate în r.Nistru fără epurare 448,35 mii m³ de ape uzate de la SA „Regia Apă-Canal”, or. Soroca. Din sistemul de canalizare orășenesc, apele uzate se acumulează la două stații de pompare, Centru și Sud.

La stația de preepurare a apelor uzate de tip "NOGGERATN-spiral" al SA "Alfa-Nistru" Soroca principiul de epurare se bazează pe separarea și filtrarea sedimentelor, impurităților solide cu dimensiuni mai mari de 1,5 mm. Din fântâna de acumulare, apele parțial tratate se deversează în sistemul de canalizare a SA"Regia Apă-Canal" Soroca. În decursul anului au fost supuse tratării 16,202 mii m³ de ape uzate cu o eficacitate medie de 46,7%.

La SEB „Apă Canal Sîngerei”, eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 74,61 %, a consumului chimic de oxigen 49,67 %, a consumul biologic de oxigen 69,39 %, a ionilor de amoniu 42,47 % și s-a diminuat considerabil comparativ cu anul 2015.

Stația de epurare IM "Apă - Canal Telenești" a contribuit semnificativ la poluarea r. Ciuluc. Procesul de epurare se reduce doar la sedimentarea mecanică și epurarea suplimentară în iazurile biologice. Volumul de 111,53 mii m³ sunt insuficient epurate. S-au înregistrat depășiri ale CMA pisc. la MS de 9,9 ori, CBO₅ de 12.7 ori, ionii de amoniu de 67,7 ori.

A fost evaluată eficacitatea funcționării a 4 stații de capacitate mică din localitățile raionului Glodeni: s. Cuhnești, s. Balatina, s. Funduri-Vechi, s. Sturzovca. Toate stațiile funcționează insuficient.

Eficacitatea stațiilor de epurare din nordul țării și analiza comparativă pentru anii 2013-2016 este prezentată în tab. 4.

Eficacitatea stațiilor de epurare, pentru anii 2014-2016

Tabelul 4

Nr	Denumirea SEB	Eficacitatea, %											
		Materie în suspensie			CCO			CBO ₅			NH ₄ ⁺		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1	SRL "Glorin-Ingeniering", Bălți	93,0	91,8	86,3	80,7	80,1	66,6	93,6	92,7	79,8	81,9	84,6	66,2
2	Sîngerei "Apă - Canal"	88,0	83,6	74,6	73,1	71,4	49,7	86,4	83,1	69,4	61,1	84,6	42,5
3	Rîșcani „Gospodaia Comunală”	88,2	79,3	87,4	69,8	64,7	65,8	86,8	83,9	64,8	66,9	57,6	71,9
4	Florești, SA „Serv. Com.”	91,2	90,2	85,6	71,6	57,1	70,4	88,3	87,9	79,7	71,0	67,3	56,0
5	Fălești DPGLC	89,2	90,4	79,5	67,2	62,0	49,2	87,6	88,3	75,3	51,5	63,0	65,4
6	Drochia IMDP, „Apă-Canal”	84,0	87,4	84,1	68,0	85,3	62,6	87,4	82,1	80,9	63,7	41,9	40,7
7	Telenești, „Apă-canal”	46,8	64,8	54,0	54,5	45,0	39,4	42,6	76,2	69,0	34,2	34,2	32,2

CIE AE Chișinău.

În conformitate cu programul de activitate CIE AE Chișinău trimestrial a prelevat probe de la 6 stații de epurare ale mun. Chișinău din localitățile: or. Chișinău, or. Vadului-Vodă, or. Cricova, s. Goianul-Nou, com. Colonița, com. Budești. Totodată pentru aprecierea gradului de încărcare cu noxe au fost prelevate probe de la 41 stații de epurare din raioanele centrale ale republicii. (Raportul Anual CIE AE Chișinău 2016). Rezultatele investigațiilor analitice ne demonstrează, în raport cu valorilor limite de încărcare cu poluanți, HG 950 anexa 2 sau cu normele DLA stabilite pentru unele SEB, depășiri la evacuare.

Volumele insuficiente de ape reziduale recepționate și concentrația excesivă de nocivități, dereglează în ultimii ani funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare la SEB or. Chișinău. Comparativ cu anul 2015 concentrația de noxe deversate în 2016 s-a diminuat neesențial doar la conținutul de detergenți, materie în suspensie, azot amoni-

acal și s-a mărit la CCO – de 1,16 ori; CBO5 - de 1,2 ori. Totodată aceste concentrații depășesc valorile limită de încărcare cu poluanți, HG 950 anexa 2 , la conținutul de: CCO – de 4,7 ori; CBO5 – de 7,7 ori; N/NH₄⁺ – de 7,2 ori; detergenți – de 5,2 ori.

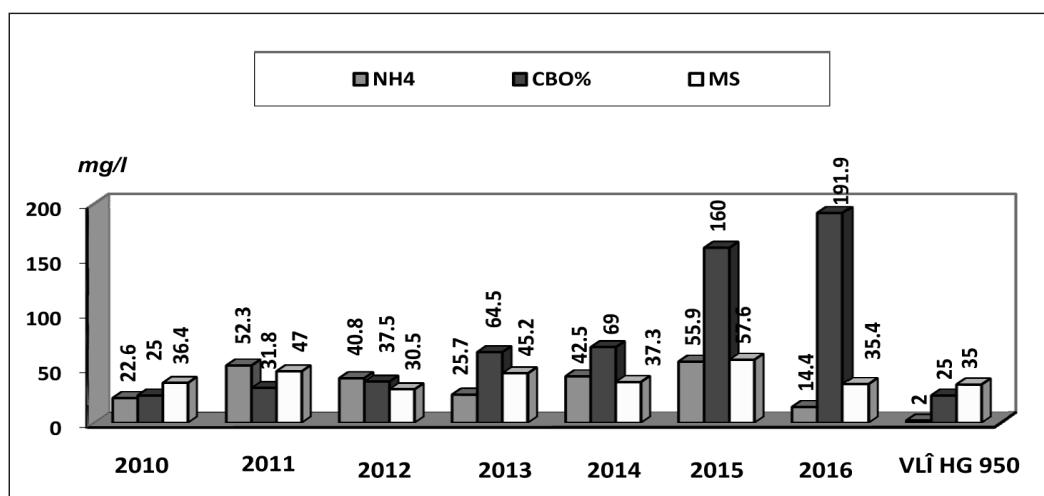

Fig. 21 SEB or.Chișinău

Cu excepția SEB „Goianul Nou” și SEB Budești, majoritatea SEB ale mun. Chișinău se află în stare deplorabilă, cu un grad sporit de uzură al construcțiilor, necesită reconstrucție capitală și modernizare tehnologică.

Cu toate că SEB din com. Goianul-Nou este o stație nouă, de tip „Topas”, totuși la deversare apele uzate depășesc valorile limite de încărcare , HG 950 anexa 2 la indicii CCO – de 1,6 ori ; CBO5 – de 2,2 ori, detergenți – de 2,2 ori. Eficacitatea de reținere a poluanților în anul 2016 comparativ cu anul 2015 s-a majorat la indicii MS și N/NH₄⁺, dar s-a diminuat respectiv la indicii CCO și CBO₅ de la 25 % la 22,7 % și de la 24,5 % la 15,5 %.

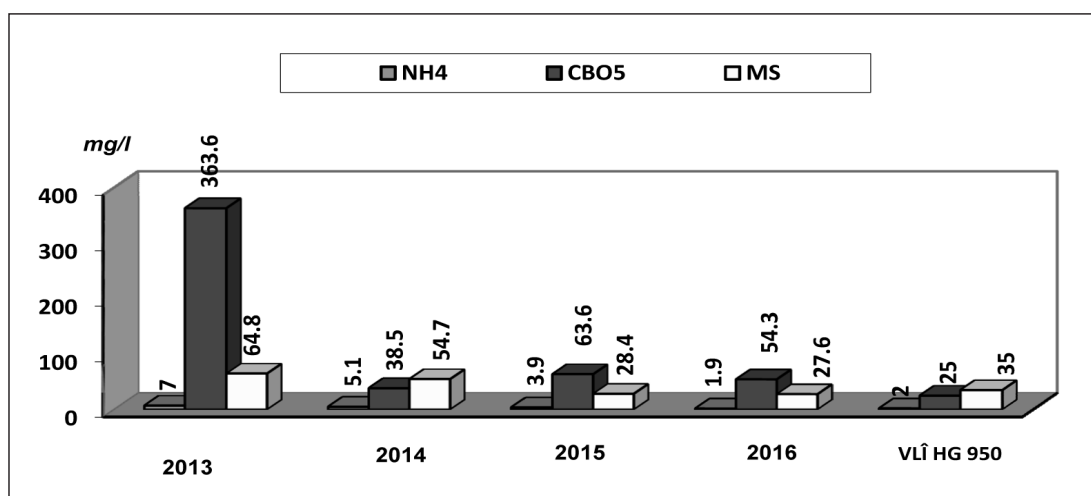

Fig. 22 SEB Goianujl-Nou

În comuna Budești a fost construită de asemenea o stație nouă de tip „Topaz”. Conform analizelor efectuate s-au constatat următoarele concentrații la deversare: CCO - 397,1 mg/dm³; CBO5 - 127,9 mg/dm³, MS – 84,9 mg/dm³, N/NH₄⁺ – 20,4 mg/dm³ Respectiv depășirile valorilor limită de încărcare cu poluanți, HG 950 anexa 2, reprezintă: CCO – 3,2 ori; CBO5 – 5,1 ori; MS – 2,4 ori; N/NH₄⁺ - de 10,2 ori, detergenți – 18,6 ori.

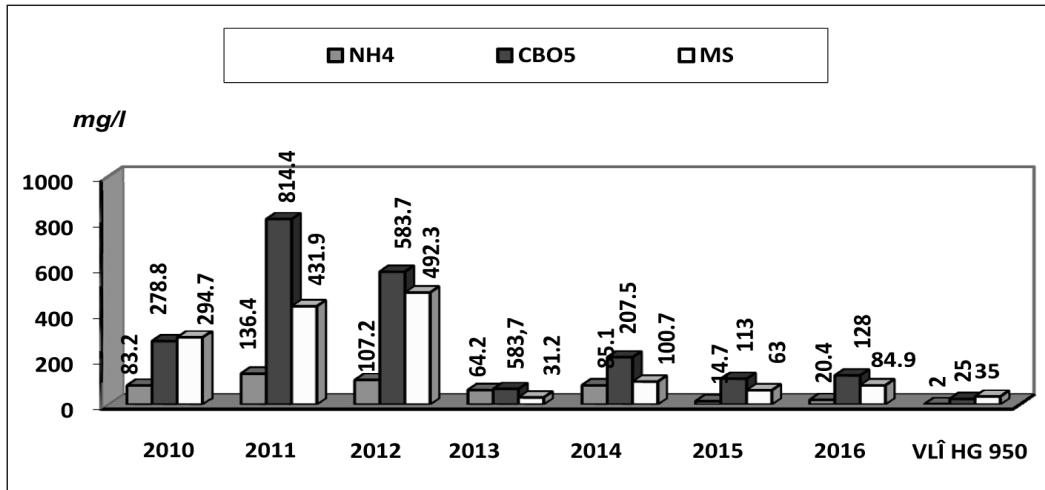

Fig. 23 SEB com. Budești

SEB com. Ciorescu din anul 2013 se află în proces de reconstrucție. Din cauza deteriorării stației, apele din sistemul comunal al com. Ciorescu, fără epurare se deversează direct în r. Ichel.

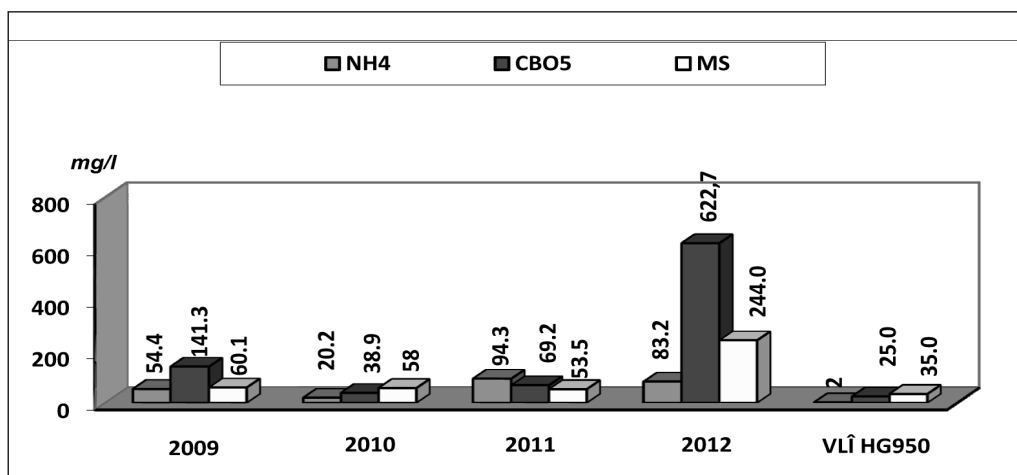

Fig. 24 SEB com. Ciorescu

Pe cursul r. Ichel se află și SEB com. Cricova, eficacitatea de epurare a căreia nu se încadrează în normativele stabilite. Capacitatea de epurare a stației nu corespunde volumului mărit al apelor reziduale deversate de la întreprinderile vinicole SA „Combinatul de vin și șampanie”, SA „Acorex Wine Holding”, SA „RENAISSANSE-PERFECT”. Ca urmare eficacitatea SEB este diminuată, iar apele uzate neepurate sau slab epurate sunt deversate în r. Ichel. Concentrațiile de noxe deversate depășesc valorile limită de încărcare, HG 950 anexa 2 la indicii: MS – de 3,9 ori; CCO – de 2,7 ori; CBO5 – de 4,1 ori; N/NH₄⁺ – de 13 ori, detergenți – de 24,4 ori.

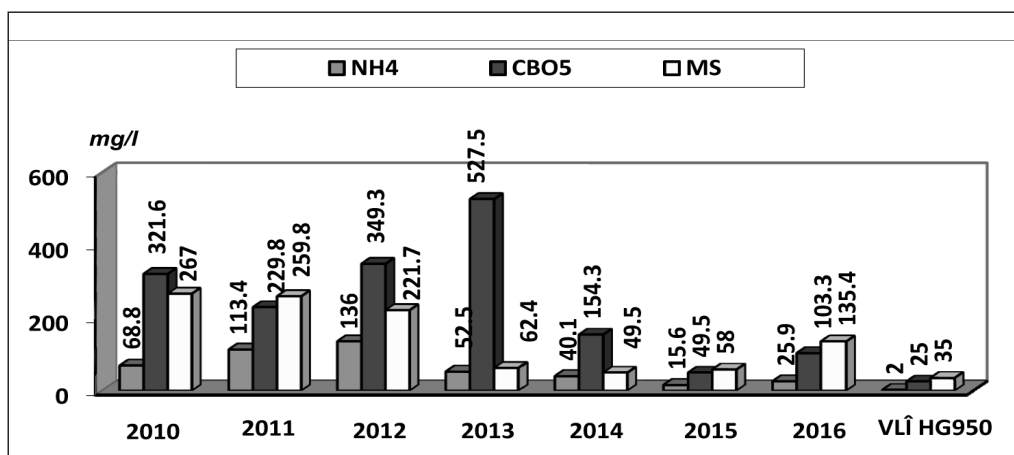

Fig. 25 SEB or.Crirova

Depășesc valorile limite de încărcare, HG 950 anexa 2 și concentrațiile de noxe la SEB com. Colonița la indicii: MS – 1,7 ori; CCO – de 4,5 ori; CBO5 – de 10,1 ori; N/ NH₄⁺ – de 14 ori; detergenți – de 12,8 ori. Necătînd la aceasta eficacitatea de epurare a poluanților în anul 2016 comparativ cu anul 2015 s-a îmbunătățit. Astfel eficacitatea de epurare la principalii indici s-a mărit respectiv: MS de la 56,2 % la 79,2%, CCO de la 25 % la 43,8 %, CBO5 de la 25 % la 31,6 %, N/NH₄⁺ de la 0 % la 29,1 %.

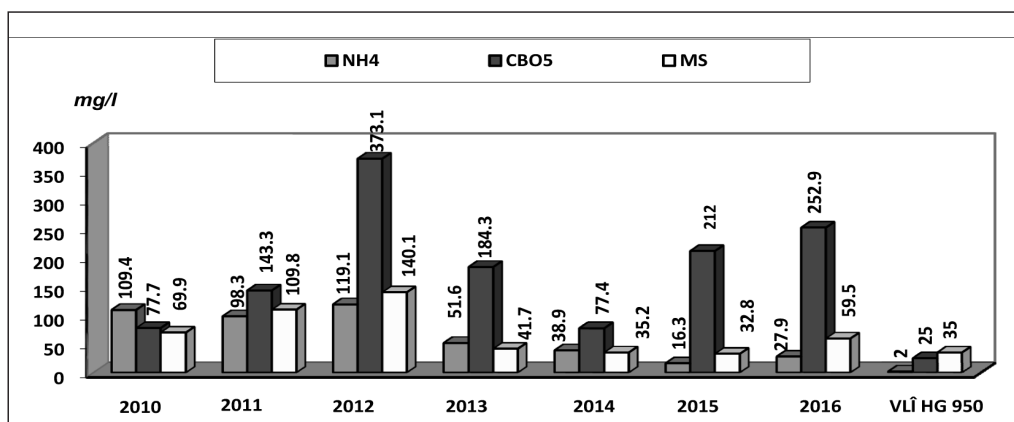

Fig. 26 SEB com.Colonița

Apele deversate de la SEB or. Vadul-lui-Vodă nu se încadrează în normativul admisibil și afectează calitatea r. Recea. Concentrațiile de noxe deversate depășesc valorile limită de încărcare cu poluanți, HG 950 anexa 2 la indicii: CCO – de 16,1 ori; CBO5 – de 5,6 ori. Eficacitatea de reținere a poluanților în anul 2016 comparativ cu anul 2015 s-a majorat esențial la indicii MS și N/NH₄⁺, dar s-a diminuat respectiv la indicii CCO și CBO₅ de la 38 % la 31,6 % și de la 44 % la 31,5 %.

În anul 2016 în comparație cu anul 2015 situația nu s-a schimbat esențial, cu excepția îmbunătățirii la toate stațiile a eficacității de epurare la indicii materiei în suspensie și ionilor de amoniu, dar cu o micșorare la conținutul de CCO și CBO₅. Este foarte îngrijorător faptul scăderii eficacității de epurare la indicii CCO și CBO₅ la SEB Chișinău, SEB Vadul-lui-Vodă, SEB Goianul Nou. Eficacitatea de epurare la SEB Chișinău în anul 2016 comparativ cu 2015 s-a mărit doar la indiciile N/NH₄⁺ și mai puțin la MS. Deversările

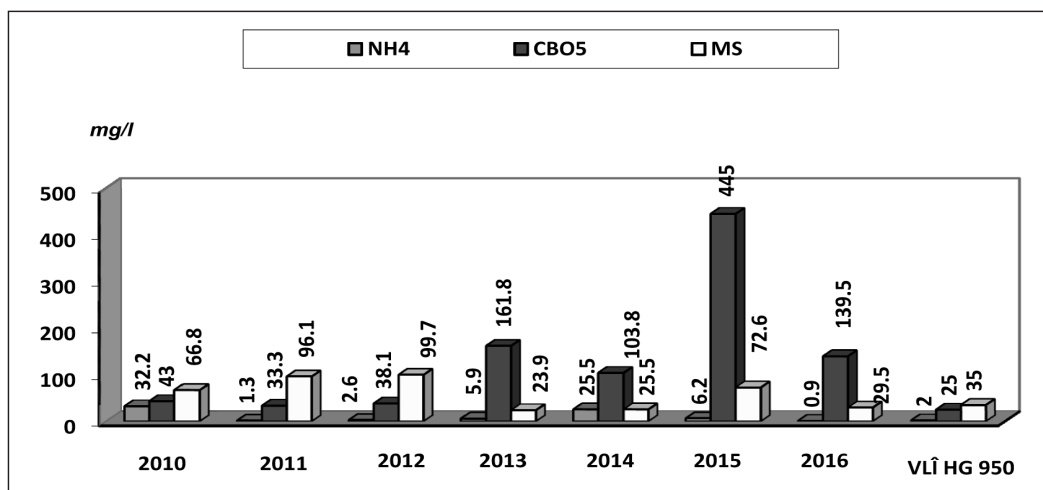

Fig. 25 SEB or Vadul lui Vodă

de ape uzate fără epurare sau insuficient epurate de la SEB ale mun. Chișinău în receptorii naturali - r. Bîc, r. Ichel și alte obiecte acvatice în ultimii ani afectează grav calitatea apelor de suprafață.

Eficacitatea SEB din mun. Chișinău a. 2014-2016

Tabelul 5

nr.	Denumirea SEB	Eficacitatea %											
		materie în suspens.			CCO			CBO ₅			N/NH ₄ ⁺		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	Chișinău	63,2	80,2	86,6	76,5	65,8	45,3	79,9	67,1	49,1	24,6	13,7	56,3
2.	Cricova	55,0	41,5	35,4	57,3	12,7	38,0	52,6	12,5	42,2	31,0	4,3	38,5
3.	Goianul-Nou	44,6	56,2	79,2	88,5	25,0	22,7	88,2	24,5	15,5	77,4	75,0	91,8
4.	Colonița	32,4	26,1	56,8	76,0	25,0	43,8	74,0	25,0	31,6	39,7	0	29,1
5.	Vadul lui Vodă	39,4	23,0	83,2	64,0	38,0	31,6	74,6	44,0	31,5	87,2	34,2	97,7
6.	Budești	38,4	30,0	51,8	51,7	0	26,4	52,4	1,9	26,4	22,1	26,9	45,3

Deversările de la SEB SC “Amen Ver” SA, or. Hîncești nu se încadrează în limitele admisibile, iar eficacitatea de epurare este 50 % pentru ionii de amoniu (N/NH₄), 12,2 % pentru reziduu uscat, 10,1% pentru cloruri (Cl⁻), 14,8 % pentru sulfatați (SO₄²⁻ și foarte slabă pentru CCO – 63,6 % și CBO₅ – 63,6 %. Astfel deversările de la SEB SC “Amen Ver” SA, or. Hîncești diminuează considerabil calitatea r. Cogîlnic.

SEB ÎMDP „Apă Canal” s. Bulboaca de asemenea nu se încadrează în normativul de evacuări provenite din stațiile de epurare a apelor uzate urbane prevăzut în „Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale”. (HG 950 din 25.11.2013).

Eficacitatea de epurare a SEB IM „Apa-Canal Ungheni” s. Valea Mare, r-nul Ungheni este la un nivel foarte slab și constituie: pentru MS – 54,4 %; cloruri (Cl⁻) – 43,8 %; CCO – 72,5 %; CBO₅ – 73 %; ionii de amoniu – 69,4 %.

CIE AE Cahul a prelevat probe de la 5 stații de epurare cu capacitatea mai mare de 0,04 mii m³ din localitățile Basarabeasca, Taraclia, Leova, Cahul, Vulcănești. În 2016 s-au prelevat probe de la aceste complexe, precum și de la 21 stații de epurare a apelor

uzate cu capacitatea mai mică: - SRL „Elit Vadimax”, or. Cahul; SRL „Creangă A.D”, or. Cahul; SRL „Tehcomplos-Petrol”, or. Cahul; SRL Î.I „Niculșeanu A”, s. Giurgiulești, r-ul Cahul; SRL Î.I „Niculșeanu V” or. Cahul; *fabricile de vin* - SRL „Vierul Vin”, s. Burlacu, r-ul Cahul; SRL „Făutor”, s.Tigeci, r-ul Leova; SA ”Imperial Vin”, s. Pleșeni, r-ul Cantemir; S.A. „Ceban Vin”, s. Ciobalaccia, r-ul Cantemir; SRL „Podgoria Vin, s. Lingura, r-ul Cantemir; r-ul Leova; S.C. „TartcomVin”; s. Tartaul,

r-ul Cantemir; SRL „Basarabia LWIN-Invest”; or. Basarabeasca; SRL „Bulgari Winerry”, or. Tvardița, r-ul Taraclia;- SRL”Moldavschi Standard”, or. Tvardița, r-ul Taraclia; SRL ”Zolotoi Aist”, or. Tvardița, r-ul Taraclia; SA”Iugintertrans”, or. Taraclia, ”SP Ciumai”, SA, s.Vinogradovca, r-ul Taraclia.

Stațiile de epurare locale - primăria or. Iargara, 2 stații de epurare; ÎM ”Tvardisan”, s. Tvardița, r-ul Taraclia; SRL „Danube Logistics” s. Giurgiulești, (Raportul anual al CIE AE Cahul 2016).

În probele de apă prelevate de la intrare și ieșire de la SEB-uri au fost determinați următorii indici: pH, substanțe suspendate, reziduu uscat, consumul chimic de oxigen (CCO), consumul biochimic de oxigen (CBO₅), cloruri (Cl⁻), sulfatați (SO₄⁻²), fosfați (PO₄⁻³), amoniu(NH₄⁺), nitrați (NO₃⁻), nitriți (NO₂⁻), detergenți și grăsimi.

Rezultatele obținute în urma analizelor chimice au fost comparate cu normele piscicole sau cu normele DLA stabilite pentru unele SEB-uri.

La SEB DP „Apă Canal Cahul”, or. Cahul depășirile DLA au constituit: MS de 4,7 ori; Cl⁻ de 3 ori; CCO- de 10,7 ori; CBO₅ de 5,6 ori; amoniu - de 32,4 ori; nitriți de 18,9 ori.

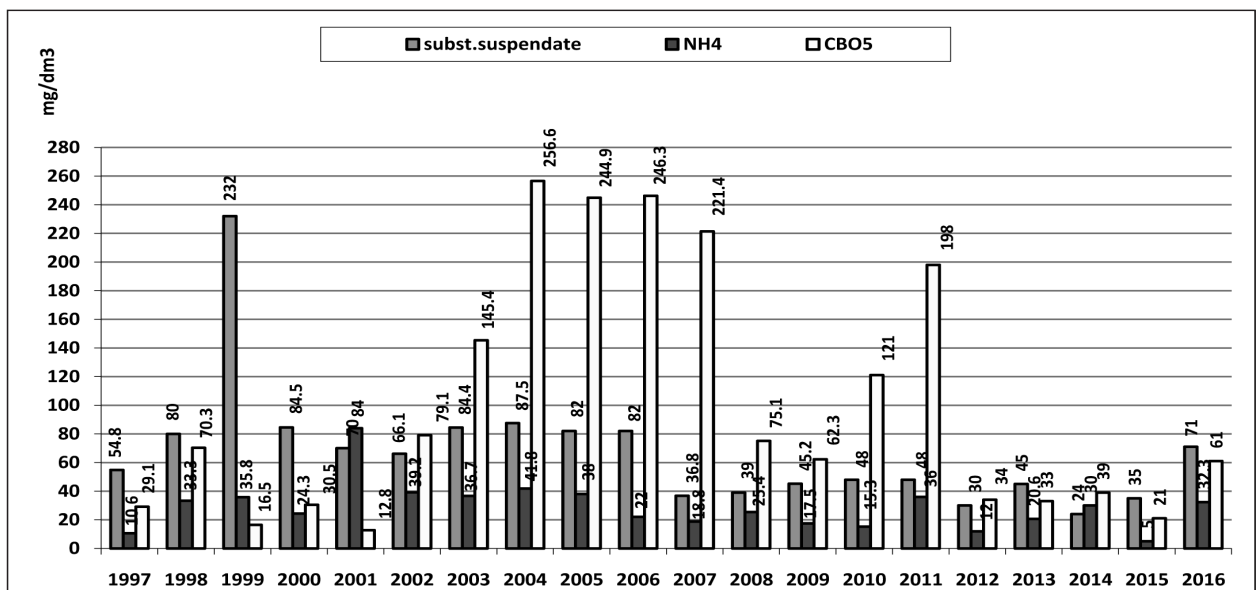

Fig. 28 Controlul analitic al SEB or. Cahul, anii 1997-2016.

La SEB “ÎM Apă Canal”, or.Taraclia, depășirile DLA au constituit: MS- de 18,7 ori; CCO - de 18,9 ori; CBO₅ - de 11,7 ori; amoniu – de 20,8 ori; PO₄⁻³ de 6,5 ori. Comparativ cu anul 2015 concentrațiile de poluanți la deversare s-au mărit drastic.

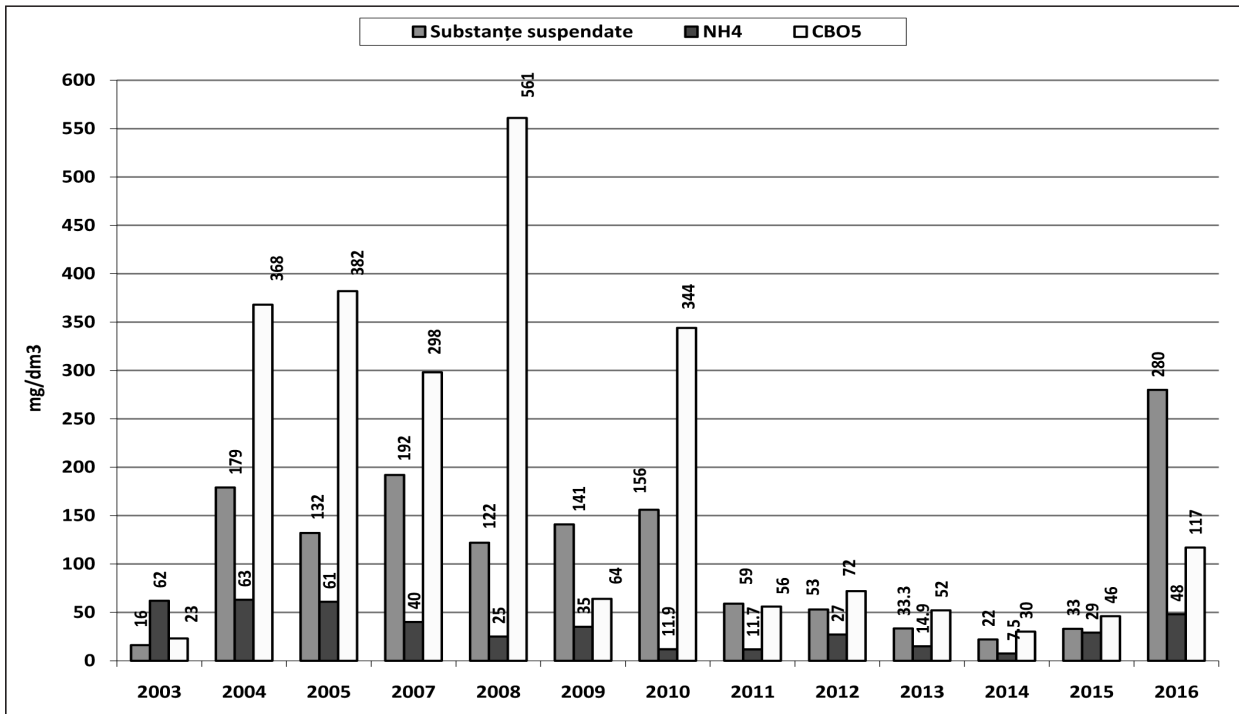

Fig. 29 Controlul analitic al SEB or.Taraclia, anii 2003-2016.

La SEB “ÎM Apă Canal”, or.Basarabeasca, epurarea se reduce la sedimentarea mecanică, fără epurare biologică. Depășirile DLA la SEB “ÎM Apă Canal”, or.Basarabeasca au constituit: MS de 3,9 ori; CCO de 4,1 ori; CBO₅ de 2,2 ori; NO₂⁻ de 19 ori; NH₄⁺ de 19 ori; PO₄⁻³ de 4,3 ori.

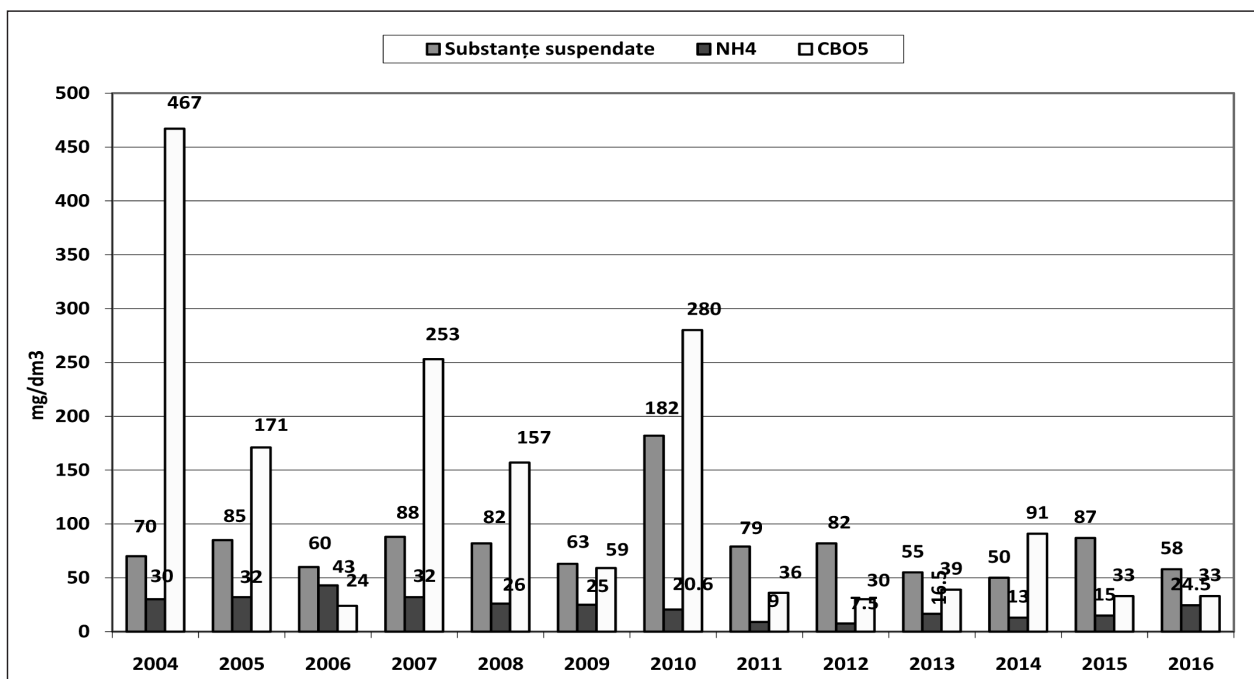

Fig. 30 Controlul analitic al SEB or. Basarabeasca, anii 2004-2016.

La Stația de epurare a ÎMDPGLC "Apă Canal", or. Leova depășirile DLA au constituit.: CCO de 11,4 ori, CBO₅ de 4,5 ori, amoniu de 18 ori, nitriți de 3,2 ori; PO₄⁻³ de 14,5 ori.

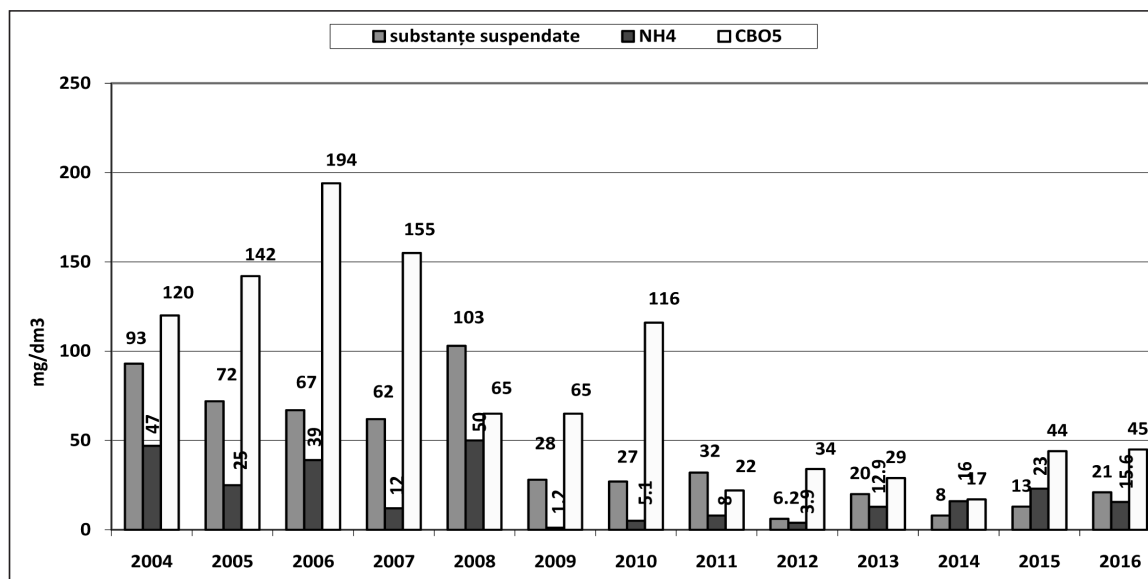

Fig. 31 Controlul analitic al SEB or. Leova, anii 2004-2016.

La stația de epurare a ÎM „Apă Canal” din or. Vulcănești probele au fost prelevate la intrare și la deversare. S-au depistat depășiri la următorii ingrediente: substanțe suspendate – de 1,9 ori, CBO₅ - de 2,6 ori, (N-NO₃⁻) – de 5,9 ori.

Cele mai esențiale depășiri la Stația de epurare SRL „Danube Logistics” (ape comunale) s-au constatat la ionii de amoniu de 57,5 ori, MS de 4,2 ori, CBO₅ de 9,0 ori, CCO de 5,0 ori.

Eficacitatea stațiilor de epurare din zona de activitate CIE AE Cahul și analiza comparativă pentru anii 2014-2016 este prezentată în tab.6.

Eficacitatea stațiilor de epurare, pentru anii 2014- 2016.

Tabelul 6

nr.	Denumirea SEB-rilor	Eficacitatea, %											
		Materie în suspensie			CCO			CBO ₅			NH ₄ ⁺		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1	„Apă Canal”, or. Cahul	92,0	90,0	71,0	52,8	87,7	53,5	54,0	89,8	58,7	45,0	88,9	54,4
2	ÎMDPGLC "Apă Canal", or. Leova	96,0	94,3	89,6	80,0	77,3	58,2	80,0	81,3	61,2	70,0	56,7	71,3
3	Î.M „ Apă Canal”, or. Basarabeasca	60,0	43,9	42,5	85,0	73,1	76,4	87,0	77,6	72,2	64,0	71,7	63,9
4	a ÎM „Apă Canal”, or. Taraclia	64,0	73,4	52,8	66,0	66,5	34,8	68,0	58,1	36,0	83,0	42,0	22,5

Poligoanele de depozitare a deșeurilor solide (PDDS)

PDDS mun. Bălți

Probe de control a apelor provenite de la scurgerile de pe amplasamentul poligonului de depozitare a deșeurilor solide au fost prelevate din 2 iazuri de acumulare. Datele obținute caracterizează apele din primul și al doilea iaz, ca ape puternic poluate. Depășirile sunt de peste sute de ori față de CMA. În primul iaz de acumulare CBO_5 depășește CMA de 254,56 ori, în al doilea de 18,3 ori, rezidiul fix corespunzător de 13,9 ori și 10,5 ori, ionii de amoniu 40,3 ori și 11,2 ori.

PDDS mun. Chișinău

Trimestrial CIE investighează componența chimică a apelor de filtrare și drenaj la PDDS mun. Chișinău, s.Crețoaia, r-nul Anenii Noi. În legătură cu stoparea depozitării deșeurilor solide la PDDS de către ÎM Regia „Autosalubritate” din data de 08.01.2011, probele au fost prelevate numai în trimestrul III.

Scopul controlului constă în obținerea datelor despre limitele de încărcare cu poluanți ale deșeurilor lichide toxice și evaluarea prejudiciului cauzat mediului în cazul eventualelor scurgeri de pe teritoriul PDDS.

În conformitate cu procesul tehnologic de depozitare a gunoiului la PDDS, deșeurile lichide toxice (apele de drenaj și de filtrare) se acumulează în cămine speciale și apoi sunt transportate pe suprafața PDDS. Acest circuit închis al deșeurilor lichide nu aduce pericol mediului ambiant și numai în cazul scurgerilor de suprafață poate avea consecințe grave pentru terenurile agricole situate aval.

S-au înregistrat depășiri ale CMA piscicole în fântâna de filtrare și respectiv în fântâna de drenaj la următorii indici: materie în suspensie de 75,28 ori și 79,0 ori; CCO de 343,3 ori și 116,73 ori; CBO_5 de 1201,7 ori și 175,1 ori, amoniu de 574,6 ori și 741,28 ori; nitrați de 5,6 și 5,9 ori; nitriți de 1123,5 ori și 1545,0 ori; sulfați de 18,0 și 10,2 ori; detergenți de 122,0 ori și 64,0 ori.

Scurgeri ale filtratului și drenajului de pe teritoriul poligonului la momentul prelevării probelor nu au fost observate.

Conlucrarea cu Inspecțiile Ecologice (IE) din raioane

În conformitate cu ordinul nr. 18 din 21.03.2006 al IES, în anul 2011 CIE au acordat asistență analitică Inspecțiilor Ecologice din raioane, la solicitare, în cazuri excepționale și în conformitate cu programele de prelevare, coordonate cu șefii IE.

CIE AE Bălți a acordat asistență analitică:

Inspecției Ecologice Șoldănești - au fost prelevate probe de control de la 4 stații de tip “TOPAZ” cu capacitatea mică - 90 m³/oră; 22,5 m³/oră; 12,5 m³/oră și 7,5 m³/oră a SA „Regia Apă-Șoldănești”. Apele uzate au fost epurate insuficient:

- “TOPAZ” (90 m³/oră) - eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 69,1 %, a consumului chimic de oxigen 48 %, a consumul biologic de oxigen 64,9 %, a ionilor de amoniu 61,1 %;

- "TOPAZ" (22,5 m³/oră) - eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 43,7 %, a consumului chimic de oxigen 43,4 %, a consumul biologic de oxigen 43,5 %, a ionilor de amoniu 29,5 %;
- "TOPAZ" (12,5 m³/oră) - eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 78,9 %, a consumului chimic de oxigen 53,3 %, a consumul biologic de oxigen 60 %, a ionilor de amoniu 44,5 %;
- "TOPAZ" (7,5 m³/oră) - eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 82,1 %, a consumului chimic de oxigen 54,4 %, a consumul biologic de oxigen 65,6 %, a ionilor de amoniu 48,2 %.

Inspecției Ecologice Fălești – s-au prelevat probe de la SEB de tip „Topaz”, s. Călinești, Centru de amplasament pentru copii „Vivatis” pentru determinarea eficacității. Conform analizelor efectuate s-au determinat depășiri ale CMA la indicii: materii în suspensii de 7,4 ori, reziduu fix 1,6 ori, CBO₅ de 8,8 ori ; ionii de amoniu de 21,8 ori, nitriți de 4 ori, sulfați de 2,3 ori.

Inspecției Ecologice Florești – s-au prelevat probe de la SEB SRL „Rusnac-Moldaqua”. S-a constatat că apele la deversare se încadrează în normativul DLA

Inspecției Ecologice Glodeni - au fost prelevate probe de control de la stațiile de tip "TOPAS" din localitățile, Balatina, Funduri-Vechi, Sturzovca, Limbenii-Vechi, Cuhnești.

La SEB "TOPAS" s.Balatina, eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 87,4 %, a consumului chimic de oxigen 49,3 %, a consumului biologic de oxigen 65,3 %, a ionilor de amoniu 48,9 %.

La SEB "TOPAS" s. Funduri-Vechi, eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 75,71 %, a consumului chimic de oxigen 55,96 %, a consumului biologic de oxigen 67,0 %, a ionilor de amoniu 49,18 %.

La SEB "TOPAS" s.Limbenii-Vechi, eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 78,5 %, a consumului chimic de oxigen 50,93 %, a consumului biologic de oxigen 63,57 %, a ionilor de amoniu 60,90 %.

La SEB "TOPAS" s.Cuhnești în probele de ape reziduale eficacitatea de reținere a suspensiilor este de 76,22 %, a consumului chimic de oxigen 58,06 %, a consumului biologic de oxigen 69,17 %, a ionilor de amoniu 53,22 %.

Inspecției Ecologice Rîșcani - au fost prelevate probe de control de la stația de tip "TOPAS" s. Aluniș, SEB „Topas” IM „Comunservice”, s. Nihoreni și SEB „Topas”, Provaratic. S-au efectuat analize și s-au depistat depășiri ale CMA piscicol la SEB "TOPAS" s. Aluniș la indicii: materii în suspensii de 6,5 ori, reziduu fix 1,3 ori, CBO₅ 5,3 ori; ionii de amoniu de 34,4 ori, nitriți de 2,3 ori și sulfați de 3 ori.

La SEB"Topas" IM Comunservice, s. Nihoreni s-au depistat depășiri ale CMA piscicol la indicii: materii în suspensii de 8,6 ori, CBO₅ 10,3 ori; ionii de amoniu de 11,9 ori.

La SEB „Topas”, Provaratic s-au depistat depășiri ale CMA piscicol la indicii: materii în suspensii de 9,7 ori, CBO₅ 6,4 ori; ionii de amoniu de 13,6 ori, nitriți de 2,90 ori, sulfați de 2,4 ori.

CIE AE Chișinău a acordat asistență analitică:

Inspecției Ecologice Hîncești - s-au prelevat probe de apă de la SEB de tip „ZUC”, s. Rusca, Penetenciarul nr.7, SEB „Vama Leușeni”, s. Sărata-Galbenă, s. Negrea, SEB “IM Amen Ver” SA Au fost depistate depășiri ale CMA pisc. la deversare la indicii determinați:

1. SEB ZUC, s. Rusca, Penetenciarul nr.7 – CCO – de 11,0 ori; CBO_5 - de 33,0 ori; MS – de 11,0 ori; N/ NH_4 – de 26,2 ori; detergenți – de 9,0 ori;
2. SEB „Vama Leușeni-Albița” – CCO – de 6,9 ori; CBO_5 – de 20,6 ori; MS – de 9,7 ori; NH_4 – de 43,2 ori. Rezultatele au fost transmise IE Hîncești.
3. ZUC Negrea- CCO – de 7,5 ori, CBO_5 – de 13,6 ori, MS – de 13,7 ori; N/ NH_4 – de 39,0 ori, detergenți – de 9,0 ori;
4. ZUC s. Sarata-Galbenă - CCO – de 3,4 ori, CBO_5 - de 10,3 ori; MS – de 10,0 ori; N/ NH_4 – de 18,2 ori, detergenți – de 14 ori.
5. SEB “IM Amen Ver” SA - CCO – de 2,7 ori; CBO_5 - de 8,2 ori; MS – de 3,6 ori; N/ NH_4 – de 18,6 ori; detergenți – de 4,2 ori.

Inspecției Ecologice Nisporeni - au fost prelevate probe de la SEB Zuc Iurceni și SEB Cristești r-nul Nisporeni. Conform analizelor efectuate s-au depistat depășiri ale DLA la deversare la indicii:

1. SEB Zuc Iurceni - CCO de 9,6 ori; CBO_5 – de 17,3 ori; MS – de 6,0; N/ NH_4 – de 3,8 ori; detergenți de 5,0 ori.
2. SEB Cristești - CCO de 6,8 ori; CBO_5 – de 28,2 ori; MS – de 4,8 ori; N/ NH_4 – de 3,8 ori; detergenți de 1,4 ori.

Inspecției Ecologice Cimișlia – au fost prelevate probe de la SEB “Elex Bloc” or. Cimișlia și S.R.L „Făclia”, or. Cimișlia. S-au depistat depășiri ale CMA pisc la SEB “Elex Bloc” or. Cimișlia la deversare la indicii: MS - de 3,6 ori; CCO – de 27,5 ori; CBO_5 – de 82,4 ori; detergenți de 136,0 ori.

S.R.L „Făclia”, or. Cimișlia - MS - de 4,5 ori; CCO – de 48,0 ori; CBO_5 – de 144,2 ori; detergenți de 84,0 ori. Rezultatele au fost transmise IE Cimișlia.

Inspecției Ecologice Strășeni – au fost prelevate probe de la SEB de tip “Topaz” din r-ul Strășeni: Gimnaziul din s. Bucovăț; Bloc locativ din s. Bucovăț; Primaria s. Dolna; Gimnaziul din s. Recea; S.A. „Apă Canal” Cojușna; SEB “Biotal” din s. Lozova. Conform analizelor s-au depistat depășiri ale normelor CMA pisc. la indicii:

1. SEB Gimnaziul din s. Bucovăț - CCO – de 9,52 ori, CBO_5 – de 33,3 ori, MS – de 24,2 ori, N/ NH_4 – de 2,56 ori; detergenți – de 14,0 ori.
2. SEB bloc locativ din s. Bucovăț - CCO – de 7,5 ori, CBO_5 – de 32,8 ori, MS – de 5,0 ori, N/ NH_4 – de 18,2 ori; detergenți – de 59,0 ori.
3. SEB Primăria din s. Dolna - CCO – de 10,2 ori, CBO_5 – de 35,6 ori, MS – de 19,4 ori, N/ NH_4 – de 21,0 ori, detergenți- de 21,0 ori
4. SEB Gimnaziul din s. Recea - CCO – de 9,52 ori, CBO_5 – de 33,3 ori, MS – de 20,0 ori, N/ NH_4 – de 41,5 ori, detergenți- de 19 ori.
5. S.A. „Apă Canal” Cojușna - CCO – de 7,6 ori, CBO_5 – de 26,43 ori, MS – de 33,0

ori, N/NH₄ – de 32,0 ori, detergenți- de 21,0 ori.

6. SEB “Biotol” din s. Lozova - CCO – de 5,44 ori, CBO₅ – de 19,0 ori, MS – de 4,8 ori, N/NH₄ – de 3,3 ori, detergenți- de 24,0 ori.

Inspecției Ecologice Călărași - s-au prelevat probe de apă de la SEB IM „Gospodaria Comunală Locativa Călărași”. Conform analizelor s-au constatat depășiri ale normelor CMA pisc. la indicii: CCO- de 9,61 ori ; CBO₅- de 38,5 ori, MS- de 13,7 ori; N/NH₄ – de 13,3 ori, detergenți- de 7,8 ori.

Inspecției Ecologice Ungheni - au fost prelevate probe de la SEB Apă-Canal Ungheni, s. Valea Mare; SEB s. Petrești; SEB s. Măcărești. Conform analizelor s-au constatat depășiri la deversare a CMA pisc. la indicii:

1. SEB Apă-Canal Ungheni, s. Valea Mare - CCO – de 7,53 ori, CBO₅ – de 36,0 ori, MS – de 6,4 ori, N/NH₄ – de 66,7 ori, detergenți- de 24,0 ori.
2. SEB s. Petrești - CCO – de 3,3 ori, CBO₅ – de 14,2 ori, MS – de 3,24 ori, N/NH₄ – de 49,23 ori, detergenți- de 16,0 ori.
3. SEB s. Măcărești - CCO – de 3,4 ori, CBO₅ – de 15,5 ori, MS – de 3,68 ori, N/NH₄ – de 22,0 ori, detergenți- de 14,0 ori.

Inspecției Ecologice Orhei – au fost prelevate probe de la SEB: SA “Apă Canal Orhei” (ZUC) și SEB Orhei (stația vechi). Conform analizelor s-au depistat depășiri ale normelor CMA pisc. la indicii:

1. SEB SA “Apă Canal Orhei” - CCO – de 4,8 ori, CBO₅ – de 14,4 ori, MS – de 4,0 ori, N/NH₄ – de 10,8 ori; detergenți – de 41,0 ori.
2. SEB Orhei (stația vechi) - CCO – de 16,5 ori, CBO₅ – de 49,4 ori, MS – de 13,9 ori, N/NH₄ – de 108,7 ori; detergenți – de 157,0 ori.

Inspecției Ecologice Rezina - au fost prelevate 8 probe de la SEB „Penitenciarul nr.17” din or. Rezina și Stația de pompare, or. Rezina. Conform analizelor s-au depistat depășiri ale CMA pisc. la deversare la indicii:

1. SEB „Penitenciarul nr. 17” din or. Rezina - MS - de 10,0 ori, CCO- de 16,5 ori, CBO₅ – 49,43 ori, N/NH₄ – de 33,0 ori, detergenți- de 31,0 ori.
2. Stația de pompare, or. Rezina - MS - de 12,12 ori, CCO- de 13,73 ori, CBO₅ – 41,2 ori, N/NH₄ – de 43,0 ori, detergenți- de 31,0 ori.

Inspecției Ecologice Criuleni - s-au prelevat probe de apă de la SEB “Topol -100”, S.R.L „Tirous Group”, SEB “Topol -200”, S.R.L „Tirous Group”, SEB “ValRom”, s. Măgdăcești, SEB „Valrom”, s. Corjeva.

Conform analizelor au fost depistate depășiri ale CMA pisc. la indici:

1. SEB de tip Valrom, s. Corjeva - CCO – de 17,2 ori; CBO₅ – 77,3 de ori; MS – de 6,6 ori; N/NH₄ – de 18,7 ori; detergenți – de 33,0 ori.
2. SEB de tip Topaz 130, s. Măgdăcești – CCO – de 3,4 ori; CBO₅ – 18,9 de ori; MS – de 7,6 ori; N/NH₄ – de 38,0 ori, detergenți – de 43 ori.
3. SEB de tip Topaz 100 , s. Hrușevo , SRL “Tirous Group”– CCO – de 13,7 ori;

CBO₅ – 141,2 de ori; MS – de 14,4 ori; N/NH₄ – de 24,0 ori, detergenți – de 60,0 ori.

4. SEB “Topol -200” - CCO – de 48,0 ori; CBO₅ – 72,1 de ori; MS – de 5,0 ori; N/NH₄ – de 21,5 ori, detergenți – de 31,0 ori

Inspecției Ecologice Dubăsari - au fost prelevate probe de apă de la 8 SEB de tip Topaz și Biotol. Conform analizelor au fost depistate depășiri ale CMA pisc. la indici:

1. SEB „Biotol -50”, AO Oraselul copilăriei Pîrîta - CCO – 7,6 ori, CBO₅- de 13,6 ori, MS – de 8,8 ori, N/NH₄ – de 26,2 ori, detergenți – de 28 ori.

2. SEB „Topaz -60”, s. Coșnița, Forțele Pacificatoare - CCO – 4,8 ori, CBO₅- de 20,6 ori, MS – de 17,7 ori, N/NH₄ – de 278,0 ori, detergenți – de 108,0 ori.

3. SEB „Fabrica de Conserve Coșnița” - CCO – 4,8, CBO₅- de 14,5 ori, MS – de 12,6 ori, N/NH₄ – de 38,7 ori, detergenți – de 83 ori.

4. SEB „Topaz-24”, s. Dorotcaia – CCO – 8,2 ori, CBO₅- de 24,7 ori, MS – de 12,0 ori, N/NH₄ – de 89,2 ori, detergenți – de 38,4 ori. Rezultatele au fost transmise IE Dubăsari.

5. SEB „Criber SBR 30”, s. Holercani – CCO – de 13,7 ori, CBO₅- de 41,3 ori, MS – de 7,7 ori, N/NH₄ – de 20,0, detergenți – de 72,0 ori.

6. SEB „Topaz 3” ,Grădinița de copii, s. Pogrebea - CCO – de 8,9 ori, CBO₅- de 26,7 ori, MS – de 3,7 ori, N/NH₄ – de 3,0, detergenți – de 2,8 ori.

7. SEB “Topaz”, Centru de Medicină, s.Dorotcaia - CCO – de 3,4 ori, CBO₅- de 10,2 ori, MS – de 11,3 ori, N/NH₄ – de 51,3, detergenți – de 28,5 ori.

8. SEB “Topaz” Grădinița de copii, s. Coșnița - CCO – de 2,7 ori, CBO₅- de 8,2 ori, MS – de 4,0 ori, N/NH₄ – de 7,0, detergenți – de 2,2 ori.

Inspecției Ecologice Căușeni - au fost prelevate 4 probe de la SEB „Apă Canal Căușeni”. S-au depistat depășiri ale normelor CMA pisc. la deversare la indicii: CCO – de 27,2 ori, CBO₅ – de 95,2 ori; MS - de 8,4 ori; N/NH₄ – de 286,7; detergenți- de 102 ori.

Inspecției Ecologice Ștefan-Vodă - Au fost prelevate probe de la SEB „Biodisc”, s. Olănești; SEB “Topaz-24”, tabara de odihnă “Dumbrava”, s. Talmază; SEB “Apă Canal”, Ștefan Vodă; SEB “Biofix-U35”, s. Ermoclia. S-au depistat depășiri ale CMA pisc. la deversare la indicii:

1. SEB „Biodisc”, s. Olănești - CCO – de 27,5 ori, CBO₅ – de 108,9 ori, MS – de 9,84 ori, N/NH₄ – de 6,56 ori, detergenți- de 21,0 ori.

2. SEB “Topaz-24”, tabără de odihnă “Dumbrava” - CCO – de 24,72 ori, CBO₅ – de 111,23 ori, MS – de 5,24 ori, N/NH₄ – de 226,2 ori, detergenți- de 18,0 ori.

3. SEB “Apă Canal”, Ștefan Vodă - CCO – de 13,73 ori, CBO₅ – de 57,7 ori, MS – de 6,0 ori, N/NH₄ – de 87,9 ori, detergenți- de 22,0 ori.

4. SEB “Biofix-U35”, s. Ermoclia - CBO₅ – de 1,7 ori, MS – de 2,0 ori, N/NH₄ – de 6,3 ori, detergenți- de 2,0 ori.

CIE AE Cahul a acordat asistență analitică:

Agenției Ecologice Cahul

CIE colaborând cu inspectorii AE Cahul pe parcursul anului au controlat 18 între-

prinderi. În conformitate cu planul-grafic de prelevare a probelor au fost prelevate probe de la 5 spălătorii auto din or. Cahul : ÎI "Creangă A D", SRL „L. Borgan”, SRL „Gama Lux”: SRL „Tehcomplos-Petrol”, Î.I „Niculceanu V”, SRL „Niculceanu A.”, SRL „Elit Vadimax”. Sa- constatat că la ieșire conținutul depășește normativele la indicii: MS de 2,0 - 14,0 ori, CCO de 2 -14 ori, CBO₅ - de 5,7-11 ori.

Inspecției Ecologice Taraclia – pe parcursul anului au fost prelevate și analizate probe de la:

- SEB „Tvardisan”, or. Tvardița și receptorul r. Chirghij-Chitai (50 m amonte și aval deversări). Investigațiile denotă funcționarea insuficientă a stației.
- SRL "Moldavschii Standard". Proba a fost prelevată la ieșire din acumulatorul de ape uzate. Depășiri ale LA s-au depistat la următorii ingrediente: substanțe suspendate, oxiditatea CCO, (N-NH₄⁺).
- "Zolotoi Aist". Proba a fost prelevată la ieșire. Depășiri ale LA s-au depistat la următorii ingrediente: substanțe suspendate, oxiditatea CCO-, N/NH₄⁺.
- râul Chirghij-Chitai. Probele au fost prelevate amonte și aval de oraș Tvardița. Depășiri ale LA s-au depistat în aval de oraș la următorii ingrediente: substanțe suspendate, oxiditatea (CCO-Cr), (N-NH₄⁺).
- SRL „Bulgari Winery” . Proba a fost prelevată la ieșire.
- SA "Iugintertrans" Fabricade pâine din or. Taraclia. Proba a fost prelevată din acumulatorul de ape uzate . Depășiri ale LA s-au depistat la indicii: substanțe suspendate de 21,2 ori; reziduu uscat - de 2,0 ori; CCO – de 54,3 ori; CBO₅ - de 118,0 ori; amoniu N/NH₄⁺ - de 5,6 ori; nitriți (N/NO₂⁻) - de 24,0 ori.
- „SP Ciumai,, SA, fabrica de vin, s. Vinogradovca, r-nul Taraclia Proba a fost prelevată din acumulatorul de ape uzate. Depășiri ale LA s-au depistat la indicii: substanțe suspendate - de 6,6 ori; CCO – de 49,3 ori; CBO₅ - de 96,6 ori; amoniu (N/NH₄⁺)- de 2,1 ori; Nitriți (N/NO₂⁻) - de 2,4 ori.
- IMSP spitalul raional Taraclia, or. Taraclia. Proba de control a fost prelevată din rezervorul de acumulare. Depășiri ale LA s-au depistat la substanțe suspendate - de 94,2 ori; CCO – de 85,3 ori; CBO₅ - de 205,6 ori; amoniu (N/NH₄⁺) - de 44,1 ori.
- SRL „Ispan Lux”, or. Taracli. Proba de control a fost prelevată din rezervorul de acumulare. Apele uzate nu corespund normativelor în vigoare la substanțe suspendate – de 1093,4 ori.
- Penitenciarul. nr.1, or. Taraclia. Proba de control a fost prelevată din rezervorul de acumulare. Apele uzate nu corespund normativelor în vigoare la oxiditatea CCO – de 2,4 ori;

Inspecției Ecologice Cantemir – La solicitarea IE Cantemir au fost controlate:

- Stația de epurare fabrica de vin S.A. „Imperial vin”, s. Pleșeni, r-ul Cantemir. Probe de control au fost prelevate la intrare, și ieșire. La ieșire de la stația de epurare s-au depistat depășiri la următorii ingrediente: substanțe suspendate - de 3 ori , CCO – de 2ori, CBO₅- de 2,6 ori, amoniu N/NH₄⁺ - de 2,3 ori.
- SRL "Tartcomvin", fabrica de vin, s. Tartaul, r-ul Cantemir. Proba a fost prelevată la ieșire, rezervorul nr. 1. În urma efectuării analizelor la ieșire, s-au depistat depășiri

- la următorii ingrediente: substanțe suspendate – de 10,4 ori; CCO – de 16,0 ori, CBO₅ - de 39,6 ori, amoniu (N/NH₄⁺) - de 31 ori, nitriți (N/NO₂⁻) – de 66,5 ori.
- S.C. „Vinaria Țiganca” , s. Plopi, r-ul Cantemir, Proba a fost prelevată la ieșire din rezervorul de acumulare. S-au depistat depășiri la următorii indici: substanțe suspendate – de 1,4 ori; CCO – de 4,8 ori, CBO₅ - de 10,3 ori, amoniu (N/NH₄⁺) - de 2,8 ori.
 - SRL „Podgoria Vin” s. Lingura, r-ul Cantemir. Proba a fost prelevată la ieșire din rezervorul de acumulare. S-au constatat următoarele depășiri: substanțe suspendate – de 6,5; CCO de 17,3 ori; CBO₅ de 43,0 ori; amoniu (N/NH₄) - de 21,6 ori, nitriți (N/NO₂⁻) – de 50,5 ori.
 - S.A., „Ceban Vin”, s. Ciobalaccia, r-ul Cantemir. Proba a fost prelevată la ieșire din rezervorul de acumulare. S-au constatat depășiri la: substanțe suspendate - de 8,8 ori; CCO de 10,3 ori; CBO₅ - de 23,0 ori; amoniu (N/NH₄⁺) - de 9,4 ori, , nitriți (N/NO₂⁻) – de 77,5 ori.
 - ÎI „Adăscălița”, s. Cania, r-ul Cantemir. Proba a fost prelevată la ieșire din rezervorul de acumulare. S-au depistat depășiri la: substanțe suspendate – de 3,6 ori; CCO – de 2,8 ori; CBO₅ – de 5,0 ori, amoniu (N/NH₄⁺) - de 13,8 ori.

Inspecției Ecologice Basarabeasca –La solicitarea inspectorilor s-au prelevat probe de la:

- Depoul de locomotive CFM - or. Basarabeasca - ape uzate. Depășiri ale LA s-au depistat la următorii ingrediente: substanțe suspendate de 13 ori, CCO- de 4,4 ori, CBO₅ de 7,7 ori, produse petroliere de 6,4 ori.
- Depoul de vagoane frigorifere, filiala Î.S. „Calea Ferată din Moldova”- ape uzate. Depășiri ale LA s-au depistat la următorii ingrediente: substanțe suspendate – de 17,8 ori, CCO- de 5,4 ori; CBO₅ de 10,0 ori, produse petroliere de 4,4 ori.
- SRL ”Basarabia LWIN-Invest”, or. Basarabeasca. Depășiri ale LA s-au depistat la următorii indici: substanțe suspendate - de 12,8 ori, CCO - de 54,4 ori; CBO₅ - de 119,0 ori.

Inspecția Ecologică Basarabeasca a înaintat prescripții obligatorii și a calculat plata pentru poluare a mediului conform legislației în vigoare.

Inspecției Ecologice Leova – La solicitarea inspectorilor s-au prelevat probe de la:

- stația de epurare Topaz-150 PF, or. Iargara. Probe de control au fost prelevate la ieșire. Conținutul supranormativ s-a constatat la: substanțe suspendate - de 2,4 ori, CCO – de 21,8 ori, la CBO₅ - de 40 ori; amoniu (N/NH₄⁺) - de 62 ori.
- stația de epurare Topaz-75 PF, or. Iargara. Probe de control au fost prelevate la ieșire. Conținutul supranormativ s-a constatat la: substanțe suspendate - de 2,0 ori, CCO – de 20,9 ori, CBO₅ - de 39,3 ori ; amoniu (N/NH₄⁺) - de 40 ori.

Controlul scurgerilor apelor meteorice de pe teritoriul întreprinderilor

Un volum impunător de poluanți, în special produse petroliere, pătrund în apele naturale prin scurgerile meteorice de pe teritoriul zonelor urbane și industriale.

Întru evaluarea calității scurgerilor meteorice au fost prelevate probe de pe teritoriul a 294 întreprinderi, inclusiv 151 întreprinderi în zona de nord a republicii, 41 unități economice și 90 stații PECO ale întreprinderii ÎM „Tirex Petrol” SA din zona centrală, 5 unități economice și 7 PECO în zona de sud. Probe reprezentative au fost prelevate în timpul precipitațiilor atmosferice și s-au determinat concentrațiile de suspensii și produse petroliere. Rezultatele investigațiilor efectuate denotă o încărcare a apelor uzate evacuate de pe teritoriile întreprinderilor cu produse petroliere și suspensii peste limitele admisibile de zeci și chiar sute ori.

Conținutul produselor petroliere și a materiei în suspensie la întreprinderile din mun. Chișinău variază respectiv de la 0,4 mg/dm³ până la 2,2 mg/dm³ și 12,8 mg/dm³ până la 32,4 mg/dm³, depășind CMA piscicole de 8,0 – 52,0 ori și de 1,3 – 8,1 ori.

În probele de apă meteorică prelevate la stațiile PECO a ÎM „Tirex Petrol” SA din mun. Chișinău, r-nele Criuleni, Orhei, Telenești, Strășeni, Călărași, Ungheni, Ialoveni, Hîncești, Anenii-Noi, Căușeni, Leova, Basarabeasca, Ștefan-Vodă, Cahul, Fălești, Glodeni, Rîșcani, Edineț, Dondușeni, Soroca, Ocnița conținutul de produse petroliere și materie în suspensie variază respectiv: 0,8 – 4,4 mg/dm³ și 2,6 – 6,5 mg/dm³.

Lipsa sistemelor de epurare prealabilă a apelor meteorice la majoritatea întreprinderilor prezintă un pericol serios pentru mediul ambiant. (Rapoartele anuale ale CIE AE Chișinău, Bălți, Cahul).

Concluzii

Rezultatele investigațiilor efectuate pe parcursul anului 2016 demonstrează că:

1. Eficacitatea funcționării stațiilor de epurare pe întreg teritoriul țării nu s-a schimbat esențial comparativ cu a. 2015. Eficacitatea epurării conținutului de NH₄⁺, MS, CCO și CBO₅ este foarte joasă la majoritatea stațiilor. Volumele insuficiente de ape reziduale recepționate și prin urmare concentrația excesivă de nocivități, dereglează funcționarea optimă a procesului tehnologic de epurare. Eficacitatea SEB „Chișinău” scade din an în an. Conform datelor de laborator eficacitatea de epurare în anii 2014 - 2016 la principalii indici de poluare a scăzut la: CCO de la 65,8 % la 45,3; CBO₅ de la 67,1 % la 49,1 %.

2. Calitatea apelor de suprafață este la limita anilor precedenți, deci rămâne a fi poluată, sursa principală de poluare fiind evacuările directe ale apelor uzate, fără epurare sau insuficient epurate de la stațiile de epurare.

3. Evacuările de ape uzate fără epurare în r. Nistru de la DAC or. Soroca și ÎM „Șoldănești Service”, precum și evacuările directe a apelor uzate în r. Ichel, din com. Ciorescu, de la SEB com. Cricova, r-nul Criuleni, continuă să fie o problemă acută, care influențează negativ calitatea apelor acestor râuri. Poluarea apelor r. Bîc este un proces ce are loc mai mulți ani. Apa la intrare în or. Chișinău, deja încărcată cu poluanți, se impurifică și mai intensiv în sectorul orașenesc, cauza fiind deversările de ape reziduale, spălarea neautorizată a transportului pe malurile râului, scurgerile de ape meteorice încărcate în

multe cazuri cu deversări ale apelor uzate din sectorul comunal și poluanți de pe autostrăzile orașului.

4. Stația de epurare a or. Cantemir nu funcționează deja de 8 ani. Evacuările directe a apelor uzate continuă să fie o problemă acut gravă pentru mediul ambiant.

5. Un volum impunător de poluanți, în special produse petroliere, pătrund în apele naturale prin scurgerile meteorice de pe teritoriul zonelor urbane și industriale. Lipsa sistemelor de epurare prealabilă a apelor meteorice la majoritatea întreprinderilor prezintă un pericol serios pentru mediul ambiant. Agenții economici nu întreprind măsuri pentru epurarea apelor meteorice, care continuă să fie o sursă de poluare semnificativă a apelor de suprafață.

4. Analiza solului.

În anul 2016 Centrele Investigații Ecologice ale AE Chișinău, AE Bălți și AE Cahul au activat conform planurilor de activitate și în conformitate cu situația operativă ecologică creată. Direcțiile principale ale activității:

- cercetări pedologice la obiectivele supuse poluării pentru calcularea prejudiciului;
- efectuarea cercetărilor pedologice la obiectele de construcții pentru asigurarea folosirii raționale a resurselor funciare, decopertarea preventivă a stratului fertil de sol;
- efectuarea monitoringului terenurilor agricole, situate în aval de Poligonul de Depozitare a Deșeurilor Solide (PDDS) din s. Crețoaia, r-nul Anenii-Noi pentru prevenirea impactului ecologic;
- monitorizarea calității solului, acumularea datelor analitice necesare pentru elucidarea și redresarea situației date;
- analiza solului pentru determinarea gradului de poluare cu produse petroliere la stațiile de alimentare cu combustibil (SAC):

În total au fost prelevate 2574 probe de sol și s-au efectuat 11569 analize chimice, inclusiv CIE AE Bălți 1155 probe și 5637 analize, CIE AE Chișinău 964 probe și 3068 analize, CIE AE Cahul 455 probe și 2864 analize. Au fost întocmite rapoarte de încercări ale investigațiilor analitice, inclusiv CIE AE Bălți – 145 rapoarte, CIE AE Chișinău – 180 rapoarte, CIE AE Cahul – 83 rapoarte.

Cercetările pedologice efectuate pentru calcularea prejudiciului în cazul poluării solului cu substanțe chimice și deteriorării stratului de sol fertil în urma lucrărilor de construcție

De către CIE AE Bălți au fost efectuate 7 cercetări în cazul poluării solului cu substanțe chimice:

1.La solicitarea Agenției Ecologice Bălți

1.1 Au fost prelevate probe de sol de pe terenul aferent Gunoștii orășenești or. Bălți. În probele prelevate din Ș-1 coada lacului Nr.2 solul nu este poluat. În probele prelevate din Ș-2 digul lacului Nr.1, solul este salinizat (conținutul rezidului fix este de 0,44

%- 0,73 %). În probele prelevate din Ș-3-5 coada lacului Nr.1 solul este salinizat, poluat cu nitrați (conținutul reziduiului fix este de 0,87 % - 2,26 % , nitrați este de 165,7 mg /kg sol – 352,9 mg /kg sol).

1.2 S-au prelevat probe de la Platforma depozitării ilegale a deșeurilor str. Ștefan cel Mare, 191, mun. Bălți. Suprafața 300 m²- Sonda Nr.1; Suprafața 50 m² - Sonda Nr.2. Rezultatele analizelor denotă ca solul nu este poluat, nu este salinizat, conținutul nitraților este în limite admisibile.

2. La solicitarea Inspecției ecologice Fălești

2.1 S-au prelevat probe de pe terenul din fondul forestier, s. Mărăndeni, r-ul Fălești, ce aparține SC "Autoaura" SRL, mun. Bălți, unde a fost excavat neautorizat bazinul acvatic și drumul de acces. Suprafața bazinului constituie 55400 m², iar a drumului 1488,55 m². Rezultatele au fost expediate inspectorilor pentru calcularea prejudiciului cauzat mediului.

2.2 Au fost prelevate probe de pe terenul presupus poluat cu deșeuri menajere, resturi vegetale și terenul arderii deșeurilor cu resturi vegetale, s. Natalievca, r-ul Fălești. Rezultatele analizelor denotă ca solul nu este poluat, nu este salinizat, conținutul nitraților este în limite admisibile.

3. La solicitarea Inspecției Ecologice Edineț

Au fost prelevate probe de pe terenul, presupus poluat cu ape menajere, beneficiar persoana fizica Nojac Elena, pentru determinarea gradului de poluare. După parametrii determinați solul nu este poluat. Conținutul nitraților în limitele 50,75 mg/1 kg sol – 123,06 mg/1 kg sol . Reziduiul fix în limitele 0,15 % - 0,27 %.

4. La solicitarea Inspecției Ecologice Telenești

Au fost prelevate probe din 4 sonde de pe terenul presupus poluat cu materiale inerte - nisip, beton produse petroliere cu deșeuri asfaltice pe teritoriul primăriei s.Verejeni, r-ul Telenești, beneficiar SRL "Nisip –SI ". În probele prelevate în sonda Nr. 3 la adâncimea de 20 – 40 cm pe o suprafața de 4m² solul este poluat cu produse petroliere, depășind de 1,17 - 1,26 ori limita concentrației maximal admisibile a conținutului de produse petroliere în sol, care este de ≤ 1000 mg/ kg. În probele prelevate în sonda nr. 2, unde a fost depozitat material inert – nisip, la adâncimea de 20 cm, pe o suprafața de 3225 m², conținutul humusului este de 1,03 %, comparativ cu conținutul humusului de 1,61 % din sonda nr.1, ceea ce demonstrează că fertilitatea solului s-a redus. În probele prelevate în sonda nr. 4, unde au fost depozitate deșeuri de asfalt și beton, la adâncimea de 20 cm, pe o suprafața de 57 m² conținutul humusului este de 1,05 %, comparativ cu proba de control, unde conținutul humusului este 1,31 %, fertilitatea solului s-a redus.

5. La solicitarea Inspecției Ecologice Soroca

S-au prelevat probe de pe terenul gunoiștii, presupus poluat cu substanțe chimice, din extravilanul s. Rudi, r-lu Soroca. Rezultatele analizelor denotă că solul este poluat cu nitrați și este salinizat. Conținutul de săruri solubile constituie 1,64 % – 5,53 % (CMA $\leq 0,30$ %), iar conținutul de nitrați (NO₃) constituie 411,16 – 1447,95 mg/ kg (CMA ≤ 130 mg/kg).

De către CIE AE Chișinău au fost efectuate 11 cercetări în cazul poluării solului cu substanțe chimice:

1. La solicitarea Agenției Ecologice Chișinău

1.1 Au fost prelevate și analizate 6 probe de pe terenul poluat cu deșeuri animaliere de la întreprinderea G.Ț. „Morari Vasile Ion”, s. Colonița, mun. Chișinău. Conform analizelor s-a constatat, că solul este *slab poluat cu săruri solubile și moderat poluat cu ioni de amoniu până la adâncimea de 40cm*. Rezultatele au fost transmise AE Chișinău.

1.2 În conformitate cu plângerea adresată AE Chișinău cu privire la deversarea apelor uzate menajere pe suprafața solului (7 m²) în pădure-parcul din sectorul Rîșcani, str. 8 martie, 93, mun. Chișinău au fost prelevate 8 probe de sol pentru determinarea gradului de poluare și evaluarea prejudiciului cauzat mediului. S-a constatat că deversarea apelor uzate menajere a avut loc din haznaua impermeabilă a cetățeanului Vrabii Victor prin pomparea lor pe suprafața solului prin intermediul unei pompe . S-au efectuat analizele și s-a determinat, că solul este moderat-poluat cu ioni de amoniu (NH₄[±]) și slab-poluat cu săruri solubile. S -a calculat prejudiciul, care constituie 184,78 lei.

2. La solicitarea Inspecției Ecologice Strășeni

2.1 S-au prelevat 6 probe de pe terenul adiacent fântânii de canalizare, poluat cu ape uzate menajere din com. Lozova, r-ul Strășeni. Conform analizelor s-a constatat , că *solul este slab poluat cu ioni de amoniu*. Prejudiciul calculat constituie – 1636,50 lei.

2.2 S-au prelevat 8 probe din excavarea neautorizată a nămolului din canalul de desecare din com. Lozova, r-ul Strășeni. Conform analizelor *nămolul este slab poluat cu săruri solubile*. Prejudiciul calculat constituie -2407,93 lei.

2.3 S-au prelevat 10 probe din locul excavării neautorizate de către persoana fizică Mereacri Tudor a nămolului din canalul de desecare, or. Strășeni. Conform analizelor s-a constatat că solul terenului, unde s-a depozitat *nămolul este slab poluat cu săruri solubile*. Prejudiciul constituie 1152,71 lei.

3. La solicitarea Inspecției Ecologice Ialoveni

3.1 La solicitarea Sectorului de Poliție OS IP Ialoveni și IE Ialoveni s-au prelevat 12 probe de sol din locul deversării apei uzate pe suprafața solului pentru determinarea gradului de poluare . S-au efectuat analizele și s-a determinat că solul este *puternic poluat cu săruri solubile și ioni de amoniu*. Gradul de poluare este *puternic poluat până la adâncimea de 80 cm*. Rezultatele s-au transmis solicitantului.

3.2 În legătură cu depozitarea neautorizată a deșeurilor animaliere în extravilanul s. Pojăreni, r-ul Ialoveni au fost prelevate probe de sol pentru determinarea gradului de poluare și evaluare prejudiciului cauzat resurselor de sol. S-a constatat că solul este *puternic-poluat cu săruri solubile și ioni de amoniu*. Suma prejudiciilor calculate pentru trei terenuri constituie respective 463548, 04 lei, 27210,33 lei și 5027,72 lei.

4. La solicitarea Inspecției Ecologice Orhei

În legătură cu plângerea cetățenilor din s.Biești, r-ul Orhei cu privire la mirosul in-suportabil de la întreprinderea SRL „Iuncost Agro” (fabrica de producere a alcoolului etilic) s-au prelevat 3 probe de pe terenul agricol, unde au fost deversate neautorizat ape uzate industriale de la întreprinderea menționată. Conform analizelor s-a constatat că *solul este slab poluat cu săruri solubile*. Prejudiciul calculat constituie 46113,37 lei.

5. La solicitarea Inspecției Ecologice Criuleni

Au fost prelevate 10 probe de sol de pe terenul poluat cu dejecții de la ferma de porcine și bovine construită neautorizat de către SRL „Cazac Agro” și persoana fizică Cegodari Vasile în extravilanul s. Coșernița, r-ul Criuleni. Conform analizelor s-a constatat că *solul este slab poluat cu ioni de amoniu*. Prejudiciul constituie 5104, 25 lei

6. La solicitarea Inspecției Ecologice Cimișlia

S-au prelevat și analizat 14 probe de sol de la stația de pompare din or. Cimișlia și de la stația de pompare din s. Ecaterinovca unde au avut loc deversări de ape uzate pe suprafața solului. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul care constituie respectiv: 5468, 83 lei și 3322, 50 lei.

7. La solicitarea Inspecției Ecologice Anenii-Noi

La indicația IES s-au prelevat 18 probe de sol de pe terenurile irigate cu apa din r. Bîc și canalul de desecare din lunca r. Bîc, s. Cetrosu, r-ul Aneni-Noi. În conformitate cu analizele efectuate s-a constatat că solul irigat cu apa din r. Bîc este slab poluat cu nitrați.

De către CIE AE Chișinău au fost efectuate 8 cercetări în cazul deteriorării stratului de sol fertil în urma efectuării lucrărilor de construcție :

1. La solicitarea Agenției Ecologice Chișinău

1.1 Au fost prelevate 6 probe din excavarea neautorizată a 2 parcări auto din str. I. Dumeniuc 23, 23/1, mun. Chișinău de către SRL „Varincom”. Conform analizelor *grosimea stratului de sol fertil deteriorat este de 40 cm*. Prejudiciul calculat constituie 3080 lei.

1.2 Au fost prelevate 4 probe de pe terenul excavat neautorizat de către SRL “Detiva Cons” din str. Uzinelor 11/1, mun. Chișinău. Suma prejudiciul pentru deteriorarea stratului de sol fertil constituie 6912,0 lei.

1.3 A fost evaluat prejudiciul pentru comercializarea solului de către 6 persoane fizice din mun. Chișinău: Andreev Andrei; Botezatu Tudor; Bucur Grigori; Rijenco Ilie; Ciutac Gheorghe; Gorobica Andrei; Maleca Gheorghe. Suma prejudiciului pentru fiecare caz aparte constituie 300 lei.

1.4 Au fost prelevate 6 probe din terenul excavat neautorizat de către SRL Vladileas & Co, str. Lunca Bîcului, 28, mun. Chișinău. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul, care constituie 1854 lei.

1.5 S-au prelevat și analizat 3 probe de sol de pe terenul de construcție excavat neautorizat de către persoana fizică Pagu Ion, pentru amenajarea parcării auto. S-au efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul care constituie 2300 lei.

1.6 S-au prelevat și analizat 3 probe de sol de pe terenul excavat neautorizat de către SRL “Forward International”. Sa-u efectuat analizele și s-a calculat prejudiciul , care constituie 1500 lei.

1.7 Au fost prelevate 5 probe de pe terenul excavat neautorizat de către Sajin Victor și Grosu Nicolae din Parcul „Nistrean” or.Vadul lui Vodă. Suma prejudiciul pentru deteriorarea stratului de sol fertil constituie 1536,0 lei.

2. La solicitarea Inspecției Ecologice Anenii-Noi

S-au prelevat 10 probe din locul excavărilor neautorizate a 4 bazine acvatice din s. Zolotievca, r-ul Anenii-Noi. Suma prejudiciului calculat pentru deteriorarea stratului de sol fertil este de 1mln. 36800 lei.

Cercetările pedologice efectuate la obiectivele de construcții pentru determinarea grosimii stratului de sol fertil și decopertarea lui prealabilă

Întru respectarea cerințelor Codului funciar privind folosirea rațională a solului fertil, decopertat prealabil lucrărilor de construcție, pe parcursul a.2016, la solicitarea beneficiarilor și indicațiile inspectorilor au fost efectuate investigații analitico - ecologice în baza cărora s-au elaborat concluzii pedologice.

De către CIE AE Bălți s-au efectuat cercetări pedologice și s-au elaborat concluzii pedologice pentru 70 terenuri alocate sub construcții. Volumul total de sol necesar de decopertat de pe terenurile alocate sub construcții capitale, conform datelor analitice a constituit în anul 2016 – 167546,9 m³ de pe suprafața de 270400,4 m², inclusiv:

în mun. Bălți - 15622 m³ de pe suprafața de 22880 m²; Drochia - 39551,1 m³, de pe suprafața de 35086 m²; Sîngerei – 15700 m³, de pe suprafața de 18331,3 m²; Glodeni – 8760 m³, de pe suprafața – 11900; Rîșcani - 33194 m³, de pe suprafața de 26651,3 m²; Fălești – 24098,2 m³, de pe suprafața de 122496,1 m²; Șoldănești - 60000 m³, de pe suprafața de 60000 m²; Florești - 17959 m³, de pe suprafața de 17959 m²; Briceni – 640 m³, de pe suprafața de 1800 m²; Sororca – 0 m³, de pe suprafața de 177,8 m²; Ocnița – 12082,1 m³, de pe suprafața de 13119 m². (Raportul CIE AE Bălți, 2016)

De către CIE AE Chișinău s-au efectuat cercetări pedologice și s-au elaborat concluzii pentru 130 terenuri alocate sub construcții, inclusiv 49 cercetări pedologice ale terenurilor de construcție situate în mun. Chișinău, 56 cercetări pedologice ale terenurilor de construcție situate în teritoriul IE raionale și 25 cercetări pedologice la construcția rețelilor de apeduct și canalizare în zona rurală. S-a constatat, că la majoritatea obiectelor de construcție din raza or. Chișinău stratul de sol fertil lipsește, solul este reprezentat prin sol antropic. La obiectele de construcție din teritoriul IE raionale situate în intravilan solul fertil lipsește, iar la obiectivele situate în extravilan grosimea stratului de sol fertil variază de la 10 cm până la 120 cm. Solul fertil decopertat s-a utilizat pentru amenajarea ulterioară a terenurilor aferente construcțiilor. (Raportul CIE AE Chișinău, 2016).

CIE AE Cahul a efectuat 39 cercetări pedologice ale terenurilor alocate sub construcții din teritoriul mun. Cahul, r-nelor Taraclia, Cantemir, Leova, Ceadâr-Lunga. Grosimea stratului de sol fertil a variat de la 10 cm până la 80 cm. Solul fertil decopertat s-a utilizat pentru amenajarea ulterioară a terenurilor aferente construcțiilor. (Raportul CIE AE Cahul, 2016).

Poligonul de Depozitare al Deșeurilor Solide (PDDS) din s. Crețoaia, r-ul Anenii-Noi

Pentru evaluarea prejudiciului cauzat solului terenurilor adiacente în cazul eventualelor scurgeri ale deșeurilor toxice lichide de la PDDS din s. Crețoaia, r-nul Anenii-Noi probele de a sol au fost prelevate din teritoriul a 3 terasamente situate aval de digul poligonului și de pe câmpul arabil adiacent, care servește ca fon de comparare. Conform analizelor efectuate s-au depistat depășiri neesențiale în probele prelevate de pe terase comparativ cu probele fon la conținutul de amoniu, nitrați și reziduu uscat, dar conținutul lor nu depășește CMA admisibilă.

Scurgeri ale filtratului și drenajului de pe teritoriul poligonului la momentul prelevării probelor nu au fost observate.

Nr.	Indiciile determinat	Fon	Terasa nr.1			Terasa nr.2		Terasa nr.3	
			mg/kg	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.
1.	Amoniu (NH₄⁺)	mg/kg	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	
	(10-20) cm.	1,50	3,22	2,14	2,25	1,50	1,98	1,32	
	(20-40) cm.	1,35	3,11	2,30	2,15	1,59	1,85	1,37	
	(40-60) cm.	1,26	2,53	2,00	2,05	1,63	1,65	1,31	
2.	Nitrați (NO₃)	mg/kg	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	mg/kg	dep.max.	
	(10-20) cm.	0,72	3,78	5,25	2,45	3,40	0,98	1,36	
	(20-40) cm.	0,70	3,39	4,84	2,31	3,30	0,94	1,34	
	(40-60) cm.	0,68	2,75	4,04	1,33	1,96	0,87	1,28	
3.	pH								
	(10-20) cm.	7,8	7,6		7,8		8,0		
	(20-40) cm.	7,8	7,6		7,8		8,0		
	(40-60) cm.	7,8	7,6		7,8		8,0		
4.	reziduu fix	%							
	(10-20) cm.	0,101	0,273	2,70	0,188	1,86	0,090	-	
	(20-40) cm.	0,079	0,198	2,51	0,158	2,00	0,079	-	
	(40-60) cm.	0,062	0,190	3,06	0,118	1,90	0,082	1,32	

Monitorizarea calității solului, date analitice necesare pentru elucidarea și redresarea situației

1. Pentru determinarea gradului de poluare cu produse petroliere s-au efectuat investigațiile analitice ale probelor de sol prelevate în zona de nord din terenurile aferente a 7 stații PECO situate în raionul Rîșcani: ICS „Bemol Retail”, s. Corlăteni; SRL „Datario” or. Costești; SRL „Datario” or. Rîșcani; SRL “Datario”, s. Zăicani; SRL „Comerț Gaz” or. Rîșcani; SRL „Comerț Gaz”, s. Corlăteni. Conținutul de produse petroliere nu a depășit limita admisibilă. (Raportul CIE AE Bălți, 2016).

2. S-a efectuat controlul a 25 stații PECO din zona de sud:

2.1 mun. Cahul - SRL „Tehcomplos-Petrol” – 3 PECO; SRL ”Tirex Petrol”- 1 PECO; SRL „Lukoil Moldova” – 3 PECO; SA ”RomPetrol” - 1PECO; SRL „Petrom Moldova” – 3 PECO.

2.2 r-nul Cantemir - SRL „Gazoterm” – 1 PECO, SRL „Tirex Petrol” – 1 PECO, SRL „Fortress”- 1 PECO; SRL „Daxandr” – 1 PECO; SRL „Djaial” – 1 PECO;

2.3 r-nul Taraclia - SRL „Lukoil Moldova” – 1 PECO, SRL „PSV-Pecotrans” – 4 PECO.

2.4 UTA Gagauzia , or. Ceadâr-Lunga - SRL ”Fortress” -1 PECO.

2.5 r-nul Basarabeasca - SRL „Tirex Petrol” – 1 PECO; SRL „Fortress”- 1 PECO; SRL „Petrom Moldova” – 1 PECO.

Rezultatele analizelor demonstrează că la adâncimea de până la 100 cm sunt prezente produse petroliere. Conținutul produselor petroliere variază de la 291 mg/kg până la 991 mg/kg, dar nu a depășit limita admisibilă. (Raportul CIE AE Cahul, 2016).

Încercări inter laboratoare.

1. La solicitarea CIE AE Cahul pentru comparări interlaboratoare s-au analizat 2 probe de sol pentru indicii : pH, reziduu uscat si humus.
2. La solicitarea CIE AE Balti pentru comparări interlaboratoare s-au analizat 2 probe de sol pentru indicii : pH, reziduu uscat si humus.
3. La solicitarea Serviciului Hidrometeorologic de Stat pentru comparări interlaboratoare s-a analizat proba de control pentru următorii indici : humus, pH (H₂O), NH₄, K₂O, Ca si Mg (formele de schimb). Conform calculelor efectuate eroarea relativa nu depășește limita stabilită de standard.
4. S-au efectuat analize in probele de control pentru antrenamentul Rețelei Naționale de Observare si Control de Laborator pentru indicii : humus, pH si reziduu fix. Rezultatele analizelor au fost comparate cu rezultatele obținute de CIE AE Bălți si CIE AE Cahul. Calculele efectuate demonstrează ca eroarea nu depășește limita stabilita de standard. Rezultatele antrenamentului au fost transmise Direcției Situații Excepționale mun. Chișinău.

Concluzii și propuneri .

1. Cercetările pedologice ale obiectivelor de construcții în anul 2016 demonstrează, că solul terenurilor de construcție reprezintă diferite tipuri de cernoziomuri, cât și soluri antropogene replantate cu grosimi diferite ale stratului fertil, în medie de 10-100 cm. Aceasta impune necesitatea de a efectua cercetări pedologice la fiecare teren alocat sub construcție pentru a concretiza grosimea stratului de sol fertil necesar de a fi decopertat conform legislației ecologice.

2. În decursul anului au fost depistate cazuri de poluare excepțională a solului cu depășiri ale normelor CMA la conținutul de : amoniu, săruri solubile, produse petroliere. Această denotă faptul că agenții economici de multe ori încalcă legislația ecologică în ceea ce privește protecția resurselor funciare.

3. Pentru evaluarea impactului asupra mediului ambiant în cazul eventualelor scurgeri de la Poligonul de Depozitare a Deșeurilor Solide din s. Crețoaia, r-nul Anenii-Noi, este necesar de a continua cercetarea solului terenurilor agricole situate în aval. Totodată este necesară cercetarea terenurilor aferente gunoiștilor neautorizate pentru a depista cazuri de poluare a solului.

4. Este necesară o conlucrare mai activă a specialiștilor CIE cu Inspecțiile Ecologice Raionale în ceea ce privește cercetarea terenurilor alocate sub construcții, evaluarea prejudiciului în cazuri de poluare a solului.

5. In scopul promovării comparărilor interlaboratoare ca un instrument pentru demonstrarea competenței personalului, au fost efectuate încercări interlaboratoare. Calculele efectuate demonstrează ca erorile relative nu depășesc limita stabilita de standardele utilizate pentru încercările de laborator. Pentru a demonstra competența tehnica si credibilitatea laboratorului este benefica colaborarea cu alte instituții de profil, precum și participarea la încercări-teste de competență ale probelor propuse de către organismele de certificare internaționale.

X. ASISTENȚĂ JURIDICĂ ȘI COMBATEREA CONTRAVENȚIILOR DE MEDIU

Igor PȘENICINÎ,
Șef, Secția juridică

1. Introducere.

În orice societate există și funcționează un ansamblu de norme și prescripții prin intermediul cărora se asigură ordinea socială. În acest sens, societatea judecă și evaluează comportamentul individului din punct de vedere al conformării acestuia la normele și valorile unanim recunoscute.

Existența omului ca parte a naturii nu este posibilă decât în condițiile unui mediu înconjurător natural prietenos, care este asigurat de norme și legi. Legile sunt menite să apere drepturile omului la acest mediu, astfel reglementând atitudinea acestuia și obligându-l să-l mențină în echilibru. Numai respectarea strictă a legilor adoptate creează condiții de durabilitate și progres.

Rolul Inspectoratului Ecologic de Stat și al subdiviziunilor sale din teritoriu în respectarea legislației de mediu este hotărâtor.

2. Cauze contravenționale examinate de autoritățile competente în baza proceselor-verbale încheiate de Agențiile, Inspecțiile ecologice ale IES.

Pe parcursul anului 2016 de către colaboratorii Inspectoratul Ecologic de Stat au fost întocmite 198 de materiale contravenționale transmise organelor competente. Ținând cont de locul comiterii și competența fiecărui organ abilitat să examineze procese-verbale stabilite de normele Codului contravențional, materialele după caz au fost, înaintate Comisiilor administrative ale APL – 128 cauze, Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale – 44 cauze, Inspectoratelor de Poliție – 13 cauze, Procuraturilor raionale – 7 cauze, altor organe competente – 6 cauze.

Ca rezultat al transmiterii materialelor contravenționale organelor competente, au fost examinate circa 141 de cauze, iar, circa 57 sunt în proces de examinare.

În baza materialelor examinate, organele competente au aplicat 122 de sancțiuni sub formă de amendă în sumă de 78500 lei dintre care la bugetul de stat a fost achitată suma de 31800, iar, la fondul ecologic fiind achitată suma de 29000.

Totodată, în baza materialelor remise de IES organelor competente au fost aplicate 16 avertismente iar 3 cauze au fost clasate (tab. 1).

3. Cauze contravenționale examinate de organele pentru protecția mediului în baza proceselor-verbale proprii, precum și a celor parvenite de la alți agenți constatatori.

Pe parcursul anului 2016 IES, în conformitate cu cerințele art. 405 Cod contravențional al RM, a gestionat 9630 de cauze contravenționale, din care de către IES au fost întocmite 8115 procese-verbale cu privire la contravenție iar, 1515 procese-verbale au fost întocmite în baza materialelor parvenite de la altele autorități, în rezultat fiind aplicate amenzi în sumă de 6896006 lei dintre care 3162004 lei au fost achitate în 72 de ore, iar, 3490188 lei au fost încasate în total la fondul ecologic.

Astfel, din 1515 materiale gestionate, 1015 au parvenit de la Inspectoratele de Poliție, 492 de la Agenția „Moldsilva” și Întreprinderile pentru Silvicultură și 8 cauze de la alte autorități.

În așa mod, în baza materialelor proprii IES a aplicat 8015 sancțiuni sub formă de amendă fiind înaintată spre achitare suma de 6108426 lei dintre care în timp de 72 ore au fost achitați 2797114 lei, iar în total în fondul ecologic a fost încasată suma de 3110298 lei, totodată, au fost aplicate 63 de avertismente, 32 cauze au fost clasate, iar 5 cauze se află în curs de examinare.

Din numărul de 1515 cauze contravenționale parvenite, pe 1359 cauze au fost aplicate sancțiuni sub formă de amendă cu aplicarea amenzilor în sumă de 787580 lei dintre care în 72 ore au fost achitați 364890 lei, iar suma totală încasată fiind de 379890 lei. Totodată, în baza cauzelor parvenite examinate au fost aplicate 4 avertismente, iar 113 au fost clasate (tab. 2).

4. Totalizarea proceselor-verbale cu privire la contravenții pe articole.

În anul 2016 de către inspectorii IES un accent deosebit a fost pus pe depistarea și contracararea încălcărilor legislației privind gestionarea deșeurilor, protecția apelor cât și folosirea neautorizată a acestora, tăierii ilegale sau vătămării arborilor și arbuștilor, braconaj, neîndeplinirii prevederilor legislației privind expertiza ecologică de stat etc.

Astfel, din numărul total de 8313 procese-verbale cu privire la contravenții încheiate de către de către agenții constatatori ai IES, 2797 - au fost încheiate în temeiul art. 154 CC al RM drept urmare a încălcării regulilor de gestionare a deșeurilor; 925 – în temeiul art. 109 CC al RM, în rezultatul încălcării regimului de protecție a apelor; 393 – în temeiul art. 136 CC al RM, drept consecință a încălcării regulilor sanitare în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice; 827 – în temeiul art. 122 CC al RM, pe faptele de tăiere ilegală sau vătămare a arborilor și arbuștilor; 181 – în temeiul art. 181 CC al RM, ca urmare a încălcării regulilor de asigurare a curățeniei în localitățile urbane și rurale; 305 – în temeiul art. 143 CC al RM pentru neefectuarea plății pentru poluarea mediului, nevărsarea ei în volum deplin; 378 – în temeiul art. 116 CC al RM, drept rezultat al ocupării nelegitime a terenurilor, îngrădirea lor; 319 – în temeiul art. 142 CC al RM pentru încălcarea modului de folosire a fondului de exploatare, de recoltare, de transportare al lemnului; 90 – în temeiul art. 147 CC al RM, drept rezultat al emisiei de poluanți în atmosferă fără autorizația autorităților de mediu; 347 – în temeiul art. 156 CC al RM pentru executarea proiectelor ce nu au trecut expertiza ecologică de stat; 138 - în temeiul art. 115 CC al RM, pe faptele de degradare a terenurilor, în special pentru arderea resturilor vegetale; 121 – în temeiul art. 128 CC al RM, pe faptul încălcării prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic; 146 – în temeiul art. 135 CC al RM, pentru circulația și parcare vehiculelor pe terenurile fondului forestier și spațiile verzi din afara drumurilor publice și în locuri interzise, etc. (tab.3).

5. Acțiuni civile privind recuperarea prejudiciului cauzat mediului înaintate instanțelor de judecată și rezultatele examinării acestora.

Pe parcursul anului au fost înaintate spre examinare și încasare, instanțelor de judecată 28 acțiuni civile în valoare de 580954,4 lei, dintre care au fost admise 18 acțiuni, 2 au fost respinse, prin urmare, din numărul acțiunilor admise, 11 au fost satisfăcute în

sumă de 48585,38, iar, 8 acțiuni civile sunt în curs de examinare în sumă de 472.988 lei (tabelul 4).

6. Aspectul comparativ al activității.

Comparând rezultatele activității pe perioada anilor 2015 și 2016, putem menționa că în anul 2016 la capitolul protecția mediului înconjurător, eficiența organelor de mediu a fost menținută la un nivel bun de realizare a sarcinilor, reieșind din faptul că, 3 trimestre ale anului a fost instituit moratoriul de stat asupra controalelor, fapt care cu certitudine a pus amprenta pe rezultatele obținute de IES.

Prin urmare, în 2016 de către IES au fost încheiate cu 5135 procese-verbale cu privire la contravenții mai puțin, inclusiv în baza proceselor-verbale proprii, precum și a celor parvenite de la alți agenți constatatori, fiind aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă cu 3245528 lei mai puțin, iar suma amenzilor încasate la fondul ecologic local constituind cu 1691130 lei mai puțin.

În afară de aceste măsuri de constrângere, în 2016 IES a efectuat un lucru considerabil în domeniul asigurării respectării de către persoanele juridice și fizice a legislației de mediu, precum a efectuat și activități social-ecologice de conștientizare a publicului larg în vederea protecției mediului.

7. Conlucrarea cu organele de drept.

Inspectoratul Ecologic de Stat a conlucrat eficient cu organele de drept. În comun cu organele procuraturii, poliției, s-au efectuat inspectări comune ale agenților economici care au ca gen de activitate dobândirea substanțelor minerale utile și inspectarea gestionării bazinelor acvatice din primăriile raionului.

În scopul executării Hotărârii Guvernului nr. 963 din 08 august 2016 „Cu privire la efectuarea vânătorii în sezonul de vânătoare 2016-2017”, Inspectoratul Ecologic de Stat în comun cu organele competente s-au efectuat raiduri antibraconaj și antităieri ilicite în fondul forestier și pe terenurile de vânătoare ale primăriilor.

Au fost efectuate raiduri împreună cu colaboratorii Inspectoratului de Poliție și Serviciului Piscicol în scopul depistării și contracarării cazurilor de pescuit ilicit și cazurilor de încălcare a regulilor de folosire a apei.

8. Încheiere.

Deși anul 2016 s-a realizat ca o perioadă experimentală, în care au fost impuse moratorii asupra activităților de control, instituirea registrelor electronice privind controalele de stat etc., Inspectoratul Ecologic de Stat, prin perseverența și profesionalismul îndreptat spre realizarea sarcinilor, a ținut pasul schimbărilor și provocărilor contribuind esențial la conservarea mediului înconjurător, îmbunătățirea acestuia, contracararea abuzurilor și acțiunilor ilicite.

Administrația publică se organizează și funcționează în conformitate cu normele de drept care exprimă voința poporului, în conformitate cu legea.

Inspectoratul Ecologic de Stat ca parte a administrației publice, reprezintă voința poporului în raport cu încălcarea ordinii de drept în domeniul protecției mediului ...

Cauze contravenționale examinate de autoritățile competente în baza proceselor-verbale încheiate de organele pentru protecția mediului în anul 2016.

Tabetul 1

Autoritățile competente care au soluționat cauzele contravenționale în baza proceselor-verbale încheiate de agenții constatatori din cadrul organelor de protecție a mediului	Procese verbale înaintate spre examinare, (nr.)	Cauze în curs de examinare, (nr.)	Cauze examinate, (nr.)	Hotărâri de declarare a procesului verbal nul, (nr.)	Hotărâri cu aplicarea sancțiunii - amendă				Hotărâri privind aplicarea avertismentului / a orelor neremunerate, (nr.) / (nr. și ore)	Hotărâri de încetare a cauzei, (nr.)	Contestații depuse împotriva Hotărârii de încetare a cauzei, (nr.)	Contes tații admise, (nr.)	Contes tații respinse / în curs de examinare, (nr. / nr.)
					Hotărâri emise, (nr.)	Suma spre încasare, (lei)	Suma încasată la Bugetul de Stat, (lei)	Suma încasată la Fondul ecologic local, (lei)					
Comisiile administrative <i>Primăriile localităților</i>	128	32	96	0	80	27000	18800	1700	16	0	0	0	0
Organele pentru control geologic și supraveghere minieră <i>Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale</i>	44	13	31	0	31	46800	11500	27200	0	0	0	0	0
Organele Procuraturii Procuraturile raionale	7	1	6	0	6	1800	800	100	0	0	0	0	0
Organele afacerilor interne <i>Inspectoratele de poliție</i>	13	11	2	0	2	1500	0	0	0	0	0	0	0
Instanța de judecată <i>Judecătorii raionale</i>	4	0	4	1	1	400	200	0	0	2	0	0	0
<i>Centrele de sănătate publică raionale</i>	2	0	2	0	2	1000	500	0	0	0	0	0	0
În total	198	57	141	1	122	78500	31800	29000	16	2	0	0	0

Cauze contravenționale examinate de către Inspectoratul Ecologic de Stat în baza proceselor-verbale proprii, precum și a celor parvenite de la alți agenți constatați în anul 2016.

Tabelul 2

1	2	3	4	5	6	Hotărâri de aplicare a sancțiunii sub formă de amendă				10	11	12	13	14
						Hotărâri emise (nr.)	Suma amenzilor aplicate cu virare la Fondul ecologic local (lei)	Suma amenzilor achitate la Fondul ecologic local timp de 72 ore (lei)	Suma totală a amenzilor Incasate la Fondul Ecologic local (lei)					
Autoritățile, organele de specialitate din care face parte agentul constatator	Procese-verbale primite spre examinare de la autorități (nr.)	Cauze în curs de examinare (nr.)	Cauze examinate (nr.)	Hotărâri de declarare a procesului-verbal nul (nr.)	Hotărâri emise (nr.)	Suma amenzilor aplicate cu virare la Fondul ecologic local (lei)	Suma amenzilor achitate la Fondul ecologic local timp de 72 ore (lei)	Suma totală a amenzilor Incasate la Fondul Ecologic local (lei)	Hotărâri de aplicare a avertismentului (nr.)	Hotărâri de încetare a cauzei (nr.)	Constații contravenționale sau a agentului constatator împotriva Hotărârii (nr.)	Constații admise (nr.)	Constații respinse / în curs de examinare (nr./nr.)	
Organele pentru protecția mediului Agenția/Inspeția ecologică	8115	5	8110	5	8015	6108426	2797114	3110298	63	27	48	16	15/18	
Organele afacerilor interne Inspectoratele de Poliție	1015	12	1003	15	888	436200	199200	207800	3	97	7	0	1/5	
Agenția „Moldsilva” Întreprinderile Silvice	492	7	485	4	465	348680	164340	170740	1	15	1	0	0/1	
Organele procuraturii Procuratura raională	5	0	5	1	4	1300	650	650	0	0	0	0	0	
<i>Alte organe de specialitate</i>	3	0	3	0	2	1400	700	700	0	1	0	0	0	
În total	9630	24	9606	25	9374	6896006	3162004	3490188	67	140	56	16	16/24	

Informația privind procesele-verbale cu privire la contravenții încheiate în anul 2016 de către IES

Tabelul 3

Articolul din Codul Contravențional	95		109			110			111			112			113			114			115			116		117		118												
	1	2	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	1	2													
Procese-verbale cu privire la contravenții încheiate, (nr.)	2	15	359	4	189	370	3	0	37	112	70	7	2	2	27	1	87	0	106	331	15	0	55	3	79	1	133	245	0	1	10									
Articolul din Codul Contravențional	119		120			121			122			123			124			125			126			127		128		129		130		132								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	4	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2									
Procese-verbale cu privire la contravenții încheiate, (nr.)	37	0	0	0	0	0	2	0	0	5	37	0	716	99	7	5	3	2	1	23	129	34	45	76	12	2	4	4	4	4										
Articolul din Codul Contravențional	133		134			135			136			137			140			141			142			143			144			145			146			147			148	
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7			
Procese-verbale cu privire la contravenții încheiate, (nr.)	0	4	146	393	53	5	10	0	3	9	2	75	218	26	305	108	0	11	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Articolul din Codul Contravențional	149		150			151			152			153			154			155			156			181			182			337			349							
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5						
Procese-verbale cu privire la contravenții încheiate, (nr.)	31	0	0	0	0	20	2576	41	8	0	0	1	0	0	127	44	3	0	0	347	132	20	4	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Total	8330																																							

Acțiuni civile privind recuperarea prejudiciului cauzat mediului înaintate instanțelor de judecată și rezultatele examinării acestora pe parcursul anului 2016.

Tabelul 4

Instanțele de Judecată	Acțiuni civile înaintate		Acțiuni civile admise		Acțiuni civile respinse		Acțiuni civile în curs de examinare		Acțiuni civile în baza cărora s-a încasat suma prejudiciului	
	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)	Numărul	Suma (lei)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Judecătorii de sector mun. Chișinău	1	352000	1	352000	0	0	1	352000	0	0
Judecătorii de sector mun. Chișinău	1	103740	1	103740	0	0	1	103740	0	0
Judecătoria Cahul	1	1440	0	0	0	0	1	1440	0	0
Judecătoria Edineț	13	13797,09	10	10141,29	0	0	3	3655,80	5	5689,81
Judecătoria Ungheni	3	3125,16	0	0	2	1773	1	1352,16	0	0
Judecătoria Briceni	2	2181,60	0	0	0	0	0	0	2	2181,60
Judecătoria Căușeni	1	10800	0	0	0	0	1	10800	0	0
Judecătoria Criuleni	1	5104	1	5104	0	0	0	0	1	5104
Judecătoria Rezina	2	44627,98	2	44627,98	0	0	0	0	2	33609,97
Judecătoria Orhei	1	34138,58	1	34138,58	0	0	0	0	0	0
Judecătoria Ștefan Vodă	2	10000	2	10000	0	0	0	0	1	2000
Total	28	580954,4	18	559751,9	2	1773	8	472988	11	48585,38

XI. POLITICI DE BUGET, FINANȚE ȘI SUPORT LOGISTIC.

Victoria CĂUȘU,
șef, Direcția finanțe și logistică

1. Instrumentele economice de protecție a mediului.
2. Asigurarea economico-financiară.
3. Suportul logistic al Inspectoratului Ecologic de Stat.

Instrumentele economice de protecție a mediului

1. Procesul de planificare bugetară.

Instrumentele economice ale politicii de mediu sunt, în primul rând, impozitele ecologice și plățile pentru poluarea mediului. Plățile pentru poluarea mediului, amenziile pentru contravențiile ecologice și prejudiciile cauzate mediului sunt percepute de subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat și sunt vărsate în fondurile ecologice locale.

Ministerul Mediului este autoritatea responsabilă de elaborarea și implementarea politicii de finanțare a protecției mediului. Aceasta presupune elaborarea de strategii și programe în domeniul protecției mediului, și contribuie la elaborarea strategiilor și programelor sectoriale ale altor ministere. Identificarea surselor de finanțare este o componentă importantă a acestui proces.

Legea bugetului de Stat conține o linie de cheltuieli pentru protecția mediului și hidrometeorologie, cu specificarea separată a cheltuielilor de protecție a mediului.

Elaborarea bugetului în cadrul instituției se desfășoară în 2 etape: aprecierea planului strategic de cheltuieli în domeniul securității ecologice a mediului, corelarea costurilor acestora cu disponibilitățile de resurse pe trei ani consecutiv (CBTM) și elaborarea bugetului propriu-zis, fundamentat pe programe.

CBTM în republica Moldova a fost introdus în a.2002 și cuprinde actualmente toate componentele bugetului public național, documentul elaborat reprezintă:

- un instrument de gestionare a finanțelor publice;
- o modalitate de corelare a alocării resurselor cu politicile și strategiile guvernamentale într-o perspectivă pe termen mediu;
- un document de analiză și prognoză financiară pe termen mediu.

CBTM a fost introdus pentru :

- a ameliora disciplina financiară din țară;
- a îmbunătăți prognozele macroeconomice și fiscale și a elabora un cadru real și cuprinzător de resurse;
- a asigura o legătură mai bună între alocarea resurselor și prioritățile de politici;
- a identifica problemele-cheie ale bugetului și soluțiile posibile;
- a spori capacitatea autorității publice de a gestiona finanțele publice;
- a spori transparența în procesul de gestionare a finanțelor publice.

În procesul bugetar CBTM este faza inițială și parte integrală a ciclului anual de planificare a bugetului, elaborat anual în perioada ianuarie-aprilie, avansând cu un an pentru a menține orizontul de timp de trei ani totalizat pe toate instituțiile publice de către Ministerul Finanțelor și prezentat Guvernului spre aprobare.

Strategiile sectoriale de cheltuieli (SSC) se elaborează în contextul Cadrului Bugetar pe Termen Mediu – CBTM și reprezintă un proces de corelare a politicilor existente care urmează a fi implementate cu alocațiile de resurse pentru implementare.

În cadrul Ministerului Mediului se elaborează 2 strategii sectoriale de cheltuieli: Strategia de cheltuieli în domeniul protecției mediului și hidrometeorologiei și Strategia de cheltuieli în domeniul gospodăririi apelor.

Elaborarea SSC este un proces participativ și implică contribuția atât a subdiviziunilor interne din cadrul Ministerului și a instituțiilor subordonate, cât și a altor autorități/instituții publice care gestionează resurse în sectorul respectiv.

Cadrul bugetar pe termen mediu este principalul document care conține estimările cadrului de resurse pe termen mediu și servește drept bază pentru ajustarea planificării strategice în toate domeniile, inclusiv și protecția mediului. Astfel, aceasta determină planul alocațiilor de resurse pe programe de cheltuieli în cadrul sectorului Protecția mediului înconjurător și Hidrometeorologie pentru 3 ani. Totodată, strategia de cheltuieli reflectă analitic problemele-cheie, prezintă structurat acțiunile prioritare pentru atingerea obiectivelor și operează cu un set de indicatori de monitorizare care pot fi utilizați pentru estimarea eficienței strategiei.

În procesul elaborării CBTM strategiile sectoriale de cheltuieli aprobate în perioada precedentă se revizuiesc și se actualizează prin excluderea unui an care este în proces de implementare și includerea unui an nou.

Introducerea sistemului de planificare bugetară bazată pe programe are ca scop eficientizarea folosirii resurselor financiare disponibile și alocarea lor pentru proiecte, măsuri sau activități cu adevărat prioritare pentru funcționarea instituției și realizarea atribuțiilor de bază a acesteia.

Bugetarea pe programe reprezintă o metodă de prezentare și fundamentare a bugetelor având la bază programe cu scopuri, obiective și indicatori de evaluare a performanței acestora la toate etapele procesului bugetar. Bugetarea pe programe este de asemenea un instrument eficient de management un instrument eficient bugetar, care asigură stabilirea priorităților și luarea deciziilor privind alocarea resurselor bugetare.

Programele se elaborează și se aprobă de către autoritățile publice (ministere) în comun cu instituțiile bugetare din subordine.

Planificarea bugetară bazată pe programe se realizează în conformitate cu limitele de cheltuieli stabilite de Ministerul Finanțelor pentru sectorul Protecția mediului înconjurător și Hidrometeorologie gestionat de Ministerul Mediului, care include și subprogramul „Securitatea ecologică a mediului”, realizat de Inspectoratul Ecologic de Stat cu subdiviziunile sale teritoriale (Agențiile/Inspecțiile Ecologice).

Scopul subprogramului este asigurarea securității ecologice a statului, prevenirea impactului negativ asupra mediului înconjurător și sănătății populației de la activitățile economice desfășurate prin asigurarea respectării legislației de mediu.

Sistemul subprogramului este asigurarea securității ecologice a statului, prevenirea

impactului negativ asupra mediului înconjurător și sănătății populației de la activitățile economice desfășurate prin asigurarea respectării legislației de mediu.

Sistemul de monitorizare a performanței programelor se utilizează pentru a măsura cantitatea și calitatea serviciilor prestate de către instituțiile bugetare, precum și pentru a măsura rezultatele și impactul lor. Monitorizarea este un proces continuu care se realizează pe parcursul executării bugetului și oferă informații privind progresul realizat în implementarea programului. În procesul de monitorizare a performanței se compară valorile indicatorilor de performanță și a obiectivelor realizate cu cele planificate, precum și cheltuielile efectuate în perioada implementării programului cu cheltuielile aprobate.

Monitorizarea implică colectarea sistematică și analiza datelor privind indicatorii de performanță, pentru a furniza informații despre progresul în realizarea obiectivelor programului și valorificarea resurselor alocate acestuia. Datele sunt colectate din cadrul Inspectoratului și subdiviziunile sale teritoriale și surse externe (ministere, agenți economici) ținându-se cont de accesibilitatea și veridicitatea surselor de colectare a datelor și costurile optime pentru colectarea și procesarea lor.

Raportul despre executarea programului/subprogramului pentru anul 2015 este expus în tabela de mai jos (tabelul 1).

Raport privind performanța pe programe/subprograme la situația la 01.01.2017.

Tabelul 1

Autoritatea bugetară	Ministerul Mediului	0211
Instituția bugetară	Inspectoratul Ecologic de Stat	01242
Grupa principală, grupa, subgrupa	Protecția mediului și Hidrometeorologie	0530
Program	Securitatea ecologică a mediului	70
Subprogram	Securitatea ecologică a mediului	03

I. Informație generală (se completează doar de către autoritatea bugetară-Org1)		
Scop	Sistemul de control ecologic de stat funcționează eficient, activitățile cu impact asupra mediului înconjurător sunt realizate de agenții economici în siguranță, cu respectarea legislației de mediu, a normelor și standardelor aprobate în domeniul protecției mediului înconjurător.	
Obiective	<p>*Reformarea și eficientizarea sistemului de supraveghere și control ecologic de stat în conformitate cu reforma în domeniul controlului de stat inițiată la nivel național</p> <p>*Înăsprirea sancțiunilor contravenționale în domeniul utilizării și protecției resurselor naturale care să contribuie la reducerea numărului de contravenții ecologice cu 5% anual</p> <p>* Fortificarea capacităților tehnico-umane a organelor de control în vederea asigurării respectării legislației de mediu</p>	
Descriere narativă	Subprogramul include exercitarea controlului ecologic de stat în domeniile de activitate economică și supravegherea respectării legislației în domeniul utilizării și protecției resurselor naturale, (inclusiv a resurselor biologice acvatiche), controlului poluării mediului înconjurător.	

II. Indicatori de performanță (Indicatorii de produs și eficiență se completează de către toate instituțiile bugetare-Org2, iar indicatorii de rezultat se stabilesc de către autoritățile bugetare-Org1)						
Categoría	Cod	Denumirea	Unitatea de măsură	Anul de gestiune		
				aprobat	executat ¹	devieri ³ (+/-)
1	2	3	4	5	6	7(6-5)
De rezultat	r1	1. Ponderea activităților de control realizate din totalul activităților de control planificate	%	100	88,7	Moratoriu privind controalele
	r3	2. Gradul de încasare a amenzilor din totalul celor aplicate	%	90	95	Monitorizarea extinsa a achitărilor
	r4	3. Gradul de înăsprire a amenzilor pentru contravenții de mediu	%	20	0	Au fost înaintate propuneri Ministerului Mediului.
	r5	4. Nivelul de consolidare a capacităților de control ale inspectorilor ecologici	%	50	50	
De produs	o10	1. Clasificator al întreprinderilor pe categorii de pericol în funcție de cantitatea și componența poluanților generați, emiși sau deversați în mediu elaborat	unități			
	o11	2. Numărul raiduri contra braconaj realizate	unități	170	473	Cerințe majore
	o12	3. Numărul autorizațiilor de tăieri a vegetației forestiere	unități	1800	2168	Creșterea numărului solicitărilor
	o13	4. Numărul inspectorilor de stat de mediu instruiți profesional	unități	72	215	Noi cerințe privind aplicarea Legii nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat.
	o2	5. Numărul controalelor ecologice de stat efectuate de Inspectoratul Ecologic de Stat	unități	9000	7981	Moratoriu privind controalele
	o4	6. Numărul autorizațiilor de folosință specială a apei eliberate	unități	50	117	Creșterea nr. solicitărilor.
	o7	7. Numărul acțiunilor de salubritate organizate		1	1	
	o9	8. Numărul actelor normative de eficientizare a controlului ecologic de stat	unități	1	1	
De eficiență	e1	1. Costul exercitării controlului și supravegherii ecologice în domeniul protecției mediului	mii lei	22628,9	22708,7	79,8
	e2	2. Acumulările privind plata pentru poluarea mediului și prejudiciului adus resurselor naturale	mii lei	13107,5	13342,5	235,0

La Raportul de performanță a activității IES, situația la 01.01.2017 menționăm următoarele rezultate.

Raportul este construit pe trei blocuri de indicatori de performanță: de rezultat, de produs și de eficiență.

Blocul de indicatori **de rezultat** conține 5 indicatori; blocul de indicatori **de produs** conține 8 indicatori și blocul de indicatori **de eficiență** conține 2 indicatori.

La blocul de indicatori **de rezultat** executarea a fost satisfăcătoare, după cum urmează:

1. Ponderea activităților de control realizate a constituit 88,7 la sută din cauza instituirii moratoriu de stat privind controale.
2. Încasarea amenzilor a crescut cu 5 la sută față de planul aprobat datorită creșterii gradului de monitorizare a achitărilor din partea inspectorilor de mediu .

La blocul de indicatori **de produs** executarea a fost de asemenea satisfăcătoare, după cum urmează:

1. A fost realizat un număr impunător de raiduri contra braconaj.
2. La capitolul autorizații de tăieri a vegetației forestiere se observă creșterea cu 20 la sută față de planul aprobat.
3. Numărul controalelor ecologice de stat efectuat de IES a fost redus cu 11 la sută față de planul aprobat din cauza instituirii moratoriu de stat privind controale.
4. Numărul autorizațiilor de folosință specială a apei eliberate a fost în creștere continuă în urma solicitărilor extinse.

La blocul indicatorilor **de eficiență** urmează următoarele rezultate:

1. Acest indicator a fost menținut în limita alocațiilor bugetare în legătură cu majorarea prețurilor la unele mărfuri și servicii achiziționate pentru necesitatea instituției.

2. Asigurarea economico-financiară

Cheltuielile financiare pentru întreținere și funcționare a Inspectoratului Ecologic de Stat cu subdiviziunile sale teritoriale pentru anul 2016, cât și pentru anii precedenți au fost acoperite din următoarele surse financiare: finanțare de la buget, resurse fondurilor speciale, resurse colectate de instituție.

Structura cheltuielilor de casă pentru întreținerea activității Inspectoratului și subdiviziunilor teritoriale este reflectată în fig.1

Cheltuieli de bază

Din bugetul de stat pentru perioada raportată au fost alocate surse financiare la compartimentul cheltuieli de personal în valoare nominală de 24707,5 mii lei.

Salariul mediu lunar al unui salariat din Inspectorat pentru anul 2016 a constituit 3743,0 lei. Necitând la faptul că salariul mediu lunar, an de an, este în creștere, pentru tinerii specialiști media anuală este destul de joasă, datele sunt relatate în coloana 3 din tabela de mai jos (Tabelul .2).

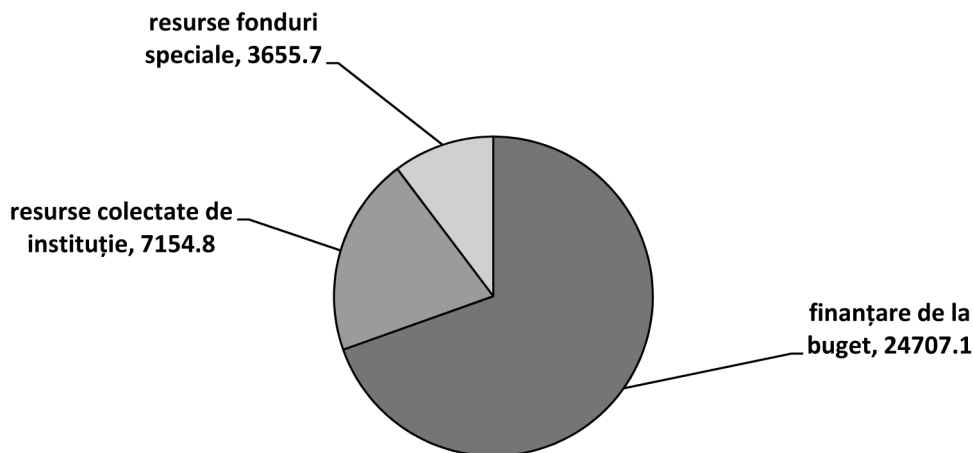

Fig.1 Structura cheltuielilor, mii lei

Analiza salariului mediu pe funcții

Tabelul 2

Nr. d/o	Denumirea funcției	Salariu mediu lunar (lei)			
		Fără vechime și grad de calificare în serviciu public	Cu vechime de pînă la 2 ani	Cu vechime de la 2 pînă la 15 ani	Cu vechime peste 15 ani
1	2	3	4	5	6
1.	Inspector principal	3000-00	3575-00	3875-00	4175-00
2.	Inspector superior	2800-00	3330-00	3750-00	3890-00
3.	Inspector	2600-00	2930-00	3450-00	3580-00
4.	Specialist principal	2800-00	3355-00	3750-00	3915-00
5.	Specialist superior	2600-00	2930-00	3450-00	3580-00
6.	Specialist	2400-00	2720-00	3200-00	3320-00

Conform statelor de personal pentru anul 2016 efectivul limită de personal a fost aprobat în număr de 298 unități, inclusiv 262 unități - funcționari publici și 36 unități – personal ce asigură deservirea tehnică a instituției. Numărul locurilor vacante la 01.01.2017 constituie 8 unități - 4 unități de funcționari publici, 3 unități de conducător auto, 1 unitate de personal de deservirea tehnică.

Sinteza alocațiilor de la bugetul de stat pentru cheltuieli de personal, perioada 2012-2016 se reflectă în Tabelul 3.

**Sinteza alocațiilor financiare de la bugetul de stat pentru cheltuieli
de personal în perioada anilor 2012-2016, mii lei**

Tabelul 3

Indici	2012	2013	2014	2015	2016
Aprobat pe an	17533,7	20177,6	20270,4	22703,4	24707,5
Precizat pe an	17210,1	20069,8	20758,5	22703,4	24707,5
Executat de casa	17090,9	20067,6	20663,0	22641,6	24707,1
Executat cheltuieli efective	17506,9	20052,6	20591,6	22978,4	24070,3
Informația privind statele și efectivul de personal, inclusiv:					
Numărul de instituții-total	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
Personal (salariați) total, inclusiv:	310/310	304/298	298/298	298/298	298/298
-Funcționari publici	266/267	266/265	262/262	262/262	262/262
-Personal ce asigură deservirea tehnică a instituției	44/43	38/33	36/36	36/36	36/36

Creșterea cheltuielilor de personal în anul 2016 cu 9,1% față de anul 2015 se datorează faptului de implementarea treptată a noului sistem de salarizare pentru funcționarii publici adoptat prin Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, care a intrat în vigoare cu începere de la 01 aprilie 2012, și anume achitarea sporului privind performanța colectivă pentru semestrul doi, 2015 și semestrul unu, 2016, cât și premiul anual pentru rezultatele obținute în anul 2015 de către personalul care desfășoară activități auxiliare și administrative ce asigură funcționalitatea autorității publice, inclusiv: specialiști și pentru conducătorii auto majorarea salariilor de funcție cu 12,5%, începând cu 01.10.2014.

Resurse și cheltuieli la componenta - Încasări de la prestarea serviciilor de plata.

Un rol important în procesul de finanțare a cheltuielilor pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale și întreținerii activității curente a Inspectoratului și subdiviziunilor sale teritoriale, revine mijloacelor bănești acumulate ca venituri la contul special în urma prestării serviciilor și lucrărilor în domeniul protecției mediului contra plată la solicitarea beneficiarilor. Aceste lucrări sunt efectuate de către unele subdiviziuni din cadrul Agențiilor și Inspecțiilor ecologice, funcțiile cărora nu țin de exercitarea controalelor ecologice.

În perioada anului 2016 au fost acumulate resurse în sumă de 4961,1 mii lei sau cu 17,5 la sută mai mult față de plan (4220,0 mii lei).

Sinteza resurselor și cheltuielilor la contul „Încasări de la prestarea serviciilor cu plata,, pentru anii 2012-2016 este reflectată în Tabelele 4, 5.

**Sinteza veniturilor și cheltuielilor la componenta bugetară, categoria
„Încasări de la prestarea serviciilor cu plată”, pentru perioada anilor 2012-2016,
(mii lei)**

Tabelul 4

Denumirea indicatorilor	2012	2013	2014	2015	2016	
Total venituri, inclusiv:	5956,2	6682,3	7596,0	7555,1	4961,1	
Sold la cont la începutul anului de gestiune	2837,3	2276,8	1107,9	1286,6	0,0	
Veniturile anului de gestiune	3118,9	4405,5	6488,1	6268,5	4961,1	
Total cheltuieli, inclusiv:	3679,4	5542,5	6309,4	7555,1	7154,8	
Cheltuieli de personal	837,1	859,3	836,9			
1) Cheltuieli curente, total Inclusiv:	2842,3	4423,2	4594,6	4999,4	7154,8	
Plata mărfurilor și serviciilor:						
-energia electrică	2221 10	59,7	66,4	107,2	104,9	83,8
-gazele	2221 20	216,0	293,0	250,2	167,5	144,7
-energia termică	2221 30	37,6	49,2	37,0	71,5	50,0
-apă și canalizare	2221 40	11,0	19,6	27,1	20,2	19,1
-alte servicii comunale	2221 90	3,0	4,5	4,1	1,2	3,1
-servicii informaționale	2222 10	167,7	165,3	490,5	406,1	408,9
-servicii de telecomunicație	2222 20	373,5	396,9	326,7	401,9	231,1
-servicii de locațiune	2223 00	669,4	677,9	849,4	872,9	906,6
-servicii de transport	2224 00	202,2	453,1	741,8	923,7	618,8
-servicii de reparații curente	2225 00	298,0	1329,4	471,2	717,0	638,1
-formare profesionala	2226 00	3,7	5,9	1,1	5,8	8,4
-servicii editoriale	2229 10	0,8	46,3	-	-	83,6
-servicii de protocol	2229 20	-	0,7	-	5,8	26,4
-servicii de pază	2229 40	6,5	115,8	14,8	14,8	15,3
-servicii judiciare	2229 50	-	-	-	-	25,0
-servicii poștale	2229 80	14,9	8,7	57,6	16,1	23,9
- servicii neatribuite altor alineate	2229 90	142,4	314,1	197,5	279,5	223,7
-indemnizații aferente contr de munca	2735 00 2732 00	-	-	-	-	250,0
-plăți aferente doc-lor executorii	2813 61	-	-	-	-	2,3
- procurarea uneltelor și sculelor	3161 10					16,0
-procurarea combustibilului	3311 10	-	-	-	-	1439,9
-procurarea pieselor de schimb	3321 10	-	-	-	-	183,0
-procurarea medicamentelor și mat sanitare	3341 10	9,8	8,6	67,1	48,1	24,0
-procurarea mat-lor de uz gospodăresc	3361 10	296,7	374,4	851,0	792,0	404,4
-accesorii de pat, îmbrăcămintea, Încălțăminte	3381 10	-	45,8	98,3	147,2	77,1
2) Deplasări în interes de serviciu, inclusiv:	2227 00	79,4	52,5	48,0	62,0	87,1
-deplasări în interiorul țării	2227 10	55,8	48,8	46,4	48,2	52,9
-deplasări peste hotare	2227 20	23,6	3,7	1,6	13,8	34,2
3) Cheltuieli capitale, total:		247,0	267,6	832,0	412,9	1160,6
Procurarea mijloacelor fixe	3141 10 3151 10 3171 10 3181 10	247,0	267,6	832,0	412,9	1160,6
Sold la cont la sfârșitul anului de gestiune		2276,8	1139,9	1328,7	-	-

Sinteza resurselor la contul “Încasări de la prestarea serviciilor cu plată” pentru anul 2016 (lei).

Tabelul 5

Denumirea	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septem- brie	Octom- brie	Noiem- brie	Decem- brie	Total achi- tat	Sume restituite	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16=14-15
AE Chișinău	17981,40	90826,01	105929,35	92512,60	82682,83	84416,93	118594,17	40026,59	58708,10	38133,68	60100,85	64986,05	854898,56		854898,56
CIE Chișinău	22970,20	57470,73	28527,60	87812,60	36639,00	20550,60	37085,00	36282,00	63571,00	21063,00	30451,00	40065,00	482487,73		482487,73
Total AE Chi- șinău	40951,60	148296,74	134456,95	180325,20	119321,83	104967,53	155679,17	76308,59	122279,10	59196,68	90551,85	105051,05	1337386,29	46523,90	1290862,39
AE Bălți	26107,40	48559,40	35222,90	34971,20	43373,20	12579,80	1485,40	35411,00	14955,80	33075,00	34510,00	17922,00	338173,10		338173,10
CIE Bălți	23095,60	63398,30	21559,20	32141,00	30483,40	22157,60	9755,00	10794,60	15107,00	12253,00	17820,00	25358,00	283922,70		283922,70
CIE Otaci	12115,60	19607,40	15627,60	17992,80	9754,20	8475,20	5247,00	5968,80	11113,20	19823,40	8256,60	11505,00	145486,80		145486,80
Total AE Bălți	61318,60	131565,10	72409,70	85105,00	83610,80	43212,60	16487,40	52174,40	41176,00	65151,40	60586,60	54785,00	767582,60		767582,60
AE Cahul	907,40	14189,60	16323,20	2767,40	4560,00	17261,80	7976,60	3506,80	8260,30	11744,00	7371,00	8053,20	102921,30		102921,30
CIE Cahul	1012,00	15113,20	8820,00	16673,40	16406,40	6303,60	18205,60	3200,00	8101,80	11257,00	9387,00	10661,40	125141,40		125141,40
Total AE Cahul	1919,40	29302,80	25143,20	19440,80	20966,40	23565,40	26182,20	6706,80	16362,10	23001,00	16758,00	18714,60	228062,70		228062,70
AE Gagauzia	2470,80	9132,30	13444,20	5068,80	8533,80	9763,20	4447,20	3210,60	12709,00	11134,20	12783,00	7669,80	100366,90		100366,90
IE Orhei	2095,20	11149,20	4301,86	9484,20	6107,40	5111,90	6643,80	4730,40	5865,00	5007,60	7742,78	9648,00	77887,34		77887,34
IE Rezina	7788,00	9904,00	10178,00	9236,00	4638,00	5285,00	8220,00	6196,00	6276,00	6240,00	2624,00	6430,00	83015,00		83015,00
IE Telenești	1452,60	10017,80	9484,00	5898,60	2968,20	2235,60	1105,20	1117,80	4471,60	3250,00	4357,80	4552,00	50911,20		50911,20
IE Dubăsari	765,00	867,30	372,60	0,00	495,00	1354,00	315,00	1317,00	0,00	372,60	1616,00	1018,00	8492,50		8492,50
IE Ungheni	1611,00	4609,80	8557,20	5469,60	6118,20	4818,60	6502,00	3436,00	5765,40	8610,20	4687,60	3168,00	63353,60		63353,60
IE Calarași	2997,00	4682,40	5344,00	6790,40	5530,75	3733,80	2356,20	2938,60	2482,20	3319,80	5995,40	8271,60	54442,15		54442,15
IE Strașeni	5734,20	21615,60	10072,80	4042,80	9079,20	6350,40	2738,20	6692,40	3720,60	4413,60	5211,00	2730,60	82401,40		82401,40
IE Ialoveni	700,00	17215,60	14267,60	11031,60	6539,20	13145,00	8095,60	9812,40	11872,00	22696,60	11113,60	15222,20	141711,40		141711,40
IE Anenii Noi	1474,20	4738,80	7347,60	1321,20	12424,00	3663,00	4489,20	1531,80	3470,40	6318,80	4865,00	7718,40	59362,40		59362,40
IE Crițuleni	1722,60	10535,10	6219,00	7147,20	9210,60	8060,56	9184,60	3445,20	4212,60	8937,00	3939,60	7210,80	79824,86		79824,86
IE Hîncești	4915,80	9783,20	7279,20	4600,80	10126,20	8888,80	24645,60	12676,80	12375,00	9495,00	14083,20	10325,00	129194,60		129194,60
IE Căușeni	5134,80	21868,38	16530,30	14686,80	8228,20	17451,70	4102,20	6028,20	6436,00	8908,20	9389,83	19404,00	138168,61		138168,61
IE Șt. Vodă	1710,00	6323,40	11419,20	8314,20	3088,80	5455,80	5619,60	2640,60	4856,00	2611,80	16045,00	16653,00	84737,40		84737,40
IE Nisporeni	1499,40	1452,60	1490,40	1490,40	3895,80	3278,20	2100,60	2045,40	1522,30	1625,40	2878,20	5994,00	29272,70		29272,70
IE Gimșița	1080,00	8263,46	13737,60	6954,50	12006,00	8724,60	2775,60	4876,20	3488,50	7244,40	6132,60	3148,20	78431,66		78431,66
IE Ocnîța	0,00	2756,00	1592,00	2506,00	4412,00	7549,00	2898,00	1991,60	4664,80	3918,60	5924,00	1947,00	40159,00		40159,00
IE Briceni	21443,40	24469,20	14620,20	24919,72	10222,20	6217,20	4262,40	3306,00	7975,00	6305,00	5763,60	4852,80	134356,72		134356,72

IE Edineț	9658,00	14312,00	20718,00	15795,46	12812,47	12202,00	7054,00	8234,00	8982,00	5104,80	14112,00	1856,00	130840,73	130840,73	
IE Dondușeni	3186,00	26282,40	25991,40	14527,80	8737,20	8883,00	6111,00	8085,60	8485,20	8116,20	8469,60	3713,40	130588,80	130588,80	
IE Rîșcani	5481,40	20374,20	18510,40	5637,60	5133,66	11188,26	2880,00	5810,40	10794,40	3634,20	1625,40	13986,00	105055,92	105055,92	
IE Drochia	5664,60	17721,86	10608,60	6278,00	6355,80	9225,00	17082,00	3189,60	12830,40	8118,00	6409,80	9991,80	113475,46	113475,46	
IE Soroca	10458,00	10422,40	12504,60	14354,14	3353,40	1863,00	2561,60	1609,20	1985,40	4218,60	9691,20	6543,00	79564,54	79564,54	
IE Glodeni	8461,40	10348,80	13087,20	8986,20	3683,40	2929,80	5710,80	4422,70	5328,40	4092,60	5091,00	2312,00	74454,30	74454,30	
IE Florești	9093,60	12058,20	12405,60	7573,20	3253,60	7203,40	3498,40	1632,60	2691,90	4620,60	2653,20	2604,60	69288,90	69288,90	
IE Fălești	1239,66	6049,66	14400,55	5589,00	1863,00	3344,40	2480,40	1989,00	3009,00	6111,00	1619,20	4334,40	52029,27	52029,27	
IE Singerei	522,60	11303,20	6031,80	7870,00	6475,40	7333,60	4835,60	7047,00	4747,00	4633,60	5130,80	7183,60	73114,20	73114,20	
IE Șoldănești	7414,00	6622,00	14040,48	9858,00	10666,00	5280,00	6988,00	6878,00	9618,00	6149,00	13106,00	6876,00	103495,48	103495,48	
IE Cantemir	745,20	4023,00	4060,80	5596,20	2492,80	4897,80	5838,76	1786,80	5152,60	11084,40	10123,20	17027,20	72828,76	72828,76	
IE Basarabasca	912,60	5608,35	10676,55	1670,20	3661,00	1117,20	1303,20	540,00	8498,70	8193,04	5215,14	5563,00	52958,98	52958,98	
IE Leova	630,00	16489,80	6597,00	8704,80	6024,60	5376,60	2350,80	4063,80	4312,80	4194,00	1737,00	2482,20	62963,40	62963,40	
IE Taraclia	1546,20	5742,94	2861,41	3119,56	5887,80	4343,40	3821,40	4647,40	2419,19	5042,06	2980,80	6196,96	48609,12	48609,12	
IES	372,60	10745,20	372,60	20422,86	5636,33	3650,00	7400,00	7640,77	1864,89	8325,77	30450,00	8158,09	105039,11	35800,00	
TOTAL	234169,46	666652,79	561134,60	549816,84	433559,04	381669,35	378765,73	280759,66	372699,48	359395,75	411463,00	413342,30	5043428,00	82323,90	4961104,10

La capitolul de venituri putem menționa că Centrele de investigații ecologice (CIE) a asigurat circa 21 la sută din veniturile încasate la cont. Pentru a asigura o creștere și mai mare a acestora este necesar reutilizarea și înlocuirea completă a utilajului folosit în procesul tehnologic a CIE cât și asigurarea cu reactivi chimici de o nouă generație, mai efective și veselă de laborator pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor și a asigura precizia rezultatelor chimice. Pentru anul de raportare astfel de cheltuieli n-au fost posibile din motive financiare, deoarece aceste proiecte sunt costisitoare.

Resurse și cheltuieli la componenta resurse fondurilor speciale

O altă sursă de formare a bugetului anual de mediu o constituie Fondurile Ecologice Speciale, care au fost create prin HG nr.988 din 25.09.1998 cu privire la aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice în baza Legii nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător și Legii nr.1540-XII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului.

Fondurile Ecologice Speciale se formează din plățile pentru poluarea mediului în limitele normativelor stabilite și alte plăți aferente poluării mediului (amenzi, prejudicii) și reprezintă un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului cu caracter local, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare în domeniul protecției mediului.

Practica de formare și funcționare a Fondurilor Ecologice a demonstrat eficiența economică a acestora, iar rolul lor în condițiile deficitare de finanțare a programelor de protecție a mediului tot mai mult crește.

Veniturile în Fondurile Ecologice Speciale sunt obținute mai cu seamă din plățile pentru poluarea mediului și sunt prezentate în tabela de mai jos:

Surse de venituri la Fondurile Ecologice Speciale (mii lei).

Tabelul 6

Surse	Suma, mii lei	Cota, %
1. Plata pentru poluarea mediului în limita normativelor, inclusiv:	8555,4	64
- surse de apă	5018,6	38
- aerul atmosferic	1908,5	14
- depozitarea deșeurilor, chimie	1628,3	12
2. Mijloace primite pentru compensarea daunelor cauzate mediului prin încălcarea legii (amenzi, acțiuni), inclusiv:	4787,1	36
Veniturile totale	13342,5	100

Cele mai mari plăți pentru poluarea mediului au fost încasate la compartimentele „surse de apă” – 5018,6 mii lei, și „aerul atmosferic” – 1908,5 mii lei. Acest fapt se datorează aplicării corecte a prevederilor Codului Contravențional de către organele de protecție a mediului.

Tabelele 7, 8 reflectă Sinteza acumulărilor și cheltuielilor la Fondurile Ecologice Speciale, inclusiv pe teritorii.

**Sinteza acumulărilor surselor financiare la Fondurile Ecologice Speciale
și distribuirea lor în perioada anilor 2012-2016, (mii lei).**

Tabelul 7

Acumulări și distribuiri	2012	2013	2014	2015	2016
Total venituri, inclusiv:	22540,6	28557,3	33783,1	16648,1	13342,5
Veniturile anului de gestiune, inclusiv:	10420,0	12740,2	14465,2	16648,1	13342,5
1.Plata pentru poluare	7275,8	8436,4	9275,8	10655,7	8555,4
2.Mijloace încasate pentru compensarea prejudiciilor cauzate prin încălcarea legislației de mediu	3144,2	4303,8	5189,4	5992,4	4787,1
Cheltuieli total, inclusiv:	6723,6	9239,4	33679,6	16751,6	3655,7
1.Transferuri în FEN, (30% din veniturile fondului)	3096,0	3928,9	2610,0	3492,8	-
2.Pentru elaborarea și implementarea strategiei de regenerare a resurselor naturale	161,8	410,3	374,2	87,2	-
3.Proiectarea, construcția și amenajarea poligoanelor pentru depozitarea deșeurilor	380,4	1072,5	555,0	25,0	1650,2
4.Măsuri sanitare (lichidarea gunoiștilor neautorizate , curățarea izvoarelor, fântânilor, lacurilor, etc)	287,3	413,9	23443,8	9343,5	2005,5
5.Propagarea cunoștințelor ecologice	221,6	510,0	1376,9	967,1	-
6. Întărirea bazei tehnico-materiale a structurii de protecție a mediului	1936,6	2018,7	1850,1	1734,6	-
7.Premierea inspecțiilor ecologice (până la 5% din veniturile FEL) și întreținerea serviciilor ecologico-economice	439,9	435,0	434,9	552,4	-
8.Acțiuni de prevenire și lichidare a consecințelor poluării mediului	200,0	450,0	650,9	149,7	-
9 .Alte lucrări cu specific local, ce țin de protejarea mediului (până la 15% din venitul Fondului)	-	-	1698,2	-	-
10.Documente executorii				5,3	-
11. Mărfuri și servicii neatribuite altor alineate				70,0	-
12.Transferul soldurilor de fonduri speciale la componenta de baza				324,0	469,0
Sold la cont la sfârșitul anului de gestiune	15817,1	19317,9	103,5	0	0
Numărul de proiecte înregistrate pentru finanțare	61	62	43	24	82
Numărul de proiecte realizate	61	59	36	22	82
Suma cheltuielilor p/u proiecte realizate	1691,0	2856,7	31069,6	13258,8	3655,7

În linii generale, rezultatele de activitate a Fondurilor Ecologice Speciale pentru anul 2016 pot fi expuse astfel. Volumul resurselor financiare acumulate în perioada relatată constituie 13342,5 mii lei față de planul aprobat - 13292,3 mii lei. Dacă ne referim la dinamica anuală, menționăm o scădere față de anul 2015 cu 20 la sută.

Sinteza veniturilor la Fondul Ecologic Special pe anii 2012-2016, mii lei

Tabelul 8

Nr. d/o	Denumirea subdiviziunii	2012	2013	2014	2015	2016
1	AE Chișinău	2990,30	3288,10	2728,53	3853,85	2859,41
2	AE Bălți	548,40	704,42	660,00	937,05	622,7
3	AE Cahul	209,50	240,35	340,14	384,10	308,65
4	IE Orhei	190,10	379,00	460,47	578,90	416,20
5	IE Rezina	288,40	344,50	466,30	595,10	440,0
6	IE Telenești	117,80	215,10	185,50	257,10	152,40
7	IE Dubăsari	47,30	113,90	87,43	72,30	61,20
8	IE Ungheni	234,00	304,60	396,40	392,60	352,00
9	IE Călărași	150,50	193,00	213,70	382,60	212,20
10	IE Strășeni	327,10	423,70	558,10	564,60	417,60
11	IE Ialoveni	170,40	222,60	174,40	200,40	197,50
12	IE Anenii Noi	581,90	719,50	902,80	959,40	887,70
13	IE Criuleni	226,20	256,50	337,77	362,80	386,30
14	IE Hîncești	188,60	228,60	236,90	235,00	205,50
15	IE Căușeni	242,10	349,50	305,60	335,00	332,40
16	IE Șt.Vodă	172,60	180,20	214,78	201,90	101,90
17	IE Nisporeni	97,80	151,60	143,94	201,84	94,45
18	IE Ocnița	145,50	230,70	284,40	202,70	141,30
19	IE Cimișlia	105,90	144,10	137,90	166,20	282,60
20	IE Briceni	277,60	319,90	387,90	420,30	378,50
21	IE Edineț	180,00	233,80	233,32	267,00	185,00
22	IE Dondușeni	303,40	377,10	421,15	418,60	362,60
23	IE Rîșcani	186,90	305,50	350,36	311,20	192,90
24	IE Drochia	218,30	299,80	272,30	338,10	353,80
25	IE Soroca	338,60	342,60	421,70	504,31	323,30
26	IE Glodeni	112,20	136,00	199,30	208,40	172,10
27	IE Florești	261,80	277,30	311,60	331,70	207,10
28	IE Fălești	220,70	251,30	357,50	419,20	245,90
29	IE Singerei	200,00	222,10	262,70	338,20	231,00
30	IE Șoldănești	113,90	147,32	198,30	188,30	170,10
31	IE Cantemir	174,30	193,44	211,25	292,70	252,00
32	IE Basarabasca	124,30	150,70	100,75	149,90	131,00
33	IE Leova	185,50	208,60	267,40	309,50	269,80
34	IE Taraclia	199,40	216,80	270,00	258,60	269,10
35	AE Gagauzia	288,70	368,00	354,90	442,96	405,30
36	IES			569,49	565,75	728,48
	Total IES și subdiviziunile	10420,00	12740,23	14465,18	16648,16	13342,54

Aceste rezultate au fost obținute ținând cont că situația socio-economică din țară a fost una dificilă din punctul de vedere economic. Creșterea nivelului de responsabilitate a îmbunătățit activitatea inspectorilor de mediu fapt ce asigură respectarea uniformă a legislației de mediu în teritoriu cât și faptul că mecanismul a început să devină ceva normal și pentru plătitori.

Numărul proiectelor finanțate din contul veniturilor de la Fondurile Ecologice Speciale pentru anul 2016 au constituit 82 la număr, ca urmare a desfășurării concursului “Cea mai salubră localitatea”.

Concluzii și propuneri.

1. Deși sunt rezultate pozitive la compartimentul de venituri, mecanismul perceperii plăților pentru emisiile (deversările) de poluanți în mediu, rămâne a fi migălos și deseori neînțeleș de agenții economici, mai ales pentru cei cu emisii și deversări reduse cu atât mai mult, că la multe întreprinderi lipsește persoana responsabilă și competentă de a efectua calculele ecologice.

2. Pentru eficientizarea procedurii privind controlul ecologic este necesar de a modifica metodele de calcul a plăților pentru poluarea mediului, care pe viitor să țină cont și de tipul activității generatoare de poluanți pentru a se face diferență între activitățile cu un impact mai mare asupra mediului și cele cu impact mai mic sau mijlociu, cu introducerea unor modificări și completări la Legea 1540-XIII privind plata pentru poluarea mediului. Aceste modificări trebuie să revadă coeficienții de agresivitate pentru unii poluanți emiși în aerul atmosferic, normativele plăților pentru emisiile de poluanți și modul de calculare a acestora, cât și obligațiunile agenților economici în domeniul de a efectua o reinventariere totală a tuturor surselor de poluare cu crearea unei baze de date.

3. Suportul logistic al inspectoratului ecologic de stat

Au fost întreprinse acțiuni practice referitor la consolidarea bazei tehnico-materiale a Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor teritoriale, cu suportul financiar al proiectelor aprobate de Consiliul de Administrare al Fondului Ecologic Național, precum și a resurselor financiare aprobate pe parcursul anului 2016.

În total au fost utilizate mijloace financiare la componenta logistică în sumă de 11303,4 mii lei (fig.2).

Din sursele menționate, pentru crearea condițiilor normale de lucru a colaboratorilor din subdiviziunile teritoriale au fost alocate 598,3 mii lei, care au fost utilizate pentru efectuarea lucrărilor de reparație curentă a încăperilor de serviciu a Inspecției ecologice și a Centrului de Investigații Ecologice Cahul, Agențiilor Ecologice Bălți, Centrului de investigații ecologice Otaci și birourile din cadrul aparatul central.

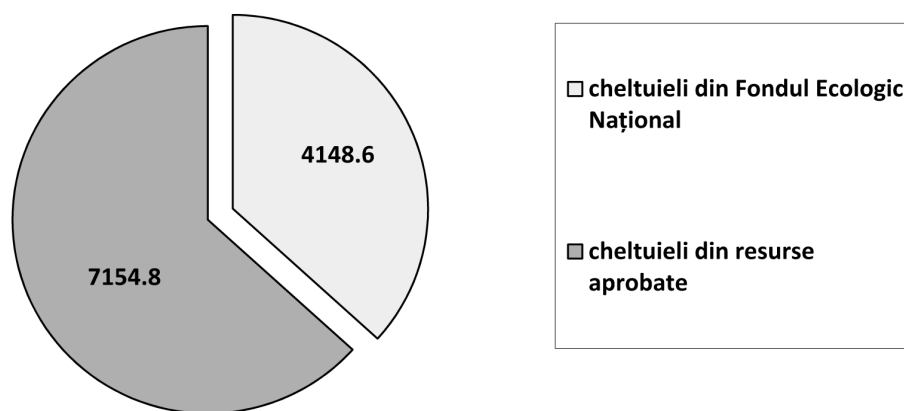

Fig. 2

Pentru consolidarea bazei tehnico-materiale a Centrelor Investigații Ecologice al Agențiilor Ecologice Chișinău, Bălți, Cahul în scopul depistării surselor de poluare și efectuării monitoringului ecologic al surselor de poluare s-au utilizat surse financiare în sumă de 68,0 mii lei. În rezultatul acestor operațiuni s-a petrecut re acreditarea Centrelor de Investigații Ecologice după cerințele standardului internațional ISO/CEI 17025-2006 de către Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor (CAECP) din RM, s-a procurat veselă de laborator și reactivi chimice necesare pentru petrecerea investigațiilor de laborator, testarea metrologică a aparatajului. Totodată menționăm că CIE au nevoie de renovarea aparatajului, procurarea reactivelor chimice mai performante și de o calitate înaltă, pentru a acorda servicii de calitate și de urgență.

Un alt proiect de importanță majoră, ce a contribuit la creșterea productivității și eficienței inspectorilor de mediu, realizat în cadrul compartimentului logistic a fost „Asigurarea cu unitățile de transport de serviciu a inspecțiilor teritoriale din cadrul Inspectoratului Ecologic de Stat” în volumul de 12 unități. Proiectul a fost realizat cu susținerea Fondului Ecologic Național, cheltuielile fiind de 4851,0 mii lei.

Pe parcursul anului 2016 pentru îmbunătățirea bazei tehnico-materială a instituției au fost utilizate circa 338,3 mii lei pentru procurarea echipamentului electronic (computere și imprimante) și a utilajului de supraveghere pentru inspectorii de mediu (camera video portativă).

Pentru asigurarea instituției cu energia termică, energie electrică, apă și canalizare, servicii de telecomunicație, servicii poștale, servicii de locațiune, internet, rechizite de birou și consumabile au fost utilizați 2352,9 mii lei.

Pentru menținerea și aprovizionarea parcului de autoturisme a Inspectoratului Ecologic de Stat și a subdiviziunilor sale teritoriale au fost procurate produse petroliere (benzina și motorina), piese de schimb, asigurate serviciile de reparații curente și de servirea tehnică a transportului auto, cheltuielile totale estimându-se la 2241,6 mii lei.

Concluzii și propuneri

1. În scopul acordării serviciilor de calitate și de urgență a depistării surselor de poluare și efectuării monitoringului ecologic al surselor de poluare de către Centrele de Investigații Ecologice al Agențiilor Ecologice Chișinău, Bălți, Cahul, pentru consolidarea bazei tehnico-materiale este necesar de renovarea aparatajului, procurarea reactivelor chimice mai performante și de o calitate înaltă.

2. Drept obiectiv prioritar pentru perioada apropiată sub aspectul consolidării logistice, Inspectoratul Ecologic de Stat urmează să creeze condiții normale de lucru tuturor colaboratorilor, să-i asigure pe aceștia cu echipament performant, să implementeze de urgență în cadrul Inspectoratului sistemul informațional de monitorizare a activității de protecție a factorilor de mediu.

XII. ACTIVITĂȚI PARTICIPATIVE DE MEDIU ȘI DE EDUCAȚIE ECOLOGICĂ ÎN ANUL 2016

Valeriu NANI,
Șeful Inspectoratului Ecologic de Stat

Dumitru OSIPOV,
Șeful Secției sinteze informaționale

Cuprins.

1. Campania de salubritate și amenajare a localităților și Săptămâna „Cu sufletul curat într-o țară mai curată”.
2. Acțiunea – concurs „Rîu curat de la sat la sat”.
3. Săptămâna Mobilității Europene.
4. Ziua Națională de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dănuirea noastră”.

1. Campania de salubritate și amenajare a localităților și Săptămâna „Cu sufletul curat într-o țară mai curată”

În anul de raportare, Acțiunea de salubritate și amenajare a localităților s-a desfășurat în perioada 22 martie – 22 mai, 2016. În scopul asigurării și desfășurării eficiente a acțiunilor de salubritate și amenajare a localităților. Inspectoratul a prezentat Agențiilor și Inspecțiilor ecologice teritoriale Dispoziția cu privire la salubritatea și amenajarea localităților nr.5-d din 21.03.2016. Concomitent s-a elaborat și prezentat administrațiilor publice locale (APL) Programul de acțiuni privind organizarea și desfășurarea Campaniei de salubritate, care a integrat și Săptămâna „Cu sufletul curat într-o țară mai curată”, conform Hotărîrii Guvernului nr. 39 din 19.03.2015. Programul a fost un suport consultativ – metodologic efectiv pentru APL la întocmirea programelor și planurilor locale de organizare și desfășurare a acțiunilor de salubritate.

Agențiile și Inspecțiile au participat la pregătirea Dispozițiilor Consiliilor municipale și raionale privind instituirea Comisiilor de lucru, precum și la elaborarea planurilor locale de acțiuni și de informare a populației, care pe tot parcursul acțiunii au monitorizat organizarea și desfășurarea efectivă a măsurilor de salubritate a localităților de către serviciile administrației publice locale.

În timpul Campaniei de salubritate inspectorii de mediu au încheiat **1276** procese – verbale cu privire la contravenții persoanelor fizice, juridice și cu funcții de răspundere, care au admis încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor. Suma amenzilor aplicate în această perioadă constituie **614 400 lei**, din care a fost achitată suma de **271 500 lei**.

Odată cu aplicarea sancțiunilor au fost întocmite și **917** acte de control cu prescrierea indicațiilor obligatorii în vederea lichidării în termeni restrânși a gunoștilor depistate și organizarea lucrărilor de salubritate a terenurilor respective. Gunoștile stihinice se formează preponderent în fâșiile riverane și zonele de protecție a râurilor și bazinelor

de apă, în ravene, fâșii forestiere, în fâșiile de protecție a drumurilor auto și căilor ferate, în fondul silvic, pe terenuri agricole, în intravilanul localităților, prezentând un pericol pentru mediul înconjurător și sănătatea populației.

În perioada Campaniei au fost depistate **3064** gunoiști stihinice, care ocupau o suprafață de **361.47** ha, din acestea – **2297** gunoiști, cu suprafața de **258.98** ha au fost lichidate pe parcursul Campaniei. Totodată au fost salubrizate terenuri din spațiile verzi pe o suprafață de **703,6** ha, în fâșiile de protecție – **289,0** ha, pe terenurile agricole – **196,6** ha și terenurile publice – **876,0** ha, lucrări care se datorează efortului serviciilor primăriilor.

În majoritatea localităților rurale mai lipsesc servicii de salubritate și nu se efectuează planificat colectarea, transportarea și reciclarea deșeurilor. Crearea acestor servicii ar duce la diminuarea cantității deșeurilor și impactului lor asupra mediului. Este important ca autoritatea publică locală să contribuie la crearea unei infrastructuri viabile formată din servicii specializate, care ar soluționa problemele de management al deșeurilor la nivel local.

Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor. Responsabilitatea pentru activitățile de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul “poluatorul plătește” sau, după caz, producătorilor în conformitate cu principiul “responsabilitatea producătorului”.

Generarea deșeurilor municipale este determinată de numeroși factori, cei mai importanți fiind venitul populației, comportamentul consumatorilor, apariția pe piață a noi produse ambalate și evoluția demografică. Nivelul crescut al veniturii populației și urbanizarea au dus la generarea unei cantități mari de deșeuri pe cap de locuitor, acestea fiind în zonele rurale de obicei cuprinse între 0,3 - 0,4 kg / loc. / zi, respectiv 0,9 kg / loc. / zi sau mai mult, în zonele urbane. Consumul produselor alimentare ambalate generează astăzi tot mai multe deșeuri. Introducerea de noi ambalaje, în special plasticul, are un impact semnificativ asupra mediului. Demografia contribuie și ea la generarea deșeurilor, astfel locuitorii din zonele urbane produc mult mai multe deșeuri decât cei din zona rurală.

O atenție deosebită în această perioadă s-a acordat și se acordă în continuare colectării separate a deșeurilor menajere solide și celor de producere. În prezent 35 agenți economici dețin autorizații de colectare și prelucrare a deșeurilor, inclusiv și a celor periculoase.

Conform art.6 al Legii nr.1347-XIII din 09.10.1997 privind deșeurile de producție și menajere, autoritatea publică locală este responsabilă de implementarea cerințelor ecologice ce țin de gestionarea deșeurilor din teritoriul administrat. La un nivel satisfăcător s-au desfășurat acțiunile de salubritate în municipiul Chișinău, raioanele Florești, Ștefan Vodă, Briceni, Strășeni, Soroca unde au fost curățate cele mai mari suprafețe ocupate de deșeuri menajere. În unele primării din raioanele Cimișlia, Criuleni, Nisporeni, Orhei, Ungheni, Taraclia lucrările de salubritate s-au desfășurat nesatisfăcător, invocându-se diferite cauze. Principala cauză este lipsa serviciilor speciale de salubritate și dotarea insuficientă a primăriilor cu transport special. În lipsa acestor servicii salubritatea se efectuează de către populație în mod arbitrar, formând noi gunoiști spontane.

Pe parcursul campaniei s-au desfășurat și acțiuni de educație ecologică a populației prin intermediul seminarelor și adunărilor în colective, întrunirilor cu factorii de decizie. Măsurile întreprinse de salubritate a localităților și rezultatele obținute sunt pe larg reflectate în mass-media scrisă, emisiuni radio și televiziune. Nivelul conștientizării populației privind păstrarea curățeniei în locurile publice și de trai lasă încă mult de dorit și rămâne o problemă de soluționat nu doar pentru instituțiile de mediu, dar și pentru întreaga societate.

Totodată, în această perioadă, începând cu 1 aprilie și până la 25 mai, 2016, conform Ordinului nr. 19 din 31.03.2016, Inspectoratul Ecologic de Stat a desfășurat la nivelul autorităților publice locale de nivelul II Concursul ecologic local „Cea mai salubră și amenajată localitate”.

Implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013, va asigura realizarea unui nou mod de colectare a deșeurilor menajere, a celor de producție, recuperarea materialelor reutilizabile, protecția mediului și realizarea unui program de salubritate stradală unitară, mod care să contribuie la reducerea cantității de deșuri depozitate în respectivele zone, prin stabilirea unui sistem adecvat de tratare pentru fiecare tip de deșuri în vederea protejării mediului.

Obiectivele generale ale Strategiei pentru deșeurile menajere solide constau în următoarele:

- a) promovarea și implementarea sistemelor de colectare selectivă în toate localitățile, atât în sectorul casnic, cât și în cel de producție, precum și a facilităților de sortare, compostare și reciclare;
- b) îmbunătățirea sistemului de transportare a deșeurilor și dezvoltarea stațiilor de transfer (4-7 stații pe raion);
- c) dezvoltarea capacităților de eliminare a deșeurilor menajere (construcția a 7 depozite de deșuri menajere solide la nivel regional și a 2 stații pentru tratarea mecanico-biologică);
- d) îmbunătățirea guvernării instituționale în domeniul gestionării deșeurilor menajere prin crearea asociațiilor autorităților publice locale la nivel regional.

Problema salubrității localităților și menținerea unui mediu sănătos pentru populație rămâne în continuare o prioritate în activitatea administrației publice locale. Inspectoratul va fi antrenat în continuare într-o conlucrare eficientă cu autoritățile administrației publice locale pentru soluționarea problemelor asociate gestionării deșeurilor, va aplica dur și în deplină măsură Legea față de persoanele fizice și juridice care nu se conformează cerințelor și nu-și onorează obligațiunile.

2. Acțiunea – concurs „Rîu curat de la sat la sat”

Conform ordinului Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale nr. 10 din 11.03.2009 în perioada 22 martie – 05 iunie 2016 în localitățile republicii s-a organizat și desfășurat acțiunea-concurs „Rîu curat de la sat la sat”, avînd ca scop gospodărirea durabilă, echilibrată și complexă a resurselor de apă de suprafață, asigurarea respectării regimului zonelor și fâșiilor de protecție a cursurilor de apă.

Activitățile acțiunii-concurs „Rîu curat de la sat la sat” au fost cuprinse în planurile elaborate și realizate de autoritățile publice locale în coordonare cu autoritățile teritoriale de mediu.

În procesul desfășurării acțiunii-concurs au fost antrenate serviciile de ramură ale autorităților publice locale, instituțiile publice și învățământ, organizațiile neguvernamentale, unitățile antreprenoriale, societatea civilă.

Astfel, au fost realizate activități, cum ar fi curățarea cursurilor de apă curgătoare, amenajarea și plantarea arborilor în zonele de protecție a râurilor, râulețelor, pâraielor, izvoarelor și altor obiecte acvatice amplasate în rețeaua hidrologică din localitatea respectivă.

Menționăm că, au fost salubrizate zonele și fâșiile riverane de protecție a cursurilor de apă **din bazinul f. Nistru**, printre care: Nistru, Răut, Ichel, Ciulucul Mic și Mare, Bîc, Botna, Cubolta, Cogîlnic, Căinari și altele; **din bazinul râului Prut**: Racovăț, Camenca, Ciuhur și altele. În total au fost curățate cursurile de apă pe o lungime de 1555,7 km.

Au fost salubrizate peste 80 km de râulețe fără nume. Lichidate 1010 gunoiști (47 - Cahul, 134 - Căușeni, 61 - Briceni, 59 - Florești, 73 - Telenești, 51 - Edineț, 20 - Ștefan-Vodă, 42 - Șoldănești, 25 - Cantemir, 20 - Anenii Noi, 48 - Ocnița, 34 - Cimișlia, 31 - Hîncești, 40 - Rezina).

Au fost amenajate 21053 fântâni și 320 izvoare. Pe parcursul acțiunii au fost întocmite 573 de acte de control și 613 procese –verbale de contravenție, cu aplicarea amenzii în mărime de 278400 lei, din care au fost achitate 127300 lei.

Participanți la desfășurarea acțiunii au fost: organizații - 571, persoane - 28650.

Cele mai bune rezultate au fost obținute în localitățile Baurci (Ceadăr Lunga), Sadaclia (Basarabeasca), Selemet (Cimișlia), Ordășei (Telenești), Ursoaia (Cahul), Onițcani (Criuleni), Buțeni (Hîncești), Țarigrad (Drochia), Fîrlădeni (Căușeni), Risipeni (Fălești), orașele Sîngerei, Șoldănești, Ștefan Vodă, și altele.

Rezultatele desfășurării Acțiunii-concurs „Rîu curat de la sat la sat”

Nr	Raionul, Localitatea	Gunoști stihnice depistate în zona de protecție a resurse- lor acvatice, nr./suprafața ha	Lungimea zonelor și fâșiilor riverane a râurilor salubri- zate, km	Suprafața zonelor de protecție a fân- tânilor, izvoarelor și bazinelor acvati- ce salubrizate, ha	Fântâni și izvoare ame- najate, nr.	Acte în- tocmite, nr.	Procese- verbale, nr.	Amenzi aplicate/ incasate, lei	Participanți la desfășu- rarea acțiunii – concurs „Rîu curat de la sat la sat”, organizații/ nr. participanților
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Chișinău	11/1,421	10,44	23,52	218	16	9	7200/4600	27/2509
2	Bălți	8/0,17	26	22	85	6	6	4000/2000	25/520
3	Cahul	47/1,09	8,2	0,41	37	12	1	400/200	20/271
4	Găgăuzia	49/13,85	11,8	3,74	54/2	39	14	5600/2800	/1200
5	Anenii-Noi	20/1,62	4,83	0,382	79	4	3	2800/1400	34/639
6	Basarabeasca	4/0,1	41	-	22/2	2	8	3200/1600	9/100
7	Briceni	61/0,0465	6,86	-	-	24	4	1600/800	4/250
8	Cantemir	25/2,79	7,9	6,02	16/6	5	6	1200/600	16/263
9	Călărași	24/0,029	149	7,40	2542	15	19	7800/3900	100/1250
10	Căseni	134/12,1	5,36	2,53	18	37	66	16200/7400	/640
11	Cimișlia	34/3,36	11,16	3,07	376/10	15	10	4000/800	1425
12	Criuleni	28/2,17	30	10,1	8/13	8	12	7000/3500	3/715
13	Dondușeni	4/0,11	5,7	22,3	4620/	2	3	600/300	0/135
14	Drochia	10/15,11	45	-	1810/	27	22	18600/6100	/100
15	Dubăsari	4/0,08	16,8	1,37	10/	7	-	-	/75
16	Edineț	51/4,42	25,4	25,9	91/	30	16	9200/4100	/1194
17	Fălești	26/4,241	54,81	31,87	1620/4	-	16	8000/3600	14/2583
18	Florești	59/1,27	46,4	16,89	451/24	29	16	6600/3300	20/1220
19	Glodeni	29/1,02	64,4	4,7	186/20	22	18	4800/3600	36/765
20	Hîncești	31/0,14	42	12	300/15	15	26	10200/5600	27/1150
21	Ialoveni	25/2,14	16,3	18,96	378/27	11	2	600/300	8/2391
22	Leova	22/0,26	17,1	2,5	80 /	11	29	14000 /5300	/353
23	Nisporeni	9/1,8	20	2,1	60/20	19	11	5600/2800	/40

24	Ocnita	48/0,59	36	23,7	337/32	34	22	16200/ 8100	/470
25	Orhei	4/0,02	7/23,5	7,45	132/18	9	7	3000/1500	/545
26	Rezina	40/0,097	8,04	2,218	114/	14	10	6600/2900	/648
27	Rișcani	10/0,9	10,2	3,9	129/9	11	9	1800/900	26/337
28	Ștefan-Vodă	20/1,54	20,5	11,4	265/	1	3	1600/400	/553
28	Sîngerei	9/0,31	15,3	3,8	136/	13	13	4600/2300	40/1930
30	Soroca	26/0,94	7,2	11,6	490/	12	12	4400/2200	/237
31	Strășeni	10/1,5	23	-	18/6	6	6	2400/1200	150/400
32	Șoldănești	42/4,7	61	61,4	5609/118	37	60	12000/6000	25/1980
33	Taraclia	8/0,006	51	-	147/	12	45	23800/11100	/380
34	Telenești	73/3,36	17,64	2,68	14/	25	99	44600/20600	12/133
35	Ungheni	5/1,55	15,66	14	601/	5	28	16200 4500	/1249
	TOTAL	1010/84,8505	955,7	199,768	21053/320	573	613	278400/127300	571/28650

3. Săptămâna Mobilității Europene

Întru îndeplinirea Ordinului Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 50 din 07.09.2016, cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunii de mediu în cadrul „Săptămânii Mobilității Europene”, desfășurată în perioada de 19 - 25 septembrie, 2016, Agențiile și Inspecțiile Ecologice în comun cu Autoritățile Publice Locale au organizat și desfășurat acțiunea care are ca scop sensibilizarea populației cu privire la unele aspecte ale poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive, care în ultimii ani au atins nivele critice cu consecințe grave sub aspect economic, social și ecologic, fiind necesare măsuri urgente de prevenire și diminuare.

Aceasta este o acțiune importantă la nivel comunitar din cadrul „Săptămânii Mobilității Europene”, care se desfășoară la noi al 14-a an. Acțiunea a fost lansată la 4 februarie 2000 în Bruxelles de către dna Margot Walstrom, comisar European pentru ecologie. Obiectivul principal al acestei inițiative cere ca populația și autoritățile publice locale, agenții economici să conștientizeze impactul negativ pe care îl au vehiculele asupra calității vieții și mediului înconjurător, încercându-se de a identifica metode creative de contracarare a acestor efecte.

Una din multele acțiuni întreprinse în cadrul Săptămânii Mobilității Europene este acțiunea „Un aer curat pentru toți”, care scoate în evidență aspectele poluării aerului atmosferic, în mod deosebit, de la traficul rutier (transportul auto). Pentru o mai bună mediatizare a problemelor și impactului transportului auto asupra mediului înconjurător și sănătății populației, Inspectoratul Ecologic de Stat prin subdiviziunile sale teritoriale a desfășurat Ora ecologică axată pe tema: „**Calitatea aerului atmosferic și sursele mobile de poluare**”.

La nivel local au fost emise dispozițiile privind desfășurarea acțiunii „Un aer curat pentru toți”.

În Soroca, Criuleni, Orhei, Șoldănești, Nisporeni, Dondușeni, Edineț, Ialoveni, Rîșcani, Strășeni, Cimișlia, Comrat, Drochia, Basarabeasca, Briceni, Anenii Noi și Ungheni, în perioada de 19-25.09.2016, au fost organizate manifestațiile consacrate Acțiunii Europene cu genericul „**În oraș fără automobilul meu**”. S-au petrecut concursuri cu participarea a 2600 de elevi, studenți și profesori din instituții de învățământ (alergări, ciclism, probe sportive, desen pe asfalt, eseu).

Cheltuielile pentru desfășurarea concursurilor au fost suportate de către Administrația Publică Locală și agenți economici.

De către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului Ecologic de Stat Singerei, Soroca, Căușeni, Hîncești, Ocnița, Rezina, Chișinău, Fălești, Glodeni și Ștefan-Vodă au fost petrecute acțiuni de monitorizare la 7 stații de testare tehnică a mijloacelor de transport și verificate 75 autovehicule privind respectarea standardelor naționale în domeniul poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive și diminuarea scurgerilor de lubrifianți.

Inspectorii pentru ecologie din 14 inspecții teritoriale au participat la emisiuni mass-media, au organizat mese rotunde cu participarea serviciilor și instituțiilor respective.

“Săptămâna Mobilității Europene” reprezintă o oportunitate pentru autoritățile locale, care sunt încurajate să organizeze activități destinate creșterii gradului de conștientizare cu privire la anumite aspecte a problemei în cauză și la o tematică dată, să

lanseze măsuri permanente destinate îmbunătățirii situației transportului în localitate și, de asemenea, o bună ocazie pentru ca, părțile interesate să se întâlnească și să discute pentru a găsi soluții optime în vederea îmbunătățirii diverselor aspecte legate de mobilitate și calitatea aerului, pentru găsirea de soluții inovatoare cu scopul de a reduce utilizarea automobilelor și a emisiilor produse de acestea și, testarea de noi tehnologii sau măsuri de planificare a gospodăriilor auto.

„Săptămâna Mobilității Europene” este de asemenea, o oportunitate de a medita asupra adevăratei utilități a străzilor pietonale și de dezbateri a soluțiilor de combatere a poluării aerului și poluării fonice, ambuteiajelor, accidentelor de circulație și a problemelor de sănătate. Exemple de măsuri ce se pot lua în vederea realizării unui transport durabil sunt: utilizarea transportului public, utilizarea bicicletei, mersul pe jos, utilizarea în comun a mașinii, utilizarea responsabilă a autoturismelor.

4. Ziua Națională de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dănuirea noastră”

În conformitate cu indicația Guvernului Republicii Moldova nr. 31-14-52-1087 din 24.10.2016 privind desfășurarea lucrărilor de înverzire a plaiului în perioada de toamnă a anului 2016, Planului de acțiuni aferent Zilei Naționale de Înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dănuirea noastră”, pe teritoriul republicii s-au efectuat următoarele lucrări:

1. Întreprinderile Silvice ale Agenției «Moldsilva» au plantat culturi silvice în fondul forestier pe o suprafață de 486 ha și au efectuat lucrări de plantare a pădurilor pe terenurile degradate și impracticabile pentru agricultură pe o suprafață de 92 ha.
2. Pe teritoriul localităților Republicii Moldova, în scuarile, parcurile, teritoriile adiacente caselor de locuit, școlilor, grădinițe lor și altor instituții, în preajma străzilor din orașe și sate, s-au plantat 106,4 mii arbori și arbuști de diferite specii.
3. Pe teritoriul mun. Chișinău s-au plantat 12,5 mii arbori și arbuști de diferite specii.
4. Subdiviziunile din teritoriu ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor au plantat în fâșiile forestiere de protecție a traseelor auto 9,8 mii arbori și arbuști.

La aceste acțiuni au participat organele administrației publice centrale și locale, instituții de învățământ, agenți economici, ONG-uri ș.a.

Menționăm că, pentru cofinanțarea lucrărilor de plantare din Fondul Ecologic Național au fost acordate și repartizate pe raioane mijloace pentru procurarea materialului săditor în sumă de 2 mln. lei. Materialul săditor a fost pus la dispoziția autorităților publice locale de ambele niveluri de către Agenția «Moldsilva». În această perioadă lucrările efectuate au fost mediatizate și reflectate de către agențiile de presă, radioteleviziunea națională și posturile radio-TV locale.

XIII. CONCLUZII ȘI OBIECTIVE

Valeriu NANI,
șef, Inspectoratul Ecologic de Stat

Dumitru OSIPOV,
șef, Secția sinteze informaționale

Concluzii.

1. Activitatea IES pe parcursul anului 2016 s-a desfășurat conform planurilor de acțiuni ale subdiviziunilor sale privind protecția și utilizarea resurselor naturale. Acțiunile de protecție a mediului au contribuit la reducerea nivelului de poluare și contravenții de mediu.
2. Inspectoratul Ecologic de Stat și subdiviziunile teritoriale au organizat și desfășurat acțiunile naționale de salubritate a localităților, curățare a râurilor, izvoarelor, fântânilor, de lichidare a gunoștilor stihinice. Au fost organizate acțiunile:
 - Acțiunea „Rîu curat de la sat la sat”;
 - Campania de salubritate a localităților, cunoscută ca Bilunarul ecologic de primăvară.
 - Săptămâna Mobilității Europene cu genericul „Aer curat pentru toți”;
 - Acțiunea „Un arbore pentru dănuirea noastră”;
3. Rezultatele activității Inspectoratului Ecologic de Stat se prezintă astfel:
 - au fost eliberate 788 avize ale expertizei ecologice de stat;
 - au fost eliberate 3 050 autorizații de mediu;
 - au fost inspectate 7 981 întreprinderi și organizații;
 - au fost încheiate 8 115 procese-verbale;
 - au fost aplicate amenzi în sumă de 6 896 006 lei.
4. Imaginea Inspectoratului Ecologic de Stat a fost promovată prin participarea în emisiuni radio, publicarea materialelor de mediu în presa scrisă și electronică după cum urmează:
 - 301 – publicații și emisiuni radio-TV;
 - 190 – materiale amplasate pe pagina electronică a Inspectoratului Ecologic de Stat; etc.

Obiective.

Obiectivele pentru anul 2017 sunt orientate la realizarea planului de activitate al Ministerului Mediului pentru 2017 și măsurilor planificate de Inspectoratul Ecologic de Stat:

- Colaborarea cu autoritățile administrației publice centrale și locale întru soluționarea problemelor protecției mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale.
- Combaterea efectivă a cazurilor de braconaj și tăieri ilicite.

- Acordarea suportului metodologic și organizatoric administrației publice locale, de nivelul I și II, agenților economici referitor la planificarea activităților de protecție a mediului înconjurător.
- Promovarea extinsă a acțiunilor naționale de mediu:
 1. Acțiunea „Rîu curat de la sat la sat”;
 2. Campania de salubritate a localităților, cunoscută ca Bilunarul ecologic de primăvară.
 3. Săptămâna Mobilității Europene cu genericul „Aer curat pentru toți”;
 4. Acțiunea „Un arbore pentru dănuirea noastră”;
- Consolidarea capacităților profesionale ale inspectorilor de mediu.
- Monitorizarea surselor principale de poluare a mediului.
- Implementarea prevederilor reformei instituționale a protecției mediului înconjurător.

XIV. ABORDAREA STATISTICĂ A INFORMAȚIEI DE MEDIU

Dumitru OSIPOV,
șef, Secția sinteze informaționale

Maria ȘEREMET,
specialist superior, Secția sinteze informaționale

Date rezumative

- Anexa 1* – Activitatea integrală a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (51 de indicatori).
- Anexa 2* – Activitatea de control și inspectare a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (indicatorii cei mai principali).
- Anexa 3* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 pe subdiviziuni (51 de indicatori).
- Anexa 4* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul SOL, 40 de indicatori).
- Anexa 5* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul SUBSOL, 28 de indicatori).
- Anexa 6* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul APA, 44 de indicatori).
- Anexa 7* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul AER, 39 de indicatori).
- Anexa 8* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul FLORA , 34 de indicatori).
- Anexa 9* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul MOLDSILVA, 31 de indicatori).
- Anexa 10* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul SPAȚII VERZI, 28 de indicatori).
- Anexa 11* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul FOND FORESTIER, 29 de indicatori).
- Anexa 12* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul FÂȘII FORESTIERE , 25 de indicatori).
- Anexa 13* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul MINISTERUL TRANSPORTURILOR, 21 de indicatori).

- Anexa 14* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul ALȚI DEȚINĂTORI, 24 de indicatori).
- Anexa 15* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul FAUNA, 25 de indicatori).
- Anexa 16* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul RESURSE CINEGETICE, 22 de indicatori).
- Anexa 17* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul RESURSE PISCICOLE, 19 de indicatori).
- Anexa 18* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul SUBSTANȚE CHIMICE, 26 de indicatori).
- Anexa 19* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul DEȘEURI, 37 de indicatori).
- Anexa 20* – Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (compartimentul COMPLEXE, 42 de indicatori).

Activitatea integrală a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016

Anexa 1

Nr. d/o	Denumirea criteriilor	În total	Indicatori pe componente de mediu și genuri de activitate.														
			Solu	Subsol	Apa	Aerul	Agencia Moldavia	Primării			Flora				Fauna		
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	7981	1456	54	960	725	425	838	213	244	85	99	128	72	523	995	1164
2	Acte de control întocmite (nr.)	12539	2193	59	1384	807	764	1993	375	467	134	203	256	119	612	1756	1417
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	495	13		22	53	12		20						32	4	339
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	319	2		18	40	1									13	245
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2650	460	10	162	437	111	333	82	30	26	31	2	0	204	155	607
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	18488	3258	49	2504	1353	1201	2942	404	695	211	212	309	127	733	2380	2110
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	8330	668	56	1334	432	443	652	233	497	52	37	136	416	3	2997	374

8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	198	6	42	3	1	432	460	1	1	1	232	502	52	41	135	415	1	2	136	6	352
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	8115	658	15	1322	432	460	460	640	232	502	52	41	135	415	1	2858	1	1	2858	352	
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9441	704	20	1368	446	859	859	712	302	592	59	60	171	684	1	3116	1	1	3116	347	
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	165	19	6	6		18	18	29	8	14	7	2	4	22	33				33	3	
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1515	59	5	57	13	452	452	88	73	122	17	20	37	295	275				275	2	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	6898806	848600	31000	925400	451600	685540	685540	477400	209350	443600	58600	43800	161560	132200	2000	1664156	2000		1664156	764000	
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3159404	393322	27200	384340	218450	317953	317953	219651	101350	212908	26900	22747	76580	58300	1000	756753	1000		756753	341950	
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3627562	402419	31900	428450	261050	331753	331753	229751	104713	224258	29700	22747	78080	61400	1000	946877	1000		946877	473464	
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	1503284	231501	2718	203051	4719	69572	69572	607556	79025	166567	32395	14956	7532	13039		65911			65911	4742	
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	1159592	135888	2718	8254	4719	61350	61350	421967	61674	147737	24440	15823	7532	12908		128065			128065	126517	

**ACTIVITATEA DE CONTROL
a Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016**

Anexa 2

Nr. d/o	Subdiviziunile IES	Denumirea criteriilor							Mărirea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)
		Persoane cu funcții de control din subdiviziuni (nr.)	Acte de control întocmite (nr.)	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	Amenzi incasate, rețesind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	Prejudicii cauzate mediului achitate (lei)	Servicii prestate achitate (lei)	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Anenii Noi	5	115	114	59050,00	3409,40	59362,00	825306,33	
2	Aparatul IES	28	83	235	351161,00	229266,28	69238,60	126819,00	
3	Bălți	11	1059	298	137580,00	4649,00	767583,00	480461,00	
4	Basarabeasca	2	159	61	17900,00	10345,00	52957,80	102800,00	
5	Briceni	5	406	246	102950,00	19063,29	134356,92	256514,00	
6	Cahul	5	244	233	87060,00	4857,00	228062,90	222052,00	
7	Călărași	4	176	139	62458,00	7546,00	54442,00	142149,24	
8	Cantemir	2	138	149	65550,00	6961,30	72829,40	179424,15	
9	Căușeni	5	405	270	98235,00	18470,00	138169,00	215752,00	
10	Chișinău	16	1424	791	519052,00	364875,67	1290861,81	1975477,29	
11	Cimișlia	3	340	94	80000,00	17815,99	78432,30	184725,23	
12	Comrat	7	408	401	142222,00	32372,00	100366,90	231428,80	
13	Criuleni	3	412	422	135950,00	31712,30	79824,66	218812,83	
14	Dondușeni	4	602	386	140550,00	33859,76	130588,40	188244,99	
15	Drochia	3	474	303	120851,00	18415,80	113475,76	214420,23	
16	Dubăsari	1	76	81	27950,00	9550,00	8492,00	24324,12	
17	Edineț	3	248	170	64546,60	14505,03	130840,00	106465,02	
18	Fălești	3	182	176	91780,00	17720,50	52029,87	136364,62	
19	Florești	4	342	134	44940,00	1665,00	69288,70	160577,00	
20	Glodeni	3	329	226	61550,00	21167,50	74454,70	89286,58	
21	Hâncești	5	230	171	92150,00	3732,00	129194,60	109540,00	
22	Ialoveni	2	435	149	81750,00	15466,00	141711,40	100227,00	
23	Leova	4	252	313	107050,00	16476,78	62963,40	146220,36	
24	Nisporeni	2	140	199	45945,00	38864,60	29272,30	9573,50	
25	Ocnîța	4	290	143	56353,00	10834,96	40158,62	72703,23	

26	Orhei	5	375	261	113300,00	40082,56	77887,34	262949,00
27	Râșcani	5	470	208	69700,00	8834,36	105056,02	117513,24
28	Rezina	4	341	171	46550,00	9685,40	83015,00	383774,74
29	Sângerei	4	262	167	67125,00	10457,00	73114,00	153939,78
30	Șoldănești	4	397	276	55963,35	15381,86	103495,46	98790,04
31	Soroca	5	531	211	44250,00	7280,00	79564,54	271791,00
32	Ștefan Vodă	3	220	195	44040,00	11359,96	84737,00	50108,67
33	Strășeni	5	348	244	113500,00	16175,78	82401,40	287913,84
34	Taraclia	2	128	237	73000,00	22531,20	48608,76	173560,35
35	Telenești	1	168	216	83600,00	16499,50	50910,60	52793,09
36	Ungheni	6	330	240	121950,00	47703,12	63353,80	182454,70
Total pe Inspectoratul Ecologic de Stat		150	12539	8330	3627561,95	1159591,90	4961100,96	8555256,97

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 pe subdiviziuni

Anexa 3

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	7981	106	189	104	155	225	12	128	94	1296
2	Acte de control întocmite (nr.)	12539	115	1059	159	406	244	176	138	405	1424
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	495			50				11		88
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	319		17	6	6			5		26
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2650	80	133	104	145			4	90	1288
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	18488	80	311	6	749	368	174	299	1080	3009
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	8330	114	298	61	246	233	139	149	270	791
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	198	3	1		23	6	1	3	5	5
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	7992	111	297	61	223	227	138	146	265	786
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9435	140	347	61	238	278	195	174	319	924
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	165	5				8	2		2	78
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1515	34	51		15	59	59	28	54	216
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	6898806	117100	276260	36700	194100	171220	129100	134800	193960	1012000
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3159404	54600	106380	17900	95850	79660	61658	61550	93535	437450

15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3627562	59050	137580	17900	102950	87060	62458	65550	98235	519052
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	1503284	50403	16211	10345	20363	12931	7546	7166	29057	626064
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	1159592	3409	4649	10345	19063	4857	7546	6961	18470	364876
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	540			26	23	14	1	1	3	398
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)	4027	78	112	91	350	38	43	106	163	376
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	14					2				8
21	Servicii acordate (lei)	4812817	62099	659032	54734	137199	231359	53003	73343	136601	1248867
22	Servicii achitate (lei)	4961102	64052	767583	54734	136940	228463	53003	72829	132311	1266212
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	8675708	837362	557296	102800	255097	218068	142149	190551	227420	1907968
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	8555257	825306	480461	102800	256514	222052	142149	179424	215752	1975477
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)	74614			15000					1802	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	1421	11	30	10	7	72	11	25	42	206
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	2819	5	6	71	13	13	4	14	16	25
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	417			24	91	7			15	3
29	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	301	3	12	15	17	2			7	15
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	7906	510	328	219	129	113	227	98	88	2049
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	44965		25949	11	502	6024	4	0	1	12313
32	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES) (nr.)	74									
33	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	101	3	5	4	4	4	3	2	4	8
34	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	1849	78	70	26	25	65	30	19	70	224
35	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	788	32	43	3	1	8	14	1	21	50

36	Suma transferurilor de către beneficiarii în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)	928078	69234	57690	2862			2504	7956		9936	45290
37	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	999	70	140	5	17		25	7	4	22	146
38	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață (nr.)	5										
39	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMF-SA (nr.)	122	26			4		3		1	2	19
40	Avize de acordare a deversărilor de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață cu depășirea normativelor DLA (nr.)	3										
41	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	641	21	33	6	18		29	18	6	10	191
42	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPFA) (nr.)	760	21	33	6	18		29	18	6	14	214
43	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	2168	60	162	47	64		34	25	19	75	369
44	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)	157										
45	Arme de vânătoare ridicate (nr.)	40										
46	Scule de pescuit ridicate (nr.)	54			4						4	
47	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobiliare (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)	293		19	1	2		2	4			140
48	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	382		7	1	6		2	2	1	18	2
49	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	93				9		1		1	1	
50	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	5313	125	528	76	99		165	101	108	171	1110
51	Gunoșițele funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	1014	7	3	14	28		45	40	38	6	10

Continuarea Anexei 3

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Donușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glo-denii
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	176	256	414	571	76	474	248	121	113	329
2	Acte de control întocmite (nr.)	340	408	412	602	76	474	248	182	342	329
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	5	56		56			40	44		10
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	4	34	3	75	3		36		5	12
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	25		2	40	1	13	150			12
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	611	735	772	408	135	183	253		1371	400
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	94	401	422	386	81	303	170	176	134	226
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	8	9	5	3	10	15	1		15	
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	86	392	417	383	71	288	169	176	119	226
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	147	392	451	416	87	288	188	243	156	265
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	3		1							4
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	64	27	33	33	16		18	67	37	43
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	145400	302150	272900	283400	46700	220900	133100	200760	91000	127100
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	72600	139072	127300	136850	19300	120851	63150	86980	44300	61550
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	80000	142222	135950	140550	27950	120851	64547	91780	44940	61550

16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	84917	33430	71988	54071	11350	21931	22854	18845	11665	21168
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	17816	32372	31712	33860	9550	18416	14505	17721	1665	21168
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	2	1	11	6	1	0	2	1	2	5
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)	77	85	103	173	22	189	64	28	98	122
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)								1		
21	Servicii acordate (lei)	85816	103154	79463	141508	14042	100904	127545	49595	76526	69141
22	Servicii achitate (lei)	79622	103009	76341	143490	11576	104257	128994	49596	76526	75123
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	191226	231429	222761	214979	34117	214420	99126	136365	163486	89286
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	184725	231429	218813	188245	24324	214420	106465	136365	160577	89287
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)			1829		9792					
26	Examinarea petițiilor (nr.)	47	48	80	9	19	59	28	88	16	5
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	7	4	19	1	11	6	39	3	12	43
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	9	5	27	4	16	11	17	3		
29	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	5	16	9	2	11	6	16	17	11	10
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	353	156	116	251	7	48	55		192	148
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	9		6		4			1		1
32	Acte normative avizate (HG, legi) (aparatură centrală al IES) (nr.)										
33	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)			3	2	2	2	5	6		4
34	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	46	105	56	41	9	38	17	33	21	31
35	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	5	35	10	2		7	2	1	2	7

36	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)	5796	38864	5264	3204		8154	1494	900		2700
37	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	12	24	20	3	5	27	3	19	17	26
38	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață (nr.)										
39	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)	7		5	2	4					7
40	Avize de acordare a deversărilor de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață cu depășirea normativelor DLA (nr.)									2	
41	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	15	8	9	17		16	20	10	9	4
42	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPFA) (nr.)	15	28	12	17		16	20	10	21	4
43	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	38	25	31	44	13	18	20	14	11	50
44	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)										
45	Arme de vânătoare ridicate (nr.)		1	3	1				7		
46	Scule de pescuit ridicate (nr.)			6		1	17				
47	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)		1	2					1	1	7
48	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	7	23	50	4	2	30	5			
49	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)			12	2	36	8	11			
50	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	100	243	3	260	84	148		78	125	72
51	Gunoșițele funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	15	26	30	41	11	30	42	89	52	24

Continuarea Anexei 3

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	116	303	96	247	194	290	138	343
2	Acte de control întocmite (nr.)	230	435	83	252	140	290	375	341
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	52					20	27	4
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)					6	1		14
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		303	14			10	68	6
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		435		541	260		1	675
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	171	149	235	313	199	143	261	171
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	1	1	4	6	3		13	1
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	170	148	212	307	199	143	247	170
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	219	190	208	337	199	156	330	218
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)		2		1			4	2
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	49	45		31	3	13	87	50
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	169700	161650	377900	207800	85100	108706	231800	106100
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	82350	81750	141200	94250	35785	56353	103750	41900
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	92150	81750	351161	107050	45945	56353	113300	46550
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	3732	15466	57663	25213	47396	10835	39143	9969

17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	3732	15466	229266	16477	38865	10835	40083	9685
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			4	22	2		3	
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)	31	83	92	83	210	161	56	40
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	3							
21	Servicii acordate (lei)	148695	130893	11674	70818	28603	40079	80737	77970
22	Servicii achitate (lei)	146322	130879	73577	75255	29452	39663	78039	80200
23	Mărirea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	105777	100227		166641	8217	81403	319239	383775
24	Mărirea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	109540	100227	126819	146220	9574	72703	262949	383775
25	Mărirea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)						8700	8300	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	21	16	142	23	38	14	67	15
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	2	3	2324	14	7	6	10	2
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	9			15	5	16	5	45
29	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	8	2	3	9	6	9	9	
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	395	213		337	42	24	286	
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)		23		4		5		
32	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES)(nr.)			74					
33	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	4	1	4	1	5	1	5	3
34	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	99	62		34	42	5	86	83
35	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)		25	368	14	10	1	16	21
36	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)		33414	498004	11232	1480	414	19728	19747
37	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	46	29	26	10	11	2	45	15

38	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață (nr.)						2			1		
39	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)	8					1			1	7	
40	Avize de acordare a deversărilor de poluanți cu apele uzate în apele de suprafață cu depășirea normativelor DLA (nr.)								1			
41	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	11	20	9	9	14	9			14	9	
42	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPA) (nr.)	11	20	31	9	14	12			14	9	12
43	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	61	50	566	26	10	14			10	54	38
44	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)			143								
45	Arme de vânătoare ridicate (nr.)			6								
46	Scule de pescuit ridicate (nr.)			1								
47	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)			63	4	1				1	4	
48	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	18	6		26	3	22			3	53	
49	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)			1		6				6	2	
50	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	109			142	53	12			53	130	166
51	Guoioștile funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	46			35	21	23			21	74	27

Continuarea Anexei 3

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rîșcani	Sîngerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	160	120	16	237		39	75	190	330
2	Acte de control întocmite (nr.)	470	262	531	348	397	220	128	168	330

22	Servicii achitate (lei)	104449	82336	73128	76715	106909	79740	47500	51500	64554
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	117513	238939	271791	287883	98790	58740	165620	52793	182455
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	117513	153940	271791	287914	98790	50109	173560	52793	182455
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)						8605	20586		
26	Examinarea petițiilor (nr.)	65	14	37	13	60	44	13	9	17
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	2	7	5	61	1	6	32	31	7
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)		2	11	36	30	3	5	3	
29	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	13	17	11	2	13	16	6		3
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	83	150	306	223	86	128	297		249
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	103								5
32	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES) (nr.)									
33	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	6				5	3			2
34	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	53	43	44	65	10	34	25	63	97
35	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	17	10	8	18		6	4	13	13
36	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)	14400	8041	7686	18162		6060	6246	9106	12510
37	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	28	53	13	22	5	21	4	25	52
38	Avize de acordare a normativelor deversărilor limitat admisibile (DLA) de poluanți cu ape uzate în apele de suprafață (nr.)	1								1
39	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMF-SA (nr.)	10	2	1			6	2	1	3

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (SOL)

Anexa 4

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cante-mir	Căușeni	Chiși-nău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1456	50	53	16	13	56		15	27	124
2	Acte de control întocmite (nr.)	2193	50	297	25	21	63		15	119	119
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	13									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	2									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	460	19	66	16	13				27	123
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	3258	19	115		35	99		28	355	213
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	668	19	12	16	9	89	1	29	19	39
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	6	1				1				
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	658	14	12	16	9	88	1	29	19	39
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	701	16	14	16	9	91	2	29	25	47
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	19	3				1	1		1	7
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	59	1	3			4	2		6	14
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	848600	19000	16200	9200	12600	44000	4000	30600	49800	68900
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	393322	5700	6500	4100	6300	20450	2000	14800	25600	26850

12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	3	1	35200	22000	10600	17500	17500	10600	10600	12700	9200	10800	1	10600
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	34700	73100	35200	22000	10600	17500	17500	10600	10600	12700	9200	10800	1	10600
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reeșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	16600	35672	17500	10600	10600	17500	17500	10600	10600	6150	4600	5400		5300
15	Amenzi încasate, reeșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	16600	35672	17500	10600	10600	17500	17500	10600	10600	7347	4600	5400		5300
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	5822		26506	9263	9263	26506	26506	9263	9263	715	11500	10000		
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	6809		11972	9263	9263	11972	11972	9263	9263	715	10375			
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)												1		
19	Raiduri de anti braconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)	6		4											
20	Servicii acordate (lei)	13330	103154	8449	22367	8449	8449	8449	22367	22367	7500	373	2010		14565
21	Servicii achitate (lei)	12956	103009	8203	22812	8203	8203	8203	22812	22812	7086	373	2010		15928
22	Examinarea petițiilor (nr.)	6	14	2	2	2	2	2	2	2	1	1	3		
23	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)														
24	Ore ecologice desfășurate (nr.)														
25	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)		3										1		
26	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)														
27	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	2										1			
28	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală la IES) (nr.)														
29	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central la IES (nr.)														
30	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	38	105	41	56	41	41	41	56	56	17	29	21		26
31	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)		35	2		2	2	2							4
32	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)		38864	3204		3204	3204	3204			8154				1620

33	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectivelor (nr.)		24		3		27		2		25
34	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	2									
35	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPFA) (nr.)	8									
36	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)										
37	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobiliare (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)										6
38	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)										
39	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)										
40	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.).					84					

Continuarea Anexei 4

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	33	124	2	64	43	38	22	62
2	Acte de control întocmite (nr.)	47	133	1	67	45	38	50	62
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)		13						
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		124					2	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).		131		183	57			100
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	15	22	7	23	19	3	8	14
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)					1			

9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	15	22	6	23	19	3	8	14
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	15	29	3	23	19	3	8	14
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)								
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	6							
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	18200	45600	2200	47800	11800	2800	15000	13800
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	8100	21800	1100	21300	5400	800	7500	2100
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	8100	21800	1100	22100	6200	800	7500	2100
16	Prejudițiile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)		117		2750	35000	250	14000	
17	Prejudițiile cauzate mediului achitate (lei)		117		1500	35000	250	14000	
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)				3	1			
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)					1	9		
20	Servicii acordate (lei)	373	42918		19940	25921	22256	14590	22616
21	Servicii achitate (lei)	373	42904		17488	25921	22239	14391	21344
22	Examinarea petițiilor (nr.)		2	6	4	5	1	8	1
23	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)		1	5			2		
24	Ore ecologice desfășurate (nr.)								
25	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)			1				1	
26	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)								
27	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)		23		3				
28	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES) (nr.)			42					
29	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)		1	0		2			
30	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	35	62		34	42	4	84	31

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (SUBSOL)

Anexa 5

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	54					7		4	1	
2	Acte de control întocmite (nr.)	59				4	7		4		
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	10								1	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	49				2	10		8		
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	56				5	5	1	3		
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	42	1			5	5	1	3		
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	15									
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	42									
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	5									
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	31000							3000		
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	27200				0	3500		1500		
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	31900				4700	3500		1500		
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	2718						1218			
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	2718						1218			

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (APA)

Anexa 6

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chiși-nău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	960	18	5	9	17	19	0	14	11	36
2	Acte de control întocmite (nr.)	1384	20	20	13	30	20	32	15	73	35
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	22									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	18									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	162	22	1	9	15				11	36
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	2504	22	6		66	32	39	33	207	53
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	1334	15	18	16	30	20	29	16	106	120
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	3									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	1322	18	18	16	30	20	29	16	106	120
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	1367	16	28	16	30	19	30	16	108	138
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	6					1				3
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	57		10				1		2	22
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	925400	18400	21800	8600	70200	18000	13800	16000	60400	72600
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	384340	9350	9000	4300	35100	6000	6500	7800	29300	24800

15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	428450	9400	10400	4300	35100	12000	6500	7800	29300	33300
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	203051				122					161132
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	8254				122					0
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	19									7
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)	96									57
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	3					1				2
21	Servicii acordate (lei)	657708	940	206134	3556	51521	48461	1863	745	3109	184146
22	Servicii achitate (lei)	657872		213185	3556	49639	43073	1863	745	2063	184146
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	5134906	19509	287151	60923	160065	75593	116133	130436	175548	1304213
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	5016881	22804	281398	60923	160975	75694	116132	121961	177357	1316133
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)	63435			8000					1802	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	197			4	3	14	5	4	8	6
27	Participarea la intruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	48			4		2	1	4	4	4
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)	73			4	8					
29	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	40			3	1				4	3
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	568	16	30	19	17	18		29	6	24
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	22926		13896	8	502	3250			1	5229
32	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	6						3			
33	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisiile pentru alegerea loturilor (nr.)	33	1		3		14	1	6		
34	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studii de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)	19					3	3	1		

5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	3		1		1		3		3		3
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	85	154	225	74	22	91	13		437		33
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	11	29	79	68	2	7	37		43		42
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)											
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	11	29	79	68	2	7	37		43		42
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	12	29	80	69	2	7	37		45		43
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)											
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1		1	1					2		6
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	15800	31600	54400	41900	800	4800	34700		39800		12600
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4600	8000	21450	19950	400	2400	16350		11300		6300
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	5200	8000	30250	20550	400	2400	16350		15300		6300
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			41461								
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	2505										
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			6				2				
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)							2				
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)											
21	Servicii acordate (lei)	4719			76478		4563	3312		745		4575
22	Servicii achitate (lei)	4719			65344		10525	3312		746		4461
23	Mărima plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	144838	164752	174670	200478	32837	182315	67312		74492		42044
24	Mărima plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	142203	164752	172987	173989	23312	182315	74631		74492		42043

42	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)																				
43	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)																				2
44	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.).																				72

Continuare la Anexa 6

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	11	33	25	59	20	62	9	58
2	Acte de control întocmite (nr.)	11	33		59	9	62	35	58
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)		2						
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)								
5	Controale inopinabile efectuate asupra agenților economici (nr.)		33					6	
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		35		188	31			122
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	30	21	19	54	21	22	23	15
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)			2	1				
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	30	21	8	53	21	22	20	15
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	30	23	9	53	21	23	23	15
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)								1
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)		3				1	2	1
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	14800	16000	47800	38600	8200	16000	25000	12000

14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	7500	7000	5900	17900	3340	8400	8000	4500
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	7900	7000	5900	20300	3600	8400	8800	5100
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)						164		
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)						164		
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)						0	1	
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubrizare etc. (nr.)				5		7		
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)								
21	Servicii acordate (lei)		6654		10715		3649	990	10214
22	Servicii achitate (lei)		6654		16357		3649	990	14178
23	Mărima plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	77442	59374		112827	3161	65501	256376	185175
24	Mărima plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	80402	59374	42273	96979	3161	53288	203773	185175
25	Mărima plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)						8700	8039	
26	Examinarea petițiilor (nr.)	9		25	11	7	1	13	4
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)			8	3	3			1
28	Ore ecologice desfășurate (nr.)				7				29
29	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)				1		1	1	
30	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)				60		8	81	
31	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	21	66		1		5		
32	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)							1	
33	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)						1		
34	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)								

6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	151	47	108	39	67	43	32	14	35
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	38	35	44	28	117	8	65	28	35
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	38	35	44	28	117	8	65	28	35
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	39	35	44	29	117	10	65	28	35
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1								
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2			1		1			
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	12400	30300	14200	16000	29600	5200	46500	14000	25600
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	6200	14900	6900	6400	11300	1500	22700	7000	14700
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	6000	15300	6900	7000	18300	1500	23600	7000	14700
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)					172				
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)					172		5291		
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		1				1	1		
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)			4				21		
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)									
21	Servicii acordate (lei)	880	18921	1119		550		2239	5420	1118
22	Servicii achitate (lei)	1467	17056	1119		550		2239	4747	1118
23	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	68424	150795	222193		89764	54247	116239	46423	117927
24	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	68424	100895	222193		89764	44859	124018	46423	117927
25	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)						8200	17561		
26	Examinarea petițiilor (nr.)	7	3	6	2	8	3	4	2	2
27	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	1	2	1			1	3	1	

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (AER)

Anexa 7

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	T O T A L	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	725	9	37	7	22	31	1	8	17	207
2	Acte de control întocmite (nr.)	807	9	63	8	22	31	19	8	25	206
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	53									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	40									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	437	10	50	7	22			3	17	207
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	1353	10	18		33	50	12	20	77	405
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	432	2	133		5	7	10	2	8	45
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	432	2	133		5	7	10	2	8	45
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	446	2	133		5	7	10	2	8	45
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	13									
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	451600	4000	132600		4200	21400	9200	4000	12000	56600
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	218450	2000	58100		2100	10700	4600	1000	5200	23300
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	261050	2000	84000		2100	10700	4600	3000	7200	29600

35	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)	632	21	33	6	18	29	16	6	7	191
36	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPA) (nr.)	745	21	33	6	18	29	16	6	11	214
37	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	52								7	
38	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	1									
39	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.).	326				32		101			

Continuare la Anexa 7

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	18	16	14	36	3	44	20	8	11	4
2	Acte de control întocmite (nr.)	23	21	14	36	3	44	20	8	18	4
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	1	36						12		
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1	24	3		1					
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	7			6		4	19			
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	51	57	26	24	3	12	19		83	4
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	3	3		18	2	32	9	5	15	1
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	3	3		18	2	32	9	5	15	1
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	3	3		18	3	32	10	5	15	1
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)							1			

11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	6000	6000	9600	2200	22500	8000	23000	11600	600
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reeșind din amenzi-le aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3000	3000	4800	1100	16850	4000	11500	5800	300
13	Amenzi încasate, reeșind din amenzi-le aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3000	3000	4800	1100	16850	4000	11500	5800	300
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)				300		3195			
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)				300		3195			
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)									
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubritate etc. (nr.)									
18	Servicii acordate (lei)	7025	40100	34547		38871	6450	6097	7103	18503
19	Servicii achitate (lei)	6652	35651	36493		35316	6450	6097	7103	17618
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	42417	28823	12112	899	28080	27265	59038	66440	45606
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	36400	26611	12035	731	28080	27265	59038	65422	45608
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)		149		168					
23	Examinarea petițiilor (nr.)	1				1		6		
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	3			1		2		1	2
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)	1	26	4		9	7			
26	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	1	3	1		1	2	1	2	1
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	92	34	43	7	24	22	0	91	41
28	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investi-gații Ecologice (nr.)									
29	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES)(nr.)									
30	Seminare tematice de instruire profesională organiza-te de aparatul central al IES (nr.)					1	1			2
31	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)	2								

8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	23	9		2	5	23	7	2
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	23	12		2	5	23	7	2
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)		3						
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	16200	16600		1600	800	18000	2800	3000
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi-le aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	9900	7300		300	400	12100	1400	1500
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi-le aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	10900	7300		3300	400	12100	1800	1500
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	180							
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	180							
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)								
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)						5		
18	Servicii acordate (lei)	2607	33429		30662	2682	4436	493	6444
19	Servicii achitate (lei)	2607	33429		21108	2682	4436	493	5480
20	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	26740	24728		50898	3212	11833	53684	183076
21	Mărimea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	27491	24728		46534	3212	15687	49031	183076
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)							179	
23	Examinarea petițiilor (nr.)	1	1	3			1	3	
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)		1	6	1				
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)	5					16	2	16
26	Publicații și emisuni radio-TV (nr.)	2					3	2	
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	155	64		86	38	8		
28	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investi-gații Ecologice (nr.)								

29	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatur central al IES)(nr.)				5				0												
30	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)								1						2						2
31	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)														1						
32	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)																				1
33	Suma transferurilor de către beneficiari în bugetul de Stat pentru efectuarea expertizei ecologice (lei)																				414
34	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)									26											
35	Avize de acordare a normativelor emisiilor limitat admisibile (ELA) de poluanți în atmosferă de la sursele fixe (nr.)						11			9											14
36	Autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe (AEPFA) (nr.)						11			19											14
37	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)						10														7
38	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)																				
39	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)																				18

Continuare la Anexa 7

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rișcani	Singerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	20	22	2	27		5	15	9	20
2	Acte de control întocmite (nr.)	6	42	12	30	1	5	1	9	20
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	6	2		3					

5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	25	3	2	8	5	14		
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	97	42	39	65	5	12	19	60
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	4	16	2	7	2		28	1
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	4	16	2	7	2		28	1
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	4	16	2	7	2		37	1
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)							9	
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	4800	20100	600	14000	2000		15200	2000
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2400	8700	300	7000	1000		7600	1000
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	2400	8700	2300	7000	1000		7600	1000
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)					500			
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)					500			
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)								
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)								
18	Servicii acordate (lei)	24695	27313	14841		414		5040	8569
19	Servicii achitate (lei)	25051	15510	14841		414		5040	8569
20	Mărirea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	34613	73319	38824		6223		5826	37000
21	Mărirea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	34613	37496	38824		6223		5827	37000
22	Mărirea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)					104		2925	
23	Examinarea petițiilor (nr.)	2	2	3		2		1	
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	1	1	1		1			2
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)								
26	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	4	1						
27	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	16	70						
28	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	36				86		115	84

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (FLORA)

Anexa 8

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1904	27	54	34	22	85	2	42	16	303
2	Acte de control întocmite (nr.)	3936	28	583	64	105	92	42	46	122	395
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	32									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1	1								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	613	25	14	34	18			1	12	303
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	5665	25	122		243	125	44	107	311	1102
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	1914	17	64	15	64	52	55	34	55	115
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	3									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	1927	20	64	15	64	52	55	34	55	115
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	2584	24	77	15	75	78	99	44	82	138
11	Dosare contravenționale (proces-verbale) clasate (nr.)	78	2				5	1		1	26
12	Dosare contravenționale (proces-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	772	4	12		11	31	44	10	27	47
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	1918290	19000	28660	11400	61500	38120	69700	34800	38660	194300
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	901509	9500	10430	5700	29550	17660	32858	14550	18180	86400
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	942922	9700	11430	5700	31950	18860	33658	15350	18180	87300

7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	29	33	89	93	70	27	67	28
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)					1			
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	29	33	88	93	72	27	80	28
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	71	42	88	107	70	38	139	42
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)				1			4	
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	41	10		15	3	11	78	14
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	55300	43850	175300	50800	24100	26300	94400	28400
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	25750	26850	80200	21600	9750	13150	43900	12500
15	Amenzi încasate, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	34150	26850	80200	27800	9250	13150	49000	13300
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	552	12829	52243	19693	12396	5812	25143	9969
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	552	12829	39186	12207	3757	5812	26083	9685
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			4	1	1		1	
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubrizare etc. (nr.)	13	30	50	17	88	28	15	11
20	Servicii acordate (lei)	36	47892	374	9500		5196		8278
21	Servicii achitate (lei)	36	47892	746	8010		4797		7590
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)								
23	Examinarea petițiilor (nr.)		7	36	2	11		16	6
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)			9					
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)								
26	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	2	1		4	1		3	
27	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)								

11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	22							1	1	4
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	36	37	10	37	13	27	2	2	9	37
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	34500	46600	28500	77400	33900	42000	28700	36600	128000	
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	17250	22800	13750	35500	16950	19180	13850	17800	62700	
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	17250	22800	13750	42800	18563	18980	14250	17800	62700	
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	8664	9197	5080	12615	5205	12487	15800	8139	49503	
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	8664	9197	5080	12615	5204	9663	15482	8139	44443	
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			1			2	2			
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)	7	47	21	20	50	6	21	41	4	
20	Servicii acordate (lei)	20185	15065	1863		3312	30216	9688	6488	7825	
21	Servicii achitate (lei)	19867	13422	1863		2484	27092	9688	6488	7825	
22	Mărimea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)										
23	Examinarea petițiilor (nr.)	10		5		13	17	2	1	2	
24	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)				1		1				
25	Ore ecologice desfășurate (nr.)										
26	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	2	5			9	1	1			
27	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)										
28	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)										
29	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	17	24	12	31	14	26	13	17	75	
30	Arme de vânătoare ridicate (nr.)				1						
31	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobiliare (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)										
32	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)										
33	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)		1		1			1			

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (AGENȚIA MOLDSILVA)

Anexa 9

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chiși-nău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	425	1	6	7	8	16				11
2	Acte de control întocmite (nr.)	764	6	7	7	8	18	19	17		11
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	12									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1	1								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	111		6	7						11
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	1201	1		4	16	24	49	51		34
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	443		1	11	9	23	9	9		2
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	1									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	460		1	11	9	23	9	9		2
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	859	9	1	11	29	67	19	24		9
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	18				3	1				
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	452	10			23	44	10	15		7
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	685540	3260	800	11400	15020	52100	14900	12560		18200
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, rețesind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	317953	480	400	5700	4610	24050	5050	6280		6500

12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	32	7	0	11	6	38	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	15400	15300	108700	19400	14000	36400	
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	10300	11253	51100	5050	5150	18300	
15	Amenzi încasate, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	10700	11253	51100	5050	5150	22500	
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	372	1486	9902	2356			
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	372	1486	6802	1631			
18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			3			1	
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)		11	18	3	6	2	
20	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)							
21	Servicii acordate (lei)				745			
22	Servicii achitate (lei)				745			
23	Mărirea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)							
24	Examinarea petițiilor (nr.)		1	14				
25	Participarea la intruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)			3				
26	Ore ecologice desfășurate (nr.)							
27	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)				1	1		
28	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	2	2	385	3	2	3	
29	Arme de vânătoare ridicate (nr.)							
30	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	8	3					
31	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)					4	1	

Continuare la Anexa 9

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rișcani	Sîngerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1	9		6			1	9	41
2	Acte de control întocmite (nr.)	5	15	30	23	24	15	5	5	41
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)									
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	1	1			8		1		
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	15	15	57	50	24	40	5	3	66
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	3	11	20	35	12	10	13	18	48
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)									
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	3	14	20	35	12	10	13	18	48
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	3	51	25	61	22	16	14	21	74
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)				1			1		4
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)		37	5	27	10	6	2	3	30
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	800	26900	9900	45200	9900	8300	9200	11200	62800
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	400	12000	4850	20900	4950	2930	4300	5600	31400
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	400	12000	4850	26200	4950	2930	4500	5600	31400
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	362	3276	771	2136	1137	997	585	1100	17463
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	362	3276	771	2136	1137	138	306	1100	14115

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (SPAȚII VERZI)

Anexa 10

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	838	1	24	20	7	36		9	8	285
2	Acte de control întocmite (nr.)	1993	1	475	48	20	39	12	9	77	377
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	333			20	7				4	285
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	2942		89		58	54	15	21	179	1040
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	652	2	55	6		7	13	2	34	110
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	1									
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	640	2	55	6		7	13	2	34	110
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	711	2	57	6		8	13	2	38	126
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	29									26
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	88	1	2			1			4	40
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	477400	2400	22000	3000			2600	300	10400	173300
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	219651	1200	8350	1500		1900	1300	100	3900	78900
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	229751	1200	9350	1500		1900	1300	100	3900	79800
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	607556	45230	16211	6981		2340	378		11288	325620
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	421967	950	4649	6982		1800	378		56	294259
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	48			12	1	4				28

10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1	1	1000	1400	15200	4400	1	10
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	3200	11400	1000	1400	15200	4400	6600	20800
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	800	6100	500	700	7501	2100	3300	9600
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	800	6100	500	700	7501	2100	3300	9600
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	69980	17881	2520	256	2296	810	471	4064
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	1080	16918	2520	256	2296	810	471	4064
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)								
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)	2	4		2	19	2	2	16
18	Servicii acordate (lei)	5216						745	8328
19	Servicii achitate (lei)	5216						745	5450
20	Examinarea petițiilor (nr.)	6				1	5	1	8
21	Participarea la intruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)						1		
22	Ore ecologice desfășurate (nr.)					4			
23	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)					1		1	2
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	24	11	16	14	16	16	3	31
25	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)								
26	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)					3			

Continuare la Anexa 10

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I.E.S.	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	21	5		31	40	13	18	38
2	Acte de control întocmite (nr.)	32	14	63	31	20	13	48	38

3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	6								7	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	4		24	42						82
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	29	15	46	52				2	39	
6	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)				1						
7	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	29	15	46	54				2	39	
8	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	30	15	52	52				3	42	2
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)										
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1			1				1	6	2
11	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	30700	37000	11100	19900				1000	23000	200
12	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	10850	17500	4850	7850				2900	10800	100
13	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	18850	17500	5050	8350				2900	10700	100
14	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)		33324	2160	12258				152	20033	
15	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)		25260	2160	3619				152	20033	
16	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)				1						
17	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	6	21	0	51				3	1	1
18	Servicii acordate (lei)	36	374	6892					1364		2078
19	Servicii achitate (lei)	36	746	6147					964		1114
20	Examinarea petițiilor (nr.)		21	2	10					7	
21	Participarea la intruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)		6								
22	Ore ecologice desfășurate (nr.)										
23	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	2									
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	56	80	18	9				2	40	23

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (FONDUL FORESTIER)

Anexa 11

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	T O T A L	Anenii Noi	Bălți	Basarabeasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	213	21		1		7	2	7		6
2	Acte de control întocmite (nr.)	375	22		1	3	7	7	7	3	6
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	20									
4	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	82	25		1						6
5	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	404	25			7	6	2	16	9	24
6	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	233	8	1		16	19	5	13		
7	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	1	0	0		0	0	0	0		
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	232	11	1		16	19	5	13		
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	302	15	1		16	21	5	13	1	
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	8	2				1				
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	73	2				3			1	
12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	209350	10200			2300	8700	4200	10200	1100	
13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	101350	5100			1150	4350	2100	5100	550	
14	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	104713	5300			1150	4350	2100	5100	550	
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	79025	4492			22	2905	474	3348		
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	61674	1779			22	1385	474	3348		
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	10				2					

18	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritizare etc. (nr.)	264	16	1	9	4	2	1	18	4	1
19	Servicii acordate (lei)	56536			4942			373	1863		
20	Servicii achitate (lei)	55685			4942			373	1490		
21	Examinarea petițiilor (nr.)	26					2		1		3
22	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	1			1						
23	Ore ecologice desfășurate (nr.)	1									
24	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	14									
25	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMF-SA (nr.)	1									
26	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	188	23				2				
27	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)	1									
28	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	3									
29	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	2				1					

Continuare la Anexa 11

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	0	0	3	25	7	2	0	3	0	17
2	Acte de control întocmite (nr.)	6	0	3	25	7	2	0	6	0	17
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	10	0	6	12	16	0	0	0	0	8
6	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	0	0	14	13	0	2	1	0	1	12
7	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	0	0	14	12	0	2	1	0	1	12

Continuare la Anexa 11

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	22	38	3	3	14		1	2
2	Acte de control întocmite (nr.)	42	79	10	3	13		7	2
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	20							
4	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	40		5					
5	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	91			2	7		0	8
6	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	8		22	9	3		9	4
7	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)								
8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	8		19	9	3		9	4
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9		19	9	3		28	10
10	Dosare contravenționale (proces-verbale) clasate (nr.)							2	
11	Dosare contravenționale (proces-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	8						19	6
12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	9200	17350	24400	5600	500		14200	8000
13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4600	9350	9500	2300	200		5600	3100
14	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4600	9350	9500	3300	150		5600	3100
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	180	8173	6275	2947	138		1869	4448
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	180	8173	4383	2947	138		1869	4448
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)				1				

8	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	3		1	17	23	6	12	4	7
9	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	3		1	19	26	8	12	4	7
10	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	3								
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	5			2	3	2			
12	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	2800		200	8000	12200	4100	10500	2800	10600
13	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	1400		100	7500	6750	2050	5050	1400	5200
14	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	1400		100	7500	8563	2050	5250	1400	5200
15	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	2211	218		5347	787	3230	4415	3532	9181
16	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	2211	218		5346	787	405	3876	3532	5815
17	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)							1		
18	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	2	6	1		10		13	15	1
19	Servicii acordate (lei)	745				828	1584	2607	2876	
20	Servicii achitate (lei)	1838					1584	2607	2876	
21	Examinarea petițiilor (nr.)					7	3	1		
22	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)									
23	Ore ecologice desfășurate (nr.)									
24	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	1				5		1		
25	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMESA (nr.)									
26	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)						1	3	4	5
27	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobiliare (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)									
28	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)									
29	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)			1						

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (FĂȘII FORESTIERE)

Anexa 12

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basarabeasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	244	5	4	4	5	16		7	1	
2	Acte de control întocmite (nr.)	467	5	4	5	70	19	5	7	12	
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	30			4	1				1	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	695				161	24	3	12	34	
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	497	7	2	4	37	15	14	5	10	1
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	502	7	2	4	37	15	14	5	10	1
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	592	7	4	4	48	15	14	5	16	1
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	14					1			1	
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	122	1			11	1			6	
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	443600	2400	1600	3600	47800	10400	10800	4800	12400	800
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	212908	1200	800	1800	22700	4800	5408	2400	6350	
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	224258	1200	800	1800	25100	4800	5408	2400	6350	
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	166567	680		1210	20220	3102	2297	1451	4696	3031
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	147737	680		1210	18920	1018	2297	1451	4897	587
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	14			4	6	1			1	
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubrizare etc. (nr.)	316	8	15	12	27		7	4	4	
17	Servicii acordate (lei)	93170			14252	10204		745	745	14805	
18	Servicii achitate (lei)	95946			14252	10568		745	745	17887	

19	Examinarea petițiilor (nr.)	46							1		2	6	1	1		1
20	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	2							1							
21	Ore ecologice desfășurate (nr.)	5									2					
22	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	6									2					
23	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)	2	2													
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	213	7						5		48	5	1	6	8	
25	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	1														

Continuare la Anexa 12

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	4	21	11	32	2	23	1	5		23
2	Acte de control întocmite (nr.)	23	33	11	32	2	23	1	10	23	23
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)										
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	41	62	22	18	2	7	1		89	20
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	12	38	25	26	4	22	16	8	5	36
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	12	38	25	26	4	22	16	8	5	36
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	22	38	25	33	4	22	18	10	10	44
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1									1
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	11	2		7			2	2	5	8
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	14200	30300	21200	24100	2400	14800	13000	12600	8400	18700
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	7750	14000	10600	11650	1200	7100	6100	6300	4200	9350

12	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	8550	14400	10600	12750	1200	7100	6100	7100	4200	9350
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	9115	12629	8681	20403	700	5464	6859	4614	104	8306
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	7422	12534	8861	15587		3305	2675	4614	104	8306
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)		1	1							
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubrizare etc. (nr.)		9		25	3	38	8		29	14
17	Servicii acordate (lei)	1863									6757
18	Servicii achitate (lei)	745							373		11353
19	Examinarea petițiilor (nr.)			6		2	3	2	5		
20	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)					1					
21	Ore ecologice desfășurate (nr.)					3					
22	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)			2				1			
23	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)										
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	12	12	8	21	5			4		10
25	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)										

Continuare la Anexa 12

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnița	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)		27			11	15		4
2	Acte de control întocmite (nr.)	3	38			2	15	3	2
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		24						
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		27			2			11
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)		9	3	28	15	10	3	24

6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	9	3	28	15	10	7	24
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	9	3	26	15	13	15	30
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)							
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)			4	2	3	11	6
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	6800	2800	11500	3700	10500	12200	20200
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3700	900	8700	1700	4900	5200	9300
12	Amenzi încasate, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3700	900	13700	750	4900	6200	10100
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	2160	1867	7624		5030	480	5521
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	2160	1867	5037		5030	1420	5237
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)							
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubrizare etc. (nr.)	7		7	15	16	1	10
17	Servicii acordate (lei)	7825				3419		6200
18	Servicii achitate (lei)	7825				3419		6476
19	Examinarea petițiilor (nr.)	3			1			5
20	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)							
21	Ore ecologice desfășurate (nr.)							
22	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)							
23	Avize de coordonare a recepției/dării în exploatare a obiectelor (nr.)							
24	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	8			2	4	2	
25	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)						1	

Continuare la Anexa 12

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rîșcani	Sîngerei	Soroca	Strașeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	2	2	4	4		1	1	7	11
2	Acte de control întocmite (nr.)	21	7	15	7	15	11	6	3	11
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	49	7	27	16	15	15	6	2	22
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	14	16	12	14	14	11	2	16	19
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	14	16	13	14	14	11	2	16	19
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	16	16	17	21	14	13	2	20	22
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	9			1					
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	19		4	8		2		4	3
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	10600	13000	9500	22800	4500	11000	5000	20600	24600
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	5300	8250	4350	6400	1600	5300	2500	9800	11300
12	Amenzi încasate, reieșind din amenziile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	5300	8250	4350	6400	1600	5300	2500	9800	11300
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	2351	4881	2041	5132	2022	2812		3507	7578
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	2351	4929	2041	5132	2021	4638		3507	7899
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)									
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritizare etc. (nr.)	4	17	7	3	12	4	2	8	
17	Servicii acordate (lei)	2714	2473				17069	2235		1491
18	Servicii achitate (lei)	1490	2400				13943	2235		1491

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (MINISTERUL TRANSPORTURILOR).

Anexa 13

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	85		2	3	3	12		2	7	
2	Acte de control întocmite (nr.)	134		9	3	4	13		2	12	
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	26		2	3	3				7	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	211		1		10	14		3	35	
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	52		1	4		2		4	2	2
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	52		1	4		2		4	2	2
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	59		1	4		4		4	3	2
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	7									
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	17					2			1	
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	58600	4000		4000		3200		3800	2200	2000
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	26900	2000		2000		1600		1500	1100	1000
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	29700	2000		2000		1600		2300	1100	1000
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	32395			1940		4030		324	2283	6811
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	24440			1940		100		281	2286	6811
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	10			3	2	3			1	
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)	23	6		3	2	0		1		2
17	Servicii acordate (lei)	12336		890	444		372		745		
18	Servicii achitate (lei)	11591		890	444		372		373		

14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)				1152	837				5984	431		
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)					1							
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubrizare etc. (nr.)					1				3			
17	Servicii acordate (lei)				373								
18	Servicii achitate (lei)												
19	Examinarea petițiilor (nr.)										3	1	
20	Participarea la intruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)												
21	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	1			4	7	1			2		4	

Continuare la Anexa 13

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1			1		3		
2	Acte de control întocmite (nr.)	1			1		3		
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	1						1	
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	1			2				
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)			2	3		2	4	
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)			2	3		2	4	
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)			2	3		3	4	
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)							1	
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)						1	4	
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)			1800	3200		800	1800	

11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	900	700	200	800			
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	900	700	200	800			
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	875	4606	630	2017			
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	875	432	630	2017			
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)							
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)			1				
17	Servicii acordate (lei)		745	414				
18	Servicii achitate (lei)		372	414				
19	Examinarea petițiilor (nr.)							
20	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)							
21	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)		1	2	3			

Continuare la Anexa 13

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rîșcani	Sîngerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1			4			1		6
2	Acte de control întocmite (nr.)	11		12	7	3	1			6
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2				1		1		
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	43		25	18	3	2	1		13
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	2		8	1					6
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	2		8	1					6

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (ALȚI DEȚINĂTORI)

Anexa 14

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	99		27			6		1		1
2	Acte de control întocmite (nr.)	203		89		1	6		2	1	1
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	31		12					1		1
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.).	212		31		3	11		6	3	4
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	37		5					1		
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	41		5					1		
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	61		5			1		1		
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	2									
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	20					1				
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	43800		1800			800		800		
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	22747		800			400		400		
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	22747		800			400		400		
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	14956									
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	15823									
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	3					1				
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)	23						5			
17	Servicii acordate (lei)	47078		11871		2538	1863		373		

18	Servicii achitate (lei)	45591	11736		2538	1863						
19	Examinarea petițiilor (nr.)	26				3						
20	Participarea la intruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)	1										
21	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	2				1						
22	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)	149	3	1	1	6	1				1	
23	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	2										
24	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	11			1							

Continuarea la Anexa 14

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1		1		1	8	2	4		
2	Acte de control întocmite (nr.)	6		1		1	8	2	6	9	
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	1						2			
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	13		1		2		2		27	
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)						5				
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)						5				
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)						5		3	1	
8	Dosare contravenționale (proces-verbale) clasate (nr.)										
9	Dosare contravenționale (proces-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)								3	1	
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)						11000		600	800	

11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)										6500					300	400
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)										6500					300	400
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)																
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)																
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)																
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)																
17	Servicii acordate (lei)					2007										2088	5738
18	Servicii achitate (lei)					746										2088	5738
19	Examinarea petițiilor (nr.)																5
20	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)																
21	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)																
22	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)								1							3	2
23	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)																
24	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)																8

Continuarea la Anexa 14

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)		10		3			2	
2	Acte de control întocmite (nr.)		10		3			13	
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		10					2	

Continuarea la Anexa 14

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rișcani	Singerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)		1		6		2	1	6	16
2	Acte de control întocmite (nr.)	5	3	1	8		4	1	6	16
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2								
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	24	3	2	18		5	1		42
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)						12			
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)						12			
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)						26			
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	1					1			
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1					14			
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)						16200			
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)						7900			
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)						7900			
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)						5448			7754
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)						4482	500		9087
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)						1			
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)				14					
17	Servicii acordate (lei)	745	3672				7520	373		4844

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (FAUNA).

Anexa 15

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basarabeasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	200									2
2	Acte de control întocmite (nr.)	375		2	1	44	1		9		3
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	2									2
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	436				82	2		11		6
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	552	16	1	4	18	13	5	10	3	9
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	550	15	1	4	18	13	5	10	3	9
7	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	855	16	22	4	21	36	13	25	12	14
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	26					1				15
9	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	332		22		3	24	9	15	9	20
10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	293760	5900	3100	2500	2400	29300	11000	6000	2500	8200
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	134880	2950	900	1300	1200	11650	5500	2900	2250	4100
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	139480	3350	1200	1300	1200	11650	5500	2900	2250	4100
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	20571					300		360	820	1200
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	20440					300		360	820	1200
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	16					1				
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)	701	14	2	16	74	6	2	39	52	3
17	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	3									
18	Examinarea petițiilor (nr.)	5					1				

12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	4100	1000	8950	1400	3300	900	850	12980	750	5500
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)		1161	666		100			832	180	342
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)		1161	666		100			832	180	342
15	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)										
16	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	23		60	8	11	39	10	4		11
17	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)										
18	Examinarea petițiilor (nr.)										
19	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)										
20	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	1				2		1	4	2	1
21	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)										
22	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)										
23	Arme de vânătoare ridicate (nr.)			3	1				7		
24	Scule de pescuit ridicate (nr.)			6			17				
25	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)			2							

Continuare la Anexa 15

Nr. Criț.	Denumirea criteriilor	Hâncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	4		1	9			1	26
2	Acte de control întocmite (nr.)	14			10	1		12	26
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)								
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)				7				61
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	4	1	38	18		3	14	36

10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	7000	1800	23200	7200				3200	
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3500	900	8100	2600				1600	
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3500	900	8100	2600				1600	
13	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	3000		1000	500					
14	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	3000		1000	500					
15	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritate etc. (nr.)	11		13	8		2		11	
16	Sistarea activităților contrare prevederilor legislației de mediu (unități)	3								
17	Examinarea petițiilor (nr.)									
18	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)									
19	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)								2	
20	Autorizații pentru tăieri în fondul forestier și pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier (nr.)								3	
21	Arme de vânătoare ridicate (nr.)			6						
22	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)									

Continuare la Anexa 16

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rîșcani	Singerei	Soroca	Strășeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)		1		4			2	15	22
2	Acte de control întocmite (nr.)	28	3	5	16	2	16	3	5	22
3	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)									
4	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	63	3	4	25	2	28	3		
5	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	2	1	1	15	2	3	2	1	7
6	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	2	1	1	15	2	3	2	1	7

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru 2016 (RESURSE PISCICOLE)

Anexa 17

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	72							4		
2	Acte de control întocmite (nr.)	119			1				4		
3	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	127							4		
4	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	416			2	18	13		9	1	1
5	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	415			2	18	13		9	1	1
6	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	684		21	2	21	33	6	20	7	6
7	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	22					1				15
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	295		22		3	21	6	11	6	20
9	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	132200	1000	2500	500	2400	26300	1200	2600	900	600
10	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	58300	600	600	300	1200	10150	600	1200	450	300
11	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	61400	600	900	300	1200	10150	600	1200	450	300
12	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	13039					300		360	820	1200
13	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	12908					300		360	820	1200
14	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	16					1				
15	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)	228	6		6	12		2	18	6	
16	Examinarea petțiilor (nr.)	3					1				
17	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	5									
18	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	93	14								
19	Scule de pescuit ridicate (nr.)	53			4					4	

Continuare la Anexa 17

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)			25	3	3	17				
2	Acte de control întocmite (nr.)			25	3	3	17			3	
3	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)			25	3	1				18	
4	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)			65	5	14	17	5	1	2	9
5	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)			65	5	14	17	5	1	2	9
6	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	2		65	13	19	17	12	38	15	9
7	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)										
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2			8	5		7	37	13	
9	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	400		10400	1300	3800	1700	1700	7300	1500	1600
10	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	200		5200	700	1800	900	850	3750	750	1000
11	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	200		5450	700	1600	900	850	3750	750	1000
12	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)		161	666		100			400	180	342
13	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)		161	666		100			400	180	342
14	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)										
15	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegale, salubritate etc. (nr.)			37	2	3	17				1
16	Examinarea petițiilor (nr.)										
17	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	1							1	1	
18	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)										
19	Scule de pescuit ridicate (nr.)			6			17				

Continuare la Anexa 17

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I E S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)			1	2				14
2	Acte de control întocmite (nr.)				2	1		3	14
3	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)								33
4	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)			20	12		3	12	36
5	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)			20	12		3	11	36
6	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	4		20	27		3	13	59
7	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)								1
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	4			15			1	24
9	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	200		5700	4400	200	400	4300	9500
10	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	400		2500	2150	100	200	2100	3700
11	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	400		2500	2150	100	200	2150	4600
12	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			4420	2270				
13	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)			4220	2270				
14	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)			0	15				
15	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubritare etc. (nr.)			9	4	1	3	3	19
16	Examinarea petițiilor (nr.)								
17	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)				1				
18	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)								
19	Scule de pescuit ridicate (nr.)	1							

Continuare la Anexa 17

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rișcani	Sîngerei	Soroca	Strașeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)								1	2
2	Acte de control întocmite (nr.)	5		5		5	26			2
3	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	2		7		5	29			
4	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	9	2	6		10	74	16	24	30
5	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	9	2	6		10	74	16	24	30
6	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	27	5	20		10	109	20	31	30
7	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	4					1			
8	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	25	3	14			37	4	7	
9	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	5900	700	2900		1000	14100	7700	3600	3900
10	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3450	350	1400		500	5700	1350	1800	2050
11	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	3450	350	1500		500	5700	3050	1800	2050
12	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	120	400	200			940			160
13	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	120	400	200			1009			160
14	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)									
15	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilicite, salubritare etc. (nr.)	18		3			44	9	3	2
16	Examinarea petițiilor (nr.)	2								
17	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)						1			
18	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)				79					
19	Scule de pescuit ridicate (nr.)						4	17		

10	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)									2000										
11	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)									1000										
12	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)									1000										
13	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubritare etc. (nr.)																			
14	Servicii acordate (lei)	12292				373	22034			8049			32478	14904	6658					14758
15	Servicii achitate (lei)	11550				373	20549			7430			32064	14904	6658					14977
16	Mărima plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)																			
17	Mărima plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)																			
18	Examinarea petițiilor (nr.)					3				3					1					
19	Participarea la intruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)									1			1	1						
20	Ore ecologice desfășurate (nr.)																			
21	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)																			
22	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)																			
23	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES) (nr.)																			
24	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatură centrală al IES (nr.)									1			1	2						
25	Avize privind omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (nr.)																			
26	Scule de pescuit ridicate (nr.)														1					

Continuare la Anexa 18

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatură IES	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	4	1	1	7	2	38		
2	Acte de control întocmite (nr.)	4	1	7	31	38			

Continuare la Anexa 19

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	36	47	42	84	12	144	32	29	5	52
2	Acte de control întocmite (nr.)	50	58	42	84	12	144	32	49	29	52
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	1	2								
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1	2								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)			1				2			
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	104	101	85	66	23	7	32		118	72
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	27	197	198	182	38	125	59	77	50	58
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	3	8	4		10	15			10	
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	24	189	194	182	28	110	59	77	40	58
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	30	189	196	186	36	110	63	78	42	58
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)										
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	6	1	3	4	8		4	1	2	
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	14200	109150	101800	117100	17000	64100	34400	38200	22400	23200
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	6700	55650	49400	56850	5150	31000	16100	17600	10600	11600
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	6700	56500	49400	58850	12900	31000	16100	17600	10240	11600
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)			574				260	299		320
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)			1262				260	299		320

Continuare la Anexa 19

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Hîncești	Ialoveni	Aparatul I.E.S	Leova	Nisporeni	Ocnîța	Orhei	Rezina
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	5	21	12	29	59	96	2	12
2	Acte de control întocmite (nr.)	11	21	1	29	44	96	37	12
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenariat) (nr.)	1							
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)					6			
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)		21	3					
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)		21		34	112			24
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	61	62	58	118	83	63	118	75
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)							11	
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	61	62	65	118	82	63	98	75
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	61	79	62	119	84	64	114	86
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)		2						
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	1	19		1		1	3	11
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	39000	36800	41600	57400	40000	44406	44000	39400
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	18100	17400	19300	25900	16795	21303	19000	17600
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	18100	17400	159274	26300	19595	21303	21600	19950
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)		2520				4609		

Continuare la Anexa 19

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Rîșcani	Sîngerei	Soroca	Strașeni	Șoldănești	Ștefan Vodă	Taraclia	Telenești	Ungheni
23	24	33	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	12	3		30			5	27	10
2	Acte de control întocmite (nr.)	88	24	113	50	179	34	23	25	10
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)									
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	4								
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	1				4				
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	190	24	257	67	179	66	23	45	20
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	87	55	69	92	72	45	113	53	50
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)		7	13				31		
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	87	48	56	92	72	45	82	53	50
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	100	48	58	105	72	50	82	68	50
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	4			1					1
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	12		2	13		5		15	1
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	48800	27400	23200	49200	31000	22400	37700	40800	29000
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	23200	13350	11600	23300	15500	8000	17900	20000	13100
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzile aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	23400	14150	12400	22800	15500	7960	18700	20000	13500
16	Prejudiciile cauzate mediului înaintate spre achitare (lei)	50				8506			2505	
17	Prejudiciile cauzate mediului achitate (lei)	50				8506			2505	

18	Demersuri, sesizări prezentate procuraturii și organelor afacerilor interne (nr.)	68	64	104	70	56	20	31	1	
19	Raiduri de antibraconaj, tăieri ilegite, salubritate etc. (nr.)								18	11
20	Servicii acordate (lei)								4073	3726
21	Servicii achitate (lei)								4073	3726
22	Mărirea plății pentru poluarea mediului calculată și verificată (lei)	14477	14757	10774		2803	1282	31286	543	27527
23	Mărirea plății pentru poluarea mediului achitată de poluatori (lei)	14477	15496	10774		2803	3758	31917	543	27527
24	Mărirea plății pentru poluarea mediului neachitată pentru anii precedenți (lei)						301	99		
25	Examinarea petițiilor (nr.)	26	9	15	1	30	13	3	4	5
26	Participarea la întruniri, seminare, conferințe, expediții, simpozioane, vizite de lucru, etc. (nr.)		2	3	15		1	7	2	
27	Ore ecologice desfășurate (nr.)				6	27			1	
28	Publicații și emisiuni radio-TV (nr.)	4	7	4		2	4	1		1
29	Coordonarea rapoartelor statistice (nr.)	23	50		67		62	97		86
30	Analize fizico-chimice efectuate de Centrele Investigații Ecologice (nr.)	29								
31	Acte normative avizate(HG, legi) (aparatură centrală al IES) (nr.)									
32	Seminare tematice de instruire profesională organizate de aparatul central al IES (nr.)	2				1	1			
33	Avize de acordare a terenului pentru amplasarea, proiectarea obiectelor ca rezultat al participării în comisii pentru alegerea loturilor (nr.)									
34	Avize ale expertizei ecologice de stat de acordare a documentației de proiect (DP) pentru construcții (studiu de fezabilitate, fezabilitate, proiecte tehnice, proiecte de execuție, auditul ecologic al întreprinderii în funcțiune) (nr.)									
35	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	1	15	10	22	4		13		
36	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)									
37	Gunoaștile funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	43	26		26		31	18		43

Activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat pentru anul 2016 (COMPLEXE)

Anexa 20

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	TOTAL	Anenii Noi	Bălți	Basara-beasca	Briceni	Cahul	Călărași	Cantemir	Căușeni	Chișinău
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	1164		16	12	17	7	9	9	1	518
2	Acte de control întocmite (nr.)	1417		24	10	36	7	55	11	1	561
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	339			50				11		88
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	245		16	6	6			5		26
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	607	2	0	12	13			0	1	511
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	2110	2	12	6	63	16	32	15	3	1018
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	374	8		1	1		12	13		175
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)	6	1								5
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	352	5		1	1		12	13		170
10	Persoane sancționate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (nr.)	345			1	1		12	13		169
11	Dosare contravenționale (procese-verbale) clasate (nr.)	3									2
12	Dosare contravenționale (procese-verbale) examinate în baza materialelor parvenite de la alte autorități (nr.)	2									1
13	Amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite spre examinare de la alte autorități (lei)	764000	19200		1000	800		6600	18400		380600
14	Amenzi încasate timp de 72 ore, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	341950	9600		500	400		3000	8900		177400
15	Amenzi încasate, reieșind din amenzi aplicate în baza proceselor-verbale proprii și a celor parvenite de la alte autorități (lei)	473464	13000		500	400		3000	9500		216002

37	Autorizații de mediu pentru folosința specială a apei AMFSA (nr.)	4																		4
38	Avize de coordonare a schimbării destinației bunurilor imobile (terenuri, construcții, încăperi.) (nr.)	171						2	2	4										140
39	Cazuri de incendiere a deșeurilor organice și resturilor vegetale sancționate, conform art.154, CC al R.Moldova (nr.)	3																		1
40	Arii naturale protejate de Stat inspectate (nr.)	9																		
41	Agenți economici plătitori pentru poluarea mediului la momentul raportării (nr.)	4721		125	528	76	165			108	171									1110
42	Gunoștile funcționale din localități la momentul raportării (nr.)	81	7																	

Continuare la Anexa 20

Nr. crit.	Denumirea criteriilor	Cimișlia	Comrat	Criuleni	Dondușeni	Dubăsari	Drochia	Edineț	Fălești	Florești	Glodeni
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Organizații, instituții și agenți economici supuși controlului ecologic de stat (nr.)	12		7	70	10	9	79	35	6	18
2	Acte de control întocmite (nr.)	24		7	70	10	9	79	58	8	18
3	Controale planificate în baza Legii nr. 131 din 08.06.2012, asupra agenților economici (inclusiv persoanelor fizice care practică activitate de antreprenoriat) (nr.)	1			56			40			10
4	Controale realizate din cele planificate asupra agenților economici (nr.)	1			75			36		5	12
5	Controale inopinate efectuate asupra agenților economici (nr.)	4					3	30			
6	Prescripții acordate în urma controalelor (în actele de control) (nr.)	48		12	38	15	11	79		36	46
7	Procese-verbale proprii cu privire la contravenții încheiate (nr.)	11		6				19	19		
8	Procese-verbale cu privire la contravenții înaintate spre soluționare altor autorități (nr.)										
9	Procese-verbale cu privire la contravenții examinate de inspectorii pentru ecologie în baza materialelor proprii (nr.)	11		6				19	19		

BIBLIOGRAFIE

(acte legislative și normative de bază utilizate).

1. Strategia națională de mediu.
2. Strategia națională de gestionare a deșeurilor.
3. Lege nr.1515 din 16.06.1993 cu privire la protecția mediului înconjurător.
4. Hotărîre de Guvern cu privire la Ministerul Mediului (Regulamentul MM).
5. Hotărîre de Guvern cu privire la Inspectoratul Ecologic de Stat (Regulamentul IES).
6. www.inseco.gov.md
7. www.meniu.gov.md

ABREVIERI

AE/IE	–	Agenții Ecologice / Inspecții Ecologice
AFSA	–	Autorizații de folosință specială a apei
BNS	–	Biroul Național de Statistică
CBO ₅	–	Consumul biologic de oxigen
CCO	–	Consumul chimic de oxigen
CET	–	Centrale electro-termice
CIE	–	Centru de Investigații Ecologice
CMA	–	Concentrația maximă admisibilă
DLA	–	Deversări limitat admisibile
DMS	–	Deșeuri menajere solide
DP	–	Documentație de proiect
ELA	–	Emisii limitat admisibile
IES	–	Inspectoratul Ecologic de Stat
MM	–	Ministerul Mediului
POP	–	Poluanți organici persistenti
SE	–	Stație de epurare
SEB	–	Stație de epurare biologică
SVPM	–	Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova
ST	–	Structuri teritoriale
UA	–	Utilizatori de apă